

โหวตกรรมสวัสดิ

พระพุทธศักราช ๒๕๕๗

เล่ม ๕

หลวงราชบัญชา (ล่อ แพ่งสภา) เนติบัณฑิตรวบรวมพิมพ์

มีกรรมสิทธิ์ ตาม พระราชบัญญัติ

แก้คำผิด

คำผิด	หน้า	บันทึก	คำถูก
ศ. พ. ๒๔๕๖	๑	๑	พ. ศ. ๒๔๕๖
มาตรา ๒๙๙	๒	๑๕	มาตรา ๒๙๙
อัยการ	๕	๑๒	อัยการ
จับแก๊งค์	๑๑	๕	จับแก๊งค์
ฎีกา ๗๓๑	๒๓	๑	ฎีกาที่ ๗๓๑
ในที่เกิดเหตุ	๓๔	๕	ในที่เกิดเหตุ
ปลูกษาอุทธรณ์	๓๕	๑๖	ปลูกษาอุทธรณ์
เห็นว่าจำเลย	๔๓	๑๔	เห็นว่างจำเลย
เห็นว่าอัยการ	๔๓	๑๔	เห็นว่าอัยการ
มีใบ	๕๑	๓	มีใบ
ว่าชายคต	๕๑	๕	ว่าชายคต
พระยานวเนติ	๕๑	๑๓	พระยานวเนติ
อั้งนั	๕๓	๑๕	อั้งนั
ศาลอุทธรณ์	๕๕	๗	ศาลอุทธรณ์
อธิบดี	๕๕	๑๔	อธิบดี
พดทหาย	๕๙	๑	พดทหาย
ได้รับความ	๕๙	๑๖	ได้รับความ

คำผิด	หน้า	บรรทัด	คำถูก
คำขังจาก	๒๘	๒	คำขังขังจาก
เปนนั่นคง	๗๕	๑๗	เปนนั่นคง
เจ้าทุกพ้อง	๘๐	๓	เจ้าทุกพ้อง
นายบั่นคง	๘๒	๑	นายบั่นคง
ยื่นอุทธรณ์	๙๐	๔	ยื่นอุทธรณ์
คดีอาญาเถื่อน	๙๖	๘	คดีอาญาเถื่อน
ในมาตรา ๙๗	๑๐๔	๕	ในมาตรา ๘๗

สารบาณ

ชาญา

เจตนา

จำเลยรูดเงินของชายคนเฒ่ามี อริบาทหนางกัน ครั้น
เกิดวิวาทกันขึ้น จำเลยรูดเงินผู้ตายไว้แล้วร้องเรียก
ให้พวกน้องชายเข้าฟันแต่ถึงเขา ๆ ตายเพราะถูกทำร้าย
คดีสันว่าจำเลยมีเจตนาบดขยี้ชีวิตเขา หน้า ๕

ผู้ใหญ่มานมาห้ามจำเลย ๆ โกรธเข้าทำร้ายผู้ใหญ
บ้านขนาดเจ็บไม่ต่าหล่น่าจะถึงตาย แต่หากผู้ใหญ่มาน
ตายเพราะพิษแผลนั้น คดีสันว่าจำเลยไม่มีเจตนาจะ
ทำร้ายให้ ถึงตาย หน้า ๒๓

จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต แม้จะได้ทำโดย
เบ็ดเตล็ดเขาเจตนาขายมิได้ ก็ยังต้องรับโทษ หน้า ๒๗
ใช้ มีคแห่งถูกที่ดำคัญ แต่เขาตายโดยพิษแผลใน
ชั่วเวลารุ่งนาฬิกาตงนี้ คดีสันว่าเจตนาจะฆ่าให้
ตาย หน้า ๒๐๘

เขาขุดแร่ โดยคิดว่าตนได้ วางเงินประมูลขอประทาน
บัตรไว้แล้วคั้งนี้ ไม่มีผิดฐานลักทรัพย์ เพราะไม่มี
เจตนาทุจริต หน้า ๒๑๓

โทษ

การ ที่ศาลตัดสิน ส่ง เด็กไปโรงเรียนคดีต้นตานั้น
ไม่เรียกว่าลงโทษ หน้า ๓๙

ศาลโทษะ

นายบ้ายแห่งนายทองแดงจึงหนีไป นายสายนิคา
นายทอง เหน คังนั้น เข้าพัน นายรอดทพรทพวก นายบ้าย
ตาย คิดสินว่านายสายทำโดยศาลโทษะ หน้า ๑๔๘

บ้องกัน

ผู้ตายเป็นผู้ก่อกรรม ก่อนแล้วถือศพ มาทำร้ายจำ
เลย ๆ แย้งศพได้ พันผู้ตายตาย คิดสินว่าจำเลยมีอ
กันเกินกว่าเหตุ หน้า ๘๔

เบียดปรานี

ในคดีทำร้ายเขา ถ้ามีอัยที่คดีต้นปรานี
ดตโทษได้ หน้า ๕๗
จำเลยเป็นคนชราอายุ ๕๖ ปี แต่ไม่เคยรับอาญา
มาก่อนเลย ปรานีดตโทษได้ หน้า ๑๓๙

สมรู้

ต้องคนขึ้นไปบนเรือน คนหนึ่งถืออาวุธคอยอยู่
ที่ประตูเรือน อีกคนหนึ่งเข้าดวยทพยพาหนีไปก่อนหน้า
เจ้าทรัพย์ตะเขกัน เรียกว่าตัวการวิ่งราวทรัพย์ทั้ง ๒ คน
ไม่ใช่สมรู้คนหนึ่งตัวการคนหนึ่ง หน้า ๑
เรียกตัว เขามาเพื่อให้เพื่อนได้ โอกาสทำร้ายเขาก็

คือ ญาไปยื่นเป็นเพื่อนคนร้ายในที่เกิดเหตุก็คือ คดีสิน
ว่าเป็นผู้สมรู้ หน้า ๓๔

ก. ข. นัดกันไปฆ่าค. ก. เป็นผู้ลงมือ ข. ยืนอยู่
ใกล้ ๆ ครั้น ค. ตายแล้ว ข. ช่วย ก. เอาศพ
ค. ไปฝังซ่อนเสีย คดีสินว่า ข. เป็นผู้สมรู้
ด้วย ก. หน้า ๔๘

พวกของจำเลยไปตำร้ายเขา จำเลยยื่นผ้าของ
ให้พวกห่างที่เกิดเหตุ ๕ เส้น คดีสินว่าจำเลยเป็นผู้
สมรู้ในการกระทำความผิด หน้า ๑๘๑

ทวิการ

ต้องคนขึ้น ไปบนเรือน คนหนึ่งถือธนูจุ่มขอยอยู่
ที่ประตูเรือน อีกคนหนึ่งเข้าด้วยทรัพย์พาหนีไปต่อหน้า
เจ้าทรัพย์ด้วยกัน คดีสินว่าเป็นทวิการชิงรางวัลทรัพย์
ทั้งต้องคน หน้า ๑

กะทงไทย

จำเลยงัดคอก โคจะลักโค เจ้าทรัพย์จับจำเลย ๆ
คือเจ้าทรัพย์บาดเจ็บ มีผิด ๒ กะทงพยายามลักทรัพย์
กะทงหนึ่ง ทำร้ายร่างกายกะทงหนึ่ง หน้า ๘๗

ค่าเสียหาย

ฆ่าบิดาเขาตาย เขาฟ้องเรียกค่าปลุกศพแล้วได้
เพราะเรียกว่าเป็นค่าเสียหายตามมาตรา ๘๗ หน้า ๑๐๔

เมื่อผู้ตายพึงเรียกค่าเสียหายจากจำเลยผู้ฆ่าตัวเขา

ตายตามมาตรา ๘๗ ได้ น้ำ ๑๕๖
๑๕๕

เจ้าพนักงาน

ยังมีช่วยเจ้าพนักงานตามนำตาย มีผิดเหมือน

กับฆ่าเจ้าพนักงาน ลงโทษตามมาตรา ๒๕๐

ข้อ ๒ ได้ น้ำ ๕๒

ใช้อำนาจหน้าที่
ในทางทุจริต

คนเป็นนายช่างอยู่ใต้สวนคดี ดอนให้พยาน

ให้การเท็จ มีผิดตามบท ๑๔๒ ฐานใช้อำนาจแต่

ตำแหน่งหน้าที่ในทางทุจริต น้ำ ๑๒๕

ทำพยานเท็จ

ดอนให้เขาเบิกความเท็จแก่ศาล ผู้สอนมีผิดฐาน

ทำพยานเท็จตามบท ๑๕๗ น้ำ ๗๓

จี้จวาง

คนหนึ่งเข้าด้วยทรัพย์ อีกคนหนึ่งถืออาวุธยืนคอย

อยู่ที่ประตูเรือน แล้วพาทรัพย์หนีไปต่อหน้าเจ้าทรัพย์

ด้วยกัน คิดสินว่าเป็นจี้จวางไม่ใช่ชิงทรัพย์ น้ำ ๑

ปล้น

ในคดีเรื่องปล้น ถ้าเจ้าทรัพย์มีบาดแผลอันเกิด

แต่เครื่องประหารเป็นพยานอยู่แล้ว โจทก์ไม่จำเป็นต้องสืบ

ว่าจำเลยมีศีลตรา ฎาไม่ น้ำ ๑๓๒

จำเลย ๗ คน ถือศีลตราขอเจ้าพนักงานบ้านที่ฆ่าเจ้า

ทรัพย์ขาด ห่อนำคอก แล้วช่วยห่อผ้าพาทิ้งวงหนี

ไป คิดสินว่าผิดฐานปล้นทรัพย์ น้ำ ๑๗๑

ภาคแสดงที่ห้า
แสดงที่ของวิภาษอยู่เดือนเศษจึงหาอนันต์ ครบทั้งว่า
เป็นแสดงห้าหัดเสมอไปไม่ได้ หน้า ๑๓๙

อนาจาร; ขำเวา
เพียงแต่จับมือถือนมคตถึงเกิดอาหุณง ยังไม่ถึงเปิดอง
ผ้าเปลือยกาย หุณง ตังนี้ มีผิดเพียง ฐาน อนาจาร ตาม
บท ๒๕๖ ไม่ใช่พยายามร่วมขำเวา หน้า ๔๕

ฉ้อโกง
เขาของรูปไปทอดกัจฉาน่าว่าเป็นของดี มีผิดตาม
บท ๓๑๐ ไม่ใช่บท ๓๐๔ หน้า ๑๑๐
โจทจ้างคนขนเข้าไปส่งเงินสระหัด จ้างโดยรับตำอ้าง
ว่าเป็นเงินสระหัดเขาเข้าเปิดออกเสีย มีผิดฐานฉ้อ โกง
ตามบท ๓๐๖ ข้อ ๑ หน้า ๑๑๓

สัญญา

ใช้เงิน
การชำระหนี้กันกันของมีสิ่งสำคัญตั้งจะพึงได้ โดย
ชอบด้วยกฎหมาย หน้า ๑๘๑

แบบ
ยกที่ส่วนมีแต่ไปโต้ส่วนให้แก่กันทำ หนังสือกันเอง
ก็ใช้ได้ หน้า ๑๕

หนังสือกัน
เขียนด้วยเส้นคนสองไข
ได้ หน้า ๑๒๙

ประกัน
ถ้าไม่ไต่ มีสัญญากันไว้แล้ว นายประกันไม่ต้ง
รับผิดชอบเมื่อถูกกันตาย หน้า ๓๗

ยักทวีปท่างณี

เข้าเวือกันไม แต่มีสัญญาว่าถ้าผู้เข้าเกิดเสีย
หายด้วย เวืออับปาง แล้วเจ้าของเวือ ต้องใช้ค่าเสียหาย
เมื่อมีการเสียหายเกิดขึ้น ผู้เข้าจะนับเรือไว้ ค่างณ
ไม่ได้

หน้า ๗๗

จำนำ

ทำหนังสือสัญญาจำนำของรูปพรรณกันไว้ แต่ตอน
ท้ายมีความว่า ถ้าผู้จำนำต้องการเงินเมื่อใด ผู้จำนำ
จะไถ่ไม่ให้ขาด ดังนั้นคดีนี้ว่าเป็นสัญญาจำนำธรรมดา
ไม่ใช่ค้ำ

หน้า ๑๔๒

วิเคราหภาษา

ในสัญญาว่าข้าพเจ้ากู้เงินให้เงินเจียง ๒๔๐๐
บาท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับรองแต่ลงชื่อไว้ดังนี้ ผู้
ตั้งชื่อเป็นลูกหนี้จะถือว่าเป็นนายประกันไม่ได้

หน้า ๑๔๕

อำนาจฟ้อง

ผู้รับประกันเอาหนังสือสัญญาจำนำที่ดินซึ่งผู้ตายทำ
ไว้ขอออกฟ้องเจ้าของที่ดินได้

หน้า ๑๕๒

คนนอก

ไม่ตรี

สัญญาทวงพระราชไมตรีมีผลใช้ ได้แต่เมื่อได้แตก

พระราชปฏิญาณตน

เปลี่ยนพระราชปฏิญาณตนแล้ว

หน้า ๑๕๕

วิธีพิจารณา

เจตนา

คู่สารบานอาญาว่าด้วยเจตนา

พยาน

คำพยานกล่าวอ้างได้ว่าจะจ้างให้พยานรับว่าคน

ร้ายเช่นนั้น ไม่ควรฟังขึ้นลงโทษจำเลย

หน้า ๙

ในคดีข่มขืนซ้ำเราที่คนกลางเป็น โจท คน กลางต้อง

อ้าง คน เอง เป็น พยาน มีฉนั้น ชื่อ ว่า คดียัง เลื่อน

ถอย นำ ๒๗

คำพยานซึ่งจำเลยไม่มี โอกาสได้ ซักค้านั้น พัง

ลงโทษจำเลยไม่ได้ นำ ๑๒๑

ฉนั้นระงับยอมเป็นพยานดังกล่าว ถูกทำร้าย

ด้วยกำลังตรา นำ ๑๓๒

อ้างเอกสารเป็นพยาน แม ไม่ส่งดำเนินให้ อีกฝ่าย

หนึ่งทราบตามกระบวนการพิจารณา เอกสารนั้นก็ยังพัง

เป็นพยานได้ นำ ๑๖๖

ศาลตัดสินตั้งแต่ไปโรงเรียนหัด สอนตาม ๒ ปี เด็ก

ฎีกาไม่ได้ เพราะไม่ได้ลงโทษ นำ ๓๙

คนร่วมจริง อังกฤษจรูเนียร์ ภายหลัง ดัชนีญา พ้องคน

โท คู่ความทั้งคู่เถิด ๆ ถวายฎีกาในข้อซึ่งจำเลยไม่ได้

ถ้าคนโทเป็นโจทฎีกาได้แต่ในบัญญัติหาฎหมาย นำ ๑๙๖

คู่ความกระประเด็นกันว่า นพิภษาเนื่องมาจาก

ด้านนอกก่อนฎาไม่ มีสัญญาชอมกันจำกัไว้ควสืบสม

ชนะคดี วิจัยกระประเด็นเช่นนั้นพึงได้ นำ ๒๙

ฎีกา

กระประเด็น

คำให้การ

จำเลยถูกขัยการฟ้องจำนวนหนึ่งเจ้าทุกข์จำนวนหนึ่ง
ในคดีอันเดียวกันศาล จะฟังคำให้การของ จำเลย ในคดี
เจ้าทุกข์เป็น โทษมาเป็นประมาณในการตัดสินคดีขัยการ
เป็นโทษไม่ได้

หน้า ๘๐

คดีดิน

โจทก์ตายฝ่าย ฟ้อง ทว่าจำเลย ด้วย มุตรกรณีเดียวกัน
ศาลรวมคดีดิน ในคำพิพากษาอันเดียวกัน ถ้าจำนวน
ใดจำนวนหนึ่งชำระครบพร้อมจำต้อง พิจารณาแลคดีดิน
ใหม่แล้ว จำนวนอื่น ๆ นั้นคดีดินใหม่ด้วย
เพราะอยู่ในคำพิพากษาอันเดียวกัน

หน้า ๘๐

อายุความ

จำเลยร้อง อุทธรณ์ อนุลา ใน กำหนด อายุ ความ
ศาลตั้งยกอนุลาเสีย จำเลยยื่นอุทธรณ์ ใหม่โดย
เสียค่าธรรมเนียมได้ ถึงการยื่นครั้งหลังจะเกินกำหนด
อายุความก็ได้

หน้า ๘๐

เจ้าของที่ดินตาย ญาติตั้งฟ้องแบ่งมรดกใน
กำหนด ๑ ปี จะยกมาตรา ๕๒ พระราชบัญญัติ
ออกโดยนมาตัดอายุความมรดกไม่ได้

หน้า ๑๑๖

ทรัพย์สินมรดกตกอยู่กับคนอื่น ญาติของผู้ตายฟ้อง
เรียกได้ ถึงเกินกำหนดอายุความก็ได้

หน้า ๑๗๗

ชานาจฟ้อง

ชัยการ พ้องคดี หว่าทำสุราเถื่อนโดยดำฟังไม่ได้
ต้องฟ้องจนเจ้าภาษี หน้า ๕๓๓

ค่าธรรมเนียม

เจ้าภาษีฟ้องความสุราไม่ตองเสียค่าธรรมเนียม
ถ้าแพะคดีตองเสียคดีตองทั้งหมจําเลยด้วย หน้า ๕๓๓

ฟ้องเคื้ออบคุม

การฟ้องความตองอ้างบท
เคื้ออบคุม มิตนขึ้นชื่อว่าฟ้อง หน้า ๕๓๓

ชุกคุม

หลตานฟ้องยาเปนชุกคุม หน้า ๑๗๔

กระทรวงศาล

คนร่วมรังอังกฤษ จตุเบียร ภายหลถึง หนังสือ ดัญญา
ฟ้องคนไทยคดีศาลต่างประเทศ ถ้าคนไทยเปนโจทคค
ศาลมีอำนาจ หน้า ๑๗๖

พินัยกรรม

(แปลภาษา)

พินัยกรรมของผู้ตายมีความว่า “ถ้าบุตรคนใดจะ
มีเรือนในเวลาที่เขาจะมชีวิตหรือเขาจะโททรพย
สมบัติไปพอสมควร แล้วไม่ให้ได้รับส่วนแบ่งอีก”
ข้อความคั้งนี้คดีอำนาจบุตรที่มีเรือนใน ระหว่างผู้ตายยัง
มีชีวิตอยู่ไม่ให้ ได้ส่วนแบ่งอีก หน้า ๑๗๑

ที่กิน

ให้ โดยเสนาหา

ยกที่สวนไม้ไค้สวนให้แกกัน

ทำหนังสือกันเอง

01/10/2565

กฟังโต

หน้า ๑๕

สุรา

เจตนา จำหน่าย สุรา โดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น เป็น ความผิด
เต็มองค์จะผิด มีเจตนาชวร้ายกัก นำ ๒๖

ใบอนุญาต ใบอนุญาต จำหน่ายสุราใช้ ได้เฉพาะตัวผู้รับ
อนุญาต ผู้รับมรดกไม่มีอำนาจใช้ นำ ๓๐

อำนาจฟ้อง เจ้าภาพเป็นผู้มีอำนาจ ฟ้องคดี สุราเกินอัยการไม่
มีอำนาจ เว้นแต่ฟ้องแทนเจ้าภาพ นำ ๕๓

ผัวเมีย

สินสมรส (วิธีแบ่ง) วิธีแบ่งสินสมรสชายที่มีภรรยาตายคนนั้นจำต้อง แบ่ง
ตามลักษณะผัวเมียหมวดว่าด้วยสินสมรส นำ ๖๒

ชายไม่มีทุน หญิงมีทุน ต้องแบ่งชายก่อนหญิง
หาบ นำ ๕๕

ชายตระร้างหญิงแล้วเก็บเอาทรัพย์สินไปสลายเก็บ แต่
มีภรรยาใหม่ตั้งขึ้น ต้องแบ่งสินสมรสคงค้าง นำ ๒๒๒

มรดก

อายุความ เจ้าของที่ตนตาย ญาติต้องฟ้องแบ่งมรดกใน ๑
ปี พระราชบัญญัติออกโดยตรา ๕๒ ไม่จบ

ต่างอายุความมรดก นำ ๑๖๖
อายุความมรดก ๑ ปีนี้ใช้ที่ระหว่างญาติกันเอง

คนอื่นจะอ้างขึ้นใช้แก่ผู้ที่เขาเป็นญาติผู้ตายไม่ได้
นำ ๑๗๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๙๘ ศ.พ. ๒๕๕๖

อาญา ชิงทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ตัวการ สมัคร

๒ คนขึ้นไปบนเรือน คนหนึ่งถืออาวุธคอยอยู่ที่ประตูเรือน อีกคนหนึ่งเข้าฉวยทรัพย์ พาหนีไปที่คอกหน้าเจ้าทรัพย์ด้วยกัน เป็นความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ ไม่ใช่ชิงแต่เป็นตัวการด้วยกันทั้ง ๒ คน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจษอุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ราชหลวงพิเศษ

อัยการมณฑลนครศรีธรรมราช โจษ

ในคดีระหว่ง

นายคง นายโต จำเลย

คดีนี้ โจษหาว่าเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๑๓๑๑ เวลาบ่ายวันจำเลยทั้ง ๒ ถือสิ่งตราดูขโมยแบ่งชิงทรัพย์ของนายน่วม อำแดงดีวัน ไปรวมราคา ๗๑ บาท ที่บนเรือนตำบลวัดขุ่น ขอให้ถึงโทษจำเลยตามลักษณะอาญามาตรา ๒๙๓

01/10/2565

๒๕๔-๒๕๕-๒๕๕ ๖

จำเลยทั้ง ๒ คนให้การปฏิเสธ อ้างฐานที่อยู่

ฐานพิจารณาได้ความตามคำพยานโจทก์ว่า นายน่วม ตัวแดงสี่วัน

ได้เก็บทรัพย์สินไว้ในหมอน คือ แหวนทองคำ ๓ วงราคา ๓๕ บาท

ต่างหูทองคำ ๑ คู่ราคา ๑๒ บาท เงินเหรียญ ๒๐ เหรียญราคา ๒๑ บาท

เงินบาท ๓ บาทรวม ๗๑ บาท เมื่อวันที่โจทก์หาเวลาดำเนินถึงนายคงจำเลย

โต จึงขึ้นไปบนเรือนนายน่วม แต่นายโตยังมีคอกอยู่ประตูเรือน

นายคงตรงเข้าแย่งหมอนที่เก็บสิ่งของจากอำแดงสี่วันไปได้ แล้วพากันวิ่ง

หนีไปต่อหน้า นายน่วม นายชุ่มบุตรชายแถบครัวเขยอำแดงสี่วัน ได้ยิน

เสียงอำแดงสี่วันเรียกให้ช่วยจึงวิ่งมาเห็นจำเลยทั้ง ๒ นี้ถือหมอนแล

มีวิ่งไปดักจับ นายน่วม นายชุ่มได้ติดตามจำเลยไปจนเข้าป่า แต่หา

พบไม่ จึงได้ไปแจ้งความแก่นายเหมือนผู้ใหญ่บ้าน ๆ โตเรียกจำเลย

ทั้ง ๒ มาถาม นายคงรับว่าได้แย่งชิงหมอนของอำแดงสี่วันไปจริงไปกับนายโต

สิ่งของต่าง ๆ นั้นจำเลยได้ส่งให้นายโตทั้งหมด ๆ

ได้ความดังนี้ ตามมณฑลนครศรีธรรมราชปกครองว่านายคงมีความ

ผิดฐานแย่งชิงทรัพย์สินตามลักษณะอาญามาตรา ๒๕๕ นายโตมีผิดฐานเป็นผู้

ส่งเสริมด้วยนายคงตามลักษณะอาญามาตรา ๒๕๕ ซึ่งขาดคดีนี้ ให้จำคุกนายคง ๓

เดือนฐานปรารถนารับสารภาพตามมาตรา ๕๕ ถึงหนึ่ง คงให้จำคุกนายคงไว้

01/10/2565

มีกำหนด ๑๘ เดือน แต่ให้จำคุกนายโต ๒ ปี ให้จำเลยคืนทรัพย์สินที่ใช้
ราคาทรัพย์สิน ๗๑ บาท ให้เจ้าทรัพย์ด้วย ฯ

นายจางยอหมรับโทษตามศาลเดิม ฝ่ายนายโตจำเลยอุทธรณ์ ศาล
อุทธรณ์รับฟ้องพิเคราะห์พิเคราะห์เห็นว่า ข้อที่ศาลอุทธรณ์ตั้งว่านายคงจำเลย
เป็นผู้ร้ายกระทำการชิงทรัพย์แสดง โทษนายคงนั้นชอบแล้ว แต่คดีเฉพาะตัว
นายโตนั้นเห็นด้วยพยานฐานที่ซึ่งนายโตเบิกความยืนยันว่า ในเวลาที่ผู้ร้าย
ขึ้นแย่งชิงทรัพย์นั้น นายโตจำเลยได้อยู่ยังบ้านเรือนต้นขอตั้งชื่อของนายโต
พยานโจทก์เบิกความมาแล้ว กระทำให้เป็นที่สงสัยว่าจะเห็นผู้ขึ้นเป็นนายโต
ไปกันได้ ทั้งอ้างดวงจันทร์ทรัพย์สินมีอายุถึง ๗๐ ปี รับว่าตาไม่ค่อยจะเห็น
ได้ โกลดดังนั้น ยังไม่เป็นเหตุพอที่จะพยานโตมีพหูรังคำหาโจทก์ ให้ยกคำ
ตัดสินศาลอุทธรณ์เฉพาะข้อตั้งโทษนายโต ให้มีโทษตัวนายโตจำเลยไป ฯ

โจทก์อุทธรณ์ ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ ฐานพิจารณาได้
ความดังกล่าวแล้วข้างต้น คดีนี้โจทก์ตั้งพยานโต โทษนายโตแต่เห็นถนัด
จำได้ว่านายโตจำเลยได้ ไปกับนายคง เวลที่เกิดเหตุก็เป็นเวลาจางวัน
แม้คำอ้างดวงจันทร์จะฟังไม่ได้สินด้วยเป็นชราชราตาม กิติ แต่คำนายถ่มมถุก
อ้างดวงจันทร์กับนายถ่มมถุกเขยก็ฟังได้ เบนยุติ หลักฐานคำพยานนาย

จำเลยไม่มีน้ำหนักหักล้างได้ และข้อกฎหมายมาตรา ๒๙๙ ฐานชิงทรัพย์ ซึ่งศาลล่างวางมานั้นยังมีต่อกับมูลกรณี คดีนี้เข้าบทมาตรา ๒๙๗ ซึ่งว่าผู้ใดชิงทรัพย์ โดยกระทำความผิดโดยเอาทรัพย์พาหนีไปต่อหน้า ท่านว่ามันมีความผิดฐานเป็นโจรชิงทรัพย์ดังนั้นจึงจะชอบ ถูกใจฟังชั้น ให้ลงโทษจำคุกอัยโดยจำเลยไว้ มีกำหนด ๑๘ เดือน คำพิพากษาศาลฎีกาของพิเศษปลุกษามามีชอบ ให้ยกเลย มีบังคับตามคำสั่งศาลชั้นทุกประการ ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๒๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖
 กรมสวัสดิ
 พระยานรเณตวิบูลย์ชากิจ
 พระยาเกษมศักรวิ

อธิบดีทรงปลุกษา

จำคุกตลอดชีวิต

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๑ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา เจตนา

จำเลยรู้ว่าน้องชายกับผู้ตายมีอิริยาบถหม้างกัน ครั้นเกิด
วิวาทกันขึ้น จำเลยจับแขนผู้ตายรวบไว้ แล้วร้องให้พวก
น้องชายเข้าทำร้ายเขาถึงตาย อากาว่าเช่นนี้สันนิษฐานว่า
จำเลยมีสติเจตนาที่จะปลงชีวิตเขา มีผิดเป็นเหตุการตามบท
๒๓ แด ๒๔๗ แต่ในคดีอุกฉกรรจ์เช่นนี้ ศาลสูงมีอำนาจ
แก้ไขบทกฎหมายให้ต้องด้วยทำนองคดีของธรรมดาเพิ่มโทษ
จำเลยไว้ ถึงโจทก์จะมีได้เหตุเกิด ๆ ถวายเป็นฎีกาก็ดี

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุกฉกรรจ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เข้าทูลวงพิเศษ

ขอการเมื่อของราชบุรี และอำเภอต่างภาค โจท
ในคดีระหว่าง

อำเภอหนองม่อม จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องศาลเมืองราชบุรีหาว่า เมื่อวันที่ ๗ เมษายน พุทธศก
๒๔๕๓ เวลากลางวัน อำเภอหนองม่อมจำเลยกับพวกได้ล้มคบกันทำร้ายร่างกาย

นายดี นายมี นายน้อยมีบาดเจ็บดำหัด นายดีชยไต้ วนเคยวักชาติใจตาย
ด้วยทนต์บาดเจ็บไม่ได้ เหตุเกิดณะดำบดดำมะ โสติ อัจเอบเม่นาอ้อมเมือง
ราชบุรี ขอให้ส่งโทษตามตักขณชานาฎาถ ๒ ส่วนที่ ๗ หมวดที่ ๑-๒
ฝ่ายข้าแตงผาดพิงดาวนายดีตายฟ้องเรียกเมยทำขวัญเงิน ๘๐๐ บาท ฯ

ข้าแตงนอมจำเอยให้กำปฏิเธธ แก้ววาเมือฉวนเกิดเหตุจำเอยยื่นค
ฤครอย เห็นคนเขาคัพพันถัน จัวเอยหาได้เกยของชวยเหลอชวยไม่ ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่าฉวันแตงเวดากั โจทหานายช้เมญ ใหญ่บ้านได้
มีตระกูลชาติบ้าน แถราษฎรพากันไปตระกูลคนอื่นมาก ข้าแตงนอมจำเอย
นายพวง นายต่อน นายสัพอกหนึ่ง และนายดีมีตาย นายมี นายใหญ่
นายส่อน นายโยพอกหนึ่งได้ ไปตระกูลชวยเพิ่มชอนกัน แถต่างมีศักดิ์ราวูช
ติดตัวไปด้วยกันทุกคน ได้ความว่านายพวงนึ่งชายจำเอยกับนายดีมีตาย
เป็นคนมีดำเหตุอริบาดหมวงคอกัน ข้าแตงนอมจำเอยเองริชยไต้ว่าเขาทัง ๒
ไม่ถูกกัน เห็นถ้าจะเกิดเหตุฉวาทกนฉนจึงบอกให้นายพวงกลับบ้าน นาย
พวงผิดว่าชอชนมีกินประเดี้ยวก่อน ว่าแถดวงพินนายพวงก็เคีตรงเขาไป
ที่รานข้าแตงจอน ซึ่งในเวลฉานนายดีมีตายดำลงยนชอบหรือยทนน เห็น
นายพวงเขากเกิดเป็นปากเสียงอะอะแถเงอมคตงทาทะพนชงกันแถกัน ฝ่าย
ข้าแตงนอมจำเอยเห็นตังนนักตรงเขาไปจับแขนนายดีทัง ๒ แขนรวบไปถัดหลัง
ยึดไวดแถวริของว่า “พวกเราทำไมไม่แถงไม่ยิงถั่ว” ตังน ในทันทีฉนนี้

01/10/2565

นายพวงก็ตรงเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ขานรับว่า นายพิพัฒน์คงคงในบ่อ ภาย
 หลังพวงขานนายดี แลพวงจึงอ้างแดงนามต่างชื่อของ แลพวงก็ รัฐมนตรีมาตเจ้า
 ด้วยกันทั้ง ๓ ข้างแล้วพวงจำเลยพากันหนี ปล้น จนมันยังจับตัวไม่ได้
 คงจับได้แต่จำเลยคนเดียว นายดีก็คงคงอยู่ได้ ขึ้นด้วยชาติใจตาย ตาม
 คำวินิจฉัยนี้มาแต่แดงว่าถูกแทงหลังข้างซ้ายตักหลัง ในแดงจวง ๑ นิ้วยาว ๓ นิ้ว
 ได้ความดังนี้ ศาลเมืองราชบุรีรับถูกฆาตกรนายพวงแต่นายดีเป็นผู้ก่อกรรม
 ซึ่ก่อน จำเลยเป็นผู้ช่วยนายพวงซึ่งชายให้ชานายดีตาย จำเลยซึ่ง
 มีความผิดฐานเป็นตัวกรรด้วยกับนายพวงตามลักษณะอาญามาตรา ๒๓ แล
 ๒๕๑ ฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา แต่จำเลยเป็นผู้หญิงควรให้จำคุก
 ไว้ไม่เกิน ๓ ปี ส่วนพวงของข้าแดงมาตขอเรียกค่าทำขวัญหนึ่งไม่
 ควรรับด้วย เพราะนายดีตายยังมีบรรดาเป็นพ่อปกครองอยู่ ข้าแดงภาค
 เป็นแต่เพียงพี่สาวหามีอำนาจฟ้องเรียกได้ ไม่ ควรให้ยกเลย ฯ
 พนักงานอัยการโจทก์ แลจำเลยต่างร้องอุทธรณ์ ฯ
 ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษปกครองว่าข้อเท็จจริงแถบทุกกฎหมาย ที่ศาล
 เดิมยกขึ้นปกครองโทษจำเลยนั้นชอบแล้ว แต่การกำหนดโทษจำคุกจำเลย
 ยี่เบาไป ให้เพิ่มอีก ๒ ปีรวมเป็นโทษจำคุกจำเลยมีกำหนด ๕ ปี ฯ
 ข้าแดงนามฝ่ายเดียวจำเลยทุกเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ
 กรรมากรศาลฎีกา ได้พร้อมกันประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ฐานพิจารณา
 ได้ความดังกล่าวไว้ข้างต้น เห็นว่าที่ศาลต่างทั้ง ๒ หลงปกครองว่าจำเลย

01/10/2565

ไม่มีเจตนาจะฆ่าให้ตายนั้นผิดกับรูปความแต่คำพยาน เพราะจำเลยรู้ว่า นายพวงน้องชายของตัวกับนายตีตายเป็นคนมีอิริยาบถห่างแก่กัน ครั้นเมื่อเกิดเหตุระงันขึ้น จำเลยตงมือตรงเข้าจับแขนนายตีรวมไปต่อหลังไว้แล้ว ร้องออกจากราใช้ให้พวกตนแทงนายตีตั้งนั้น จะฟังว่าทำโดยไม่มีเจตนาอันไม่ได คัดเขมบท ๒๔๙ กับ ๒๓ ฐานใช้ เป็นตัวการฆ่าคนตาย โดยสัตย์เจตนาแท้ กรรมกรเห็นจาเมื่อยกรวไม่ฎีกาขึ้นมา แต่คดี เป็นอกฉกรรจ์ดำญอยู่ แลคำตต่างวางบทกฎหมายมาผิดคดีเกิดอันมาก ดงนี้ นาคคำตตงขอมทรงไว้ ซึ่งอำนาจจะแก ไซ้ให้ถูกคงได้ตามพระราชกำหนดกฎหมาย ฯ

ขอด้วยเหตุนี้จึงพร้อมกันคดีนี้ให้ยกคำพิพากษาค่าตต่างทั้ง ๒ เสียแต่ ข้าราชการอันยอมเป็นพวกรวมความผิดคือขอมทมาตรา ๒๔๙-๒๓ ถักยณฮาญา ให้จาคฤถ์อันยอมจำเลยไว้ นกกำหนด ๑๕ บันบแต่จนคองขงเป็นคณไป ฯ

คำตฎีกา วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตฎีกา
 พระยานรณคิบบัญชาภัก
 พระยาเกษมศุกราวี

อธิบดีทรงปฤกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๑ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา พยาน

คำพยานที่เบิกความว่า จำเลยได้ว่าจ้างให้พยานรับว่าเป็นคนร้ายเช่นนี้ ไม่ควรฟังเป็นประมาณ แม้จำเลยจะได้ว่าจ้างจริงในเวลาที่ตั้งซึ่งอยู่เช่นนี้ ก็ชื่อว่าจะปลุกคนให้พ้นห่วง

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
ออกตรวจคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชั้นศาลอุทธรณ์พิเศษ

อัยการเมืองหลวง นครจีนไต้เม้ง

โจท

ในคดีระหว่าง

จีนกิมต๋ย กับแก

จำเลย

กตัญโจทฟ้องศาลเมืองหลวงหาว่าเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายนพุทธศักราช ๒๔๕๓ เวลากลางวันจำเลยกับพวกอีก ๓ คนได้เข้ามาดักแทงเงินฮ่วยตัมโดยเจตนาอยู่ที่สี่ข้าง จีนฮ่วยตัมอยู่ใต้วันเซยวักฮวาตังไคตย หนีให้ตั้งโทษตามตักษณอาญาส่วนที่ ๗ หมวดที่ ๑ ฝ่ายจีนไต้เม้งเป็นโจทฟ้องเรียกให้รับจำเลยเป็นค่าเสียหาย ๑๙๖ บาท ฯ

จำเลยทั้ง ๒ ให้การปฏิเสธอ้างฐานที่อยู่ ๑

ศาลเมืองศรีจักรณาแล้วทำความเห็นปฤกษาว่า จินฮวยดีมผู้ตาย กับจินกิมผู้ตายจำเลยเป็นคนที่ไม่ชอบพอกัน เมื่อวันเกิดเหตุ จินฮวยดีมผู้ตาย กับจินฮวยชุนได้พากันไปที่โรงเงินเกงคย ตอนที่กลับได้รมาตามทางพบจำเลย ๒ คนกับพวกถือมีกเคียวชงเข้ามา จินกิมผู้ตายจำเลยได้เอามัดแดงจินฮวยดีม ถูกที่ศีรษะทะลุใน แต่จำเลยทั้ง ๒ วิ่งหนีไป จินฮวยชุนเบิกความว่าจำ หมายจำเลยได้ แต่จินฮวยชุนเบิกความประออบว่า เมื่อวันเกิดเหตุพยาน ไปตามจินฮวยดีมผู้ตาย ได้เห็นจินกิมผู้ตายกับพวกเคียวชงครอยตามจินฮวยดีมไป พอถึงตัวจินฮวยดีมจำเลยก็แทงเอา ๑ นอกจากนั้นยังมีจำเลยยังเบิกความ ว่า จินกิมผู้ตายเมื่อเข้ามาติดตัวได้ ว่าจางพยานเป็นเงิน ๕๐๐ บาท ว่า ให้รับค้อพนักงานว่าพยานเป็นคนของจินฮวยดีมเอง พยานฐานที่ของจำเลย ไม่มีน้ำหนักหักล้างได้ จำเลยทั้ง ๒ มีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๔๙ แต่ ๒๓ ให้จำคุกจำเลยไว้ ๖ เดือนคนละ ๒๐ ปี กับให้ ไร่ ๑ ไร่ ค่าเสียหายด้วย ๕๐ บาท อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลภูเก็ตเห็นชอบด้วย ความเห็นศาลเมืองศรีจักรณา ตั้งชื่อให้เป็นคำตัดสินบังคับลงโทษจำเลย ๑

จำเลยร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษปฤกษาว่า ถ้อยคำ พยานโจทก์เบิกความฟังได้ว่า จำเลยเป็นพริฐได้ฆ่าจินฮวยดีมผู้ตาย แต่ศาล เติมนัยบทพริฐปฤกษาโทษจำเลยยังมีชอบ จินกิมผู้ตายมีความผิดเพียงฐาน

ฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาตามมาตรา ๓๕๑ ตอน ๒ ประกอบด้วยลักษณะกรรจ์
ตามมาตรา ๓๕๐ ข้อ ๓ ฝ่ายจำเลยนั้นไม่ได้เป็นผู้ลงมือกระทำร้ายจำเลยด้วยดี
มีความผิดแต่เพียงฐานตั้งรอยดุนตามมาตรา ๖๕ ข้อ ๒ จึงชวาท
คดีนี้แก่ ศาลพิพากษาว่าคดีนี้ โทษจำคุกจำเลยมีกำหนด ๒๐ ปี
ให้จำคุกจำเลย มีกำหนด ๑๓ ปี ๕ เดือน ฯ

จำเลยฝ่ายเดียวทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาหารือกัน ได้ความ
ว่าเมื่อวันเกิดเหตุ จำเลยด้วยดีแต่จำเลยของตนได้ ไปยัง โรงเงินเก่งคัยเพื่อคิด
บัญชี ครั้นเวลา ๒ โมงเศษจำเลย ๒ พวกนั้นกลับเคียวมาตามทาง มีผู้ร้าย
ดอบเซ แหงจำเลยด้วยดีถูกตีข้างซ้าย พยานฐานที่ฝ่ายใจหมักจำเลยของตน
ผู้เดียวไปช่วยบอกความว่า เมื่อเคียวออกจากบ้านเงินเก่งคัยมาได้ประมาณ
๑๕ วา พยานเห็นจำเลยด้วยดีกับจำเลยอีกพวกออก ๒ คนเคียวตามหลังจำ
เลยด้วยดีมา พยานไม่เห็นจำเลยด้วยดีด้วยอะไร เห็นแต่จำเลย กับหมัก
พอเดินขึ้นมาทันจำเลยด้วยดี จำเลยด้วยดีก็เอามือค้ำจำเลยด้วยดี ฯ จึงระบุว่า
จำเลยด้วยดีทำร้ายเขาแล้ว พยานเขาไปตรวจดูเห็นเป็นแผลถูกแทง เวลาที่
จำเลยด้วยดีแข็งแรงมาทางพยานเคียวเคียงกับจำเลยด้วยดีห่างกัน ๒ ศอกเท่านั้น
จำเลยด้วยดีแทงเขาแล้วก็ถอยหลังวิ่งหนีไป อีกตั้งประเดี๋ยวหนึ่งจำเลยด้วยดี
มายังที่เกิดเหตุ แดงพาดหัวจำเลยด้วยดีถอยไปยังบ้านเงินเก่งคัย พยานไม่ได้

01/10/2565

บอกพี่จ๋าถึงกับถามว่าใครเป็นผู้ส่ง พยานได้ ไปแจ้งความต่อปตท.อำเภอ ให้ตำรวจไปจับจำเลยในคืนนั้น ฯ นอกจากนี้คำยืนยันของพยาน โจทก์มีคำยืนยันเชิงเชิงเบิกความว่าพยานได้มาตามคำยืนยันช่วยสืบ เห็นจำเลยได้รถจักรยานตามคำยืนยันช่วยสืบไป พอทักกันก็เข้ามาคุยเขาที่หนึ่งแล้ววิ่งหนีพยานเห็นห่างกันประมาณ ๒๐ วา ก็ช่วยสืบกับจำเลยของรถจักรยานที่ห่างประมาณ ๑ วา ฯ แต่ยังมีคำยืนยันมาเบิกความประจักษ์อีกอย่างหนึ่งว่า พยานไปเยี่ยมจำเลยที่ตึก ๆ ได้ว่าจ้างจำเลยเป็นเงิน ๕๐๐ บาทว่าให้มารับต่อเจ้าพนักงานว่าจำเลยเป็นผู้ส่งจำเลยช่วยสืบเอง ถ้าต้องโทษสัญญาว่าจะส่งเสียแต่เลี้ยงดูเมียจำเลยด้วย กรรมการเห็นว่าคำยืนยันเบิกความครั้งนี้ จะเข้ามาเป็นข้อเท็จจริงของจำเลยไม่ได้จำเลยปฏิเสธว่าไม่ได้จ้าง จำเลยทราบดีว่าได้พักจ้างจริงถึงจะอาภัพเขาเป็นกำรรมของจำเลยก็ไม่ได้ จำเลยต้องขังอยู่จะระวนระวายเพื่อให้เห็นหลักฐานดังกล่าวถึง จนกระทั่งหัวหน้าคนร้ายสั่งให้ก็เป็นการแก้ตัวสถานการณ์ แต่จะไม่เป็นการแก้ข้อเท็จจริงที่เธอ ความจริงเข้ามาประปนให้ยุ่งในด้านจน ผู้พิพากษาพึงใคร่ควรดูซึ่งเท็จแต่จริงแห่งคดีเฉพาะประเด็นที่เป็นข้อใหญ่ใจความสำคัญ ฝ่ายคำยืนยันเชิงพยานไม่ควรฟังเป็นประมาณได้เช่นกัน เพราะว่าเวลาเกิดเหตุขึ้นเป็นวัน ๒-๓-๔ คำ (ตรงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๙) เป็นเวลา ๒ ชั่วโมงเศษ

๒-๓-๔ คำ (ตรงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๙) เป็นเวลา ๒ ชั่วโมงเศษ
 ๒1/10/2565
 เค็ดอนพึงจะรับทราบ แต่ต้องถนอมไม่ได้คดีคอมต้องสว่าง พยานเห็นคน

แหกกันอยู่ห่างถึง ๒๐ วา พนวิชัยคาในทักคอนข้างมืดจะเห็นจนถึงจำหน้า
 คนร้ายได้ ถึงแก่ ถ้าสมฉวยพยานได้เห็นแต่จำตัวคนแหงได้ตระหนักจริง
 แล้ว เหตุไฉนเมืองพยานพาฉันช่วยสืบมาดังที่มานจนเก่งคูนัน พยานจึง
 ไม่ได้บอกกล่าวเล่าความให้ฉันเร่งศยพแต่ในชั้นแรกนั้นเลย จนความได้
 จนเวลาถึง ถึงขพยานใจตรงแต่ความของฉันได้ ไปคุยกับผตายคน
 เดียว ซึ่งมีชื่อขรุตพิงไม้โต ในคำว่าการตัวคนร้ายโตแม่นยำเหมือนกัน
 เพราะในชั้นแรกฉันของขานหาได้ บอกอะไรชื่อแก่หนึ่งผู้ โตไม่เห็นว่าเห็นฉันถึงผู้
 จำเลยเป็นผแห่งฉันช่วยสืบ พดขยงใจ ไม่ให้เป็นคำตายตัวว่าจำหน้าได้
 แต่ในรูจักชื่อฉัน ครั้นเมื่อปลัดข้าเถิดได้มาตามปากคำ ฉันช่วยสืบผู้ตายๆ
 พงมาบตออกข้อความบอกแก่ฉันถึงผู้เป็นผแห่งพยานจึงได้บอกความประสมไป
 ตามนั้น อันนี้โตถึงได้เห็นเป็นความประพุดิของพวกฉันเป็นอาจินมามาก
 กว่ามาก ทลือพรรคพวกเขากันตามเขาไป ตามกันจนเป็นอาจินโดยะไม่ควรจะ
 คำนึงว่าจะมีใจขยยังไม่ปรักปรำเขาข้างหนึ่ง แต่ช่วยดั่งเดริมข้างพวกคน
 ดำระพัดไป โดยไม่เหลียวถึงถึงความดีตายฤยาเกรงทุกขโทษภัยในปัจจุบัน
 แดอนาคต ถึงขณะเห็นแต่จริงคำพยานอันจะฟังด้วยคำผู้ตายโตนั้น ควร
 ต้องมีคำสักขพยานอื่นเป็นหลักฐานประกอบให้ ชอบด้วยทำนองคดีของวินิจฉัย
 แต่ในคดีนี้คำพยานฉันทั้ง ๒ คนนี้ เมื่อพิเคราะห์แต่เดิม ๆ ก็ดูเหมือนว่าจะ
 เป็นคำประกอบคำผู้ตาย แต่เมื่อใคร่ครวญพิจารณาเอาบัญญัติอันซึ่งแล้ว

จะพึงเห็นได้ว่าพยานกล่าวเหตุไม่สมผล กล่าวกันไม่สมปลาย เป็นพยาน
 ถ้อยหาพวกกับคำเสี้ยมสอนรับสั่งอ้างให้การปรักปรำจำเลย เหตุว่าเป็น
 พวกอธิปไตยต่างแย่งงานกันเป็น ๒ ก๊ก ๑ ครั้นหันมาหาพยานพนักงาน
 ที่เป็นคนไทย ได้ ได้ดั่งจนจับกุมจำเลยในคืนเกิดเหตุขึ้น ด้วยหวังว่าจะได้
 เคารงอนมน้ำบ้าง ก็ได้พบแต่คำพยานบอกเล่า ได้ ยืนยันแต่ปากคำพวก
 กันเจ้าก็บอกเล่าด้วยซ้ำไป จะหาคำพยานที่ปรักปรำอันควรฟังเป็นหลัก
 ฐานมิได้โดย คดีโจทก์ได้พินหนัก ยังเป็นที่เกิดอับแคลงสงสัยได้
 อยู่ ฝ่ายพยานฐานที่จำเลยได้บ้างว่าเวลา ๑ ทุ่มจำเลยยังอยู่ที่โรงของ
 จำเลยไม่ได้ ไปข้างไหนจนเวลา ๒ ยาม ปลัดอำเภอมาปลุกเรียกขึ้นแล้ว
 จับเอาตัวไปครั้งนี้ เห็นว่าฎีกาจำเลยพ้องชั้น ชอสงสัยแห่งคดีควร ให้เป็น
 ผิดคืนแก่จำเลย จึงขอศาลตัดสินให้ยกคำพิพากษาคำต่างทั้ง ๒ ยกฟ้องโจท
 ปล่อยจำเลยทั้ง ๒ พันโทษไป ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ

พระยานรณรงค์บัญชาการ

พระยาจักรปาณิศร์ศิริวิสุทธ

อธิบดีทรงปลัดบัญชา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๒ พ.ศ. ๒๔๕๖

ที่ดิน ให้ โดยเสนาหา

ยกที่ดินซึ่งมีแต่ใบไต่สวนให้แก่กัน แม่ทำหนังสือ
กันเองก็ฟังได้ มาตรา ๔๕ พระราชบัญญัติออกโฉนด
ที่ดิน ศก ๑๒๗ ห้ามบังคับคดีชนิดนี้ไม่

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาคัดอุทธรณ์ราชหลวงพิเศษ

นายชม อ่างตงเนี้ย อ่างตงใหม่ โจอ
ในคดีระหว่าง

อ่างตงแรม จันทก จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องศาลเมืองนครนายกหาว่า เมื่อเดือน ๑๐ พุทธศก ๒๔๕๒
(ร.ศ. ๑๒๘) อ่างตงแรมจำเลยได้รับฝากโฉนดที่ ๒๒๕๘ สำหรับที่ดิน
ตำบลย่านซื่อซึ่งมีชื่อเงินแดงบุ่งตลาโจทก์เป็นเจ้าของ ครั้นต่อมาเงินแดงตลา
จำเลยกดขี่เอาโฉนดไปขอโอนได้ชื่อจำเลยต่อพนักงานเกษตร์ ขอให้คัด
บังคับจำเลยกินโฉนดที่ดิน ๑

จำเลยทูลเกล้าถวายฎีกา ๑

กรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาถ้อยความคดีเห็นว่า ศาล
ข้าหลวงพิเศษพิจารณายังไม่ชอบ ข้อที่ปรึกษาว่าโจทก์จำเลยปกครองที่มา
ด้วยกันนั้นพิจารณาไม่ได้ความจริง แต่หนังสือเงินแรงทำยกโทษนั้นผิดได้
ตามกฎหมาย แต่มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดินศึก ๑๗๗
ก็ยังไม่ต้องใช้แก่คดี เพราะเวลานั้นไม่มีโฉนดแผนที่ได้ออก มีแต่ใบ
โต้ฉ้อเป็นคัมภีร์ โจทก์ฟ้องเอาที่ดินเป็นทรัพย์สินของบุตรที่ตาย ควร
ต้องว่าในกำหนด ๑ ปี นี้โจทก์ฟ้องโดยคำฟ้องโฉนดที่ดินก็ไม่ได้ความจริงโดย
คดีโจทก์บดกลายหลายประการ ฎีกาจำเลยฟังขึ้น ให้ยกคำพิพากษาศาล
ข้าหลวงพิเศษแต่ยกฟ้องโจทก์เสีย ให้โจทก์เสียค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลย
ตลอดทุกศาล กับค่าทนายความ ๓ ค่ารวม ๑๗๕ บาท

ศาลฎีกา วันที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยานเรนทิพย์วาทิก

พระยาเกษมศรีธรรม

อธิบดีกระทรวงยุติธรรม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๓ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา ใ้เงิน

ทำหนังสือกู้เงินไป แล้วอ้างว่า ได้ ผ่อน ใ้คืนเงินทุก
งวดตอกแล้ว แต่ไม่มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรมาแสดง
เช่นนี้ฟังไม่ได้ เพราะสัญญาที่เดิมนั้นเองที่คัดค้าน

มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ใ้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ

ในคดีระหว่าง
เจ้าแดงเตียน โจทก์
จันคันทอง จำเลย

คดีนี้โจทก์ พ้อง ศาลอุทธรณ์เกิด ถ้าวางว่า เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พุทธศก
๒๔๕๑ จำเลยได้ ทำหนังสือสัญญายืมเงินโจทก์ไป ๒ ครั้ง ครั้งแรก ๕๐๐
เหรียญ ครั้งหลัง ๒๐๐ เหรียญ รวม ๗๐๐ เหรียญ คิดเป็นเงินตรา
สยามตรง ๑๐๖๐ บาท ๖๑ สตางค์ และจำเลยใ้ โจทก์ยัดค้ำกับหนังสือ
สำคัญสำหรับที่ ๒ ฉบับไว้เป็นประกัน จนบัดนี้จำเลยหานำคืนเงินตอกตอกเบี้ย
มาใช้ ใ้ โจทก์ไม่ คิดรวมทั้งเงินตอกเงิน ๑๔๔๔ บาท ขอใ้ศาล

๐๑/๑๐/๒๕๕๕
บังคับจำเลยใ้

จำเลยให้การรับตามฟ้อง โจทก์ และอธิบายว่าความเป็นจริงนั้นจำเลย
 ได้เข้าถึงของของทรงรูปพรรณรวม ๑๒ ชิ้น จำนำไว้แก่ข้าแต่กรวยรับเอาเงิน
 มา ๒๐๐ เหรียญ และจำเลยได้เอาหนังสือสำคัญสำหรับที่นำที่ส่วน ๒ ฉบับ
 ให้ยึดถือไว้ด้วย ครั้นต่อมาจำเลยได้รับเงินจากโจทก์ ๕๐๐ เหรียญ
 โดยตกลงกันว่าโจทก์จะแบ่งเอาของที่ข้าแต่กรวยนำยึดถือไว้ กิ่งหนึ่ง ครั้น
 ต่อมาในที่สุดจำเลยตกลงให้ โจทก์ออกเงินไถ่เอาของที่ข้าแต่กรวย นำไว้
 เสียแต่ผู้เดียว จำเลยได้ส่งคืนเงินมัดคอกเบี้ยต่อ โจทก์เมื่อฉบับนี้ โจทก์
 ยังคงค้างคืนเงินจำเลยเพียง ๖๐๐ บาทเท่านั้น ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่าเงินต้นที่จำเลยได้ ทำหนังสือสัญญาขี้มเงิน
 โจทก์ไป ๒ คราวเป็นหนังสือสัญญา ๒ ฉบับ ๆ แรกมีข้อความว่าจำเลยได้
 รับเงินไปจากโจทก์ ๕๐๐ เหรียญ สัญญาว่าจะส่งคอกเบี้ยร้อยละ ๒ เหรียญ
 ต่อเดือน ให้หนังสือสำหรับที่คืนยึดไว้เป็นประกัน ๑ ฉบับ ๆ หลังรับเงิน
 ไปอีก ๒๐๐ เหรียญ โจทก์ความในหนังสือสัญญากด้ายกันกับฉบับแรก คัดตอน
 ท้ายของหนังสือสัญญานี้ว่าจะส่งคอกเบี้ยภายใน ๘ เดือน ถ้าไม่ส่งยอม
 ให้เอาที่นำยึดไว้เป็นประกันขายทอดตลาด หนังสือสัญญาทั้ง ๒ ฉบับที่กล่าว
 แล้วนั้น ไม่ขัดแย้งถึงสิ่งของทรงรูปพรรณ ข้อที่จำเลยอ้างว่าได้ส่ง
 คอกเบี้ยแก่โจทก์นั้น จำเลยไม่มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร
 ๐๑/๑๐/๒๕๖๕
 อย่างไรมาแสดง จำเลยอ้างเช่นมาดอย ๆ เช่นนี้ฟังไม่ได้ ฯ

ศาลมณฑลภูเก็ตจึงชี้ขาดตัดสินให้จำเลยใช้เงินโจท ๑๐๖๐ บาท ๖๑ สตางค์ หรือ ๗๐๐ เหรียญกษาปณ์ร้อยละ ๑ ต่อเดือน เว้นแต่สัญญาฉบับ ๕๐๐ เหรียญนั้นให้ คิดดอกเบี้ยซึ่งละ ๑ บาทต่อเดือน กับให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียมแต่กำหนดค่าทนายความแทนโจทด้วย ๕๐ บาท ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ ชำหัดวงพิเศษปรึกษา ยืนตามศาล เห็นว่าคดีไม่เป็น ปัญหา เพราะหนังสือสัญญาของจำเลยคัดค้านจน (เปิดปาก) จำเลยเอง ให้ยกอุทธรณ์จำเลยเสีย ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาลำนวนคดีนี้ เห็นว่าคดีโจทฟ้อง โจทนิร ฎีกาจำเลยไม่เป็นแก่นสาร ศาลตั้งทั้ง ๒ ปรึกษาให้จำเลยใช้เงินโจทนั้นชอบแล้ว ให้ยกฎีกาจำเลยเสียบังคับคดียืนตามคำพิพากษาศาล ชำหัดวงพิเศษทุกประการ กับให้จำเลยใช้ค่าทนายแทนโจทเช่นศาลอุทธรณ์ แด่ศาลฎีกานรวม ๑๕๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยานเรนทิเบญชากิจ

พระยาเกษมศักราวี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๒๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา ใ้

ผู้ยอมสินกัน เมื่อชำระหนี้ต้องมีสิ่งสำคัญที่ออกนึ่งจะ
พึงไ้ตามประกาศรัชกาลที่ ๔ จดศักราช ๑๒๒๑๑

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชั้นสองพิเศษ

จำคุก

โจท

ในคดีระหว่าง

นายเชื่อน อังแดงบุตร

จำเลย

โจท พ้อง ศาลเมือง ฉะเชิงเขว่าจำเลย ทำหนังสือสัญญากู้เงิน โจทไป
๔๕๐ บาท คิดดอกเบี้ยเป็นเจ้าเปิดอกหกหนเงินปีละ ๕๐ ดีด จำเลยรับ
เงินไปแล้วมิได้ ส่งดอกเบี้ยจนกาสถัดวงเลยมา ๒๔ เดือน คิดดอกเบี้ยซึ่ง
ละ ๑ บาทเป็นเงิน ๑๕๗ บาท ขอให้ศาลบังคับจำเลยใ้

จำเลยให้การรับว่ากู้เงิน โจทไปจริงตามฟ้อง แต่ข้อสัญญามีว่า โจท
จะเอาเข้าเปิดอกแก่จำเลย ๑๐ เกวียนเป็นอันหักหนี้หมคกันและจำเลยใ้ส่งเข้า
เปิดอกนั้น โ้แก่ โจทครบถ้วน ๑๐ เกวียนแล้ว

ศาลเมืองฉะเชิงเทราพิจารณาลูกสาวว่าการที่จำเลยตั้งเจ้าเปิดอกใช้หัก
ณ โภชน์นั้นมิได้ มีสิ่งสำคัญคือกัน ทำผิดประกาศรัชกาลที่ ๔ ลงวันที่ ๕ ๑๕ ๕ คำ
มีออกยังเป็นเอกศก ๑๒๒๑ คัดสินให้จำเลยใช้เงินแดงออกเบยเป็นเงิน ๒๓๗
บาท แต่ให้ คัดตอกเบยตั้งแต่วันฟ้องจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ๗

จำเลยอุทธรณ์ ๗

ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษคัดสินยืนตามศาลเดิม ๗

จำเลยทูลเกล้า ๗ ถวายฎีกา ๗

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาถ้านวนคดีนี้แล้ว เห็นว่าคดี
โจทก์หนังสือสัญญาเป็นหลักฐานว่าจำเลยก็เงินไป ข้อที่จำเลยต่อสู้ว่าเป็น
สัญญาคอกเจ้า แต่ได้ตั้งเจ้าสืบเกี่ยวกันใช้เงินแดงอันมีความในหนังสือ
สัญญาหาเป็นจริงว่าไม่มี แต่จำเลยไม่มีหลักฐานตั้งตัวคดีมาแต่ตั้งข้อศาล
ศาลต่างปลุกษาขอลประกาศรัชกาลที่ ๔ ทว่าใช้เงินให้เรียกเอาประทวนค่มือ แต่
คัดสินบังคับให้จำเลยใช้เงินแก่โจทก์ตามข้อหาอันชอบแล้ว ให้ยกฎีกาจำเลย
เสีย ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียมแทนโจทก์แต่กำหนดนายความรวม ๓ ศาล
เป็นเงิน ๑๐๐ บาท ๗

ศาลฎีกา วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๕๒

กรมสวัสดิ์
พระยาภักดีรักษากรณ กิจ
พระยานวณคิเบญชาภิจ

คำพิพากษาฎีกา ๗๓๑ พ.ศ. ๒๕๕๒

อาญา เจตนา

จำเลยวิวาทต่อสู้กับฝ่ายหนึ่ง ผู้ใหญ่บ้านไปห้ามว่า
ถ้าไม่เลิกกันจะจกร้างตั้งเมือง จำเลยตามโทษะขึ้นมาเข้า
ทำร้ายผู้ใหญ่ม้าน ฆาตเจ็บไม่สาหัสน่าจะถึงตาย แต่หาก
ผู้ใหญ่ม้านตายเพราะพิษแผ่นดิน สันนิษฐานว่าจำเลยไม่
มีเจตนาจะทำร้ายให้ถึงตาย มีผิดตามมาตรา ๒๕๑ ตอน ๒

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจทก์จำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ราชโองการพิเศษ

อัยการเมืองสมุทรสงคราม

โจท

ในคดีระหว่าง

นายไปต์ นายแรก นายเทพ นายคง ช่างแดงเขียน

นายผลัด นายซำ นายบคง

จำเลย

คดีนี้ โจทก์ฟ้องศาลเมืองสมุทรสงครามหาว่า

เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม

พุทธศักราช ๒๕๕๓ เวลาบ่าย ๕ โมงเศษ จำเลยทั้ง ๘ คนต่างวิวาทวิว้งมา

ซึ่งกัน นายเพงผู้ใหญ่ม้านจึงได้ ไปห้าม นายไปต์ นายแรก นายเทพ นายคง

แต่ข้าแต่เรียนจำเลยกลับทำร้ายผู้ใหญ่บ้านซึ่งมีบาดเจ็บดำหัด ครั้นเมื่อ วันที่ ๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๔ ผู้ใหญ่บ้านเพิ่งตายด้วยพิษแสลง จึงขอให้ลงโทษจำเลยตามลักษณะอาญาเมื่อวันที่ ๗ หมวดที่ ๑ - ๒ แต่ตั้งวันที่ ๑๐

นายไปต์จำเลยให้การต่อสู้ว่า ผู้ใหญ่เพิ่งได้คดีจำเลยก่อน แถนายเงิน นายเซ้า นายผลัดก็มีนายแดงเราช่วยแพงถกขายโควังจำเลย ๒ ที่จนจำเลยถึงถึง นายแรกบุตรจำเลยจึงมาพองจำเลยขึ้นเรือน แล้วพองผู้ใหญ่เพิ่งกลับพากันขวางเรือนจำเลยอีก ตอนจำเลยมิได้กระทำการร้ายต่อมิไปอย่างไร

นายแรกให้การต่อสู้ว่านายไปต์บิดาจำเลยถูกผู้ใหญ่เพิ่งตจนตมนอนอยู่จำเลยยื่นมือร่วมไว้ ผู้ใหญ่เพิ่งจะตจขากจำเลยจึงต้องบงกนตควบาง ๆ

นายเทพ ข้าแต่เรียน นายคง แถนายเซ้าจำเลยให้การปฏิเสธตลอดข้อหา ฯ

นายผลัด นายแดงจำเลยรับว่าโควังบ้านนายไปต์จริงเพราะนายแรกกับนายคงขวางจำเลยก่อน ฯ

ศาลเมืองสงครามพิจารณาแล้ว ทำความเห็นดังอธิบายคดีศาลมณฑลราชบุรีว่า นายไปต์ นายแรกจำเลยมีความผิดตามลักษณะอาญา มาตรา ๖๓ แถ ๒๔๙ ฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาควรให้จำคุกไว้ตลอดชีวิต แถนายเทพ นายคง ข้าแต่เรียนผิดฐานเป็นพวกรบของนายไปต์ ควรให้จำคุกมีกำหนดคนละ ๓ ปี ฝ่ายนายแดง นายผลัดมีความผิดตามมาตรา ๓๓๗ ข้อ ๑ ควรให้ปรับคนละ ๓๐ บาท แถนายเซ้าขึ้นพิจารณาไม่ใช้ความว่าทำผิดให้ไม่ต้องไป ฯ

01/10/2565

อธิบดีศาลมณฑลราชบุรีเห็นว่ามรดกของนายชื่อน นายแดง นายผลัด
 แตนนายแรกกับนายคงได้จดทะเบียนวางปากกันฝ่ายผู้ใหญ่เพิ่งมาห้าม นายไปต์
 กับนายแรกกลับทำร้ายผู้ใหญ่เพิ่ง แตนนายเทพ อำแดงเขียนช่วยตีซ้ำ
 นายไปต์ นายแรกมีความผิดตามมาตรา ๒๕๙ ควรให้จำคุกไว้ตลอดชีวิต
 ส่วนนายเทพอำแดงเขียนมีความผิดตามมาตรา ๒๕ ฐานเป็นผู้ตีมือ ควรให้
 จำคุกคนละ ๒ ปี แตนนายแดง นายผลัด นายคงมีความผิดตามมาตรา ๓๓๘
 ข้อ ๑ ควรให้ปรับเป็นพินัยคนละ ๕๐ บาท นายเข้าไม่มีความผิดให้ปล่อยไป

นายไปต์ นายแรก นายเทพ นายคงแต่อำแดงเขียนจำเลยอุทธรณ์ ๑

ศาลอุทธรณ์ราชุดวงพิเศษพิจารณาน่า นายไปต์นายแรกมีความผิดฐาน
 ทำร้ายเขาตายโดยมิได้เจตนาตามมาตรา ๒๕๑ ตอน ๒ ประกอบกับมาตรา
 ๒๕๐ ข้อ ๒ เพราะผู้ใหญ่เพิ่งผู้ตายเป็นพนักงาน พิจารณาให้จำคุกจำเลย
 ๒ คนไว้มีกำหนด ๑๕ ปี ฝ่ายนายผลัด นายแดงแต่นายคงนายเทพอำแดงเขียน
 มีความผิดตามมาตรา ๓๓๘ ข้อ ๑ ให้ปรับเป็นพินัยคนละ ๓๐ บาท ถ้าไม่
 มีเงินเสียให้จำคุกโทษคนละ ๓๐ วัน

โจทก์แต่จำเลยที่ฟ้องโทษทุกองค์ ๑ ถวายฎีกา ฐานคนชื่อนานา ๑

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมพิจารณาดำนวนคดีนี้โดยตั้งวันนัด ฐาน
 พิจารณาได้ความว่าเมื่อวันโจทก์หาเวลาดำย ๕ โมงเศษ นายผลัด นายแดง
 พวกหนึ่ง นายไปต์ นายแรก นายคงแต่อำแดงเขียนพวกหนึ่งเกิดวิวาท
 ขว้างปากัน ผู้ใหญ่เพิ่งผู้ปกครองท้องถิ่นได้มาระงับเหตุ แตนบอก

ถ้าจำเลยไม่ฟังคำห้ามปรามจะจตชื้อตั้งไปยิงเมือง ทั้งนี้โดยนายปลัดเห็นเข้าไป
 ท้าวการจตชื้อจะแทง แล้วถงมอแทงผู้ใหญ่เพ็งถูกแขน ผู้ใหญ่เพ็งตมตง
 นายแขกผู้บทรนายปลัดก็เข้าช่วยบิดาแทงผู้ใหญ่เพ็งถูกข้างหลังซ้าย ฝ่าย
 นายเทพอำแดงเช่นนายคง ได้ความความทำอันแดงกับนายเงินพยานในฐานะที่
 เกิดเหตุว่า ไม่ได้เข้าช่วยนายปลัด นายแขกประกกรโต แต่ขึ้นสู้จนบาดเจ็บ
 แผลผู้ใหญ่เพ็งมีแค่แผลถกมีด ๓ แผล เป็นแผลไม่มาจะถึงอันตราย แต่
 มิได้ปรากฏว่ามีแผลฟกช้ำอื่นอันพึงจะพิสูจน์ ให้เห็นว่าจำเลยอื่นได้ช่วยทำร้าย
 ภัย แต่นายเจ้าจำเลยนั้นไม่ได้มีความว่าใด ๆ ว่าทักทำร้ายประกกรโต
 กรรมกรรมเห็นว่านายปลัดกับนายแขกกำลังมีโทษระริ่งแรงสุดมขมิดหน้าเพราะ
 เหตุวิวาทอยู่ข้างหนึ่ง เมื่อผู้ใหญ่เพ็งกล่าวคำไม่ถูกหูกคานโทษะมีหนักนัยยัง
 เข่ากระถักรายแทงเองโดยมิได้ คิดหนำระวังหลัง ความมีความผิดตามลักษณะ
 ขาญามาตรา ๒๕๑ ตอน ๒ คงทศวรรษาให้ดวงพิเศษปลุกลษามาชอบด้วย
 ฎีกาโจรจำเลยฟังไม่รับให้ยกเสีย บังคับคดีตามคำพิพากษาศาลเจ้าหัวดวง
 พิเศษทุกประการ

ศาลฎีกา วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ
 พระยาฤทธิคุณกรมเนติก
 พระยานรเณตบัญชากร
 พระยาจักรปาณิศรวิจิตรวิสุทธิ
 พระยาเกษมศุกรการ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

สุรา เจตนา

จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น แม้จะ ได้ทำ
โดยเปิดเผย หาเจตนาขายมิได้ ก็มีโทษ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจท
อุทธรณ์คำพิพากษาคำอุทธรณ์

กรมศุลกากร

โจท

ในคดีระหว่าง

อ้าแดงนบ

จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องศาลเมืองประทุมธานีหาว่าจำเลยจำหน่ายสุราโรง แลสุรา
ต่างประเทศโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

อ้าแดงนบจำเลยให้การปฏิเสธว่าจำหน่ายสุรากับคนจีนซึ่งไปเมือง
จีนยังไม่กลับ แลอ้าแดงนบจำเลยมีใบอนุญาต หากนายสิงโต
พนักงานผู้ตรวจนำสุรามาตรวจเก็บเขาใบอนุญาตของจำเลยไปเสีย ฯ

ศาลเมืองประทุมธานีพิจารณาได้ความว่า เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน
พุทธศก ๒๔๕๕ พนักงานผู้ตรวจนำสุราได้ตรวจบ้านจำเลยพบสุราโรง ๑ เท

กัม ๒ ทนาน สุราศอดันตา ๑ เทกัม ๖-๗ ทนานกระบอกทองเหลืองทอง
 สุรา ๓ กระบอกด้วยแก้ว ๕ ด้วยจำเลยไม่มีใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ข้อ
 แก้วของจำเลยพังไม่ขึ้น เป็นแต่ได้ความว่าจำเลยร้องขอรับใบอนุญาต
 จำหน่ายสุราจริง แต่จำเลยยังหาทุนได้รับใบอนุญาตไม่ จำเลยมาทวง
 จำหน่ายสุราเสียก่อนจึงนี้ มีความผิดตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตปี ๑๒๔๘
 มาตรา ๒๕-๒๖ ศาลชั้นให้ปรับจำเลยเป็นเงิน ๕ ชั่ง แต่ให้นำสุราต
 เครื่องทองเป็นของทดอง ถ้าจำเลยไม่มีเงินใช้ค่าปรับให้จำเลยได้โทษวัน
 ละ ๑ บาท ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียมแลค่าทนายความ ๒๕ บาททวม
 โจทด้วย ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ปฏิเสธว่าจริงอยู่ที่จำเลยไม่มีใบอนุญาต
 จำหน่ายสุรา แต่จำเลยจำหน่ายโดยความตั้งใจโดยสุจริต มิได้มีเจตนา
 ร้าย แต่จำหน่ายโดยเบ็ดเสร็จ จำเลยควรได้รับความออกทนนแห่งพระราช
 บัญญัติภาษีสรรพสามิตปี ๑๒๔๘ มาตรา ๕๗ แล ๖๐ ให้ยกคำพิพากษาศาล
 เดิมแลยกฟ้อง โจท ฯ

โจททูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาว่าสมควรจะยื่นฎีกาขึ้น ฐานพิจารณาได้
 ความดังกล่าวแล้วข้างต้น เห็นว่าศาลเมืองประทุมธานีคดีนี้ชอบแล้ว
 ด้วยเหตุว่าพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตปี ๑๒๔๘ นั้นหาได้กล่าวไม่ว่าผู้กระทำ
 ผิดจะต้องมีเจตนาร้ายทำ โดยรู้ว่าเป็นการผิดก่อนจึงจะลงโทษได้ เพราะฉะนั้น
 จึงไม่ควรตั้งถึงเจตนาร้ายของจำเลย ศาลอุทธรณ์ยกมาตรา ๖๐ ขึ้นปรึกษา

ยกฟ้อง โจทก์นั้นหาชอบไม่ ด้วยเหตุที่ได้วินิจฉัยไว้เป็นบันทึกฐานใน คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๑/๒๕๕๖ และที่ ๔๖๔/๒๕๕๖ ดังเดิยวกันนั้น ข้อ ข้อต่อสู้ของจำเลยไม่มีมูลที่จะชนะได้ คดีเช่นนี้ยอมมีผ่านหน้ามาเนือง ๆ ถ้าจะปล่อยให้ เป็นไปดังศาลอุทธรณ์ ปล่อยให้ไป การจำหน่ายตุลาการมี ผลว่าใครนี่จะทำได้ ก็ทำเอาไม่ต้องรอรับไม่อนุญาตก่อน ความครอบงำ ของรัฐบาล เพื่อประสงค์ บำบัดผู้ร้าย บำบัดโรคเป็นต้น ก็จะต้อง ทำลายไป ถิ่น พระราชบัญญัติขึ้นเองก็จะเป็นคำศาลหาประโยชน์มิได้โดย ฎีกาโจทก์ขึ้น ให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์เสีย ให้บังคับคดีปรับจำเลยตามคำพิพากษา ศาลเมืองประทุมธานีทุกประการ เว้นแต่จำเลยไม่มีเงินค่าปรับมาใช้ ให้ จำคุกโทษมีกำหนด ๔ เดือน กับให้จำเลยเสียค่าทนายความแทนโจท ษณ์ศาลฎีกานี้ ๕๐ บาท ฯ

ศาลฎีกาวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศก ๒๕๕๖

กรมตุลาการ
 พระปลัดฤทธิคุณกรณกิจ
 พระยานรเนกนิมิตต์

อธิบดีทรวงปฎกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๔๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

สุรา ใบอนุญาต

ใบอนุญาตจำหน่ายสุรานั้นใช้ ได้เฉพาะตัวผู้รับอนุญาต
ถ้าเจ้าของเดิมตาย ผู้รับมรดกจะจำหน่ายสุราต่อไปต้อง
ขออนุญาตใหม่

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
พิจารณาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

กรมศาลการ

โทษ

ในคดีระหว่าง

อานตงจัน จันหลิมชุน จันหลิม

จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องศาลเมืองฉุญญะบุรีหาว่า จำเลยดื่มคบกกันจำหน่ายสุรา
โดยมิได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานฯ ขัดตมเมื่อเจ้าพนักงานได้เตือน ให้
จำเลยเปลี่ยนใบอนุญาตใหม่ จำเลยไม่ยอมทำตามพระราชบัญญัติ ขอ
ให้ตั้งโทษตามพระราชบัญญัติภาษีขึ้นในปี ๑๒๔๘ ฯ

อานตงจันให้การว่าจำเลยจำหน่ายสุรามีใบอนุญาต ดังชื่อว่ามีจำเลย
ซึ่งได้ขายแล้ว จำเลยไม่ได้เจตนาทุจริตไม่คดฉ้อมีความผิด ฯ

01/10/2565

เงินหลิมชุนแตเงินหลิมให้กล่าวเป็นลูกจ้างอำเภอเงิน ฯ

ศาลเมืองชัยภูมิพิจารณาได้ความว่า เดิมเงินไปซื้อด้ามี่จำเลย ได้รับใบอนุญาตจำหน่ายสุราโรง ครั้นเมื่อพุทธศก ๒๔๕๔ เงินไปซื้อตาย อำเภอเงินกรวยก็รับมรดกแต่จำหน่ายสุราก็ต่อมาไม่มีใครได้ว่ากล่าว ครั้นถึงพุทธศก ๒๔๕๕ ชนบ่ใหม่อำเภอเงินได้รับใบอนุญาตเปลี่ยนใหม่อีกครั้งหนึ่ง แต่ยังมีคงเอาชื่อด้ามี่คนที่ตายแต่ก่อนใส่ในใบอนุญาตอย่างเดิม เจ้าพนักงานเทศอำเภอเงินให้เปลี่ยนใบอนุญาตเป็นชื่อของตนเอง อำเภอเงินก็เพิกเฉยไม่ยอมทำตาม ฯ

ศาลเมืองชัยภูมิพิพากษาว่า อำเภอเงินจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติภาษีในใบ ๑๒๔๘ ส่วนที่ ๔ มาตรา ๒๕ ถึง ๓๑ จึงตัดสินให้ปรับอำเภอเงินจำเลยตามมาตรา ๓๖ แล ๓๑ เป็นจำนวนเงิน ๕๐ บาท ถ้าไม่มีเงินค่าปรับมาใช้ ให้จำคุกโทษนี้กำหนด ๕๐ วัน ให้อำเภอเงินเสียค่าธรรมเนียมแทนโทษด้วย ฝ่ายเงินหลิมชุนแตเงินหลิมนั้นไม่มีความผิดให้ปล่อยตัวพ้นโทษไป ฯ

โจทก์ทบทวน ฯ

ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า อำเภอเงินมีใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ลงชื่อ ด้ามี่ เป็นการใช้ได้ อำเภอเงินมิได้ ตักทจริตประการใด อันเป็นธรรมเนียมเงินมักถือบัญชีชื่อเจ้าของร้านเดิมเพื่อเป็นเครื่องหมายในการค้าขาย การที่อำเภอเงินไม่ยอมเปลี่ยนชื่อ ของด้ามี่ ที่ตายนั้นก็ไม่มีกฎหมายบังคับ จึงยัง

01/10/2565

๓๓

ของตำรับฉบับการใช้ได้ พนักงานตักเคียนเสถียรก็ไม่ปรากฏว่าจะเปลี่ยน
คัมภีร์ใดๆ เจ้าพนักงานจึงต้องฟ้อง เพราะจำเลยขึ้นจำหน่ยดูรายชื่อ
ผู้กรโจทพารณ ให้ยกคำพิพากษาคำขอทรมนเสีย แต่ศาลเมืองรัตนบุรี
พิพากษาจำคุกด้วยคดีนี้เพราะจำเลยทำผิดขึ้นชื่อบังคับเพราะใจเซต่า จึงได้
ปรับอย่างเบาะเพียง ๕๐ บาทนั้น ตมควรแก้รูปความเสถียร ให้บังคับคดี
ความนั้น แต่ให้จำเลยใช้ค่าธรรมเนียมแทนโทษและค่าทนายอีก ๒๐ บาท
ด้วย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๖ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมเสด็จตี

พระยวงฤทธิกานทรณ์กิจ

พระยานเรนตีมีญชากิจ

อธิบดีทรงปดุงษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๖๑ พ.ศ. ๒๕๕๖

อาญา สมัคร

เรียกตัวเข้ามา เพื่อให้เพื่อนได้ โอกาสทำร้ายเขา
เป็นผู้ร้ายสมัครตามบท ๖๕

แต่ ไปยื่นเป็นเพื่อนคนร้าย ในเกิดที่เหตุ ก็เป็นผู้สมัคร
คู่กัน เพราะช่วยพยุงใจ ให้กล้าหาญยิ่งขึ้น

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เจ้าทดวงพิเศษ

อัยการเมืองสมุทรสาคร โจท

ในคดีระหว่าง

นายคำ นายรอดคำนั้น นายอ่อง นายจันต์รวัดดี จำเลย
กับ โจทฟ้องศาลเมืองสมุทรสาครว่า เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน พุทธ
ศก ๒๕๕๔ เวลาพลบค่ำ นายจันได้เรียกนายเอี่ยมออกไปหา แล้วนายคำ
นายรอด นายจัน นายอ่องได้ช่วยกันถ่มรุมฟันนายเอี่ยมมีบาดแผล ๖ แห่ง
ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญาส่วนที่ ๗ หมวดที่ ๒ ๖

นายคำจำเลยให้การรับว่าพยานยืมจริง แก้วว่านายเขียนพยานคำ
ก่อน ย้ายนายจัน นายรอด นายอ่อง ปฏิเสธ ฯ

ในระหว่างศาลพิจารณายอ้งจำเลยหนี ศาลเมืองส่งตำรวจพิจารณา
แต่คดีนี้คดีเฉพาะตัวนายจัน นายจัน นายรอดว่า นายจันได้ ไป
เรียกนายเขียนมาจากบ้านให้นายคำพินมีบาทแดง ๖ แห่งจนนายเขียนพิจารณา
ใช้ไม่ได้ นายคำมีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๕๖ ข้อ ๑ แต่
นายจันมีความผิดฐานเป็นผู้งมกตามมาตรา ๒๕ นายรอดกล่าวนั้นเห็นว่า
ยังไม่ควรจะมีโทษ จึงตัดสินให้จำคุกอัยคำจำเลยมีกำหนด ๕ ปี ให้จำคุก
อัยจันตามมาตรา ๒๕ แบ่งโทษชั่วคราว ๓ เดือนไว้ ๒ เดือน มีกำหนด
๓ ปีกับ ๔ เดือนให้ปล่อยนายรอดพ้นโทษไป ครั้นนายหลงพนักงานจับ
กุมตัวนายอ่องได้ ศาลเมืองทำคำพิพากษาอีกฉบับหนึ่ง ปรากฏว่านายอ่อง
ได้เป็นกบฏการก่อเหตุในชั้นนั้น แต่ไม่ก่อตั้งมือ ปรากฏดังเดิไม่ว่าอะไร
แต่ให้ลงโทษตามมาตรา ๒๕ ให้จำคุกอัยอ่องมีกำหนด ๓ ปีกับ ๔ เดือน ฯ

โจทจำเลยที่ฟ้องโทษต่างวังอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ชี้ว่าหลวงพิเศษหลงผิดอ่านจำฟ้องอุทธรณ์ อัยอ่อง
ไม่ได้ฟ้องอุทธรณ์จำพิพากษาโทษอัยอ่อง คราวนี้จึงนับแต่คำพิพากษาดับ
รวมแห่งศาลเดิมตัดสินแก้ ว่านายรอดกล่าวนั้นเป็นบิดาอัยคำจำเลยที่ศาลเดิมให้
ปล่อยตัวไปนั้น ปรากฏว่าได้ คดีคดีราวอุษินอยู่ในที่เกิดเหตุด้วย กระ

คำให้ช้ำยคำผู้คุมมีความกล้าหาญขึ้นเป็นการอุททหนนทอวรต้องมีความผิดฐาน
เป็นผู้อุปการะแก่ช้ำยคำทามมาตรา ๒๕ ด้วย ให้จำคุกช้ำยรชดไว้มีกำหนด
๓ ปีกับ ๔ เดือน นอกนั้นตั้งขึ้นตามคำพิพากษาศาลเดิม ฯ

ช้ำยรชดแลช้ำยจันจำเลยพลเถกดำ ฯ ถวชฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชมปลุกษาด้านจนคดีนี้ เห็นว่าคดีเฉพาะ
คดีช้ำยรชดแลช้ำยจันไม่มีชองที่จะรชดพันพระราชอาณาไต้ ศาลช้ำหลวง
พิเศษคดีดินนวชบแลว แต่คดีเฉพาะคดีช้ำยชองนั้นศาลช้ำหลวงพิเศษดิม
เดียอังมิได้ปลุกษาชองชอชรณ ให้ส่งสำนวนคินไปให้ศาลช้ำหลวงพิเศษ
คดีชอชรณช้ำยชองนี้ และให้ชฎีกาช้ำยรชด ช้ำยจัน มีจกัมิให้
ตงโทษตามคำ พิพากษาศาลช้ำหลวงพิเศษทุกประการ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศก ๒๕๕๖

กรมสวัสดิ

พระษากฤติภานุกรณิก

พระษายเกษมศุชกร

อธิบดีทรวงปลุกษา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๕ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา นายประกัน

ตุลาการ นายประกัน ไม่ฟ้องรับผิดชอบตามลักษณะ
ฎีกา บทที่ ๕๖ เว้นแต่ในสัญญาจะได้บังคับไว้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์นำหลวงพิเศษ

นายสิน โจทก์
ในคดีระหว่าง
เงินเดือน จำเลย

คดีนี้ โจทก์ฟ้องศาลแพ่งกรุงเก่า กล่าวว่า นายโม้อำแดงแพได้ทำน้ สือ
สัญญาข่มเงินโจทก์ไป ๕๑๘ บาท จำเลยเป็นนายประกัน บัดนี้ นายโม้อำ
แดงแพตาย จำเลยไม่ยอมใช้เงิน จึงขอให้ศาลมีค้ำจำเลยให้ใช้ ฯ

เงินเดือนจำเลยรับว่าได้เป็นนายประกัน นายโม้อำแดงแพ กู้เงิน โจทก์จริง
แต่เมื่อ นายโม้อำแดงแพ ตายเสียแล้วเริ่มนี้จำเลยไม่ยอมรับรับผิดชอบ ศาล
แพ่งเมืองกรุงเก่าพิจารณาปรากฏว่า โจทก์ฟ้องรับว่าตุลาการ นายจำเลย
ให้การรับว่าได้เป็นนายประกัน ปัญหาอันจะพึงวินิจฉัยมีว่าจำเลยจะต้องรับ

ผิดชอบตามตักขณกฏฉบับที่ ๔๖ มาตรา ๒ ซึ่งมีคำว่า “ผู้ใดให้เอกสาร
 กู้ทรัพย์สินของท่านไปสิ่งใดกับประกันและผู้ถือเงินค้ำขาย ให้ผู้รับประกันใช้
 ค้ำคืนท่านจงเต็ม ถ้าผู้ถือเงินขายจะเอาทรัพย์สินคอก บัญชีและบัตรประกันได้
 ค้ำคืนได้หรือไม่ เห็นว่าโจทก์ฟ้องเรียกเงินจากจำเลยมิได้จึงแก้ฟ้องตั้งสัญญา
 จะมีข้อความพิเคราะห์ถึงแล้วผู้ถือเงินขายนายประกันก็ค้ำใช้ แต่คดีโจทก์แจ้งว่า
 หนังสือสัญญาหาไม่ส่งมอบนำมาพิพจน์ ได้เห็น ศาลไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย
 ไปอย่างอื่น จึงคดีนี้ยกฟ้องโจทก์ ฯ

โจทก์อุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ชี้เหตุผลพิเศษคดีนี้ขึ้นตามศาลเดิม ฯ

โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปลุกษาด้านวงคดีนี้ เห็นว่า
 ศาลล่างทั้ง ๒ คดีนี้ขึ้นก็ยกกันมาเป็นคำพิพากษาฟ้องโจทก์ขึ้นขอด้วยกฎหมาย
 แลทางพิจารณาแล้ว ฎีกาโจทก์ไม่เปนแก่นสาร ขอรับให้ยกเสีย ให้โจทก์
 เสียค่าทนายแทนจำเลย ๓ ศาลเปนเงิน ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตักขณ

พระยาฤทธิวิเศษศักดิ์

พระยาเกษมสุขุมารักษ์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๗๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา โทษ ฎีกา

ศาลตัดสินส่งเด็กไปโรงเรียนบังคับสถาน ๒ ปี เด็กฎีกา
ไม่ได้ เพราะไม่ไ้ลงโทษ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

กรมอัยการ โจท
ในคดีระหว่าง จำเลย
นายเชื้อ

กั้นไ้ความว่าเด็กเชื้อจำเลยซึ่งมีอายุได้ ๑๕ ปีเศษ ค้องหาว่าจงใจ
หมวกถ่วงของขุนประมาณหรือผู้ ศาลพระราชอาญาพิจารณาไ้ความ
เป็นสัคัญว่าจำเลยไ้ จ้งราวหมวกถ่วงจริง มีความผิดกรมตักษณอาญา
มาตรา ๒๘๗ แต่จำเลยยังเป็นเด็กอยู่ยังไม่ควรลงโทษ จึงให้สั่งไปไว้
ณโรงเรียนบังคับสถานมีกำหนด ๒ ปี ศาลอุทธรณ์เห็นชอบด้วย ฯ

๑/110/2565
จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาฐานคนชานาถาขอให้รชการลงอาญา ฯ

กรรมการสภาอภิปฎการได้ประชุมปรึกษาจำวนคณะ เห็นว่าคดีนี้จำเลย
 อฎการไม่ไดั เพราะศาลหาไดัตั้งโทษแก่เด็กจำเลยนี้ไม่ ตั้งไม่โรงเรียน
 กัดฉันทาน ไม่ใช่งตังที่ฉกรรรม เป็นการสั่งสอนคดีแกัจะให้เป็นพลเมือง
 ดีดีไป ศาลอฎการไดัวินิจฉัยไว้เป็นขั้นที่ฐานแล้ว ในคำพิพากษาอฎการ
 ที่ ๑๕๓/๓๔๕๖ ตาเดียวกัน ให้อฎการจำเลยเดียว แต่ให้ รับตั้ง
 จำเลยไปไว้ยังโรงเรียนกัดฉันทานโดยหลัง ๆ

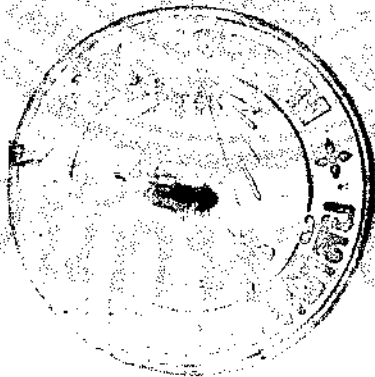
ศาลอฎการ วันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตอฉติ

พระยาฤทธิกาณุกรณกิจ

พระยาเกษมศังการ

อธิบดีทรงปฎการ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๒

ที่ดิน ธรณีสงฆ์

ที่ธรณีสงฆ์ไม่มีเวลาหลุดเป็นสิทธิแก่ผู้ใด ถึงจะปกครอง
โดยอำนาจปรบักษมานานเท่าใดก็ตาม

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จังหวัดพิษณุ

นายคุ้ม มรรคนายกอดีตจวนปนม โจท

ในคดีระหว่าง

นายเปลี่ยนกับพวก ๑๐ คน จำเลย

นายเปลี่ยน โจท

ในคดีระหว่าง

นายคุ้ม นายตา พระครูอินัยรร จำเลย

จำนวนที่ ๑ นายคุ้มฟ้องศาลเมืองนครศรีธรรมราชว่าจำเลยเข้ามาปลูก
เรือนอยู่ในเขตวัด ขอให้ศาลขับไล่ ฯ

จำเลยต่อสู้กรรมสิทธิ์ แลนายเปลี่ยนจำเลยคัดฟ้องว่านายคุ้มไม่เป็น
มรรคนายก ไม่มีอำนาจฟ้องได้ ฯ

ด้านวนที่ ๒ นายเบ็ดยนพ็องแย้ง หัวว่าจำเลยรุกที่คนแตรหรือโรงร้าน
ของโจท ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญาแก่ให้จำเลย ริค่าเสียหาย ๒๐ บาท
แต่ให้จำเลยรื้อหรือทุกรูเข้ามาขึ้นไปเสีย ฯ

นายคุม นายตา แดพระครูวินัยธรจำเลย ข้อความนายเบ็ดยนเข้ามา
ด้อยมรีวแต่ปลูกโรงร้านที่ในวัด กัดทางที่จะคดีถนน พระครูวินัยธรเจ้าอาวาส
จึงได้สั่งให้ รื้อ โรงร้านนั้นเสีย ฯ

ศาลเมืองนครคีรีธรรมราชพิจารณาดัง ปลูกฆ่าจากคนเพียงเขต
กำแพงแตรวไม่ ข.เหล็กเป็นทิวคจรั้ง แต่ที่นำวัดกำแพงนั้น พยานโจท
ไม่มีหลักฐานพอที่จะแสดงว่าเป็นที่กรรมรังษี พิพากษาให้ขับไล่แต่ นายเบ็ดยน
อ่าวแดงตั้งยก จีนเซ่งดำ แดจีนเซียงออกจากที่พยานหมายเลข ๑,๒,๓,๔
ฝ่ายคดีจำเลยนอกนั้น ให้ บุกขึ้นเขตวัดใหม่ตามแผนที่ซึ่งศาลขีดเส้นแดง ถ้า
โรงเรือนของ จำเลยคนใดรุกถ้าเข้ามาในเส้นนี้ ให้ วิตอนเสียให้พ้นเขต แดให้
จำเลยผู้ถูกรับ เสียค่าธรรมเนียมแตรค่าทนายแทนโจท ๕๐ บาท ด้านวน
ที่ ๒ ให้ยกฟ้องโจท ค่าธรรมเนียมให้ โจทเสียแทนจำเลย ฯ

โจท จำเลยร้องอุทธรณ์ทั้ง ๒ ด้านวน ฯ

ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษปลุ่กล่าว ว่า วิตอนบามันเดิมเจ้าพระยานคร
คีรีธรรมราชเป็นผู้สร้าง แดมรีวไม่ ข.เหล็กถ้อยมรอบ เจ้าอธิการเท่าได้
สร้างกำแพงอิฐตามแนววัดวไม่ กิ่งหนงทางคานนำ แดกำแพงนั้ปรักหักพัง

เสียนานมาแล้ว ๖ ครั้งเห็นแต่กรากแปดคยเจดีย์ อยู่ แต่ที่นำวัดนั้นออกเขต
 กำแพงนี้ได้ความตามคำพยาน โจทก์ว่าเป็นที่ของวัดเหมือนกัน เคยมีวัดใหม่
 ๖ แห่งที่กรายรอบไปจนถึงงานใหญ่ เรียกว่าถนนสี่แฉ่ง แต่ทั้งนี้
 ปากตรอกวัดจนถึง โรงอุโบสถได้ความว่าเดิมเป็นที่อำเภอปราสาท ๆ อุทิศ
 ถวายวัด แต่ที่ซึ่งพิภพกับนายเบ็ญนพันธ์ เดิมเป็นพระวัด เคยมี
 ศาสดาองค์หนึ่งปลุกใจ ปลุกใจพวกเจ้าพระยาบริรักษ์ บิดานายเบ็ญนพันธ์ปลุก
 โรงตั้งที่ตรงที่ศาลนี้ ครั้นโรงตั้งร่างชำรุดไปอีก ภายหลังอำเภอกรม
 ได้เจ้าปลุกใจนั้นเองเมื่อเวลานายเบ็ญนพันธ์นั้น พระครูวินัยธร
 เจ้าคณะจังหวัดที่รายนี้ จึงให้นายคุ้มมรรคนายกไปรื้อบ้านแต่วัดเดียวจำเลย
 ไม่มีอำนาจ ถือที่รายนี้เป็นสิทธิได้ จึงพิพากษาแก่เจ้าศักดิ์นาคเดิมให้จับได้
 จำเลยทั้งหมดทุกคนออกไปพื้นที่รายพิภพ แต่ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียม
 แทนโจทก์ แยกฟ้องอุทธรณ์นายเบ็ญนพันธ์ ๆ

จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ๑

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาในด้านคดีนี้ เห็นว่าจำเลยคดีอยู่
 คดีไม่ถนัดปากคดีแต่คดีจนอดงาน พยาน โจทก์มีหลักฐานมั่นคงสมข้อหา
 ฝ่ายพยานนายเบ็ญนพันธ์จำเลยบุกรุกพระยาบริรักษ์คดีมีเบ็ดความ ประกอบด้านจน
 โจทก์ว่า พ่อลูก ๒ คนไว้กลิ่น.อาศาลานำวัดนั้นด้วยพลการ เพราะใน
 คดีนั้นตั้งคดีจนมีอำนาจราชฎีขามมือไม่กล้าโต้แย้งที่คทาน บัดนี้จำเลย

ถลันจะมาอ้างว่ามีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน มีพระราชกำหนดกฎหมายว่า ขึ้นชื่อ
ว่าที่วัดธรรมรังษี ผู้ใดจะถือเป็นที่สิทธิ์เพราะได้เข้าอยู่โดยอำนาจเป็นบริษัทมา
นานเท่าใดๆ ไม่ได้เลย ต้องคงเป็นที่วัดธรรมรังษีอยู่เดิมไป ศาลเจ้าหลวง
พิเศษวัดธรรมรังษี คำตัดสินสั่งเดิมให้รับได้จำเลยทุกคนนั้นชอบแล้ว ให้ยก
ฎีกาจำเลยเสีย ให้จำเลยใช้คำถวายขอรบนิยมนต์ตลอดกำหนดอายุความโดย
อัตราอย่างสูง คือรวม ๓ ศาลเงิน ๓๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๗ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๒

กรมตุลาการ

พระยานเรนทรมัญชากิจ

พระยาเกษมสุขการวี

อธิบดีทรงบัญชา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๐๐ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา อนาจาร ชำเรา

เพียงแต่จับมือถือนม คดถึงเกล้าหญิง ยังมีได้ประกอบ
ประโยคให้ โดดเข้าไปในฐานชำเรา เช่นเปิดโปงผ้าเปิดอวัยวะ
หญิงดังนี้เป็นความผิดเพียงฐานอนาจาร ตามบท ๒๔๖ หาใช้
พยายามข่มขืนทำชำเราไม่

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
ตรวจคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชำหลังพิเศษ

อัยการเมืองสุโขทัย

ในคดีระหว่าง

นายหยัน

จำเลย

กรณีโจทก์ฟ้องศาลเมืองสุโขทัย ทว่าเมื่อคืนวันที่ ๑๑ มกราคม
พุทธศัศ ๒๔๕๕ จำเลยถือปืนบุกโรงเรือนไปถอดปลัดำร่มขืนจะทำชำเราชำแดง
หม้อ ขอให้ตั้งโทษจำเลยตามกฎหมาย

จำเลยให้การต่อสู้ว่าชำแดงหม้อได้รักใคร่แต่ได้ร่วมประเวณีกับจำเลย
มาช้านาน ชำแดงหม้อนี้ให้จำเลยไปหา ครั้นจำเลยจะกลับ ชำแดง
หม้อโกรธ จึงผลักไล่ด้วยความจำเลย ฯ

ศาลเมืองสุโขทัยพิจารณาดำเนินการว่า พยานโจทก์แดงพยาน
 ร่วมเบิกความมั่นคง พึงได้ดังนี้ว่า เมื่อคืนวันเกิดเหตุนายหยันจำเลย
 ซึ่งเป็นเสมือนยกยู่อำเภอบ้านค่าน ได้เข้าไปกอดปล้ำจับนมอำแดงหม้อกั๋ใน
 ห้องเรือนอำแดงหม้อนอนหลับไปแล้ว อำแดงหม้อไม่ยินด้วยจำเลย
 จึงร้องให้ชาวบ้านช่วย อำแดงมากพยานร่วมได้เข้าไปพบจำเลยนั่งอยู่พาใต้
 เรือน ฝ่ายจำเลยไม่มีพยานเบิกความให้ดูหรือข้อชี้ว่าอำแดงหม้อได้เคยคม
 จำเลยเป็นรั้ จำเลยมีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๖๐ แด ๒๔๓ ฐาน
 พยายามข่มขืนทำชำเรา จึงพิพากษาให้จำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๘ เดือน ๗

จำเลยอุทธรณ์ ๗

ศาลอุทธรณ์ชี้เหตุผลพิเศษประการว่าการที่จำเลยกระทำนั้น ยังไม่
 พอที่จะเป็นผิด ฐานพยายามข่มขืนกระทำชำเรา จำเลยควรมีความผิดตาม
 มาตรา ๒๔๖ ฐานกระทำอนาจาร พิจารณาแก้คำตัดสินศาลเดิมให้จำคุก
 จำเลยมีกำหนด ๘ เดือน แต่จำเลยต้องรับโทษกักขังตลอดแล้ว ให้ปล่อยไป ๗

โจทก์อุทธรณ์ ๗ ถวายฎีกา ผู้พิพากษาศาลเดิมตั้งชื่อรับรองว่าเป็น
 บัญชีหากฎหมาย ซึ่งควรได้รับความวินิจฉัยไว้ ให้กระจ่าย ๗

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ เห็นว่าด้วยคำหาญิง
 คชกลางแดงพยานโจทก์เบิกความว่ากิริยาจำเลยเพียงกอดปล้ำจับนม ทำให้
 นัยหมอง สว่างภายนอก ยังหาถึงได้เบ็ดเตล็ดนำหญิงเข้าประชิดขณะจำเลยประกอบ

๔๗

ประโยชน์ให้ โอดั้เข้าในฐานพวยยามอันชินจำเรา คดีเข้าบทรทักฐาน
ความคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๗๔/๑๒๓ เป็นความผิดเพียงฐานธนาคาร ถึง
ที่ศาลอุทธรณ์จำคุกวงพิเศษปลุกษามานันรอมแล้ว ฎีกาโจทพ้งไม่ยื่นให้
ยกเสีย ฯ

ทำณฎีกา วันที่ ๑๗ ธันวาคม พุทธศัก ๒๔๕ ๒

กรมตวัติ

พระยามรเนคัมยชาภิก

พระยาพิพากษาศดัทยาธิปัตย์

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๑๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา สมัคร ตัวการ

ก. ข. นัดกันไปฆ่า ค. ก. เป็นผู้ลงมือ ข. ยืนอยู่ใกล้ๆ
ครั้งนี้ ค. ตายแล้ว ทั้ง ๒ คนช่วยกันเชือดพ. ค. ไปฝั่งซ่อนเสีย
ก. เป็นตัวการ ข. เป็นผู้สมัคร

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
ตรวจคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ข้างหลวงพิเศษ

อัยการเมืองสุโขทัย

โจท

ในคดีระหว่าง

นายกน นายค้อย

จำเลย

โจทฟ้องศาลเมืองสุโขทัยกล่าวหา เมื่อเดือน ๘ ธันวาคมปี
โกศลทรศก ๑๒๙ จำเลยทั้ง ๒ กับนายจ ได้สมัครกันฉกกระบือของผู้มีชื่อ
ไป ๒ กระบือ ผูกข้อมซ่อนไว้ในป่า ภายหลังนายค้อยคนนอกใจจำเลยทั้ง ๒
จะหมายถักออกกระบือไปไว้เสียที่อื่นจำเลยไปพบเช้า ครอบเจ้าของกระบือ
สามารถได้กระบือที่จำเลย ๓ รมให้ ไก่ไปโดยมิได้บอกให้นายจรู้ และ

ในวันที่ได้กระเบื้องนั้นเองเวลาบ่าย จำเลยทั้ง ๒ ได้ซื้อตุ๊กตาเงินนายจิว แล้วจำเลยได้คบคิดกันฆ่านายจิวตาย โดยความโกรธ ว่านายจิวจะยกยอก กระเบื้องอย่างหนึ่ง และว่านายจิวได้ลักทรัพย์ของนายขุนไปครั้งหนึ่ง ขอ ให้ลงโทษตามลักษณะอาญาส่วนที่ ๗ หมวดที่ ๑ ฯ

นายขุนจำเลยให้การปฏิเสธคดีฆาตกรรมว่านายจิวเป็นผู้ฆ่านายจิวตาย ฝ่าย นายจิวจำเลยปฏิเสธคดีฆาตกรรมว่านายขุนเป็นผู้ฆ่านายจิวตาย แล้วจึงกลับมาบังคับ ให้นายจิวช่วยทามศพไปทิ้งในป่า ฯ

ศาลเมืองสุโขทัยพิจารณาพฤติการณ์คดีฆาตกรรมว่า จำเลยทั้ง ๒ ได้ช่วย กันฆ่านายจิวตาย (๑) เพราะมีความโกรธแค้นนายจิวว่าคืบยกยอกกระเบื้อง (๒) เพราะว่านายจิวได้เคยลักทรัพย์ของนายขุน (๓) เพราะจำเลยคิดเบียด บังไม่ให้นายจิวได้ส่วนแบ่งเงินค่าได้กระเบื้องด้วย คิดสินจ้างจำเลยมีความผิด ตามลักษณะอาญามาตรา ๒๕๐ ข้อ ๓ ข้อ ๖ ให้ลงพระราชอาญาประหาร ชีวิตจำเลยให้ตายตกไปตามกัน อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลพิษณุโลก ลงตราเห็นชอบด้วยแล้ว บังคับให้ลงโทษตามศาลเมืองสุโขทัยคดีสิน ฯ

จำเลยร้องอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์เข้าหาดวงพิเศษพิพากษาว่า จำนวนปรากฏว่านายขุนผู้เดียว เป็นผู้ฆ่านายจิวตาย ฝ่ายนายจิวนั้นไม่ได้ลงมือกระทำการร้าย เป็นแต่ผู้ถือ

นายวิฑูรย์กล่าวว่า นายต้องช่วยห้ามศพไปทิ้งเพื่อปกป้องความ ผิดของนายคุณเท่านั้น
 ซึ่งคิดว่านายคุณมีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๔๙ และย้ายคดีผิดตาม
 มาตรา ๖๕ ฐานเป็นผู้สมรู้ช่วยอุปการะ แต่คดีเฉพาะตัวนายคุณนั้นเมื่อ
 ชนควรฟังวินิจฉัย ว่ากริยาที่ นายคุณ กระทำผิด นั้นจะเข้าในลักษณะ ผิดกรรฐ์ ใน
 มาตรา ๒๕๐ ข้อใดข้อหนึ่งฤๅไม่ ข้อที่ศาลเดิมยกกรณี (๑) ว่าทำ
 เพราะ โกรธนายวิฑูรย์จะยกข้อกระบือ (๒) ว่านายวิฑูรย์ได้ดักทรัพย์ของนายคุณ
 แต่ (๓) เพื่อประสงค์จะเบียดบังไม่ ให้นายวิฑูรย์ได้รับส่วนแบ่งค่าได้กระบือ ใน
 เหตุทั้ง ๓ ประการนั้น เห็นว่าโจทก์ไม่มีพยานหลักฐานมาแสดงให้มันคง
 เป็นที่พอใจแก่ศาล มีแค่พยานเมิน ๆ คงนี้ยังไม่ควรฟังว่าจำเลยกระทำผิด
 ต้องด้วยลักษณะผิดกรรฐ์ตามมาตรา ๒๕๐ ข้อ ๓-๖ คดีนี้จำระวางจำการร้าย
 ที่เกิดขึ้นเป็นเหตุจำเลยได้พยานไว้มากเป็นได้ จึงชี้ขาดว่านายคุณจำเลยมี
 ความผิดตามมาตรา ๖๕ ให้แก่ศาลตัดสินศาลเดิม คือให้จำคุกนายคุณไว้ มี
 กำหนด ๒๐ ปี (ยี่สิบปี) ให้จำคุกย้ายคดีผิดมาตรา ๖๕ ส่วนลด
 เสียส่วนหนึ่ง คงให้จำคุกย้ายคดีมีกำหนด ๑๓ ปีกับ ๔ เดือน (สิบสามปี
 กับ ๔ เดือน) ฯ

โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ว่าควรลงโทษจำเลยตามศาลเดิม

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้เห็นว่า ข้อ

01/10/2565

ที่ศาลอุทธรณ์ ปรึกษาโดย ถัดวัน ว่า ความจริง แห่งคดี ควรฟังได้มันคงว่า

ข้าพเจ้าเป็นผู้ส่งมอบคืนแก่ท่านนายวดีด้วย โดยเจตนาอันชอบแล้ว คดีเฉพาะ
 ข้าพเจ้านั้นความปรากฏว่า เวลาก่อนเกิดเหตุจำเลยทั้ง ๒ เติรพุดกันไปในฤดู
 แลในขณะที่ข้าพเจ้าส่งท่านนายวดีนั้น ข้าพเจ้าอยู่ไกลเพียง ๒ ศอกเศษมิได้
 ห้าม ครั้นนายวดีตายแล้วข้าพเจ้าได้ช่วยห้ามศพนายวดีไปทิ้งเสียในราวป่า
 เพื่อช่วยปกปิดความผิด ควรวินิจฉัยได้ว่าข้าพเจ้าเป็นใจดีจริงด้วยข้าพเจ้า
 ตามบทแต่กำหนดโทษที่ศาลอุทธรณ์ฎีกาชั้น ๑ ไม่ผิดที่จะควรเปลี่ยนแปลง
 แปลงให้เป็นอย่างอื่นได้ ข้าพเจ้าขออภัยขอโทษมาเสียแต่บัดนี้ขออภัยตามคำ
 พิพากษาศาลอุทธรณ์ฎีกาชั้น ๑ ขออภัยทุกประการ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมส่งคดี
 พระยานรณรงค์บัญชาภิบาล
 พระยาพิพากษาศาลฎีกา

อธิบดีทรวงปฎกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๑๖ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา เจ้าพนักงาน

ยังมีที่ช่วยเจ้าพนักงานตามนำที่ตาย มีผิดเหมือนกับฆ่า
เจ้าพนักงาน ลงโทษตามบท ๒๕๐ ข้อ ๒

ที่ ๑๙๖ พระพุทธศักราช ๒๔๕๙ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๙ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

ขอพระมหาเถรของวัดพระบาทพลก่สถาปนากรรม่อม.

ข้าพระพุทธเจ้ากรมการ ศาลฎีกา ขอพระรชชาน นาคคิระหวางอัยการ
เมืองราชบุรี โจท นายคต นายถ้อยจำเลย ขันกรามบั้งคิมพุทธพระกรุณา
ทราบใตขนาดของวัดพระบาท ฯ

คดีนี้โจทฟ้องหาว่า เดิมนายคตจำเลยได้กระทำความผิดในคดีอาญาหลาย
ครั้งแล้วหลบหนีไป เจ้าพนักงานจับตัวจำเลยยังไม่ได้ ครั้นเมื่อวันที่ ๒๗
มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๔ เวลาถึงรุ่งวันทีมานายทั้งก้านนได้ มีการ
ฆตของนาค นายคตจำเลยพักบนเขาเขมาตังงานนั้น พนักงานผู้ปกครองท้องที่
เข้าจับตัวนายคตจำเลย นายถ้อยจำเลยซึ่งเป็นพรรคพวกของนายคตจึงติดตาม
ขึ้นจะพ้นฉวยจับ นายคตจำเลยจึงฉวยตีหลุดหนีไปได้ พนักงานแลพวกราชฎู
ได้ติดตามนายคตจำเลยไป นายคตได้เข้ามายัง กระสุนปืนถูกนายถิบชาติใจ
ตายพนักงานจึงจับตัวนายคตจำเลยได้ ขอให้ตั้งโทษจำเลยตามกฎหมาย

01/10/2565

ลักษณะอาญาตั้งวันที่ ๗ หมวดที่ ๑ แลตั้งวันที่ ๒ หมวดที่ ๑ ฯ

นายคคจำเลยให้การว่าจำเลยไปทำงานที่บ้านกำนันทั้ง นายชม นายปลั่ง
กับพวกช่วยกันลักตุ้มรมทำร้ายจำเลย ๆ จึงจึงหนีออกทุ่งนาไป นายติบ
ตักจำเลยอยู่ข้างทาง ครวเจ้าแยงมีนของจำเลย มีเงินติดตัวออกถูก
นายติบพดลยแฝด แต่จำเลยทำใจคงใจจึงนายติบไม่ ๆ

นายติบจำเลยให้การปฏิเสธ อ้างฐานที่อยู่ ๆ

ฐานพิจารณาได้ความว่า นายคคจำเลยคนนี้ได้เคยกระทำความผิดเป็นทาง
อาญาหลายเรื่องแล้วหลบหนีหายไป พระบารมีบรรพชาญ์นายอำเภอดำเนิน
สั่งกองส่งให้พนักงานตรวจของที่คอยสืบจับตัวอยู่ ครั้นเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม
พระพุทธศักราช ๒๔๕๔ นายคคจำเลยหลบหนีมาบัง ๑ มอกไปทำงานบวชนาค
ที่บ้านนายท่งกำนัน นายชมผู้ตรวจตราสืบไปในที่นั้น ได้เห็นนายคคหลบหนี
ในที่ประชุมชน นายชม นายปลั่งแฉนายคคจึงเข้าช่วยกันจับ เวลานั้น
ผู้คนที่ไปทำงานตกใจแตกตื่นกันมาก นายคคได้โอกาสรีบหลุดหนีไปได้
พนักงานแลพวกราษฎรต่างวิ่งกรวยให้แยกย้ายกันออกไปตามจับนายคคจำเลย
ในทันใด นายคคได้เข้ามึงมาทางพวกพนักงานผู้พาดหน้าพาดหลังออก
ไปทางทุ่ง ฝ่ายนายติบผู้ตายเห็นดังนั้นจึงวิ่งไปตักคหน้าจำเลยอยู่ปากทาง
พอจำเลยเข้ามาใกล้นายติบ จำเลยยกปืนขึ้นยิงนายติบ ๆ ไม่มีอะไรดีงใจ
กระโดดเข้าอกคอจำเลยไว้ จำเลยได้ใช้กระสุนยิงนายติบจนหมดลูก
ในคืบหนึ่งทีประจวบไว้ นายติบพอจำเลยปล้ำตัวตึงตึงตึงกันทั้งคู่ พอพวก
พนักงานติดตามมาทันจึงจับตัวนายคคจำเลยได้ นายติบถูกกระสุนปืนมีมาก

เมล็ดหัด ๔ แห่ง คือ เมล็ดที่ ๑ ถูกโค ไบปร้าข้างซ้าย เมล็ดที่ ๒ ถูกหน้าอก
รวอนมข้างซ้าย เมล็ดที่ ๓ ถูกท้องเห็นอติด้วยคอนข้างขวา เมล็ดที่ ๔
ถูกที่ท้องริมอติด้วยคอนทางข้างขวา เมล็ดทั้ง ๔ นี้ตามคำชั้นผู้เจ้ของพนักงาน
อ้างเถอว่าเป็นเมล็ดโตกตมเท่าเมล็ดเข้า โภชน์ที่ลในทั้ง ๔ เมล็ด นายถิมชาติ
ใจตายในวันนั้นเอง ฯ

ศาลมณฑลราชบุรีพิจารณาแล้ว เห็นว่านายศคจำเลยได้กระทำผิด
กฎหมายหลายครั้งเอนอง ๆ มาตั้งแต่คน ครั้นพบบนเจ้าใบในที่ประชุมชน
พนักงานเจ้าจับกุม นายศคจำเลยไม่ยอมให้จับ กลับต่อสู้พนักงานผู้กระทำ
การอันชอนบด้วย กฎหมายใช้ กระสุนปืนยิงถูก นายถิมชาติช่วย พนักงานจับกุม
ตามหน้าที่ตั้งนี้ ด้วยศคจำเลยมีความผิดฐานฆ่าเจ้าพนักงานด้วย โดยฉ้อเจตนา
ซึ่งด้วยลักษณะอาญามาตรา ๒๕๐ ข้อ ๒ แต่ข้อ ๖ จึงพิพากษาให้ประหาร
ชีวิตราชัยศคจำเลยให้ตายตกไปพร้อมกัน ฝ่ายชายตอจำเลยนั้นพิจารณาไม่ได้
ความจริง ให้ปล่อยตัวพ้นโทษไป ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ราชโองพิเศษปฤกษายืนตามคำพิพากษา
ศาลเดิม ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

เจ้าพระพรตเจ้าได้รับ พระราชทาน ทรงลดจำวน คนนี้ ฐานพิจารณาได้
ความถึง กราบ บัญคมทูล พระ กรุณา มาแล้ว ข้างต้น ปฤกษาพร้อมกัน เห็นด้วย
เกล้า ฯ ว่า ข้อที่ชายศคจำเลยแก้ตัวว่านายถิมกระ โดตเข้าแย่งบั้นขอของจำเลย
๑๑/๑๐/๒๕๖๕
บั้นจึงตั้งข้อออกกฎหมายติตายนั้นพึง ไม่ได้ หากมันโดนตนเองคงคิดว่าแล้ว

โทษเลยกระสุนปืนจะถูกนายตีไปถึง ๔ แห่ง แต่มาตรา ๕๑ แห่งลักษณะ
อาญาบังคับคดีให้มีให้จำเลยอ้างการต่อสู้เจ้าพนักงานจับมาเป็นข้อบ่งชี้ตัวด้วย
คำต่างทั้ง ๒ ให้ตั้งพระราชอาญาประหารชีวิตหรือจำคุกจำเลยนั้น ข้อบ่งชี้ด้วย
พระราชกำหนดกฎหมายแล้ว ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น ขอบให้ยกเถียงแต่ให้
บังคับคดีตามคำพิพากษาคดีเดิมนี้ ฯ

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานเกล้า ฯ ถวายบำเหน็จคำพิพากษาคดี
มณฑลราชบุรี คำพิพากษณ์เจ้าหลวงพิเศษ แต่จำเนาะฎีกาจำเลยทราบได้
ฝ่าตของขัตติพระบาท ฯ

ถว้จะควร ประการใด สุดแล้วแต่จะทรง พระกรุณา โปรดเกล้า โปรด
กระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

กรมต๋อด้ดี

พระยาฤทธิพิธานกรณ กิจ

พระยาเกษมสุขการี

อบต๋อทรงปลูกษา

๕๖

(จำนวน)

ที่ ๔๓/๒๕๖

ด่วนที่สุด

วันที่ ๒๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

พุทธกรมหลวงสวัสดิวัดนวิศิษฎ์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๑๖ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖
ปฎุษาโทษชายคดีร้ายชำนายสิบตายนที่แขวงเมืองวารบุรี ซึ่งศาลมณฑล
วารบุรี ศาลอุทธรณ์ราชหลวงพิเศษแต่ศาลฎีกาพิพากษาคงกันให้ประหาร
ชีวิตร้ายคดีให้ตายยกไปตามกันนั้น ได้ตรวจดูข้อความเห็นชอบด้วยแล้ว
อนุญาตให้ลงโทษชายคดีตามคำพิพากษา.

(พระบรมนามาภิไธย) ดยยามินทร์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๒๒๒ พ.ศ. ๒๔๕๒

อาญา เบี้ยปรับ

ในคดีที่ว่าทำร้ายเขา ถ้ามีอภัยที่ต่อสู้กัน ยกมาตรา ๕๙
ขึ้นปรับณียัดโทษได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกา จำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลกรมสามัญศาลกลาง

อัยการศาลทหารเรือกลาง

โจท

ในคดีระหว่าง

พลทหาญ นายโม ^{๑๒๙}
ท,ว,๑ ๕ ๘

จำเลย

คดีนี้โจทของศาลทหารเรือกลาง หาว่าเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม พุทธ
ศก ๒๔๕๔ จำเลยได้ ไซ้คังตราวุธแทงพลทหาญ นายขวัญ ^{๑๒๘}
ท,ว,๑ ๕,๓๗๙
ถูกที่อกซ้าย ๑ ที่เป็นบาดแผลล้าหัด พลทหาญนายขวัญอยู่ได้ ๑๗ วัน
ขาดใจตายด้วยพิษบาดแผล เหตุเกิดในเรือจักร้างจอดอยู่ตรงหน้าวัดระฆัง
โฆสิตารามกรุงเทพฯ ขอให้ตั้งโทษความถึงณอาญามาตรา ๒๔๙ แด ๒๕๐
ฐานฆ่าคนตายโดยฉ้อเจตนา แดโจทได้ ยื่นคำร้องขอให้เพิ่มเติมอีกกระทงหนึ่ง
ว่าขอให้ตั้งโทษจำเลยฐานหนีราชการทหาญแลพาเอาเครื่องแต่งตัวทหาญขึ้นมี
ราคา ๒๕ บาท ๗๗ สตางค์ ไปด้วย ฯ

01/10/2565

จำเลยให้การว่า พลทหาญนายชวัญผู้ตายได้ทะเลาะวิวาทกับจำเลย แต่
ได้ค่อยจำเลยก่อน จำเลยมีมือได้เขามัดกับมือไปทีหนึ่งจะถูกพลทหาญ

นายชวัญที่ตรงไหนไม่ทราบ ข้อหาว่าหนีราชการทหาญนั้นจำเลยรับสารภาพ
ว่าหนีเพราะเหตุที่เกิดขึ้นเอง แต่เครื่องแต่งตัวทหาญนั้นจำเลยไม่ได้เอาไป ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่า เมื่อวันเกิดเหตุเวลาเช้าจำเลยมีหน้าที่เขารักษา
ยามที่เรือบรรจขุส โสทรตั้งแต่ ๒ โมงเช้าถึง ๔ โมงเช้า แต่เมื่อถึงกำหนด

ที่จำเลยจะดงยาม ห้ามพลทหาญอื่นมาวิ่งเบียดนยามไม่ ส่วนจนปรากฏ
ว่าผู้จะเข้ารับยามจากจำเลยนั้นคือ พลทหาญนายชวัญผู้ตาย แต่เวลานั้น

ประจวบนายชวัญถูกทำโทษต้องเกาะตู้เรืออยู่ แลจนระเบียบทหาญเรือ
ทว่า หลอกทำโทษไม่ของเขารักษายาม จำเลยได้เรียกพลทหาญนายชวัญผู้ตาย

ให้รับยามจากจำเลย พลทหาญนายชวัญไม่ยอมรับบอกว่าคุณถูกทำโทษแล้ว
จำเลยกับพลทหาญนายชวัญจึงเกิดเป็นปากเสียงกันขึ้น จำเลยนายภาคเข้ามา

ห้ามแล้วต่างเด็กกันไป ครั้นเวลาเที่ยงมีพลทหาญอื่นมาวิ่งเบียดนยามจำเลย
เมื่อจำเลยออกยามไปแล้ว จำเลยได้ ยมมุดจากพลทหาญนายไม่เต็ม ๑ มี

พยานเห็นจำเลยยืนอยู่ที่กระได้เรือบรรจขุส โสทร ฝ่ายพลทหาญนายชวัญ
ผู้ตายอยู่ที่เรือบรรจทุกหน้า ในที่นั้นเรือจอดอยู่ ถ้าคิด ๆ กันคือเรือจักรข้าง

อยู่กลางระหว่างเรือบรรจขุส โสทรแต่เรือบรรจทุกหน้า ในตอนนี้โจทก์ไม่มีพยาน
ได้ ยืนยันว่าจำเลยและผู้ตายได้ร้องทำทนายกันฤ ๆ ไม่ มีแต่ตั้งรพยานว่าเห็นจำเลย

วิ่งไปที่เรือจักรข้าง ฝ่ายผู้ตายก็วิ่งมาที่เรือจักรข้างเหมือนกัน พร้อมกัน

แล้วต่างเขาคอด้ก้นอยู่ แต่ใครจะเป็นผู้ลงมือทำร้ายก้นก็ไม่มีหลักฐานเห็น
แต่จำตรีนายนาโคเห็นจำเลยก้มผู้ตายกำลังปาดคอด้ก้น จึงโทรเขาไปห้าม
แต่ยังมีตจจากจำเลยได้ จำเลยโดดน้ำหนีไป จำตรีนายนาโคเห็นว่า

พลทหาญนายขวัญไปตั้งยังโรงพยาบาล แพทย์นายทหาญได้ตรวจบาดแผล
พลทหาญนายขวัญ ทำคำชันสูตรไว้ แพศรหาญได้ทักแทง ที่ท้องน้อยเป็นแผลยาว
๒ ^๗/_{๑๐} เซนติเมตร กว้าง ๑ ^๕/_{๑๐} เซนติเมตร ตักถึงถ้าได้เป็นบาดแผล
ฉกรรจ์ พลทหาญนายขวัญอยู่ได้ ๑๗ วันขาดใจตายด้วยบาดแผลนั้น ฯ

ศาลทหาญเรียกถามพยานว่า มุลดกรณที่เปนมานี้จะฟังว่าจำเลย
เจตนาจะฆ่าพลทหาญนายขวัญให้ตายยังมีได้ ด้วยบาดแผลของผู้ตายมีแต่
เพียงแผลเดียว หากพลทหาญนายขวัญมาตายลงความผิดของจำเลยคงด้วย
ลักษณะอาญามาตรา ๒๕๑ ตอนท้าย ซึ่งบัญญัติว่าผู้ใดมีได้เจตนาจะฆ่า
ให้ตาย แต่มีนกระทำร้ายร่างกายเขาจนถึงตายอันคงด้วยลักษณะฉกรรจ์
ตามทำนองที่ว่าไว้ ในมาตรา ๒๕๐ ด้วยไซ้ ทำนองนั้นผู้ผิดต้องรวางโทษ
จำคุกแต่ ๓ ปีถึง ๒๐ ปี แต่เหตุที่วินิจฉัยดังนี้ เพราะกิริยาที่ผู้ตายประพฤติ
มาเข้าในมาตรา ๒๕๐ ข้อ ๓ จึงตัดสินให้จำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๒๐ ปี
แต่จำเลยควรได้รับลดความปรานีตามมาตรา ๕๘ ให้ลดโทษลงส่วนหนึ่งใน๓
คงเป็นโทษจำคุกจำเลย ๑๓ ปีกับ ๔ เดือน ส่วนโทษหลบหนีราชการนั้น
เห็นว่าจำเลยต้องรับโทษหนักอยู่แล้วควรให้ยกเสีย ฯ

โทษจำคุกจำเลยร้องอุทธรณ์ ฯ

ศาลกรมบัญชีการกลาง ปฎิญาเห็นชอบด้วยคำพิพากษาเรียกกลาง เห็น
แต่ขอทให้ลด โทษจำเลยฐานปราถนัยนั้นด้วยมีบงกชกร ไหยกเสียบ ให้บังคับ
คดีจำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๒๐ ปี ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาหารือคดีฐานพิจารณา
ได้ความดังกล่าวแล้วข้างต้น ข้อพิพาทหรือข้อ ๒ ปฎิญาว่าจำเลย
ฆ่าคนตายโดยมิได้เจตนา แต่กระทำให้ถึงตายด้วยลักษณะเอกรรจ์
แห่งมาตรา ๒๕๐ ข้อ ๓ ฆ่าคนตายโดยความพยายามด้วยความพยายาม
มาตหมายดังนี้ เห็นว่าปฎิญาว่าควรมีโทษปรับ แต่คดีนี้ควรวินิจฉัย
ว่าเข้ามาตรา ๒๔๙ แห่งลักษณะอาญาฐานฆ่าคนตายโดยมิได้เจตนา เพราะ
คดีแรกที่จำเลยไต่สวนจะถือว่าร้ายกาจแห่งลักษณะของโทษ เมื่อจำเลยแต่งแล้ว
โทษนำหนักไปหนัก ก็ร้ายหนักขึ้นให้เห็นเจตนาว่าร้าย พิพากษาให้ลด แต่
คดีนี้คดีขอคัดค้านมีเหตุควรใช้มาตรา ๕๙ แต่ ๓๘ ฐานปฎิญาต่อโทษ
จำเลยได้ จึงขอทว่าให้กำหนดโทษจำคุกตลอดชีวิต คิดแบ่ง ๓ ถดลง
เสีย ๑ ส่วนตามมาตรา ๓๘ คงให้จำคุกจำเลยมีกำหนด ๑๒ ปี คำพิพากษา
ศาลทหารเรือทั้ง ๒ ซึ่งขัดกับศาลฎีกาไหยกเสียบ ฯ อนึ่งพึงสังเกตว่าจะปฎิญา

01/30/235

หมื่นยกด็กษณเดกรรจ์ ในมาตรา ๒๕๐ ข้อ ๓ นั้นใช้แก่คดีใด ควรจะวินิจฉัยว่า
เขาเหตุใดจะมาพิจารณาให้เปนเจตนาปองร้าย ฎาปนประโยชน์พยายามเหตุการณ
ใดต่นั้น เปนความประสงค์ของตักอีกชั้นหนึ่งต่างหาก เเน่ฉบับนี้ก็ยัง
ไม่เอามาใช้ ในการพิจารณาคความอาญา ฯ

คำตักฎีกา วันที่ ๒๐ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตักฎีกา

พระยาฤทธิพิทักษ์

พระยาจักรีปานคีรีศรีวิสุทธิ

พระยาพิพากษาตักฎีกา

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๓๑ พ.ศ. ๒๔๕๖

ผู้เมีย สิ้นสมรส

วิธีแบ่งสมรสชายที่มีภรรยาหลายคนนั้น จำต้องแบ่งตาม
ลักษณะผู้เมีย หมวดว่าด้วยสิ้นสมรส

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ตาย

โจท

ในคดีระหว่าง

หลวงเกษตรหิรัญรักษ์

จำเลย

คดีนี้โจทฟ้องศาลแพ่ง (๑) ขออย่าชดเชยจากสามีภรรยาอันกับจำเลย
(๒) ให้จำเลยคืนเงินเดิมตามบัญชีท้ายฟ้องหมายอักษร ก. รวมเป็นเงิน
๓๘๕๒ บาท (๓) ขอให้แบ่งสิ้นสมรสตามบัญชีหมายอักษร ข. รวม
เป็นเงิน ๑๕๐๒๓ บาท ฯ

ในข้อหานี้จำเลยยอมไม่รับชดเชย แต่ศาลได้ตัดสินให้ชดเชยเป็น
แต่ชดเชยไปชั้นหนึ่งแล้ว ยังแต่เรื่องคืนเงินเดิมสิ้นสมรสจำเลยให้การว่าโจทไม่มี
ทุนเงินเดิมมาอยู่กินกับจำเลย ฝ่ายจำเลยเองนั้นมีเงินเดิม จำเลยมีภรรยา

หลายคนและยังมีหนี้ชุกมากในที่สุดว่าถ้าศาลจะแบ่งเงินสมรสแล้ว ขอให้
ภรรยาอีก ๔ คนของจำเลยคือ เพิ่ม รัง เบ็ญจ อิน ใ้รับในส่วนแบ่ง
ในสมรสด้วย ฯ

ศาลแพ่งพิจารณาปฤกษาว่าประเด็นที่จะต้องสืบในคดีนี้ก็เฉพาะแต่ใน
เรื่องทรัพย์สินอย่างเดียว ฝ่ายจำเลยมีโต้แย้งแต่จำกัดว่าทรัพย์สินตามบัญชีท้าย
ฟ้อง โจทก์เป็นอย่างไร ตกเป็นหนี้ที่โจทก์สืบฝ่ายเดียวว่าทรัพย์สินจะมีจริงตาม
บัญชีท้ายฟ้องฤาไม่ ฐานพิจารณาได้เห็นว่าโจทก์จำเลยได้แต่งงานมีทุน
ด้วยกันฝ่ายละ ๑๐ ชั่ง โดยยกกันกันที่ร้านบิดามารดา โจทก์ค้าบดตรอกเจ้าภา
ณูมาศ แต่ที่ร้านเมื่อบิดามารดาโจทก์ตาย ฝั่งงได้เป็นความมรดกกัน
แต่คดีถึงที่สุดได้แบ่งกันโดยถ้วน ภายหลังโจทก์ออกเงินซื้อที่ร้านใน
ระหว่างที่ โจทก์มีจำเลยอยู่กันด้วยกันแล้ว มีหนังสือซื้อของชื่อ โจทก์จำเลย
รวมกัน ศาลแพ่งวินิจฉัยว่าเป็นเงินสมรส ส่วนเงินเดิมตามบัญชีท้ายฟ้อง
นั้นโจทก์สืบได้ความสมควรมีจริง ฯ

ฝ่ายจำเลยปรากฏว่ามีทุน ๑๐ ชั่ง เงินเดิมนอกนั้นยังไม่ปรากฏ
ปัญหาที่จะ พึงวินิจฉัย ก็คือเงินที่เขาไปซื้อ ที่บ้านค้าบด ตรอกเจ้าภาณูมาศนั้น
จำเลยได้เอาเงินเดิม ของจำเลย มาซื้อ บ้างฤาไม่ตัวจำเลยเองเบิกความในชั้น
เกินประมาณจนฟังไม่ได้ คงได้ความจากพยานอื่นที่รู้เห็นเบิกความว่าเห็น
จำเลยเอาเงินมาจากในกำปั้นที่กระทรวงเกษตรธิการ ๗๐ ฤา ๘๐ ชั่งว่าจะ

เขาไปซื้อที่บ้านเรือนรายนี้ ค่าตั้งจำนวนข้างตัวคือ ๗๐ ซึ่งรวมเข้ากับ
เงินทุน ๑๐ ซึ่ง เป็น ๘๐ ซึ่ง พังว่าเป็นสินเดิมฝ่ายจำเลย แต่ที่นำค่าบดของ
ชอยที่ ๙ ที่โจทก์นั้นได้ความว่าเป็นนาเดิมของจำเลยตรอกไว้ แม้เงิน
ที่เสียค่ารถถนนครั้งหลังเมื่อได้ ก็นอยุ่กับโจทก์ แล้วก็คิดโจทก์ยังสืบไม่ได้ความ
ว่าจำเลยได้เอานานาหากินรวมกับโจทก์ แต่ฉันทัดข้อไปถึงต้นสมรสตาม
ใบอนุญาตฟ้องหมายอักษร ข, ว่าทรัพย์สินของจำเลยมีได้จำหน้า
ประการใด โจทก์สืบได้ความว่าต้นสมรสมีอยู่ครบถ้วน เว้นแต่ค่าเช่า
ห้องแถวหนึ่งตู้บริคณสัญญาเงินชู้ก็เงินไป ๓๘๕๐ บาทนั้น ไม่ได้ความว่า
อยู่ที่จำเลยประการหนึ่ง วิฉินฉินว่าชายมีภรรยาหลายคน ภรรยาอยู่ต่างบ้านกัน
ต้นสมรสที่เกิดแก่นำมาอยู่ในบ้านของภรรยาคนใด ควรแบ่งต้นสมรสได้
เฉพาะภรรยาที่เป็นผู้ศและภริยาต้นสมรสอยู่เท่านั้น จะเอามาแบ่งให้ภรรยา
ทั่วไปนั้นไม่ควร แลกฎหมายในเรื่องทรัพย์สินระหว่างสามีไม่โตบัญญัติไว้
ในข้อนี้ว่าอย่างไร เมื่อไม่มีกฎหมายสำคัญก็ต้องอาศัยความยุติธรรมขึ้น
พิพากษา แลบทกฎหมายลักษณะโจวเมียบัญญัติว่า ถ้าหญิงชามีสินเดิม
ด้วยกันจึงให้ บต้นสมรสอย่างหนึ่ง แลอีกอย่างหนึ่งนั้นหญิงมีสินเดิมชายไม่มีสิน
เดิม แต่ภริยาไม่มีสินเดิมหญิงไม่มีสินเดิมแล้วกฎหมายไม่ได้พูดถึง ภรรยา
ของจำเลยคนอื่นเช่น เป็ลย่น เป็ล ริว ทั้ง ๓ คนนี้ เป็นหญิงที่ไม่มีทุน
สินเดิมแม้จะปรากฏว่าได้อยู่ที่เรือนโจทก์ ก็ไม่ควรจะได้รับแบ่งต้นสมรส

เพิ่มเติมว่าถ้าเงินดมรดยังเหลืออยู่ ก็ให้แบ่งส่วนชายหาหญิงคนให้แก้
 ทดวงเกษศรหรือฤกษ์กับตายเท่านั้น เพราะปัญหาเรื่องแบ่งเงินดมระหว่าง
 เมียหย่าคนนั้นไม่ขึ้นมาถึงศาลฎีกาเห็นเท่านั้นถ้าตัวของชกแบ่งเงินดม
 รดก็คัดค้าน ฟังพิจารณาดมแล้ว คัดค้านทั้งนี้เสียไม่ได้ขอให้แยก
 ยกเมียเท่านั้นไม่ได้ขอทรัพย์สินอื่น จึงไม่เป็นกิจศาลฎีกาจะรอขึ้นวินิจฉัย
 ได้ จะฟังกล่าวแต่เพียงว่าคำพิพากษาศาลแพ่งซึ่งใช้คำว่า “ในเรื่องชาย
 มีภรรยาหย่าคนกฎหมายในเรื่องทรัพย์สินระหว่างเมียไม่ได้บัญญัติในเรื่องนี้
 อย่างไร เมื่อไม่มีกฎหมาย ศาลต้องอาศัยความยุติธรรมชั้นพิพากษา” ดังนี้
 เป็นคำกล่าวไว้ โดยไร้อคติเกรงว่าศึกษาพิจารณากฎหมายไม่รอบคอบ ไม่
 ดมควร แดงกฎหมายว่าด้วยแบ่งเงินดมชายมีเมียหย่าคน มีในหมวด
 เงินดมรดลักษณะนี้เหมือนตนเองเป็นแม่นับฎีกาจำเลยร้องไม่แย้งถ่วง
 ทุบายเสียยังคิดคัดค้านคำพิพากษาศาลแพ่งทุกประการ คำธรรมเนียมชั้น
 อุตธรณีฎีกาให้เป็นภักดิ์จำเลย อย่าให้รักจากภักดิ์พิพากษา แต่ให้จำเลย
 เสียค่าทนายความให้ฝ่ายโจทก์ ชั้นศาลอุทธรณ์ ๑๐๐ บาทชั้นศาลฎีกา
 ๒๐๐ บาท ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๒๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ
 พระยาฤทธิการุณกรณกิจ
 พระยาเกษมสุขการี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๘ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา พยาน

คนกลางพึงหาว่าเข้าข่มขู่จำเรา แต่ไม่ได้สำบาตตัว
เบิกความเป็นพยาน ทักตบว่าคดีขี้เถื่อนตอชยเพราะจะฟังคนอื่น
ให้ยิ่งกว่าคนกลางไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จังหวัดพิษณุ

อำนาจจาก โจทก์

ในคดีระหว่าง

นายเท นายถัน จำเลย

คดีนี้อำนาจจากเปมโจทก์หาว่าจำเลยได้นับคร่า โจทก์ไปข่มขู่กระทำจำเรา
แตกกิ่งโจทก์ไว้ยังบ้านจำเลย ๖ วันขอให้ตั้งโทษแตรเรียกคืนใหม่ ๒๐๐ บาท ฯ

นายเท ให้การปฏิเสธว่าไม่ได้ข่มขู่ แต่ว่าอำนาจจากรักใคร่กัน
เป็นชู้สาวนัดแนะ ให้จำเลยไปรับ ฝ่ายนายถัน ให้การว่านายเทวานไปเป็น
เพื่อนหาได้เกี่ยวข้องยังไม่ ฯ

ศาลอุทธรณ์พิจารณาคดีพิพากษาแล้ว ปฤกษาว่าโจทก์พยานเบิก
ความล้มเหลว จำเลยทั้ง ๒ ได้ ใช้กำลังข่มขู่อำนาจจากไปข่มขู่กระทำจำเรา
แตกกิ่งใจ ทบมานของทคนจริง มีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๔๓

คดีนี้ให้จำคุกนายเทโว มีกำหนด ๒ ปี ให้จำคุกนายถนงไว้ ๑๖ เดือน
กึ่งให้หมายให้ทำขบวนให้แก่ข้าแดงจาก ๑๐๐ บาท ค่าอุทธรณ์เจ้าหลวง
พิเศษเห็นชอบด้วย ฯ

นายเทโวจำเลยผู้เคยอุทธรณ์คดี ฯ ถวายฎีกาฐานคนอนาถา
กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาหารือกันเห็นว่าข้าแดง
จากเป็นหญิงคนกลางเป็นโจทก์ฟ้องเองว่าถูกทำร้ายในจำนวนหมื่นค่าแดงจาก
ศาลขาดคดีเบิกความเปนพยานให้ โอกาสนายจำเลยได้ชี้แจง แต่ในคดีทำว่า
ข่มขืนทำร้าย นางนี้ค่าหญิงคนกลางเป็นเหตุสำคัญอย่างเอก ถ้าคนกลางไม่
กล่าวคดีให้โทษจำคุกให้แน่นอนแล้ว คดีก็เลื่อนดอมีพยานกระเด็นกระด้าง
ภายนอกจะฟังเป็นแน่จำเลยมีผิดทางอาญานี้ไม่ได้ ศาลดั่งชำระคดีแต่
วินิจฉัยมาดังนี้ยังไม่ชอบกระบวนพิจารณา ฎีกาจำเลยฟังขึ้น คดีไม่ควร
ฟังว่าจำเลยมีผิด ให้ยกคำพิพากษาศาลดั่งทั้ง ๒ ชั้น ให้ปล่อยตัว
นายเทโวและนายถนงจำเลยพ้นโทษไปทันที ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๔ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยานเรณูบัญชาภิบาล

พระยาเกษมสุขการี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๗๒ พ.ศ. ๒๕๕๖

วิธีพิจารณา กะประเตน

โจทก์จำเลยกะประเตนข้อสี่ว่า นาฬิกาข้อมือมาจาก
จำนวนก่อนดูไม่ มีสัญญาบอกกันว่าถ้าฝ่ายใดสืบสมได้
ที่นาเป็นสิทธิ วิธีกะประเตนเช่นนี้ พังได้ตามบท ๒๗
กชน ๓ วิธีพิจารณาความแพ่ง

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จำเลยฟ้อง

จำเลย

โจทก์

ในคดีระหว่าง

นายคดี

จำเลย

กรณีโจทก์ฟ้องศาลฎีกาขอคืนทรัพย์สินโจทก์ที่นำค้ำประกันโดย

เนื้อที่ ๑๗ ไร่เศษ โดยอ้างคงจูงเป็นพี่โจทก์ได้ยกให้เมื่ออ้างคงจูงตายแล้ว

01/10/2565

โจทก์ก็คดีโอนหรืออ้างคงจูงเป็นเจ้าของคดีต่อมา

กรณีเมื่อเดือนมิถุนายน

พุทธศก ๒๔๕๔ จำเลยอายานำโดนดไปเปลี่ยนเป็นชื่อโจท ๆ ก็ให้ โดนด
นี้ไป จำเลยกลับไปโดนได้ชื่อจำเลยเสีย จึงขอให้ศาลบังคับให้จำเลย
ถอนชื่อออกจากโดนดแต่คืน โดนดที่นำให้ โจท อนึ่งนายคดีจำเลยได้เคย
ฟ้องเรียกมรดกข้อ แดงดีจากเงินซึ่งอ้างคงชาววังหนึ่งแล้ว ได้ โดนดหลาย
ฉบับคืนไป แต่โดนดที่คืนรายนั้นนอกพิพาทไม่ได้เกี่ยวข้องในคดีนี้เลย ฯ

นายคดีจำเลยให้การต่อสู้ว่า ข้าคงดีเป็นภรรยาจำเลยได้ ให้ โจท
อาศรัยทำกินในที่นาราย ๑๗ ไร่เศษนั้นเท่านั้น หากโดยกให้เป็นสิทธิไม่ เป็น
ที่เกี่ยวในคดีก่อน แดเมื่อจำเลยได้ ไปขอโอน โดนดมาในชื่อจำเลย โจท
ก็รับแต่ไม่คัดค้าน ฯ

ถึงวันนัดชั่งของสถวนคดีนี้ โจทจำเลยกระประเด็นตกลงกันว่า ให้ ชั่ง
เงินซึ่งผู้เดียวเป็นพยานร่วม ถ้าแม่ เงินซึ่งเบิกว่าโดนดที่รายนั้นไม่ได้เกี่ยวข้อง
ในคดีที่จำเลยเป็น โจทฟ้องเงิน ซึ่งจริงตั้งตัวโจทแล้ว จำเลยยอมคืน โดนด
ให้ เงินเยี่ยมโจท ถ้าเงินซึ่งว่าที่รายนั้นเกี่ยวข้องในคดีก่อนสันตามคำจำเลยแล้ว
โจทยอมถอนฟ้องเป็นเสร็จคดีกัน ฯ

ครั้นวันพิพากษา เงิน ซึ่งได้เบิกความต่อโจทว่า ที่นารายพิพาท
นี้ไม่ได้เกี่ยวข้อง กับ คดีเรื่อง มรดก ข้าคงดีที่จำเลย เป็น โจทฟ้องเงิน ซึ่ง กับ
ข้าคงดีชาย เป็น โดนดที่อ้างคงดีโดยกให้ โจทประมาณตั้งกับหนึ่งก่อน
ข้าคงดีชาย ฯ

ศาลมณฑลนครไชยศรีปฏิเสธว่าคดีควรบังคับตามที่โจทก์จำเลยได้ตั้งญัตติ
ปราณี่ประณอมยอมกัน จึงพิพากษาให้จำเลยคืนโฉนดให้ โจทก์ แต่
ให้เสียค่าธรรมเนียมกับค่าทนายแทนโจทก์ ๒๕ บาท ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ ข้าหลวงพิเศษปฏิเสธว่า วิธีกระประเด็น ข้อตั้งอย่าง โจทก์
จำเลยทำกันมานานเป็นประเพณีโบราณ ใช้ ไม่ได้ ในสมัยนี้ ควรฟังว่า โจทก์ได้
ยินยอมให้จำเลยถือเป็นที่ดิน เพราะเมื่อจำเลยไปโอนชื่อลงในโฉนด โจทก์
ก็รู้แต่ไม่คัดค้านประการใด พิพากษาให้ยกคำตัดสินศาลเดิมแต่ฟ้อง โจทก์เสีย
ให้ โจทก์ใช้ค่าธรรมเนียมกับค่าทนายแทนจำเลย ๒ บาท ๒๕ บาท ฯ

โจทก์อุทธรณ์ ฯ ถวายฎีกา

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาตามฉันทคนโต ^{ซึ่งมีมติว่า} มติว่าตั้งที่ต๓๑/๕๖
ให้ศาลเดิมเรียกโฉนดหลักฐานที่โจทก์อ้าง ในจำนวนแห่งที่ ๑๔๗/๑๒๘ มา
พิเคราะห์ให้ ถัดวันแต่จ เห็นว่า โจทก์จำเลยกระประเด็นนี้ตั้งของสำนักงานสืบหาข้อ
เท็จจริงอย่างเดียวกันที่นั่นเนื่องมาแต่ด้านนอกก่อนฤาไม่ ตั้งญัตติว่าฝ่ายใดสืบ
ค้นฝ่ายนั้นยอมได้ ที่เป็นสิทธิต่างยอมเลิกพิพาทกัน พิธีพิจารณาตั้งนี้ เป็นวิธี
กระประเด็นนี้ตั้งของสำนักงานพระวราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๗
ตอน ๓ แต่จำได้ มีตั้งญัตติยอมกันในศาลให้เป็นการหนักแน่นขึ้นศาลเดิม
ปฏิเสธว่า ^{๐๙/๒๒๒๕๖๕} บังคับคดีตามที่ โจทก์ จำเลยได้ ประณอมยอมกันนั้นชอบด้วย

กระบวนพิจารณาแถบตกฎหมายทุกประการ คำพิพากษาคัดจำห้องพิเศษ
เค็ดรตามความตักเบง มัตติณัย โหม่ นั้นไม่ ชอบให้ยกเสียดู๊กกาโจทพั้งรับ คัง
ฐีราคาให้ มังคัมภายคิกจำเดยถอนชื่อออกจาก โฉนดที่ ๓๔๗๕ เน็ดที่ ๑๗ ไร่
๓ งานคำบดห้วยตะโก ให้ โอนเปเน็ดชีกัดตั้งเชื่อมตามยอมในศาลนั้น
ให้จำเดยใช้ค่าธรรมเนียมตงออกทุกศาลแต่ค่าทำนายแทน โจทอีก ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๙ ธันวาคม พุทธศัก ๒๔๕๖

กรมตวัดติ

พระยาฤทธิการณกรณ กิจ

พระยาเกษมศุกราวี

อธิบดีทรงปลูกษา

คำพิพากษาศึกษาที่ ๙๙๕ พ.ศ. ๒๕๕๖

อาญา ทำพยานเท็จ

สอน ให้เบิกความเท็จต่อศาล ผู้สอนมีผิดฐานทำพยาน
เท็จ ตามบท ๑๕๗

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาใจ
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จำหลวงพิเศษ

อัยการมนตรีตราขบวิ

ใจ

ในคดีระหว่าง

นายมี นายสอน นายคำ

จำเลย

โจทก์ฟ้องศาลมนตรีตราขบวิว่า เติมอัยการยื่นฟ้องกล่าวหาว่านายเตาะ
ใช้คำสั่งตรวจกระทำร้ายร่างกายนายเหลียนมีบาดเจ็บ ได้อ้างตัวนายเหลียน
เป็นพยาน นายเหลียนกลับเบิกความเท็จซ้ำซึ่งนายเตาะ โดยนายมี
ทนายนายเตาะ นายสอนบิดานายเตาะและนายคำพระทพทุกจำเลยได้ช่วยกัน
เสี้ยมสอนนายเหลียนให้เบิกความผิดจากความเป็นจริง ขอให้ตั้งโทษตาม
ลักษณะอาญาภาค ๑ หมวดที่ ๖ ส่วนที่ ๓ หมวดที่ ๒ ฐานกระทำพยานเท็จ
ชั้นในศาล ฯ

นายมี นายสอน นายคำให้การปฏิเสธ นายสอน นายคำแก้ว
คืนวันหนึ่งในเดือน ๑๒ พุทธศักราช ๒๔๕๕ จึงได้ไปพักผ่อนที่บ้าน
นายมีจำเลยพร้อมด้วยนายเหี้ยนกับพวกอีก ๔ คน จำเลยหาได้เสียมสอน
นายเหี้ยนนประการใดไม่

ฐานพิจารณาได้ความว่าเดิมนายเหี้ยนได้มาแจ้งเหตุต่อพนักงานอำเภอ
หาว่านายเคาะเซอมีตพัวนายเหี้ยน พนักงานอัยการได้ส่งไปศาลว่าทำ
ผิดจริงแล้ว จึงยื่นข้อกล่าวหาว่านายเคาะเซอมีตพัว นายนายเคาะเซอ
ให้นายมีจำเลยเป็นทนายเขาแล้ว ก่อนวันที่ศาลนัดพิจารณาคดีพยาน
ฝ่ายโจทก์นี้ ได้ความปรากฏว่านายเหี้ยนผู้ถูกระทำร้ายกับนายคังนายเงิน
นายเขียน ข้าแคงนุ่พวกพยานโจทก์ได้เข้ามาแจ้งเมืองราชบุรี คนเหล่านี้ได้
มาดำเนินคดีที่ที่พักนอนที่บ้านนายมีทนายนายเคาะ โดยนายมีชักชวน
เกิดยกถอมตอขึ้นเรียงตัวให้อยู่ที่บ้านตน ในคืนนั้นเอง นายมีจึงเรียก
นายเหี้ยนกับพวกพยานไปส่งอนว่า เมื่อเขาไปเบิกความค่อน่าศาลให้เบิกว่า
นายเหี้ยนพบนายเคาะที่ตรอกมีตต่างคนต่างคนใจ นายเคาะดำคัญว่ามี
หุดอกจึงเซอมีตเหื่องไปดูณนายเหี้ยนเขา และนายเคาะได้ยอมเสียค่าทำ
ขวัญให้ ๑๐๐ บาทแล้ว ครั้นรุ่งขึ้นนายมีจึงกำรับเดือนชวักครึ่งหนึ่ง
แต่รู้ดำทมิว่าถ้าไม่เบิกความตามที่สอนนั้น จะฟ้องเป็นพยานเท็จเอาตัวได้
ทุกจึงได้ ข้อคดีของนายมีจำเลยไม่มีน้ำหนักหักล้างหลักฐานพยานฝ่ายโจท
ได้เลย ๖

ศาลมณฑลราชบุรีประกาศว่า ข้อความที่นายมีได้เขียน ตอนนายเหลี่ยน
 ให้เบิกความเท็จจริงนั้นเป็นใจความสำคัญในคดี อาจให้นายเตชะหุดพัน
 พระราชอาณาไต้ คำนึงใจที่พยานหลายปากเบิกความยืนยันว่าได้เห็นแต่
 ได้ ยืนยันว่ามีเสียงดังขึ้นดังนี้เป็นอันฟังได้ แม้ถ้อยคำพยานจะแตกต่างกัน
 บางก็เป็นแต่พูดความ ฝ่ายจำเลยคนอื่นนอกจากนายมีนั้นพยาน โจทก์เบิก
 ความยังไม่พอที่จะลงสันนิษฐานได้ว่าโจทก์กระทำผิด ยังไม่ควรมีโทษ นายมี
 ผู้เดียวมีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๔-๑๕๗-๑๕๘ คดีสันให้
 จำคุกนายมีไว้ นึกกำหนด ๑ ปี แต่ห้ามไม่ให้นายมีรับเป็นทนายว่าต่างแก่
 ต่างในศาลยุติธรรมมีกำหนด ๕ ปี ฝ่ายนายสอน นายคำจำเลยนั้นให้ปล่อย
 ทั่วไป ฯ

นายมีจำเลยผู้เดียวร้องอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ราชบุรีพิเคราะห์ประกาศว่า คำนายเหลี่ยนเบิกความต่าง
 ต่างกับคำพยาน โจทก์ปากอื่น ไม่ควรฟังเป็นประมาณในการวินิจฉัยจึง
 คดีสันยกคำพิพากษาศาลเดิมยกฟ้อง โจทก์ปล่อยนายมีพ้นโทษไป ฯ

โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ร้องขอให้ตั้งโทษให้เป็นเยี่ยงอย่าง ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุม ประกาศว่าอันคดีนี้เห็นว่าเป็น
 ฎีกาที่พยานเบิกความประกอบกันเป็นหนึ่งคง โดยกระจำงไม่มีช่องทางสงสัย ว่า
 นายมีเป็นทนายความอยู่ได้ เกิดยกถ้อยมเสียงดังขึ้น ให้เบิกความเท็จ นายมี

ได้กระทำ พยานเท็จขึ้นใช้ ในศาลเป็นการ ประทุษร้าย ต่อความยุติธรรมใน
แผ่นดิน มีความผิดเข้าบทมาตรา ๑๕๗ แห่งธรรมนูญอาญา ฎีกาโจทก์ฟ้อง
คำพิพากษาคัดชำระคดีพิเศษปลุกษามาไม่ชอบโดยกึ่งเดียว การทวงพยานเท็จ
โทษอาพรางให้ผิดยศ วิชฺฐาน กรรมกรฎีกาได้ตั้งเหตุมาหลายเรื่องว่าศาลต่าง
เพ็ดยมีขอ ไม่ค่อยตระโทษให้ ต้นแก่รูปความและบทบัญญัติผู้เป็นพยานในศาล
จึงพากันกำเริบได้ ใจให้การเท็จหะหะระจนเหลือ ถึงทวงพยานเท็จขึ้นแก้
ความคดีจนได้มีนโมมิของสงสัย เป็นความผิดร้ายอย่างหนัก ให้ตั้งโทษ
จำคุกอย่างมิไว้ มีกำหนด ๓ ปี แต่ห้ามไม่ให้ ขึ้นศาลยุติธรรมเป็นทนายว่าต่าง
แก่ต่างราชฎีกาขึ้นไป จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากกระทรวงยุติธรรม ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๓๐ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยามรเนติบัญญัติ

พระยาเกษมสุขการี

พระยาพิพากษาธิบดียาริปตัย

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาศึกษาที่ ๙๐๗ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา ยึดทรัพย์ต่างนี้

ก. เจ้าเรือของ ข. ไป คนของ ข. เป็นผู้คุมเรือ มีสัญญากันว่าถ้าเกิดเสียหาย ข. ต้องรับผิดชอบ ภายหลังเกิดเสียหายขึ้น ก. เขาเรือไปขายใช้ค่าเสียหาย ข. ฟ้องเรียกเรือคืน ตัดสินว่า ก. ต้องคืนตามสัญญาเช่า ส่วนค่าเสียหายต้องฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่ง

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจอุทธรณ์คดี
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จังหวัดสงขลา

ในคดีระหว่าง โจทก์
จำเลย จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าเมื่อเดือนตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๕๕ จำเลยได้เช่าเรือดอมราคา ๔๐๐ บาทของโจทก์บรรทุกเรือมาคไปขายที่ปากประ โดยคิดค่าเช่าเที่ยวละ ๗๐ บาท ครั้นเรือไปถึงช่องแสมท่าณถูกคลื่นลมเรือจมลงในเขต ภายหลังจำเลยได้เรือคืนแล้ว จำเลยกลับเขาเรือไปจำหน่ายเสีย ขอให้ศาลบังคับจำเลยคืนเรือฤๅใช้ราคาค่าเรือ ฯ

01/10/2225

นายตจจำเลยให้การว่าจำเลยได้เช่าเรือโจทก์จริง แต่จำเลยต้องการให้โจทก์เช่าเรือไปเอง โจทก์ไม่ไปแต่โจทก์ได้ว่าจ้างนายทวยให้ไปนายทวยคุมเรือไปแทน และรับรองว่าถ้าเกิดเสียหายโจทก์จะรับผิดชอบทั้งสิ้น แต่เมื่อเรืออับปางลงดังนี้ จำเลยต้องเสียหายมากจึงต้องเช่าเรือของโจทก์จำนำเสีย ๆ

ฐานพิจารณาได้ถึงความประหลาดพิสดารฟังได้ว่าจำเลยได้เช่าเรือโจทก์จริง เพราะรับกันอยู่แล้ว ฝ่ายจำเลยจะให้โจทก์คุมเรือไปแต่ด้วยโจทก์ว่ามีกิจธุระจำไปไม่ได้ แต่ได้จ้างนายทวยเป็นนายทวยคุมเรือไปแทนโจทก์ และรับรองว่าถ้าเกิดเสียหายจะชดเชยให้ จำเลยจึงเช่าเรือมาดโกดจนบรรทุกเรือตลอดมของโจทก์ไปขาย ครั้นเรือโช โยนลงไปถึงช่องแสมสารเกิดพายุคลื่นใหญ่ เรือไม่ถ่วงมากรอดทันทันได้จมลงในเขตของจำเลยเสียหายบ้างได้ ครั้นบ้าง ส่วนเรือตลอดมที่จมนั้น เรือเมตต์ฝรั่งติดไปกับเรือ รุนใด จำเลยได้เช่าเรือมาดให้เป็นค่าช่วยลากแลกรื้อเรือแก่เรือเมตต์ฝรั่ง ได้รับเรือตลอดมคืนแล้วจำเลยเอาไปจำนำไว้กับนายดาวเงินเงิน ๕๐ บาท ๆ

ศาลเมืองระยองปลุกษาว่า คำที่โจทก์รับรองจ้างให้นายทวยเป็นนายทวยเรือแต่รับผิดชอบในการเสียหายอันจะเกิดขึ้นนั้น ฟังว่าเป็นสัญญาชอบด้วยกฎหมาย คดีนี้ฝ่ายโจทก์เองเป็นผู้มีคดีสัญญา จำเลยจึงไม่ รับผิดชอบ ทั้งจำเลยก็ได้ รับความเสียหายมากอยู่แล้วด้วย จึงคดีคืนให้ยกฟ้องโจทก์ ๆ

01/10/2565
โจทก์ทนาย ๑

ศาลอุทธรณ์จังหวัดสงขลาพิเศษกับคำตัดสินศาลเดิมว่าปรากฏว่ามีข้อด้วย
 รุปลความ ทั้งจึงขาดเรื่องลอมของโจทชนั้นจำเลยได้ คั้นมาแล้ว หาก
 จำเลยเอาไปจำหน่ายเสียแก่นายดาวฮักต่อหนึ่ง จำเลยซึ่งรับผิดชอบแต่งตั้ง
 คั้นเรือฤๅใช้ราคาเรือแก่โจทก์เสมอ จึงบังคับให้จำเลยตั้งเรือคั้นให้แก่โจท
 ฤๅใช้ราคาค่าเรือเป็นเงิน ๕๐๐ บาท แต่ความเสียหายด้วยอุทกภัยนี้ เมื่อ
 จำเลยเห็นว่า โจทก์ควรรับออกเงิน ไร่ ค่าเสียหายให้แก่จำเลย เพราะได้ มีการ
 ตัญญาไว้รองรับไว้เป็นหลักฐาน ได้ให้ไว้แก่ดาวฮัก เพื่อได้ อนุญาตเป็นคดีขึ้น
 ต่างหาก จำเลยต้องคดี โดยมากคิดหักเอาเองความเสียหายแล้วด้วยกัน เขา
 เป็นพยานกันดังนี้ ไม่ใช่ทางอรรถคดี ฯ

จำเลยทอดเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการ ศาลฎีกาได้พร้อมกันปรากฏจำนวนคดี เห็นว่า ศาลจังหวัด
 พิเศษตัดสินถูกต้องของระเบียบตลอดคดีแล้ว ไม่ควรฎีกา ไรให้เป็นอย่างอื่นได้
 จำเลยไม่ควรถวายฎีกา ไ้หนักเสียแต่ให้จำเลยเสียค่าทนายแทนโจทก์รวม
 ๓ ค่าเงิน ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๖ มกราคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมเลขาธิการ
 พระยาเกษมศักร
 พระยานเรนตีบุญชาติ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๒๐ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา คำให้การ คดีสิน

ในคดีอาญาที่เจ้าทุกข์ฟ้องตัวเอง แต่มีอัยการว่าความ
ทำกับตัวอีกสำนวนหนึ่ง แม้ว่าจำเลยจะได้ให้การใน
สำนวนที่เจ้าทุกข์เป็นโจทก์แล้ว ศาลจะฟังคำให้การนั้นมา
เป็น ประมวลใน การ คดีสิน สำนวนอัยการเป็นโจทก์ด้วยไม่ได้
ผิดกระบวนการวิธีพิจารณาคดีอาญา ในข้อว่าจำเลยต้องให้การ
แก้ฟ้องแต่อยู่เฉพาะน่าในศาล จึงจะลงโทษได้

แต่ถ้าศาลได้ คดีสินสำนวนทั้ง ๒ นั้นรวม ในคำพิพากษา
อันเดียวกัน เมื่อคดีอัยการเป็นโจทก์ชำรุด คดีราษฎรเป็นโจทก์
นั้นพลอยตกไปด้วย จำต้องพิจารณาคดีสินใหม่ เพราะมูล
ที่ท้านั้นเป็นกรณีเดียวกัน แต่ฟ้องด้วยกันหลายฝ่าย แต่
ได้พิจารณาแต่คดีสินในคำพิพากษานับเดียวกัน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา โจท
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ

ในคดีระหว่าง	นายปานกับพวก ๒ คน	โจท
	นายอ้อมกับพวก ๗ คน	จำเลย
ในคดีระหว่าง	นายอ้อมกับพวก ๒ คน	โจท
	นายปานกับพวก ๓ คน	จำเลย
ในคดีระหว่าง	อัยการมณฑลนครไชยศรี	โจท
	นายปาน นายอ้อมกับพวก	จำเลย

จำนวนที่ ๑ นายปาน นายอ้อม นายปันเป็นโจทฟ้องศาลมณฑลนคร
ไชยศรีหาว่า นายอ้อม นายรวม นายนาน นายฉุย อ้างเหมือน
อ้างแดงถอย อ้างแดงเขียนแดงอ้างแดงเขียนจำเลย ได้ก่อมรณะทำร้ายโจทมี
บาดเจ็บลาหัตถ์บริ ไม่ลาหัตถ์บริ ที่ตำบลตากองแขวงเมืองนครไชยศรี
เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๕๔ ขอให้ตั้งโทษจำเลยแก่ให้
จำเลยใช้ค่าเสียหายแก่โจท ๕๐๐ บาท ฯ

อ้างแดงเหมือน อ้างแดงถอย อ้างแดงเขียนแดงอ้างแดงเขียนจำเลยให้การ
ปฏิเสธ ข้อตั้งว่าเป็นคดีห้าม ฯ

ฝ่ายนายอ้อม นายรวม นายนานแต่นายฉุยให้การต่อสู้คดีเป็นจำเลย
แต่ฟ้องแย้งในจำนวนที่ ๒ ว่า นายอ้อม นายปัน แต่มนายฉุยจำเลยมี
คดีตรวจอุทธรณ์เข้ามาทำถึงในวันนายอ้อม แต่ทำร้ายโจท ขอให้ตั้ง
โทษแก่โจท โทษค่าเสียหายเป็นเงิน ๕๐๐ บาท ฯ

01/10/2565

นายอ่วม นายแก้ว นายบันนแต นายผลดีให้การต่อสู้ โดยท่านเองเต็มใจ กับเป็นโจทก์ฟ้องแย้งนั้น ฯ

จำนวนที่ ๓ พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องหาว่า นายปาน นายแก้ว นายบันนแต นายผลดีจำเลยฝ่ายหนึ่ง นายอ่วม นายร่วม นายสุข นายนาน ฝ่ายหนึ่ง ค่างวิวาททำร้ายร่างกายกันมีบาดเจ็บถึงสาหัสขอให้ลงโทษ ฯ

นายปาน นายแก้ว นายบันนแต นายผลดีให้การต่อสู้เหมือนเช่นที่ตนเป็นโจทก์ฟ้อง แต่ นายอ่วม แล นายร่วมยังมีได้ ให้การเลย ฯ

ศาลมณฑลนครไชยศรีวินิจฉัยคดีทั้ง ๓ จำนวนพิจารณาแล้วปรากฏว่า นายอ่วมกับพวกจำเลยได้ ทำร้ายนายปาน นายแก้วแลนายบันนแต ด้วยอาวุธมีคมถึงบาดเจ็บสาหัส มีความผิดตามกฎหมายอาญามาตรา ๒๕๖ พิพากษารวมทั้ง ๓ จำนวนให้จำคุกนายอ่วม นายร่วม นายสุข นายนาน จำคุกเหมือนตนแต่ จำคุกชดชงกับจำคุกเยี่ยม จำคุกเยื่อนคนละ ๒ ปี แต่ให้ทำชดชงให้นายปาน ๒๐๐ บาท นายแก้ว ๑๐๐ บาท นายบัน ๕๐ บาทตามบาดเจ็บมากแต่น้อย กับให้เสียค่าทำเนียบแลค่าทนายความ ๒๐ บาทแทนนายปานกับพวก ฟ้องแย้งของนายอ่วมกับพวกให้ยกเลย ฯ

จำเลยที่ต่อสู้โทษทั้ง ๘ คนร้องอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ราชโองการพิเศษพิจารณาว่าศาลมณฑลนครไชยศรีพิพากษาคดีนี้ได้ถูกต้องวิธีพิจารณา กล่าวคือ จำนวนพนักงานอัยการเป็นโจทก์นายอ่วม นายร่วมจำเลยยังมีได้ ให้การเลย ศาลเดิมยังขึ้นคดีกันไปโดยถือเอาคำให้การแลฟ้องแย้งใน จำนวนนายปานเป็นโจทก์มา เป็นประมาณใน การตัดสิน

01/10/2565

จำนวนนี้ ใช้ ไม่ได้ ผิดกระบวนความ แด่จำนวนอีก ๒ จำนวนนั้นแม่
ศาลนครไชยศรีจะได้ มีกับคดีอื่นด้วยก็ได้ ก็ต้องถือว่าเป็นราคามีของ
เหตุ ว่า ฟ้อง หากความคง ดำเนินแล้วฝ่ายพิหาร ณาคดีอื่นรวมอยู่ในคำพิพากษา
ฉบับเดียวกัน จึงพิพากษาให้ยกคดีตัดสินศาลเดิมเสีย แต่ให้ศาลเดิม
พิหาร ณาใหม่ปฏิบัติ ให้ถูกต้องตามกระบวนพิหาร ณาอรรถคดี ฯ

อัยการ โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ุคต์ความว่าคดีอัยการเป็น โจทก์ถึงที่
สุดแล้ว เพราะจำเลยขาดอุทธรณ์ ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ เห็นว่าอัยการ
ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกาเงินจำนวนเช่นนี้ หาประโยชน์แก่นสารมิได้โดย การ
ที่จะตั้งโทษจำเลยในคดีอาญานั้น จำเลยต้องได้ชดเชยเงินในศาลแต่ได้
ให้การแก้ฟ้อง แต่ในส่วนเงินอัยการนั้นจำเลยยังมีได้แก่เลยจนสักคำก็จะขึ้น
ให้ตั้งโทษนั้น ผิดด้วยหัวใจบทกฎหมายทั้ง โลก ฯ แด่คำสั่งข้าหลวง
พิเศษยื่นจำนวนให้ พิจารณาใหม่เช่นนั้น อัยการจะทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา
กลางคืนเป็นการกลับมาประวิงคดีหลวงนั้นไม่ชอบ ฎีกาเช่นนั้นไม่เป็นแก่นสาร
จงอย่าให้ รื่นชอก ไหยกเสีย มีกับคดีอื่นตามศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๕ มกราคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมเสวก์

พระยานรเณคัมป์ชากิจ

พระยาเกษมศรีขรารี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๒๘ พ.ศ. ๒๕๕๖

อาญา บ่อนก้น

ผู้ตายเป็นผู้ก่อกรณฉ้อโกงขึ้นก่อน แล้วถือดาพมาทำ
ร้ายจำเลย ๆ แย่งดาพได้ พ้นผู้ตาย ๆ ที่ตัดสินว่าจำเลยบ่อน
ก้นเกินกว่าเหตุ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา โจท
ตุษธรณ คำพิพากษาศาลอุทธรณ

กรมอัยการ โจท
ในคดีระหว่าง
จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๖ จำเลย
กับพวกได้คบคิดกันฉ้อเงินเตไปด้วย ที่ตำบลตาดอกทอง แขวงกรุงเทพ ฯ ขอ
ให้ถึงโทษตามลักษณะอาญามาตรา ๒๕๘-๒๕๑ ฯ

จำเลยให้การว่า เงินเตไม่สูญหายได้เอาดาพพ้นจำเลยก่อน ถูกทมิฬ
มือ จำเลยกลับแย่งดาพได้จำ เงินเตไม่สูญจึ่งหนีไป เงินเตไม่กลับได้
จำเลยไปอีก จำเลยจึงเอาดาพหนีจึ่งไปถูกเงินเตไม่มีบาดแผล ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่า เมื่อวันที่เกิดเหตุจำเลยจัดเรือจะไปรับผลไม้
๐17/10/2565
ขาย เงินเตไม่สูญตายลงนาริมคลองฟากหนึ่งร้องตำท่วยจำเลยต่าง ๆ โดย

มุดเนื่องจากกรที่จำเคยไปทวงเงินคืนเสีย ครั้นจำเคยคำตอบ คืนเสียจึง
 วิ่งเข้าไปในโรงหมีบตาพออกมาก เติบขำม่งพานจะนาวิชาทศคัจจำเคย ฝ่าย
 จำเคยไม่มีศีลศราจึงยกกระถางขึ้นจะขว้าง คืนเสียโดยหลัดตกตงไปใน
 ต้ากระโถง จำเคยคิดตางตงไป ในคยอนนี้ไม่มีตั้งรพยานปรากฏว่าใครเป็น
 ผู้ทำร้ายก่อน แต่ตัวจำเคยเองถูกคมดาพมีบาดแผลที่มือ ๑ แห่ง ภายหลัด
 จำเคยแย่งตาพจากคืนเสียได้ จึงพันคืนเสียตงไป ๑ ที ถูกชู้โครง
 ขาด ๒ ชู้ แผลทตถึงบอด คืนเสียรักษาแผลอยู่ได้ ๑๓ วันขาดใจตายโดย
 บาดแผลนั้น ๆ

ศาลพระวราชอาณาปฤกษาว่า จำเคยมีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่
 เจตนาตามตักษณชาฎามาตรา ๒๕๑ จึงพิพากษาให้จำคุกจำเคยไว้มี
 กำหนด ๗ ปี ๆ

โจทจำเคยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ปฤกษาว่า ศาลพระวราชอาณาพิพากษา
 โทษ ให้จำคุกจำเคยไว้ มีกำหนด ๗ ปี นั้นยังแรงไปด้วยมตกรณีปรากฏว่า
 คืนเสียไม่มีผู้ทายเป็นผู้ก่อวิชาทศคัจก่อนจำเคย ๆ ไม่มีศีลศราสิ่งใด ถูกยัด
 โทษแล้ว เมื่อเขาตอแย่งตาพได้เช่นนี้ จึงต้องโทษของกันด้วยแต่ทำเกินกว่า
 เหตุสมควร คดีตองตามประมวลชาฎามาตรา ๒๕๑-๕๓ ควรให้ลด
 หย่อนโทษบ้าง จึงพิพากษาแก้คำพิพากษาศาลพระวราชอาณาให้จำคุกจำเคย
 ไว้ มีกำหนด ๑ ปีพอสมควรแก่รูปคจวม ๆ

01/10/2565

โจทก์เถลไถ่ ๑ ถวายฎีกา ๑

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาคดีนี้ เห็นว่าขอเท็จจริง
ฟังได้ดังนี้ ศาลอุทธรณ์ปกครองฯ ว่าผู้ตายเป็นผู้ก่อกรรมชั่วมาก่อน
แต่ด้วยศีลธรรมมาทำร้ายจำเลย ๆ ถูกยิวโทษะ แต่หากแบ่งผิดได้แต่จำเลย
กระทำกรรมต่อบุคคลอื่นเกินกว่าเหตุสมควร ศาลอุทธรณ์ จึงตัดสินให้จำคุก
มีกำหนด ๑ ปี ๖ เดือน ๑๕ วัน ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น ให้ยกเลย ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๑๕ มกราคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยานรเฑาะว์

พระยาเกษมศรี

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๓๕ พ.ศ. ๒๕๕๖

อาญา กระทรวง โทษ

จำเลยกับพวกงัดคอก ไคระลักทรัพย์ เจ้าทรัพย์จับจำเลย ๆ
ที่เจ้าทรัพย์บาดเจ็บ มีผิด ๒ กระทรวง ฐานพยายามลักทรัพย์
กระทรวงหนึ่ง ฐานทำร้ายร่างกายกระทรวงหนึ่ง

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกานายตุค
จำเลย อุตสาหกรรมคำพิพากษาคัดอุตสาหกรรมข้าหลวงพิเศษ

อัยการเมืองปากพนัง

โทษ

ในคดีระหว่าง

นายตุค

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ (ร.ศ. ๑๓๑) เวลา
กลางคืนจำเลยเบนบุรีรายงัดคอกประคอกโค เพื่อจะลักโคของนายคำ แต่
เจ้าทรัพย์ของ ไคระลักจับ จำเลยจึงหนีไป เจ้าของโคกับพวกได้ทันจำเลย ๆ
คอดึงเขามัดคานายคำเจ้าของ ไคระระแวก ๑ แผล นายคำเอาขวานฟัน
จำเลย และจับตัวจำเลยได้ ขอให้ตั้งโทษตามกฎหมาย ดักขณ อาญา

01/10/2565

มาตรา ๖๐-๒๑๓-๒๑๔-๒๑๕-๒๑๖ ฯ

จำเลยให้การปฏิเสธว่ามีใครเป็นนาย
 พนักรายทะเล แล้วเดินเลยไปตุนากันนายชื่อนายหมา ๓ คนด้วยกัน
 พบนายคำเจ้าของ โคกับนายฮ่องเต้ง นายคำเอาขวานฟันจำเลย ๆ เขาไม่
 ตีให้บ้าง นายคำ นายฮ่องเต้งจึงจับมีดจำเลยหาว่าลักโค ๆ

ศาลเมืองปากน้ำพิจารณาแล้วชี้ขาดว่า จำเลยกับพวกโต้งลักขอกโค
 ของนายคำ ๆ ตามจับจำเลย ๆ เขาไม่ตักดูศีรษะนายคำแค่เป็นแผลไม่ดำหัด
 จำเลยมีความผิด ๒ กระทง คือ ฐานพยายามจะลักทรัพย์ แต่ทำร้ายร่างกาย
 เจ้าทรัพย์ ต้องด้วยบท ๒๙๓ ข้อ ๑ ข้อ ๑๑ ประกอบด้วยบท ๒๙๔
 ข้อ ๖ ซึ่งควรลงโทษจำคุกจำเลยมีกำหนด ๒ ปี แต่เมื่อจำเลยทำการ
 ลักทรัพย์ยังไม่เต็มประสงค์ ก็ต้องลงโทษเพียงฐานพยายามแบ่ง ๓ ส่วน
 ลดเสีย ๑ ตามมาตรา ๖๐ ให้กำหนดโทษจำคุก ๑ ปี ๕ เดือน แต่ฐาน
 ทำร้ายร่างกายนั้นจำเลยมีความผิดตามบท ๒๙๔ ให้ลงโทษจำคุกมีกำหนด ๘
 เดือน รวมทั้ง ๒ ฐานเป็นกำหนดโทษ ๒ ปี ๑

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ชี้ขาดลงพิเศษปลูกชายยืนตามศาลเดิม ๆ
 จำเลยทูลเกล้า ๆ ถวายฎีกา ๆ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมตรวจจำนวนตลอดแล้ว ฐานพิจารณา
 ได้ความว่า เวลาค่า ๒ ยามอำแดงหอยขาวได้เห็นนักรายเข้ามาที่คอกโคของ
 นายคำ ๆ แตนายฮ่องเต้งได้เห็นคนร้าย ๔ คนจำได้ ๒ คนคือ จำเลยกับ
 นายชุนเขามาสดถมคอกโคอยู่ นายคำกับนายฮ่องเต้งออกได้จำเลยไปทันที

กลางทุ่ง จำเลยหันหน้าต่อสู้เขาไม่ ต่อกศัรยะนายคำแตก ๑ แผล นายคำ
เขาขวานต่อกศัรยะจำเลยแตกเหมือนกัน แล้วนายคำ นายยั้งแดงจับจำเลย
มัดมาได้ แดแจ้งความแก่นายช่วยผู้ใหญ่บ้านฉนี้ คำพยานโจทก์สมเหตุ
สมผลมั่นคงฟังได้ ไม่สงสัย ฯ

ฝ่ายพยานจำเลยเบิกความแตกต่าง แดแตกกับคำให้การของจำเลย ฯ
คำจำเลยให้การว่าโต ไปตบารวม ๓ คนทั้งนายฮือ นายหมา แต่มีนายเนียน
พยานจำเลยรับต่ออ้างเข้ามาอีกคนหนึ่ง แดคำนายเนียนนี้เองก็เบิกความ
หักล้างคำให้การของจำเลยแเดคำพยานจำเลยอื่น ๆ ให้ตกไปหมด เพราะ
นายเนียนเบิกความว่านายเนียนกับนายฮือแเดจำเลยรวม ๓ คนเท่านั้นที่ไปทำ
กันไปตบนาในเวลาเกิดเหตุ แดคำนายหมาข่มขืนทำไปโดยไม่มี คำ
นายเนียนเบิกความตักนายหมาออกเสีย แเดว่านายเนียนเจ้าทนนายหมา
ซึ่งจำเลยว่าโต ไปด้วยกับจำเลยเช่นนี้ คำพยานจำเลยไม่เป็นแก่นสาร
แก่คดี ฯ

กรรมการศาลฎีกาเห็นว่าศาลล่างทั้ง ๒ ปฤกษาชอบแล้ว ฎีกาจำเลย
ฟังไม่ขึ้นไทยกเดี่ย ให้บังคับคดีเป็นไปตามคำตัดสินศาลล่างทุกประการ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๗ มกราคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตุฎติ
พระยาฤทธิพิทักษ์
พระยาเกษมศุกรี

อธิบดีทงรปฤกษา

01/10/2565

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๕๗ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา อายุความอุทธรณ์

จำเลยร้องอุทธรณ์อนาถา ในกำหนดอายุความ ศาลต่าง
แต่ศาลอุทธรณ์สั่งให้ยกอนาถาเสีย จำเลยยื่นอุทธรณ์ใหม่
โดยเสียค่าธรรมเนียมได้ ถึงการยื่นครั้งหลังจะเกินกำหนด
อายุความก็ดี

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

แตกเนารุทิน (ร่วมรองอังกฤษ) โจท

ในคดีระหว่าง

แตกเช็กชาฮิบ (ร่วมรองอังกฤษ) จำเลย

คดีเรื่องนี้ โจทจำเลยต่างฟ้องแย้งที่ภาษกันเรื่องหุ้นส่วน ศาลต่าง
ประเทศตัดสินให้ยกฟ้องแย้งของจำเลย มีสืบให้จำเลยใช้เงินให้แก่โจท
๓๔๐๒๖ บาท ๙๘ สตางค์ กับดอกเบี้ยร้อยละ ๗ แล้วให้ โจทจำเลย
เลิกจากหุ้นส่วนกัน ฯ

จำเลยร้องอุทธรณ์ฐานคนอนาถา ฯ

ศาลต่างประเทศได้ส่วนเห็นว่า จำเลยยังไม่ใช้คนอนาถา ที่คนไร้หน้าที่พัว
นักมีได้ จึงให้ยกคำร้องอุทธรณ์ฐานคนอนาถานั้นเสีย ฯ

จำเลยถนัดอุทธรณ์คำสั่งศาลต่างประเทศ ฯ

คำสั่งอุทธรณ์ยกเสียอีก ฯ

คราวนี้จำเลยร้องอุทธรณ์มาใหม่เสียค่าธรรมเนียมอย่างคดีธรรมดา ฯ

ศาลต่างประเทศปลุกษาว่าฟ้อง อุทธรณ์ของจำเลย ชาติ ขายุกความ เสีย
แล้ว จะรับไต่ถามกับฎีสามได้ ฯ

จำเลยจึงยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลอุทธรณ์ว่า ฟ้องอุทธรณ์ของจำเลย
หาชาติขายไม่ เหตุว่าฟ้องอุทธรณ์แต่ค่าทนายร้องขอว่าคดีอย่างคนอนาถานั้น
จำเลยได้ ยื่นลงอยู่ในกำหนดอายุความซึ่งกระทำให้อยู่คนับ อายุความชั่วคราว
หนึ่งในระหว่างนั้นได้ ฯ

ศาลอุทธรณ์ปลุกษาว่าคำร้องขอว่าความฐานคนอนาถานั้น จำเลย
แสดงไม่ได้ว่าจำเลยได้เป็นคนอนาถาจริง จะยกเอาเหตุนี้มาเป็นข้อแก้
ตัวไม่ได้ ให้ยกคำร้องของจำเลยเสีย ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปลุกษาด้านจนคดีเห็นจำ ฟ้อง
อุทธรณ์ของจำเลยยังไม่ชาติ ด้วยเหตุว่าจำเลยได้ ยื่นอุทธรณ์ภายใน
กำหนดอายุความตามกระบวนพิจารณาแล้ว การไต่สวนว่าจำเลยจะเป็น
คนอนาถาฤาไม่นั้นแปลการส่วนหนึ่งต่างหาก เมื่อความจริงแห่งคดีปรากฏ
ว่าจำเลยไม่ใช่คนอนาถา ฝ่ายจำเลยได้นำเงินเสียค่าธรรมเนียมอุทธรณ์

อย่างคดีธรรมดาคงนี้ จะยกเอาเหตุที่จำเลยสู้ไม่ได้ ว่าเป็นคนอนาถจริง
 นั้นมาค้ำพิงอุทธรณ์ จำเลยว่าชาคอายุความนั้น เห็นว่าปลูกฮามมีขอบ
 ด้วยบทกฎหมาย ฎีกาจำเลยฟังขึ้น ให้คำต่างรับฟ้องอุทธรณ์จำเลย
 ตั้งไปให้คำอุทธรณ์ปลูกฮามาตามกฎหมาย แต่การที่จะบังคับจำเลยตามคำ
 คัดคืนคำเดิมนี้ อย่าให้คำต่างยอมให้จำเลยทะเลาะได้ไฉนระหว่างอุทธรณ์
 ควรให้คำเนิ่นการบังคับตามคำพิพากษาคำเดิมนี้ไปโดยพลัน ให้ โจท
 ใช้ค่าธรรมเนียมขึ้นฎีกากับค่าทนายความ ๕๐ บาทด้วย ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๓ มกราคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมดัดดี

พระยานเรนดีบัญชาการ

ม, ปาด

ม, เคอร์เนอร์

อธิบดีทรงปลูกฮามา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๖๑ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา อำนาจฟ้องคดีตราเตือน ค่าธรรมเนียมอย่างบท
น้ำสาโท ฟ้องคดีขอปลด

(ก) ในคดีหาว่าทำตราเตือน ยัยการจะฟ้องตัวเอง
เฉย ๆ ไม่ได้ ต้องเป็นผู้ฟ้องแทนเจ้าภาษี คือ เจ้าพนักงานตรา

(ข) ในคดีเช่นนี้ ถ้าเจ้าภาษีฟ้อง ยังไม่เรียกค่าขึ้นศาล
ถ้าชนะจำเลยเป็นผู้อยู่ แต่ถ้าแพ้เจ้าภาษีต้องเสียค่าธรรมเนียม
ตลอดทั้งแทนจำเลยด้วย

(ค) การฟ้องความต้องอย่างบท จะอ้างแก่พระราชบัญญัติ
ฎีกาไม่พอ มีฉนั้นชื่อว่าฟ้องคดีขอปลด

(ง) คำว่าน้ำสาโทไม่มีใช้ในพระราชบัญญัติ เมื่อ
มีเหตุสงสัย โจทก์ต้องอธิบาย ถ้ามีฉนั้นถือว่าจำเลยไม่มีผิด
เพราะทำน้ำสาโทนั้น

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา โจท
กฤตกรรมคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ไว้หัดวงพิเศษ

ยัยการเมืองพิชัย โจท

ในคดีระหวาง

๒, โจทตั้งจดหมายแจ้งความให้จำเลยทราบแล้ว ๑ วัน ฯ

๓, โจทไม่ต้องอ้างบทมาตราแต่ไม่ต้องอ้างบททรัพย์สิน อย่างแก่พระราชบัญญัติภาษีชั้น ในแก้วก๊พอ คำด้อยอมรับทอຍเอง แลจำนวนเบียปรับจำเลยให้แก่รัฐบาลเท่าไร แต่คำฎษารวมเนียนั้น โจทยังไม่ควรเสียในเวลายื่นฟ้อง ฯ

ศาลเมืองพิชัยจึงวินิจฉัยว่า ในข้อ ๑ อัยการไม่มีอำนาจฟ้องความในนามของอัยการเอง จะต้องอ้างว่าฟ้องแทนกรมตุลา เพราะขัดกับพระชนมัญญาคำยุติธรรมมาตรา ๓๕ ในข้อ ๒ หนังสือโจทบอกกล่าวนำให้จำเลยทราบนั้น ลงวันที่ ๙ กรกฎาคมวันที่ ๑๐ พฤษภาคมยื่นฟ้องต่อวงไปวันเดียว ในข้อ ๓ การที่โจทฟ้องความไม่อ้างบทมาตรานั้น ผิดคดีจนพระราชบัญญัติภาษีตุลามาตรา ๕๕ ด้วยเหตุที่ทั้งศาลเมืองพิชัยพิพากษายกฟ้อง โจทเสียว่าเป็นฟ้องเกิดอับคตม ไม่รับได้ พิจารณา ในบังคับให้จำเลยให้การแก่ฟ้อง ฯ
อัยการ โจทขอชวณคดีคานเป็นทำนองเดียวกับคำชี้แจงของ โจทในเบื้องต้นนมน ฯ

ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษวินิจฉัยว่า มีฎหามขอเดยวแต่เดพารท โจทฟ้องว่า “น้ำตาโทเถียนนั้นจะแปลว่าอะไร” เมื่อโจทมิได้กล่าวว่ามีน้ำตาโทเป็นของคัมถันตุลาอย่างใดแล้ว ควรฟังว่าโจทฟ้องความเกิดอับคตม เพราะน้ำตาโทหามในพระราชบัญญัติอากรชั้น ในจุดศักราช ๑๒๔๘ มาตราหนึ่งมาตราใดไม่ คงพิพากษายืนตามศาลเดิม ให้ยกฟ้องอุทธรณ์ของโจทเสีย ฯ

โจทก์อุทธรณ์ว่า ๑ ถวายฎีกา ๑

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาในด้านเรื่องนี้ตลอดแล้ว ลงความ

ต้นนิษฐานดังนี้ว่า ๑

๑, ราชสุทธาเป็นของรัฐบาล ได้ตั้งพนักงานเป็นเจ้าภาษีนายประจำ
อยู่ที่ทุกเมืองทุกมณฑล แลพนักงานผู้เป็นหน้าที่ฟ้องความไว้คดีงานในกรุงเทพฯ
ก็คือเจ้าพนักงานกรมสุราเองถ้าประพฤตกุศลอันใด ได้ชื่อว่าเป็นเจ้าภาษีนาย
คือพนักงานเก็บเงินส่งเข้าพระคลังตามบทพระราชบัญญัติภาษีอากรนั้น ในนั้น ๑

๒, กศธัญญาเถื่อนเป็นกศธัญญาสินใหม่ ต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียม
แต่ได้ มีกรรมอันนั้นว่า ถ้าพนักงานกรมสุราก็เจ้าภาษีนายฟ้องยังมีให้เรียก
ค่าสินค่าดก่อน เมื่อว่าความจนระจำเลยจึงต้องใช้ค่าฤชาธรรมเนียม แต่ถ้า
ฟ้องเขาเปล่าๆ ไม่ได้ความจริง ต้องแพ้เขาแล้ว ค่าดต้องบังคับให้พนักงาน
เจ้าภาษีนายใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยด้วยตลอด มีตัวอย่างที่ศาลฎีกา
ได้บังคับในคดีที่ ๓๓๑/๑๒๘ เป็นบันทึกฐาน ๑

๓, พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องความแทนเจ้าพนักงานภาษีได้ จะเปน
ผู้ฟ้องเองเฉยๆ ไม่ชอบ อัยการจะได้อำนาจฟ้องมาแต่ไหน อันชื่อว่า
พนักงานอัยการ ฟังเขาใจว่าเป็นผู้ว่าความแทน ได้อำนาจเพราะกฎหมาย
ตั้งแต่งไว้ ในคดีบางอย่างแต่ได้อำนาจเพราะมีผู้ไว้ความให้ว่าบ้าง ไม่มี
อำนาจมาแต่กำเนิด ฎีกาเกิดอำนาจเพราะได้รับมอบหัวคดีเงินเดือนเป็นข้าราชการ

ถ้าจะว่าคดีส่วนตัวตนเองเป็นเจ้าทุกข์ ขณะนั้นก็ไม่ใช้ทำหน้าที่ยกกรงทำ
ธุระตัวเองเหมือนพลเมืองคนหนึ่ง ๆ

๔. วจีพองความไม่อ้างบทเป็นการสะเพร่า คนรักดีหาดีทาง
ความอย่าพึงเห็นดี เมื่อศาลใด ให้ โอกาสเพื่อชี้แจงแสดงข้อเท็จจริง
ให้กระจ่าง ฎีกาให้ตามเดิมข้อที่คัดค้านพยานนั้น นายเมี้ยนประพฤติก
เหมือนข้างนามัน เกียงคันทรงว่าอ้างแค่พระราชบัญญัติทุกข้อแล้ว กลับย้อน
ให้ว่าศาลย่อมรักกฎหมายตนเอง เฉพาะแต่คำฟ้องยังไม่ใช้ประเด็นหาฎีกาบท
จะมาย้อนอ้างจนเอากระแสคดีวางรอยแสงทองต้นนั้นไม่ได้ ภาพของคดีอบคตม
ท่านว่าจำเลยมีรับทราบแล้ว ใด ว่าตนคงหาเป็นความผิดบทไหนไม่เป็นยุติธรรม
แก่จำเลย ท่านจึงบังคับว่าให้ โจทก์แจ้งว่าให้กระจ่างก่อนแล้วจึงให้ บังคับ
จำเลยแก่ เป็นหน้าที่ของฎีกาพิจารณาคดีของตัววจีพองนี้ ให้ มีรากเช่นนี้แล้ว
จึงควรประทับเป็นฟ้องแต่ข้อกฎหมาย แต่พองของนายเมี้ยนยึดการฉบับ
พิเคราะห์เห็นได้ว่าคดีอบคตม ๒ ประการคือ ไม่ระบุอ้างบทที่หาเป็น
ความผิด แต่ใช้คำว่าศาลฎีกาฎีกาโทษเกิน ซึ่งไม่มีคำใช้ ในพระราชบัญญัติ
แต่ไม่ยอมอธิบาย เป็นเหตุให้เกิดสงสัยว่าจะเป็นคดีอื่นใดแน่ เมื่อศาล
ให้ อยกกรงชี้แจงก็ไม่ปลดเปลื้องข้อเท็จจริงคดีอบคตมนี้เสียให้ ต้น จึงพาความ
ร้ายช้ำกรเงินหลวงเสียไป คดีเมื่อไรเจ้ากระทรวงเอาโทษคนหัวดีดอพา
พระราชทรัพย์สูญเสียบ้าง พนักงานฉวยชิงจะคิดรู้งานคดี ศาลเมือง

01/10/2565

พิชัยไม่ประทับพ้องเหตุพ้องเกิดอุปคตุม แต่ให้ โอกาสอัยการแก้ ไม่แก้ ให้
กระจำง อัยการอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษคดีฉินยศึกอุทธรณ์เสีย
เพราะเหตุเดียวกันคือไม่อ้างบทมาตรา แต่มีชี้แจงว่านำคำโต้แย้งวัตถุขึ้นไต่กัน
กรรมการศาลฎีกาเห็นชอบด้วยแล้ว ฎีกาใจทพังไม่ขึ้นให้ยกเสีย ยืนตาม
ศาลล่างทั้ง ๒ ๖

ศาลฎีกา วันที่ ๒๗ มกราคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมดัดดี

พระยาเกษมศักราวี

พระยาฤทธิพิทักษ์

อธิบดีทรงบัญชา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๖๘ พ.ศ. ๒๔๕๖

ผิวเมีย ดินสมรต

ชายไม่มีทุน หญิงมีทุน วิธีแบ่งดินสมรตนี้ต้อง
แบ่งชายคชน หญิงทาบ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกา โจท
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ราชวังตวงพิเศษ

หลวงสุภาศัยพจนพิศว์

ในคดีระหว่าง โจท
อัวแดงอิม จำเลย

โจทฟ้องศาลเมืองนครศรีธรรมราชว่า โจทจำเลยได้เป็นผิวเมียกัน
๒๐ ปีแล้ว มีดินสมรตตามใบอนุญาตท้ายฟ้อง ครั้นศก ๑๒๘ ได้ทำ
หนังสือขอย่าแบ่งดินสมรตกันแล้ว โจทได้ ๒ ส่วนจำเลยได้ส่วนหนึ่ง
แต่ได้ยกทรัพย์สินได้เป็นกลาง เพื่อจะแบ่งชั้นเมื่อขายจากกันอีกคนหนึ่ง
ภายหลังโจทจำเลยกลับคืนคืนกันอีกแต่ปกครองทรัพย์สินนี้ตามเดิม ครั้นศก
๑๓๐ โจทฟ้องว่าจำเลยคบชุนฉวน ไทโรเธรเปนต์ ศาลเปรียบเทียบให้
โจทจำเลยยอมย่ำราคาจากผิวเมียกัน แต่ทรัพย์สินยังระคนปนกันอยู่บ้าง
ขอให้ศาลบังคับจำเลยแบ่งทรัพย์สินนี้ให้แก่โจท ๒ ส่วนจำเลย ๑ ส่วน

จำเลยให้การว่า ทรัพย์สินแบ่งปันเป็นส่วนของโจทก์ตามหนังสือขายนั้น
 โจทก์ถืออยู่เองหาได้ เกี่ยววาระคนอยู่กับจำเลยสักไร แต่ส่วนทรัพย์สินที่ยกไว้
 เป็นกลาง ซึ่งว่าจะแบ่งปันกันต่อไปนั้นจำเลยจำหน่ายทรัพย์สินบางอย่างตามที่
 โจทก์ขังนี้ไม่ควม้าง เป็นต้นเดิมของจำเลยบ้าง กับตัดฟ้องว่าทรัพย์สิน
 ทั้งนี้โจทก์อยู่ในจำนวนแพ่งตรงที่ ๑๒๒ / ๑๓๐ เรื่องชายชั้นนี้แล้ว โจทก์
 จำเลยได้ทำยอมกันเด็ดขาดแล้ว โจทก์ไม่มีอำนาจจะเก็บเข้ามาฟ้องเรียก
 จากจำเลยได้อีก ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่า โจทก์จำเลยได้เป็นพันธมิตรกันหาญควมได้
 ครั้นเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๓ โจทก์ได้ทำหนังสือสัญญาขาย
 ชาติจากจำเลย โจทก์ความว่ามีสัญญาฉบับกระทรัพย์สินฉบับกระทรัพย์สินอยู่ใน
 เวลานั้นเป็นมูลค่า ๔๗๘๐ บาทแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่โจทก์ ๒ ส่วน
 ได้แก่จำเลย ๑ ส่วน แต่เงื่อนไขใหญ่ ๑ หลังกับเครื่องเรือนเครื่องใช้ด้วย
 ต่าง ๆ ยกไว้เป็นกลาง ถ้าโจทก์หรือจำเลยถึงแก่กรรมลงวันใดจึงให้แบ่ง
 ภายหลัง ครั้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๓ อ้อมฟ้องขอแบ่งเรือนและเครื่องใช้ด้วย
 บนเรือน ซึ่งยกไว้เป็นกลางตามหนังสือขายนั้นจากหลวงสุภากัญพจนพิจิตร
 คำดเมืองนครศรีธรรมราชที่ดินยกฟ้องเสีย โดยวินิจฉัยว่าอ้อมกับหลวง
 สุภากัญพจนพิจิตร ได้กตบกันตักกันยังเป็นพันธมิตรกันอยู่ตามกฎหมาย อ้อม
 อุตทรณ์แล้วกตบก่อนอุตทรณ์เสีย กตถึงที่สุดแล้ว ครั้น พ.ศ. ๒๔๕๓
 หลวงสุภากัญพจนพิจิตรฟ้องอ้อมกับขุนญาณโทยเรชว่าคบกันเป็นฐู ขอให้ปรับแลบริบททรัพย์สิน

01/10/2565

อีกจำนวนหนึ่ง กรันสืบพยานโจทก์ไม่ได้อ้างความจริงแล้วก็ปรากฏว่าปรารถนาปรารถนอมยอมกัน เพียงชั้นศาลเดิม ในจำนวนนี้หลวงศุภราชยกกลับเป็นโจทก์ฟ้องอีก เรียก ททรัพย์ทั้งหมดว่าเป็นดินเดิมระคนอยู่ ฎาทักไขว้เป็นกลางตามหนังสือ ขยันนั้นออกมาแบ่งปันกันใหม่เป็นส่วนชายหาบหญิงคนหนึ่ง อ้างว่าการขยัน กันครั้งก่อนนั้นยังหาได้ราคาจากผัวเมียกันไม่ ดังนี้

ศาลเมืองนครศรีธรรมราชเห็นว่า ตามใบอนุญาตของ โจทก์หมาย ก, ของจำเลยหมาย ข, ในจำนวนนี้ ประกอบกับคำพยานฟังได้ว่าทรัพย์ส่วนของ โจทก์แต่จำเลย ที่ได้แบ่งปันกันเมื่อครั้งทำหนังสือสัญญาขยันกันเองนั้น เป็นอันสำเร็จเด็ดขาดไปแล้ว แต่ในระหว่างที่โจทก์จำเลยกลับคืนต่อกันนั้น ไม่ปรากฏว่าได้เกิดมีทรัพย์อะไรขึ้นใหม่อีก แต่ได้ความต่อไปว่า ทรัพย์ บางอย่างตามใบอนุญาตหมายอักษร ก, แด ข, นั้น เป็นดินเดิมยังเป็นส่วนของ หญิงแต่ชายบ้าง เป็นดินเดิมของหญิงบ้าง พิพากษาดังนี้ (๑) ให้เอาทรัพย์ตามใบอนุญาตหมายอักษร ก, ๑๒ ถึง แดทรัพย์ตามใบอนุญาตหมาย อักษร ข, ๑๒ ถึง มารวมกันเข้าแบ่งเป็น ๓ ส่วน ได้แก่โจทก์ ๒ ส่วน ได้แก่จำเลย ๑ ส่วน ตามหนังสือสัญญาขยัน (๒) ภู่อนที่จะแบ่งปัน ดมรดกนั้นให้ประมัตราหากัน ถ้าได้เงินมากกว่าราคาที่ดินที่เข้ามาในบัญชี ก็ให้เรียกค่าขึ้นศาลอีก (๓) ค่าฤชาธรรมเนียมที่คู่ความเสียมาแล้วให้ ต่างเป็นกันไป (๔) ทรัพย์ตามใบอนุญาตหมายอักษร ก, เลขที่ ๑๑-๑๒ แดทรัพย์ตามใบอนุญาตหมายอักษร ข, เลข ๔๙ ถึง ๕๖ นั้น เป็นเคื่องไข ธรอยส่วนของหญิงแต่ส่วนของชาย กับที่บ้านตามใบอนุญาตหมายอักษร ก,

เลข ๑ หมายถึง ๒, เลข ๑๑ เป็นที่ดินแห่งเดียวกัน จึงไม่ควรเอา
มาแบ่ง (๕) ทวิพყตามบัญญัติอักษร ก, ข, นอกจากที่ว่าได้แก่โจท
จำเลยตามหนังสือสัญญาเช่า แลทรัพย์สินนอกจากค่างแบ่งบ้านอื่นไม่ปรากฏ
ว่ามีอยู่จริงนี้ให้ยกเสีย ๖

โจทแดงจำเลยขอทวงหนี้ ค่าต่อทวงหนี้ว่า หวงพิเศษวินิจฉัยว่า เมื่อ
โจทจำเลยได้เป็นผู้อยู่อาศัยนั้น จำเลยมีที่ดินเคมฝ่ายเดียว คือตามบัญญัติ
หมายถึง ก, เลข ๑๑-๑๒ แลตามบัญญัติหมายถึง ก, เลข ๔๙
ถึง ๕๖ ที่ที่บ้านตามบัญญัติหมายถึง ก, เลข ๑ หมายถึง ก, เลข ๑๑
ซึ่งเป็นที่เดียวกันนั้น เป็นดินเคมของจำเลยฝ่ายเดียว ฝ่ายโจทไม่มีดินเคม
มาอยู่กินไม่ แม้จำนวนเรื่องรายชื่อเลขที่ ๑๒๒/๑๓๐ จะไม่ตัดอำนาจ
โจทที่จะฟ้องแบ่งดินสมรสตามข้ออ้างฎีกาที่ ๕๓/๑๒๗ ก็ได้ แต่เมื่อคดี
ปรากฏว่าจำเลยมีดินเคมฝ่ายเดียวแล้ว จำเลยควรได้ส่วนแบ่งมากขึ้น โจท
ควรต้องลดลงตามบท ๖๘ แห่งกฎหมายลักษณะผู้เมีย พิพากษาให้แก้คำ
ตัดสินศาลเมืองนครศรีธรรมราชเสีย ให้แบ่งทรัพย์สินตามบัญญัติหมายถึง ก.
๓, ออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่โจทส่วนเดียว ได้แก่จำเลย ๒ ส่วน
เป็นชายคนหนึ่งหาบ ข้อความอื่นคงไว้ไม่ได้แก้ไข ๖

โจทร้องทุกข์เกล้า ๖ ถวายฎีกา ๖

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนนี้ตลอดแล้วเห็นว่า หวง
สุภาศัยพจนพิจักร โจทไปเลี้ยงอิมจำเลยเป็นหมั้นภรรยาอิม เพราะ โจทมี
ภรรยาหลวงมีทุนดินอยู่ด้วยกันอีกบ้านหนึ่งแต่โจทไปแต่ตัวเบต้า ฝ่ายอิม
01/10/2565

มีทุนเดิมเดิมข้างเดียว โจทก์จะควรรับเงินสมรรถได้เท่าที่มีได้นั้น บัณฑิตหาไม่มี
 ฐนมาตั้งศาลฎีกา ฯ ข้อจำเลยพิพากษาคือตั้งว่าคดียอมเดี๋ยวจนแล้ว โจทก์ฟ้อง
 ฐนขึ้น คำตัดสินของศาลเดิมยกเลย จำเลยไม่ได้อุทธรณ์ฎีกาก็ตกไป ฯ
 ข้อพิพากษาเฉพาะน่ามีเพียงว่า ศาลเดิมตัดสินให้แบ่งเงินสมรรถแบ่งด้วยชายหาบ
 หมิงคอน ฝ่ายศาลอุทธรณ์แก้ว่า เหตุโจทก์ไม่มีทุนให้แบ่งสมรรถแบ่งชายหาบ
 หมิงหาบดังนี้ กรรมการศาลฎีกาเห็นว่า ข้อความจริงแห่งคดีไม่มีสงสัยว่า
 โจทก์ไปแค่ตัวเปล่า เป็นชายชนิดที่คิดปลอกถอกเมีย ทำอุบายพาดแต่จะ
 เขาทรัพย์สินมือ ทำความร่ำคาญหลายหรือหลายทอด จนหญิงทนทานมิได้
 แดโจทก์เป็นเจ้าของหมดความ ฟ้องแอบอ้างเอากรรมสิทธิ์ในที่ดินที่เดิมโดย
 หาจริงมิได้ ฎีกาไม่เป็นความจริงให้ยกเลย แต่ให้บังคับคดีตามคำพิพากษา
 ศาลอุทธรณ์เจ้าทรวงพิเศษ เพราะฝ่ายอิมจำเลยยอมตามคำตัดสินนั้นแล้ว
 ไม่ได้ถวญฎีกาขึ้นมา แต่ให้บังคับคดีจงสุภาคย์ ฯ โจทก์เสียค่าฤชา
 ธรรมเนียมส่วนตัว และแทนอิมจำเลยขึ้นศาลอุทธรณ์แต่ศาลฎีกาจงครบ
 แดให้ ไร่ค่าทนายความ ๒ ศาลอีก ๑๕๐ บาทให้แก่อิมจำเลยด้วย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๓๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ
 พระยาฤทธิการุณราช
 พระยาเกษมศุกรี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๗๑๑
๙๗๑๒ พ.ศ. ๒๔๕๖
๙๗๑๓

วิธีพิจารณา ค่าปลุกตัวเผาผี

จำบิตาเขาตาย เขาฟ้องเรียกค่าปลุกตัวเผาผีได้
เพราะค่าปลุกตัวเผาผีนี้เป็นค่าเสียหาย ซึ่งทำนยกมาประมวล
ไว้ในมาตรา ๙๗ ลักษณะอาญา

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจทก์จำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จังหวัดสงขลา

ในคดีระหว่าง	อัยการเมืองอ่างทอง	โจท
	นายเทียน นายชม	จำเลย
ในคดีระหว่าง	นายสด	โจท
	นายเทียน นายชม นายจอม นายบัวน	จำเลย
ในคดีระหว่าง	อัยการเมืองอ่างทอง	โจท
	นายจอม	จำเลย

คดีทั้ง ๓ นั้นเป็นมรดกรวมเดียวกัน แต่อัยการได้แยกฟ้องเป็น ๒ จำนวน เหตุว่าจำจำแต่ได้ ไม่พร้อมกัน อีกจำนวนหนึ่งนั้นนายสดบุตรผู้ตายฟ้อง เรียกค่าเสียหายเงิน ๕๐๐ บาท แต่ฟ้องทั้ง ๓ จำนวนนั้นมีความตงกัน ว่า เมื่อวันที่ ๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๕ เวลาบ่าย ๕ โมง จำเลย ได้ล้มคนกับฆ่าหลวงวิเศษ (ฮ่า) ภายหลังตำบลงิ้วมาเขื่อน อำเภอพิเศษ ชัยชาญ แคว้นเมืองอ่างทอง แล้วจำเลยเก็บเอาทรัพย์สินไปรวมราคา ๙๑๑ บาท รอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญาฐานปล้นฆ่าเจ้าทรัพย์ตาย ฐานฆ่าคนตาย โดยสัญญาเจตนา และนายสดขอเรียกค่าเสียหายเงิน ๕๐๐ บาท ฯ

นายบ้วนจำเลยคนหนึ่งยังไม่ได้อำนาจพิจารณา นายสดโจทก์ได้ร้อง ขอถอนชื่อ นายบ้วนออกจากฟ้องแล้ว ฯ

จำเลยที่ได้อำนาจพิจารณานั้น คือ นายชม นายจอม ให้การปฏิเสธ อ้างฐานที่อยู่ ฯ

แต่นายเทียนจำเลยให้การบอกเล่าเบี่ยงลัดคดีว่า เมื่อวันที่เกิดเหตุจำเลย ได้ โดยตำรวจนายจอมกับพวกไม่รู้จักชื่อซึ่งเป็นชาวเมืองสุพรรณ ไปถึงบาง ยี่ถัน หลวงวิเศษ (ฮ่า) ผู้ตายพาเรีงมา โคนเรือจำเลย แล้วเกิด ทุ้มเถียงกันขึ้น หลวงวิเศษ (ฮ่า) เขาพายตีจำเลยถูกหลัง ๑ ที จำเลย เขาพายตีตอบไป ๑ ที แล้วนายจอมกับพวกก็ช่วยกันตีหลวงวิเศษ (ฮ่า) อีก รั้งขึ้นจึงทราบว่าหลวงวิเศษ (ฮ่า) ตาย ฯ

01/10/2565

ค่ำเมืองอย่างทองพิจารณาแล้ว ได้ความว่าเมื่อวันเกิดเหตุเวลาเช้า
 หลวงวิเศษ (อ่ำ) ผู้ตั้งเป็นคนชราองหรือหมไปว่าจะเอาหนังสือสัญญาไป
 ปกษานายอำเภอวิเศษรัชชานู หลวงวิเศษ (อ่ำ) มีเงินติดตัวไป ๕๐ บาท
 แหวน ๒ วง ขันตังหน้า ๑ ใบ ตะบัน ๑ อัน ได้ยามรวมกัน เมื่อหลวง
 วิเศษ (อ่ำ) ลงเรือไปได้ครู่หนึ่งมีพยานเห็นนายเทียน นายบัวน นายจอม
 ๓ คนด้วยกันลงเรือข้ามพายตามหลวงวิเศษ (อ่ำ) ไป ครั้นถึงวัดหลวง
 พวกจำเลยได้แหวะเรือฝากพระภิกษุสงฆ์ไว้ พวกนี้ขึ้นไปเกาะตลวด แล้วยก
 กลับลงเรือพายต่อไปอีก และมีนายชมเพิ่มมาอีก ๑ คน ครั้นเวลาบ่าย
 ๓-๔ โมงมีพยานพบหลวงวิเศษ (อ่ำ) พายเรือมาตามคลองยัดน และพบ
 นายเทียน นายบัวน นายจอม นายชม รวม ๔ คนด้วยกันพายเรือตาม
 หลวงวิเศษ (อ่ำ) ไป เมื่อหลวงวิเศษ (อ่ำ) พายไปถึงตรงเกิดเหตุมี
 พยานอีก ๒ คน คือ นายจัน นายจัน เบิกศควความว่าเวลานั้นพยานนั่งรถ
 หนุ่ยอยู่ในนา ได้ยินเสียงคนร้องชนว้ายพวกนี้จะทำไมก พยานก็ดู
 ชนมองดูเห็นชาย ๔ คนกำลังกตมรมกันต ใครแต่ไม่เห็น แต่ล้อมอยู่ตง
 ไปตรงตงตง พยานจำหน้าได้ ๒ คน คือ นายเทียน นายชม อีก ๒
 คนไม่เห็นหน้า ครั้นเมื่อตกกันแล้วชายทั้ง ๔ คนก็พากันเดินมาตงเรือ เวลา
 เติรเห็นนายชมถือดาพ เมื่อจำเลยตงเรือแล้วได้พายหลังเรือของพยานที่
 จอดอยู่ริมตงห่างกับพยานประมาณ ๑๐ วา คราวนั้นพยานได้มองดูคนใน
 เรือนนั้นจำหน้าได้ทั้งหมด คือ นายเทียน นายบัวน นายชม นายจอม พยาน

ยังใคร่ถามว่าเมื่อไหร่ไหน พวกจำเลยไม่ตอบพวกนี้รับพายุเรือไป
 ครั้นรุ่งขึ้นพยานกับชาวบ้านพากันไปดูตรงที่เขาค้นเห็นศพหลวงวิเศษ (ข้า)
 นอนตายมีแผลถูกตีแผลนั้น ตามคำนี้ที่จำว่ามึบขาดแผล ๖ แห่ง เป็นแผล
 ถูกฟันที่ศีรษะ ๑ แห่ง นอกนั้นเป็นแผลที่ข้อมือที่ถูกที่ศีรษะที่หน้าและที่แขน ได้
 ความดังนี้ ศาลเมืองอ้างฟ้องเห็นว่าจำเลยมีความผิดฐานฆ่าคนตาย โดย
 ไม่เจตนา ตามลักษณะอาญามาตรา ๓๕๑ แต่ขอท้าวว่าปลดนั้นพยาน โจท
 ยิงหาเพียงพอไม่ ให้อภัยเสีย ให้ตั้งโทษจำคุกนายเทียน นายชม นายจอม
 มีกำหนดคดีละ ๑๕ ปี และให้ยกฟ้องของนายด้ตที่เรียกค่าเสียหายนั้นเสีย
 อธิบดีศาลมณฑลกรุงเก่าตั้งชื่อเห็นชอบด้วย ให้บังคับคดีตามคำพิพากษา
 ศาลเดิม ฯ

โจทจำเลยต่างร้องอุทธรณ์ ภายหลังพนักงานอัยการร้องขอถอน
 อุทธรณ์ ศาลราชหลวงพิเศษได้อนุญาตให้ถอนแล้ว ปรากฏว่าแต่เฉพาะ
 ชื่ออุทธรณ์ของนายด้ต โจทกับจำเลยเท่านั้น ลงความเห็นเห็นว่าศาลเดิมพิพากษา
 ชอบแล้ว เว้นแต่กำหนดโทษจำคุกจำเลยนั้น เห็นว่าศาลเดิมวางโทษมาแรง
 ไป แตนายเทียนจำเลยก็ควรได้ เบี้ยปราณีเพราะให้การรับตัวภาพ จึงคัด
 ดินแก่ ให้ลดโทษจำเลยลงคงจำคุกมีกำหนดคดีละ ๑๐ ปี แต่นายเทียนนั้น
 ให้ลดฐานปราณี ตามมาตรา ๕๘ ลงอีกส่วน ๑ ใน ๓ คงให้จำคุก
 นายเทียนมีกำหนด ๖ ปีกับ ๘ เดือน นอกนั้นคงยืนตามศาลเดิม ฯ

นายด้ต โจทแก่จำเลยทั้ง ๓ ร้องทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

อนึ่งนายต๋องเรียกค่าเสียหายเพราะนายอำบิดตาย แต่ได้ตั้งเกศ
มาหลายเรื่องหลายรายที่ผู้พิพากษาพากันเพี้ยนมือ ฤๅช้ความงวยงไปไม่
ค่อยบังคับคดีสินให้ค่าปลงศพเผาผี ซึ่งท่านยกมารวมอยู่ในค่าเสียหายนี้
เลย แลความเรื่องนายต๋องใจท้อท้อช้ฎีกาขึ้นมาจนได้ชั้นระคัต กรรม
การเห็นควรแก่ ให้บังคับจำเลยช้ค่าเสียหายให้แก่ นายต๋อง ๕๐๐ บาทเต็มช้
หาและให้ ช้ค่าฤชาธรรมเนียมแก่ท่านนายต๋องอีก ๑๐๐ บาท ฯ

ให้ศาลเดิมออกรุระในการบังคับตามคำพิพากษา ให้เป็นการทำไป
จริงตลอด และให้ มีบอกเขามาช้ศาลฎีกาให้ทราบการบังคับโดยลำดับด้วย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๓๑ มกราคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมดัวสติ
พระยานเรนดิบัญญัติกิจ
พระยาเกษมศุขการวี

อธิบดีทรงปลุกษา

เจ้าพนักงานศาล

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๙๒ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา ฉ้อโกง

เอาของชุกไม่หลุดออกจำหน่ายว่าเป็นของดี มีผิดตาม
บท ๓๑๐ ไม่ใช่บท ๓๐๔

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชาวดวงพิเศษ

ยุติการเมืองพมเวียง

โจท

ในคดีระหว่ง

นายหรั่ง

จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องศาลเมืองพมเวียง หาว่าเมื่อเดือนธันวาคม พุทธศักราช
๒๔๕๕ จำเลยได้นำผ้าฝ้ายร้อยกับแหวนรวม ๒ สิ่ง ซึ่งเป็นของของ
ชุกฎาทองเทียมไม่หลุดออกจำหน่ายอ้างว่ามีไว้จำหน่ายเงินมาจาก
อ้างอ้างชับ ๕๐ บาท ขอให้ตั้งโทษจำเลยตามกฎหมายลักษณอาญาส่วน
ที่ ๙ หมวดที่ ๔ แดงมาตรา ๙๕ แต่ให้เพิ่มโทษจำเลยฐานไม่ระมัดระวัง

๐๑/๑๐/๒๕๖๕
ตามมาตรา ๗๒ คดียุติ ๖

จำเลยให้การว่าได้เอาสายสร้อย แดแหวนไปจำหน่ายอ้างซบไว้เป็นเงิน

๘๐ บาทจริง แต่จำเลยหาได้เอาของทองเทียมไปจำหน่ายไว้ ไม่ ๆ

ศาลเมืองพุมเรียงปลุกษาว่าคดีโจทก์พยานหลักฐานหลายปาก เปิดความ
ว่าได้เห็นจำเลยทำแหวนแสดสายสร้อย นิต้วยสังคัมแดง แล้วซบไปทองจริง
เมื่อทำเสร็จแล้วจำเลยได้ ไปฉานเงินตั้งแต่อ้างแดงถึงไปจำหน่าย ถึงตั้งแสดอ้างแดง
ไม่จำหน่าย จำเลยจึงนำของสองสิ่งนี้มาจำหน่ายไว้กับอ้างแดงซบ หลอดกว่า
เป็นของที่จำเลยได้มาจากผู้อื่น แต่จำเลยรับเงินจากอ้างแดงซบ ๘๐ บาท
ภายหลังอ้างแดงซบได้มีความว่าเป็นของทองซบถูกทองเทียมจึงเร่งให้จำเลยได้
จำเลยก็ไม่ได้ ผลเพียงเรื่อยมาดังนี้ เห็นว่าจำเลยทำทุจริตคดีข้อ โกงอ้างแดง
ซบจริง ไม่มีข้อสงสัย จำเลยมีความผิดฐานข้อ โกงตามประมวลอาญา
มาตรา ๓๑๐ จึงพิพากษาให้จำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๖ เดือน แต่ให้
เพิ่มโทษฐานไม่เจตลดตามมาตรา ๗๒ อีก ๒ เดือน จำเลยคงต้องรับ
โทษมีกำหนด ๘ เดือน ให้จำเลยใช้เงินแก่อ้างแดงซบ ๘๐ บาท แต่
ให้ รับของทองซบถูกทองเทียมนั้นไว้ทั้งสิ้น ๆ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ราชหลวงพิเคราะห์เห็นชอบด้วยศาลเมือง แต่
ให้เปลี่ยนบทมาตรา ๓๐๔ แทนมาตรา ๓๑๐ นอกนั้นให้คงยืนตามคำพิพากษา

จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมตรวจสำนวนคดีนี้ตลอดแล้ว ฐานพิจารณา
ได้ความข้างต้น เห็นว่าคดีโจทก์มีหลักฐานสืบได้มั่นคงสืบตั้งดี จำเลย
ไม่มีข้อแก้ ให้หลุดพ้นพระราชอาญาได้ ที่ศาลเดิมวางโทษจำเลยตาม
มาตรา ๓๑๐ นั้นชอบแล้ว ศาลอุทธรณ์แก้ไม่ชอบ ฎีกาจำเลยฟังไม่
ขึ้น โทษแก้ย บังคับคดีตามศาลเดิม ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยามรณัตินุรักษ์กิจ

พระยาเกษมสุขการี

อธิบดีทรวงกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๐๙ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา ฉ้อโกง

โจทก์จ้างคนขนเข้าเปลือกไปส่งเงินสหดี จำเลยอ้างตน
ว่าเป็นเงินสหดีรับเข้าเปลือกไป มีพินิจฐานฉ้อโกงตาม
บท ๓๐๒ วรรค ๑

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
ออกตรวจคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ซ้ำหัดตรวจพิเศษ

จันทร์ฉก

โจท

ในคดีระหว่ง

จันทร์ ฉันทมา ฉันทก

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยได้พุดจาหลดออกหัดวงเขาเข้าเหนียวเข้าเปลือกโจท
ไป ๙๐๓๓ ๖๖ ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญามาตรา ๓๐๕-๓๐๕-๓๐๖
แถบรับเป็นเงิน ๑๙๘ บาท ๕๐ สตางค์ ๖

จำเลยให้การปฏิเสธ

ฐานพิจารณาได้ความว่าเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

เงินเล็กใจทได้ ไปซื้อเขาเห็นอยู่ที่บ้านเนินหอม ๕๐ ดีดเปนวาเงิน ๓๘ บาท ๒๕ ดีดางค์ จึงถวียนนายโถม นายดีเปเนเงิน ๙ บาทให้มันทุกเข้าไปตั้ง ที่เงินสะหลดณะบ้านหวดถาด เงินเล็กใจ เจงนศวญหือของเงินสะหลดให้นายโถม นายถถไปควย ครั้นเมื่อนายโถม นายดีรับถวียนมันทุกเข้าไปตั้งหวดถาด ใจจอดถวียนนททวาทิงเคบจอต มีเงินดีกับกับเงินบัจำเจยเดีรชอกมอกานนายโถม นายถวเว่นเข้าของใจท นายโถม นายดีตอบว่าเงินเข้าของใจท จำเจย ชอดค้ว แต่เงินบ้ำแต่ตงคนบถกแก่ นายโถม นายดีว่าเป่นเงินสะหลดแล้วเขาคว ไปที่รำนเงินดี ดีกกรหนงเงินดีถอกมอกวอร้องบอควาให้ชนเขาชนง จำเจยดีชวกับชนเขาเดีรจแต่ให้เงินแก่นายโถม นายดี ๙ บาทตามราคา ดีเงินเล็กจาง ขอทจำเจยค้อฐวาค ขอเขาไวจกนายโถม นายดีนั้นเป่น ชนพงไม้ได้ ๗

ศาลเมืองปราจีนบุรีพิเคราะห์ว่าเงินดีกับเงินบัจำเจย ๒ คน มีความผิดฐานฉ้อโกงตามลักษณะอาญามาตรา ๓๐๖ ข้อ ๑ แต่เงินดีจำเจยชกคนหนึ่ง นั้นยังไม่ควรพงว่าได้กระทำผิด ศาลจึงให้จำคุกเงินดี เงินบ้ำไวมีกำหนดกระ ๑ ปี กับให้คืนเข้าฎาใช้ราคาเข้าเป่นเงิน ๓๘ บาท ๒๕ ดีดางค์ให้แก่เจ้าทรัพย์ ฝ่ายเงินดีถนนั้นไม่พงว่าให้ปล่อยค้วไป ทั้งไว้ตวน ๆ ๗
 เงินดี เงินบัจำเจยร้องอทชรณ ๗

ศาลอุทธรณ์ชั้นหลวงพิเศษพิเคราะห์ว่าข้อที่ศาลเดิมวินิจฉัยว่าเงินดีผิด มีความผิด แล้วไม่ทำให้ปล่อยค้วไปตั้งนี้ ศาลชั้นหลวงพิเศษ

ต้นนิษฐานว่าตั้งให้ปล่อยจนถึงก็พ้นโทษไป ศาลอุทธรณ์คงปฎิษาแต่เฉพาะ
ข้ออุทธรณ์ของจำเลยที่ข้อ โทษเท่านั้น **ตรงความเห็นว่าการเดิมคดีต้น**
ชอบแล้ว แต่วางโทษแรงไป **ให้แก้ลดโทษลงคงเป็นจำคุกจำเลยมี**
กำหนดคดี ๖ เดือน

จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา **มีเนติบัณฑิตยบริบรองว่าเป็นปัญหาข้อ**
กฎหมายแต่ข้อเท็จจริงด้วย ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ **เห็นว่าข้อเท็จจริง**
โจทก์ได้ความชัดเจนตั้งกล่าวแล้วทรงคนไม่มียอเคลือบแคลง แต่ศาลได้
วางบทกฎหมายชอบแล้ว **ฎีกาจำเลยไม่เป็นแก่นสาร** เนติบัณฑิตยบริบรอง
ฎีกาที่ใช้จำนวนคดีเรื่องนี้ **ไม่เรียกวงช่วยนำวินิจฉัยกรม** ถ้าไม่ฟังคำคัดค้าน
บ้างเห็นจะเหลือมือ **ให้ยกฎีกาจำเลยเสีย** ให้จำเลยเสียค่าทนายแทน
โทษ ๓ ศาลปนเงิน ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยาเกษมศรีสุการี

พระยาพิพากษาศาลฎีกาธิบดี

อธิบดีทรงปฎิษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๒๓ พ.ศ. ๒๕๕๖

ที่ดิน มรดก อายุความ

ผู้ซื้อโฉนดตาย ที่ดินนั้นตกแก่ทายาทของผู้ตายเขา
จะได้ โฉนดมรดกแต่ของรัฐเรียบร้อยแล้ว ยัง ไม่มีใครมาแย้งได้
เจ้าของที่ดินตาย ญาติต้องฟ้องขอแบ่งมรดกในกำหนด
อายุความ จะยกพระราชบัญญัติออกโฉนดมาตรา ๕๒ มา
ลบล้างอายุความมรดกไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

อ้างคตงนท

โจท

ในคดีระหว่ง

นายจอน อ้างคตงออง

จำเลย

กรณี โจทฟ้องเรียกทรัพย์สินมรดกของด่วนอ้างคตงนทคดีโจท นายชิน
นายเที่ยงมผู้ตายหลานนายโจท ว่าเป็นทรัพย์สินยังระคนกัน ซึ่งตกอยู่กับจำเลย
๐๑/๑๗/๒๕๖๕
ออกมาแบ่ง ๆ

จำเลยคดีว่าโจทก์ฟ้องขาดอายุบรรณชำระศาล และทั้งโจทก์ไม่มีอำนาจที่จะได้รับส่วนทรัพย์สินมรดกด้วย ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่าจำเลยนงโจทก์เป็นมารดาจำเลยศาล จำเลยศาลได้ให้นายหมวกเป็นสามี เกิดบุตรด้วยกัน ๒ คน คือ นายอิน นายเหี้ยม แด่นายหมวกมาได้ จำเลยจึงเป็นภรรยาอีกคนหนึ่งเกิดบุตรด้วยกัน คือ นายจอน จำเลย ฝ่ายจำเลยของจำเลยนั้นเป็นภรรยา นายเหี้ยมผด้าย ฯ

จำเลยศาลมีที่ดินโฉนดที่ ๓ โฉนด ๆ หนึ่งตั้งชื่อจำเลยศาลมารดา นายอินบุตร อีก ๒ โฉนดตั้งชื่อจำเลยศาลมารดา นายเหี้ยมบุตร แต่ปรากฏว่านายหมวกจำเลยศาลนายอินพ่อแม่ถูกทั้ง ๓ นี้ตายมาได้ ๗-๘ ปีเศษแล้ว ที่ส่วนทั้ง ๓ โฉนดนั้นตกอยู่กับนายเหี้ยมผด้าย นายเหี้ยมผด้ายได้ปกครองทำกินมา แต่จำเลยยังคงเป็นชื่อเดิมอยู่ นายเหี้ยมผด้ายได้ลงชื่อขายนายเหี้ยมผด้าย ๒ ไร่กับนายเหี้ยมผด้ายลง นายจอนซึ่งเป็นน้องชายต่างมารดากับนายเหี้ยมผด้าย ฝ่ายจำเลยของภรรยา นายเหี้ยมผด้ายแบ่งทรัพย์สินมรดกภาคญาติ เพราะนายเหี้ยมผด้ายไม่มี ฝ่ายจำเลยนงมารดาจำเลยศาลผู้ขาย นายเหี้ยมผด้ายก็ยื่นคำร้องขอเข้ามามีส่วนแบ่งบ้าง ในคดีนี้เห็นว่านายจอนกับจำเลยของประณีประณอมเลิกความคัดง้างแบ่งกันเอง ระหว่าง ๒ คน จำเลยนงจึงฟ้องเป็นคดีขึ้นมาใหม่ เรียกคนทั้ง ๒ เป็นจำเลย ฯ

ศาลฟังพยานหลักฐานว่าที่ดินโฉนดแผนที่ซึ่งเป็นที่ทรัพย์สินมรดกพิพาทนี้ ผู้รับมรดกยังมีได้ จตุการ โอน โฉนดลง เป็นชื่อของ ผู้รับมรดกเต็มตาม พระราช

01/10/2565

บัญญัติออกโฉนดที่ดินสัก ๑๒๗ มาตรา ๕๒ มีความว่าต้องให้ผู้รับมรดก
 ขึ้นเรื่องราวขอโฉนดโฉนดก่อนพนักงานระเบียบที่ดินก่อน จึงจะเรียกว่าได้
 รับมรดกตามบทมาตรา ๓๙ เมื่อผู้รับมรดกไม่ได้ โฉนดอันนี้แล้ว จะอ้างว่า
 ตนได้ที่ดินตามโฉนดโดยถูกต้องไม่ได้ คดีจึงให้เอาที่ดิน ๓ โฉนดออก
 มาแบ่ง ส่วนที่มีชื่อของอึ้งแดงศาลฟังว่าเป็นมรดกของอึ้งแดงศาล ให้
 ได้แก่โจทก์เป็นมรดกอำแดงศาลคนเดียว ส่วนที่มีชื่อนายอิน นายเที่ยม
 นน ให้ ได้แก่เจ้าเดยทั้ง ๒ ให้ขายทอดตลาดที่ดินแล้วแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน
 โจทก์ได้ครึ่งหนึ่ง เจ้าเดยได้ ครึ่งหนึ่ง ฯ

นายจอนจำเลยผู้เดียวร้องอุทธรณ์ ว่าศาลไม่ควรยกพระราชบัญญัติ
 ออกโฉนดที่ดินอันฉ้อฉลขึ้น ชอบแต่จะวินิจฉัยตามลักษณะปกของ และ
 ลักษณะมรดกขาดอายุความเท่านั้น ฯ

ศาลอุทธรณ์ปฏิเสธว่าศาลฟังคดีขึ้นชอบแล้ว และว่าศาลฎีกาได้
 วินิจฉัยไว้เป็นบันทึกฐานแล้ว ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๑ ปี ๑๒๙ เป็นอัน
 ให้ยกอุทธรณ์จำเลยเสีย ฯ

นายจอนจำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาถ้อยคำนี้ ฐานพิจารณาได้ความ
 ดังกล่าวแล้วข้างต้น เห็นว่าศาลล่างทั้ง ๒ คดีดินใช้บทกฎหมายออกโฉนด
 ที่ดินสัก ๑๒๗ หลงไป การออกโฉนดแผนที่ไม่มีคัมไว้ชัดว่าจะต้อง
 ประพฤติตามพระราชบัญญัติเก่าใหม่ทุกประการ กรรมการเห็นว่าหัวใจ

ความแห่งคดีนี้ บทอาชญากรรมถูกเป็นใหญ่ครอบงำคดีซึ่งกว่าหนึ่งในกฎหมาย
 ที่ดิน และจะเอาพิธี โอน โฉนดมาดบังอาชญากรรมไม่ได้ คดีนี้
 อ้างแดงศาลตายแล้วกว่า ๘ ปี ทพขมมรดกอ้างแดงศาลตกแก่บุตรผู้เป็น
 ทายาท คือ นายเหี้ยม ฝ่ายโจทก์เป็นมารดาอ้างแดงศาลไม่ว่าแก่ตัวขาดอายุ
 มรดกมานานแต่คดีนี้แล้ว บทนี้จะรื้อฟ้องคดีมรดกไม่ขึ้นได้เป็นอันขาดอายุ
 ความ ข้อที่ศาลอุทธรณ์อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๓/๑๒๙ ว่าเป็น
 บทที่ฐานนั้น คือ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๖๗ ไม่เข้ากับคดีนี้เลย แต่ให้ฟังทรง
 จำไว้ว่าผู้ที่มีชื่อในโฉนดตาย ทพขมมรดกอันนั้นของตกแก่ทายาทของ
 ผู้ตายนั้น ทายาทนั้นจะได้ โฉนดมรดกแก่หอประชุมเบ็ญพดด้วงฎีกายัง ก็ไม่
 มีใครมีอำนาจมาแย่งเอาของเขาไปได้ เป็นอันขาด ข้อที่ศาลอุทธรณ์ปฏิเสธ
 มาผิด ที่ตกลงหมั้นยกเอาบัญชีที่ดินบท ๕๒-๓๙ มาคัดค้านจึงเป็นทายาท
 ของอ้างแดงศาลเดียวเอง กลับว่าเขาไม่เป็นเจ้าของ แต่ชี้ชัดว่าเป็นทพขม
 มรดกยังไม่ได้ แม้ กิติ ยังเป็นของอ้างแดงศาล ซึ่งตายไม่มีตัวแล้วตั้ง ๘ ปีว่า
 ผู้รับเป็นเจ้าของที่ดินยกเล่มออกก็ จึงมีผลตั้งขึ้นคดีกับความจริง ผิดด้วยทาง
 พิจารณาบัญชีฎีกา วิเคราะห์มาฎีกาหมายเป็นความหลงอันใหญ่หลวง คำวินิจฉัย
 ของศาลอุทธรณ์นั้นถ้าปล่อยให้ถึงบัลลังก์บทอาชญากรรมคดีนี้ขึ้น เสมอ
 ว่าอายุความมรดกไม่มีประโยชน์อะไรเลยในทางอรรถคดี แต่ข้อที่โจทก์ฟ้อง
 ขอส่วนทพขมมรดกนายเหี้ยมผู้หลานชายนั้น ศาลต่างได้ตัดสินยกเสีย

แสดงเหตุว่าโจทก์ไม่มีอำนาจได้รับส่วนแบ่ง โจทก์ไม่ได้ร้องฎีกาคัดค้านชั้นมา
ในชั้นนี้ นับว่ายอมแล้ว จึงไม่เป็นปัญหาที่ศาลฎีกาจะพึงวินิจฉัย ฎีกานาย
จอนพงษ์นั้น ทกประการ ให้ยกคำพิพากษาศาลต่างทั้ง ๒ แลยกฟ้องโจทก์เสีย
ให้ โจทก์เสียค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยฝ่ายเดียว กับค่าทนายความด้วย
รวม ๓ ศาลเพียงเงิน ๕๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พุทธศก. ๒๕๕๖

กรมตุลาการ

พระยานรเณศินัญชาภิกขุ

พระยาเกษมสุขุภาวิ

อธิบดีทรวงปฎกษา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๒๖ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา คำพยาน

คำพยานซึ่งจำเลยไม่มีโอกาสได้ชี้ค้านนั้น ศาลจะ
ฟังชั้นลงโทษจำเลยไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจท
 ๑๓๓๓ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์
 กรมอัยการ โจท
 ในคดีระหว่าง
 จำเลย

โจทฟ้องหาว่าเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๖ เวลาห้าโมง
 จำเลยได้ลัดวงกระเบาะเลื้อยขึ้นทางช่องดัดเงินไป ๓ บาท ๖๒ สตางค์ ที่ตำบล
 บ่อนอิศรากรกรุงเทพฯ ขอให้ตั้งโทษตามกฎหมายถึงขั้นอาญามาตรา ๒๙๓ ฯ
 จำเลยให้การปฏิเสธอย่างราบรื่น

ในชั้นศาลพระราชอาญาพิจารณาย้ำ โจทไม่สามารถนำตัวจำเลย
 เจ้าทรัพย์มาเป็นพยานเบิกความได้ โจทจึงร้องขออ้างสำนวนการไต่สวน

01/10/2565

ขึ้นศาล ไปรักษาประคบกับคำพดกระเวร เจ้าทรัพย์ ให้ถอยคำว่าฉนวน
 เวลาที่โจทหา จันเเกงชวดแต่จันอุ้มย่นตั้งที่ข้างโรงบ่อนอิศรา มีคนร้าย
 มาตั้งกระเบาเสื่อจันเเกงชวดเอาเงินไปได้ ๓ บาท ๖๒ ถังต่างก็ จันเเกงชวด
 จับมือคนร้ายแต่คนร้ายตบคุดคุดได้ แล้วหนีไป ไปทางไหนไม่เห็นเพราะคน
 อัดแอ แต่จันเเกงชวดแต่จันอุ้มย่นจำหน้าคนร้ายได้ว่า คือ จำเเคย จันเเกงชวด
 จึงได้ ไปตามตรวจค้นพบจำเเคยอยู่ใน โรงยาหมื่น ในครอกอิศรา แล้วบอก
 ให้พดกระเวรจับตัวไป นายชวงพดกระเวรเบิกความว่า ได้เห็นจัน
 เจ้าทรัพย์ได้จำเเคยมาทางปากครอกอิศราจึงบอกให้พยานจับ พยานก็จับ
 ไว้ได้ แต่พยานหาได้คนคือจำเเคยว่าจะมีอะไรบ้าง ฯ

ศาลพระราชอาญาปรึกษาว่า แม่จันเเกงชวดเจ้าทรัพย์ จันอุ้มย่น
 ไม่ได้ มาเบิกความเปนพยานในชั้นศาลดี แต่หลักฐาน โจทสืบได้ มีคน
 พังได้ ว่าจำเเคยได้ตั้งกระเบาเสื่อถักเงินขอจันเเกงชวดไปจริง แต่มีขอ
 พิฐที่ชิงหนีเป็นคน ถือว่าจำเเคยไม่เป็นคนร้ายแล้วจะชิงหนีด้วยเหตุใด
 รัชกาลว่าจำเเคยมีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๙๓ ข้อ ๑ ให้จำคุก
 จำเเคย ๑ ปี กับเพิ่มโทษฐานไม่กล่าวจำตามมาตรา ๗๓ ข้อ ๒ เดือน ๑

จำเเคยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ปรึกษาว่ากรณีตั้งกระเบาโจทไม่
 มีตัวพยานนอกจากจันเเกงชวดเจ้าทรัพย์แต่จันอุ้มย่น ซึ่งไม่ ได้ ควบคุมมาเบิกความ
 เปนพยานในศาลพระราชอาญา พยานพดกระเวรเปนพยานคอนหลัง เมื่อ

เงินเก่งฮวดว่าตามพบจำเลยใน โรงยาแล้ว แดกรณที่เกตุขึ้น ในตอนโรงยา
 ฝ่ายจำเลยมีต้นหน้าเปนมพยาน ได้ดูบาดศอเบื่อกความว่าจำเลยได้ขยที่ โรงยา
 ของพยานเงินเก่งฮวดกับพวกเข้าไปขอยาฝิ่นจำเลย ๆ ครอบว่าไม่มี เงินเก่ง
 ฮวดทำกรियाเป็นนักเลง โครมชื่จะทบทจำเลย พยานเห็นคั้งนั้นก็ได้จำเลย
 เงินเก่งฮวดกับพวกออกไปนอกโรงยาฝิ่น เมื่อจำเลยออกไปนโรงยาฝิ่นแล้ว
 เงินเก่งฮวดได้ตามจะทำร้ายจำเลย ๆ คั้งคั้งนี้ เงินเก่งฮวดร้องให้พลตระเวร
 จับ แลหาว่าจำเลยด้องกระเบ้าคั้งนี้ คคคจะตงต้นนิษฐานว่าจำเลยได้
 ด้องกระเบ้าจริงยังมีชอบ การที่จำเลยด้องหนกก็มีเหตุ เพราะเงินเก่งฮวดมี
 พวกมาก ฝ่ายจำเลยค้วคนเดียวจึงคั้งคั้งนี้ คคคจะฟังเขาจำเลยเป็นทิวเพราะ
 เหตุนี้ขยไม่ได้เป็นที่เคลือบแคลงขย ให้ยกคำพิพากษาคัดเดิมแดงกฟ้อง
 โจทปด้อยจำเลยพัน โทษไป ๑

กรมอัยการ โจทเหตุเกล้า ๆ ถวายฎีการ้องคัดคั้งว่า ถ้าไม่ฟังคำพยาน
 ในศาลไปริตถา ค้างนั้นจะตงชนไว้เพื่อประโยชน์อื่นใดเป็นต้น ๆ
 กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนนั้น เห็นควาขยที่พระยา
 อรรถการรังจรชนให้ฟังคำพยาน ในศาลไปริตถาซึ่งจำเลยไม่มีโอกาสได้
 ชักใช้ แลจำเลยรังจิตใจขอชักพยาน โจทในชั้นศาลมีบันทึกขยคั้ง ๆ
 ข้างไม่กระตกใจนักเรียนกฎหมาย ล่านักชกฤษฎีบ้างละฎฯ ทั้งคคคด้องกระเบ้า
 เช่นนั้นเมื่อขยไม่ได้ คคคมีคค ก็ขอมขยขยแก่ใจว่าเบนการยากที่จะว่าขานเขา

๑๒๔

ความจริงเขาโทษได้ แต่คดีโจทก์นี้ยังเดินหนัก ๆ ไป ฝ่ายจำเลยมีพยาน
สืบแก้ตัวได้ หรือพยานมตทิน ฎีกาใจท้วงไม่ขึ้นให้ยกเสีย ให้ปล่อย
จำเลยไปตั้งศาลอุทธรณ์ไปดูขามารชอบด้วยทางพิจารณาแล้ววันนี้ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๒

กรมหลวงดิศ

พระยานเรนตัมยงศักดิ์

พระยาพิพากษาศาลฎีกาธิบดี

อธิบดีทรวงยุติธรรม

เจ้าพนักงานสอบสวน

ครั้นวันที่ ๑๙ เดือนนี้ข้าแควงเฮาชาติใจตายด้วยความชอกช้ำที่นายค่นกระทำ
ฝ่ายนายเหลื่อม นั้นเมื่อได้ทราบเหตุกลับได้ส่วนแถบอกรายงานเท็จไป ยังเมือง
ว่าข้าแควงเฮาตายด้วยโรคลงท้อง ประสงค์จะบังคับยังมีให้นายค่นกระขาย
ต้องราชทัณฑ์ขอให้ลงโทษตามลักษณะอาญาส่วนที่ ๗ หมวดที่ ๑ และ ๓
ที่ ๒ หมวดที่ ๒ ฯ

นายค่นกระจำเลยให้การว่าข้าแควงเฮาเป็นลูกจ้าง บิดพดลทั้งการงาน
จำเลยได้เอาไม่เรี่ยวเขียนเป็นถวส่งสอนหาได้ กับกระไม่ แลข้าแควงเฮา
ตายเพราะโรคลงท้อง ฯ

นายเหลื่อมให้การปฏิเสธว่าไม่ได้ ได้ส่วนแถบอกรายงานเท็จไปยัง
เจ้าพนักงานใหญ่ฝ่ายเมือง ฯ

อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลนครราชสีมาชั้นศาลเมืองบุรีรัมย์พิจารณา
คดีได้ความว่า ระยะเวลาโจทก์ข้าแควงเฮาจะได้อะไรให้เป็นที่ไม่
พอใจนายค่นกระนั้นไม่ปรากฏ ฯ แต่ว่านายค่นกระให้นายโพยมบุตรข้าแควงเฮา
เขียนนม ข้าแควงเฮาร้องไห้บอกแก่บุตรว่าให้ทานเขียนเองเถอะ นาย
ค่นกระได้ยื่นตั้งนอด้วยหวายชอกมาเขียนข้าแควงเฮาเอง ๑ ที่ แลกระช้ำลูกที่
ของน้อยอีก ๓ ที่ ความปรากฏอีกว่าเวลานั้นข้าแควงเฮามีตัวรักได้ ๒ เดือน
ข้าแควงเฮาสมดังปลง แลตั้งแต่ลูกเขียนลูกกระแถ้ว ให้มีอาการจุกเสียด
เป็นเนืองนิตย์ รุ่งขึ้นวันที่ ๑๙ เดือนนี้ข้าแควงเฮาชาติใจตาย มีพยาน
ได้ ๒ คน คู่กันทั้งสองมีชายชื่้าเขียวยาว ๓ นิ้ว กว้าง ๒ นิ้วเศษหมอดคง
ครรถเบื่กความว่าข้าแควงเฮาตายเพราะจะแห้งลูก เนื่องจกเหตุที่จำเลยกระ ฯ

ฝ่ายนายเห็ดหอมไปตรวจการกตัญญูมา ได้ทราบเรื่องแล้วเรียกพยาน
มาได้ถ้วนครบถ้วนเต็มต่อหน้าให้พยานอ้างพrawdความจริงเปิดเผยความร้าย ให้พูด
ว่าอ้างแดงเฮาะตายเพราะ โรคลงท้อง แล้วท้าวรายงานบอกไปยังเมืองด้วย
ความเท็จดังนี้ ฯ

ได้ความตั้งขึ้นศาลเมืองบริบูรณ์ ปรากฏว่า พยานโจททหลายปากยืนยัน
ว่าอ้างแดงไม่ได้ตายเพราะ โรคลงท้อง อ้างแดงเฮาะตายเพราะจะแทงตัก
เนื่องจากเหตุที่จำเลยเถะ นายคุณจำเลยมีความผิดฐานฆ่าคนตาย โดยไม่
เจตนาตามลักษณะอาญามาตรา ๒๕๑ นายเห็ดหอมมีความผิดตามลักษณะ
อาญามาตรา ๑๔๒ แต่ ๑๔๔ ข้อ ๑ ข้อ ๒ ซึ่งขาดตัดสินให้คุกชายคุณจำเลย
กำหนด ๕ ปี นายเห็ดหอมกำหนด ๒ ปี ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษปรากฏว่า ข้อที่นายคุณจำเลยมดเถะ
อ้างแดงเฮาะนั้นไม่เป็นปัญหา เพราะนายคุณไม่มีอำนาจที่จะทำได้ ต้องมี
ความผิดเต็มข้อ แต่เหตุอ้างแดงเฮาะตายลงนี้ศาลอุทธรณ์เห็นว่าอ้างแดงเฮาะ
ตายเพราะ โรคลงท้อง ไม่ใช่ตายเพราะถูกเถะ เพราะฉะนั้นจะประกาศ
คดีถึงว่านายคุณได้ฆ่าคนตาย โดยไม่เจตนายังมีข้อบ นายคุณมีความผิด
เต็มข้อเพียงฐานทำร้ายร่างกายตามมาตรา ๒๕๔ เท่านั้น ให้จำคุกชายคุณ
มีกำหนด ๑ ปี แต่นายเห็ดหอมไม่มีความผิดให้ปล่อยตัวไป ฯ

ศาลเมื่อนครนายกพิจารณาแล้วปรากฏว่า หนังสือเช็คค่าธรรมเนียม
 ที่จำเลยทำไว้ โจทก์นั้นเขียนด้วยเส้นดินสอ มีใต้เขียนด้วยเส้นดำ
 นาน้ำหนัก ถึงแม้ว่าโจทก์มีพยานสืบประกอบก็ยังใช้ไม่ได้ตามประกาศทำสาร
 กรมธรรม์ทนายลูกคนบึงดึกที่ราช ๑๒๓๒ ข้อ ๑-๕ แต่คดีนายทศปดิมข้อ
 คอส์ว่าโตเขาเขาเปิดอีกโจทก์ให้ โจทก์แล้ว ๑๘๘๓ เดือน ๕๐๓๓ จึงพิพากษา
 ให้อยกฟ้องนายวงเล็ก ให้นายวงคืนตราของให้นายที่จำเลยไป ฯ

นายวงวิธของทนาย

ศาลอุทธรณ์ราชหลวงพิเศษพิจารณาวง คดีเป็นความยืมเงินไม่จำเป็น
 ต้องทำหลักฐานเป็นกรมธรรม์ลงเงินตำหนัก เพียงแต่หนังสือเช็คค่าธรรมเนียม
 ก็นับเองแต่มีพยานพยานเป็นทศปดิมแล้วฟ้องโต แม้แต่เขียนด้วยเส้นดินสอก็ใช้
 ได้ ข้อเท็จจริง แห่งคดีนายที่จำเลยนำสืบไม่ได้สืบข้อคอส์ว่าโต ใช้เงินให้
 โจทก์เต็มแล้ว เมื่อหนังสือหลักฐานยังอยู่ในมือโจทก์ตราบโต คดีควรฟัง
 ว่าโจทก์ยังไม่ได้รับเงินใช้คืนจากจำเลยตราบนั้น จึงพิพากษาให้อยกคำตัดสิน
 ศาลเดิม ให้จำเลยใช้เงิน ๓๒๐ บาทให้ โจทก์ แต่เมื่อโจทก์ได้รับเงิน
 ข้าราชการรับจำนวนแล้วให้ คืนตราของแก่จำเลย ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียม
 นิยามแต่คำทนายแทนโจทก์ ๒ ค่า ๓๗ บาท ฯ

นายที่จำเลยทศปดิม ๑ ถวายฎีกา คดีค้านว่าหนังสือเช็คค่าธรรมเนียม
 พังเป็นประมาณ เพราะทำไม่ถูกต้องของตัวข้อคดีกรมประกาศบึงดึกที่ราช

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนหนึ่งโดยถกกันแล้วเห็นว่านาย
 ที่โต ทำหนังสือขอมอบบวราชองให้ไว้กับใจทเป็นประกัน มาบัดนี้ถึง
 ว่าหนังสือนั้นทำด้วยเส้นคนต้อไม่ควรเชื่อฟังตงหรือขมิ พระราชบัญญัติ
 บัญญัติกรราช ๑๒๓๒ ที่บังคับให้ทำหนังสือบางอย่างด้วยเส้นหมึกนั้น ประ
 มวญอาญามาตรา ๖ ข้อ ๑๔ ข้อ ๒๐ ย่อมลงบังคับใช้บ้าง คือ คำว่า
 หนังสือ นั้นท่าน หมายความว่า บันทึกรหัสหมายที่จะใช้ เป็นพยาน แห่งข้อคำที่
 เขียนไว้ นั้นโต แต่หนังสือสำคัญนั้นท่านหมายความว่า บันทึกรหัสซึ่งเป็น
 สำคัญแก่การตั้งกรรมสิทธิ์ที่ดิน แต่บันทึกหนังสือที่เป็นหลักฐานแก่การ
 เปลี่ยนแก่ ฎาเลอต่าง โอนกรรมสิทธิ์ ฎาที่ดินคดอย่าง อาศัยรับทวงตราทั้ง
 ๒ นี้แต่แบบบันทึกฐานซึ่งมีมาอนันต์ จึงพร้อมกันวินิจฉัยว่าหนังสือนี้ไม่
 จำเป็นต้องเขียนด้วยน้ำหมึกส่งมอบไปดังได้ ฎากำเจยพงไม่ขึ้น โหยกเดี่ยว
 มังกับคดีตามคำต่อทวงตราหลวงพิเศษทุกประการ ให้จำเจยใช้คำ
 ทนายความแทน ใจท ๓ ค่าธรรมเนียม ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยานเรณิศบัญญัติ

พระยาเกษมศุขการ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๕๑ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา ปล้น ค้ำชั่งตรา

ในคดีเรื่องปล้นโจทก์ไม่จำเป็นต้องสืบว่าเครื่องมีดที่จำ
เลยถือเป็นค้ำชั่งตราหรือไม่ ถ้าเจ้าทรัพย์มีฉันทะ ฝันทะอัน
เกิดแต่เครื่องประหารเป็นพยานอันประจักษ์อยู่แล้ว

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจทก์
อุทธรณ์คำพิพากษาคำอุทธรณ์
กรมอัยการ โจทก์
ในคดีระหว่าง จำเลย
จีนฮ้อ

กรณีโจทก์ฟ้องหาว่าเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พุทธศัศ ๒๔๕๖ เวลา
ห้าโมง จำเลยกับพวก ๔ คนมีค้ำชั่งตราเข้าปล้นบ้านเงินเก่าเก็บเอาทรัพย์
ไปรวมราคา ๑๐๔ บาท ๕๐ สตางค์ ณะคำมตคดีของมอญบางเขน แขวง
กรุงเทพฯ ฯ ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญามาตรา ๓๐๑ ฯ

๐๙/10/2๓๕๕
จำเลยให้การปฏิเสธอ้างฐานที่อยู่ ฯ

ศาลพระราชอาญาพิจารณาแล้วปรากฏว่าคดีโจทก์จับชู้พยานเบิกความ
 เป็นหลักฐานมั่นคงว่าณวันเวลาโจทก์หาพยานได้ เห็นจำเลยกับพวก ๕ คนถือ
 ไม่เข้าบ้านจันทา จำเลยเป็นผู้ถือคบเพลิงเดินนำหน้า เห็นจันทา
 เจ้าทรัพย์นอนหลับอยู่คราน้ำค้าง จำเลยได้เข้าไปตักตักจันทาแตก แด
 พวกจำเลยได้ขโมยเอาของติดตัวไปฝากไว้ที่โรงเช่าไปเก็บของ หนึ่งเวลา
 พนักงานกองตระเวนไปจับจำเลย ๆ หนึ่ง แต่คงกริยาพิรุณต่าง ๆ แดโจท
 ก์สืบได้ความว่าจำเลยเป็นคนมีกำลังเท่ากับจันทาเจ้าทรัพย์ด้วย พยานจำเลย
 ไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานโจทก์ได้ จึงชี้ขาดคดีริบว่าจำเลยมีความผิดตาม
 ลักษณะอาญามาตรา ๓๐๑ ตอนต้น ให้จำคุกจำเลยมีกำหนด ๑๐ ปี (สิบปี)
 กับให้ ไซทรัพย์แก่เจ้าทรัพย์ด้วย ๆ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ปรากฏว่าข้อเท็จจริงแห่งคดีข้างเดิม
 ปรากฏว่าควรวังพยานโจทก์นั้น ศาลอุทธรณ์เห็นพ้องด้วย แต่ขอชี้ขาดว่า
 จำเลยมีความผิดฐานปล้นนั้นยังไม่เห็นด้วย เพราะทวงพิจารณาไม่ปรากฏ
 ว่าคนร้ายใด มีคดีราวุชที่เป็นเครื่องประหารชีวิตว่าคนร้ายถือไม่ทุกคนนั้นไม่
 ปรากฏว่าเป็นไม้ชนิดใด บาดแผลของจันทากันไม่ถึงห้าขีด จะฟังว่าเป็น
 คดีราวุชตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๖ ขย ๑๕ ไม่ได้ คดีของฟังว่าจำเลย
 มีความผิดตามมาตรา ๓๐๐ ฐานชิงทรัพย์ คดีอื่นแก่ข้างเดิม ให้จำคุก
 จำเลยมีกำหนด ๕ ปี ๆ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๕๙ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา เจตนา พยายาม

จำเลยเมาสุราเมาเคลิ้มเมื่อยกับโจทก์ แล้วเอาปืน
ยิงไปทางโจทก์กระสุนปืนห่างโจทก์ถึง ๕ วา จะสันนิษฐานว่า
เป็นเจตนา ถึงพยายามฆ่าก็ยังไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา จำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ซ้ำหัดวงพิเศษ

นายต้อย

โจทก์

ในคดีระหว่าง

นายพอน

จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องศาลมณฑลปาจิณบุรี หมายเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์
พุทธศก ๒๔๕๕ เวลาเที่ยงคืนจำเลยเอาปืนยิงโจทก์ ๒ นัดกระสุนปืนเฉียด
โจทก์ไป แลเหตุนี้เกิดที่ตำบลเฮวตะเซ่ แขวงเมืองฉะเชิงเทรา ขอให้
ตโทษจำเลยตามลักษณะอาญามาตรา ๒๔๙ แลมาตรา ๖๐ ฐานพยายาม
ฆ่าคน ฯ

จำเลยให้การปฏิเสธตลอดข้อหา ข้อตั้งว่าพอกโจทก์ได้เอาไม้ขว้าง

โรงนาจำเลย แต่เขานับถึงสามเข้าไปในโรงจำเลยก่อน จำเลยจำตั้งยังมิยอม
เพื่อมิชงกัน แต่พ้องแย้งว่านายต้อยโจทก์เขานับถึงจำเลย ฯ

ศาลมณฑลพิจารณาดำเนินคดีคดีความว่า บ้านโจทก์จำเลย
อยู่คณะปากคลองบางขวัญ ห่างกันประมาณ ๑๐ เส้นในวันเกิดเหตุคุณ
กลางวันจำเลยไม่ได้อยู่บ้าน มีกระบือประมาณ ๑๑ กระบือมาย่านหน้าของ
จำเลย ครั้นเวลา ๒ โมงเศษจำเลยมาดูรากถ้ำมาได้ทราบจากภรรยาว่า
มีกระบือมาย่านหน้าจำเลยก็สงสัยว่าเป็นกระบือของนายต้อยโจทก์ จึงร้อง
คำ่ว่าโจทก์เป็นคำห้ามห้ามต่าง ๆ นายต้อยจึงส่งมายื่นหนังสือของร้องถาม
จำเลยว่า เหตุใดจึงได้คำว่านายต้อยแล้วก็อ้างเกิดทุ้มถึงกัน และ
ในขณะที่โจทก์กับจำเลยทะเลาะกันชยนิมนต์เสียงบนตงจน ๒ นิต เมื่อบนตงนิต
แรกจำเลยร้องว่ามร้ายปล้น แต่เสียงบนนิตหลังจำเลยรับว่าจำเลยยังเอง
พิเคราะห์ถึงคำพยานทั้ง ๒ ฝ่าย คดีนี้จำเลยเสียงบนตงมาจากโรงจำเลย
อ้างแต่ภรรยาจำเลยแต่นายเที่ยงเบิกความว่าเห็นโจทก์เป็นผู้ยิง แต่พยาน
๒ ปากนี้แตกต่างกันไม่ควรฟัง ถ้าวคียพยานว่ากระสุนปืนถูกเข็มได้เข้า

ทุก ๆ ครึ่งเมื่อเวลานั้นเที่ยงมาตรวจจำเลยกลับแจ้งว่าไม่ถูกระไร แต่
 เวลาเย็นนั้นก็ยังคงเห็นตัวกันไม่ได้ การยิงทิ้งมีพอละสันนิษฐานได้ว่าจำเลย
 เป็นผู้ยิง แต่จำเลยจะได้ ยิง โดยเจตนาหรือโดยมิได้ ทางพิจารณาได้ความว่า
 จำเลยไม่ได้ มีสาเหตุอันหนึ่งอันใดมาทำอันอย่างไร นอกจากจะได้เกิด
 เหตุระวิวาทกันในเรื่องนี้แล้ว สถานที่จำเลยเมื่อดำเนินคดี คำนวณโดยใจเอง
 เบิกว่ากระสุนปืนห่างจากตัวใจไปสัก ๕ วา ก็ยังไม่พอพัวรัดจำเลยได้ดัง
 ใจจะมีใจที่จะยิงโดยจำเลยฐานพยายามฆ่าคนตามข้อหาอันยังไม่ผิด ผ่า
 ตำนวนชั้นของนายพอนก็ยังพิจารณาไม่ได้ซ้ำไป จึงพิพากษาให้ยกฟ้อง
 ทั้ง ๒ ตำนวน ฯ

นายต้อยใจต่อทรวรณ

ศาลต่อทรวรณราชหลวงพิเศษปกครองว่า การที่จำเลยยิงมีควรฟังว่า
 จำเลยได้ใจยิงใจโดยเจตนาร้าย เพราะจำเลยได้มีกระบอกปืนไป
 ทางใจ ทั้งได้เป็นฆาตกรเห็นหน้าก่อนจะว่าจำเลยยิงเขาไปโดยอุทธานั้นเป็น
 เหตุกันมิได้จำเลยก็มีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๔๙ แต่ ๖๐
 ฐานพยายามฆ่าคนตายโดยเจตนาจึงพิพากษาให้ยกคำตัดสินศาลเดิม ให้
 จำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๑๐ ปี

นายพอนจำเลยทวดเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ เห็นว่ากรณีได้
 ความว่ากระสุนปืนไปห่างจากตัวใจถึง ๕ วา เป็นการห่างเห็นมากยังไม่
 ควรฟังว่าตั้งใจยิงให้ตาย และได้ลงวินิจฉัยฐานว่าเป็นกริยาถึงพยายาม
 ฆ่าคนตั้งฟ้องนั้นยังไม่ได้ ศาลมณฑลพายัพจึงวินิจฉัยว่ากระสุนปืนได้ถูกจำเลย
 ฟังชน ^๔ ฟังชน ^๕ จึงชี้ขาดให้ยกคำตัดสินศาลราชหลวงพิเศษโดยปล่อยจำเลยไป ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมด่วนคดี

พระยาพรเนติบัญญัติ

พระยาเกษมศุนทร

พระยาพิพากษาดัตตยาธิบดี

อธิบดีทรงปลุกษา

เจ้าพนักงาน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๘๘ พ.ศ. ๒๔๕๖

วินิจฉัย บาท แสตมป์ หัต เหตุ ปรานี

แสตมป์ที่ส่งร่ำขายอยู่ที่นครเขษมราชธานี จะพึงว่าเป็น
แสตมป์หัตเสมอไปไม่ได้

จำเลยเป็นคนชราอายุ ๕๐ ปี ไม่เคยรับอาญามาก่อน
ก่อนเลย เป็นเหตุควรปรานีลดโทษตามบท ๕๘ ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
ตรวจคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

	นายเถา	โท
ในคดีระหว่าง		
	นายรศ	จำเลย

กรณีโจทก์ฟ้องศาลเมืองรัษฎาบึงหวาง เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม
พุทธศักราช ๒๔๕๖ เวลาบ่าย ๖ โมง นายรศจำเลยได้เข้ามาค้นนายเถาด้วย
ความอาชวามาตรา นายเถาถูกฟันแฉ่งดวง นายรศยังฟันซ้ำอีก แต่
พอเห็นปลายมีดไปถูกคินเสีย นายเถาจึงไม่เป็นอันตราย รอให้ตั้งโทษตาม
ลักษณะอาญามาตรา ๒๕๔-๒๕๖

นายรศ.จำเริญ ให้การต่อสู้ว่าณะวันเวตาโจทหา จำเริญคายนฎิว
ส่วนอยู่ นายเภาโจทเสพสุราเมามาเอาไม้ค้ำจำเริญก่อน จำเริญจึงเอา
ไม้ค้ำลงไปที่หนึ่งเพื่อบ้องกันตัว ฯ

ศาลเมืองรัษฎาบุรีพิจารณาแล้วพิพากษาว่า เติมนายเภาโจทเค้นบ้น
อยู่ข้างโรงอานตงใหม่ว่ากระเบือเหยียบค้ำไม้ นายจนรศ.คือชอบแถมไม้ค้ำ
เค้นส่วนไป ได้ ยินนายเภาบ่นอยู่เจ้าใจเภาว่านายเภาว่ากระไว้ ไม่ปรากฏ
นายรศ.จึงพูดชอบว่าแบกชอบมาจะทำอะไร แดวกก็เกิดเป็นปากเสียงท่มเถียง
กันจน นายรศ. ค. อามตพพนายเภาก่อน นายเภาจึงเอาไม้ ค้ำนายรศ.
เพื่อบ้องกันตัวนายเภาบ่นบาดแผลที่ศีรษะ ต้องรักษาอยู่เค้นคุมเคียบเป็นมาตผลด
๑ หนั นายรศ.นั้นท่มบวม ๒ หนั เห็นว่านายรศ.จำเริญมีความผิดตาม
ลักษณะอาญามาตรา ๒๕๖ บัดสินให้จำคุกนายรศ.มีกำหนด ๒ ปี แต่นายรศ.
มีอายุชราถึง ๕๖ ปี แดขังไม่เคยต้องโทษเคยควร ได้รับความเป็นธรรม
ตามมาตรา ๕๙ ลดลงถึงหนัเหลือ ๑ ปี แดให้รอกการลงอาญาจำเริญ
ไต่ตามมาตรา ๕๑-๕๒ ฯ

โจทอุทธรณ์ว่าไม่ควร รอกการลงอาญาจำเริญ ฯ

ศาลอุทธรณ์ก็วินิจฉัยตามศาลเดิม ฯ

๐๗/10/2565
โจททุกข์เกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปลุกษาด้านคดีนี้ เห็นว่าข้อความจริง
 แห่งคดีนี้ศาลต่างทั้ง ๒ ได้ฟังเบาะแสมา ว่า นายรศจำเลยได้พยานายเกา
 ก่อนจริง หากให้นายเกาค้นนายรศก่อนไม่ แต่บุตรและธิดานายเกานี้กรรมการ
 เห็นว่ายังไม่ไร้วากแต่ด่าหัด เพราะไม่ได้ความว่านายเกาเจ็บปวด
 คอจนทนทุกข์เวทนาอันถึงตายเกินกว่า ๒๐ วัน เหตุที่รักษานายเกาแต่อยู่เดือนเศษ
 จึงหายอย่างเดียวนั้นไม่เป็นเหตุแห่งการวินิจฉัยว่าบาดเจ็บหัดตามใจความ
 แห่งบทกฎหมาย จึงแก้คำชี้ขาดว่านายรศจำเลยมีความผิดตามมาตรา ๒๕๔
 แห่งคำต่างสั่งให้รอการลงอาญาจำเลยไว้นั้น กรรมการเห็นยังไม่เป็นเหตุอัน
 สมควร ให้อภัยเสีย กรณีจึงว่าที่นายรศขอรับแต่จกดับพันเขาใจท ๗
 เพียงแต่ตัดขอบเท่านั้น แต่ขอที่ว่าควรปรานีจำเลยตามมาตรา ๕๙ ในฐานะ
 ที่ยังไม่เคยต้องโทษแต่เป็นคนสูงอายุนั้นว่าชอบยกบ้าง ๗

ด้วยเหตุนี้ ศาลฎีกา จึงชี้ขาดคดีนี้ให้จำคุกนายรศจำเลย
 ไว้ มีกำหนด ๓ เดือน กับให้เสียค่าธรรมเนียม แค้นใจด้วย จำพิพากษา
 ศาลต่างซึ่งไม่ตองกับศาลนี้ ให้อภัยเสีย ๗

ศาลฎีกา วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๖

กรมหลวงดิ
 พระยาภฤตีกานกรณกิจ
 พระยาพิพากษาศักดิ์ยาริปตัย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๑๙ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา จำหน่ายของ

ทำหนังสือสัญญาจำหน่ายของรูปพรรณ ในตอนท้าย

สัญญามีว่า ถ้าผู้รับจำหน่ายต้องการเงินเมื่อใด ผู้จำหน่ายจะรับ
ไถ่ไม่ให้ขาด ทัดสินว่าเป็นจำหน่ายกันตามธรรมดา ไม่ใช่กู้ยืม

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พลเรือนกรมการคดีจำหน่าย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชั้นหลังพิเศษ

ฮ้างแดงทรัพย์ โจท

ในคดีระหว่าง

เย็น ภรรยาพระยาศรีธรรมศุกรราช จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องศาลเมืองศรีอยุธยาว่า จำเลยได้ กู้เงินของโจทก์ไป
๑๖๐๐ บาท แต่เอาของทองรูปพรรณให้ โจทก์ยึดได้เป็นประกัน มี
หนังสือสัญญาว่าจำเลยจะไถ่คืน แต่จำเลยหาไถ่ไม่ ขอให้ศาลบังคับจำเลย
นำคืนเงินต้นดอกเบี้ยรวม ๒๔๔๐ บาทมาไถ่ของคืนไป ฯ

จำเลยให้การ ว่าได้ นำ ของ ทอง รูปพรรณ จำนำไว้กับโจทก์รับ เงิน มา
๑๖๐๐ บาทจริง จำเลยได้ ตั้งดอกเบี้ยเดิมอมารวมเป็นเงิน ๖๐๐ บาท บัดนี้
จำเลยขาดเงินไม่มีเงินพอที่จะไถ่ของคืน ขอมให้ของทองรูปพรรณนั้นหลุดเป็น
สิทธิแก่โจทก์ ฯ

ศาลเมืองสุโขทัยพิจารณาคดีปลุกษาว่า จำเลยได้จำนำช่างทอง
 รูปพรรณใส่ กับ โจทก์จริง แต่มีหนังสือสัญญากันว่า จะไต่กันไม่ให้ขาดทั้งนี้
 เห็นว่า โจทก์มีอำนาจขอ ให้จำลงบังคับได้ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕ ๙ / ๑.๓๐
 ยิน. บ.บ.น.ท.ฐาน แดงดอกเบียดจำเลยว่าได้ตั้งโจทแล้ว ๒๐๐ บาทนั้น
 จำเลยไม่มีพยานมาสนับสนุน จึงไม่ควรฟังว่าได้ตั้งแล้วจริง รัชกาล
 ๑๖๓๓ ให้จำเลยมีเงินมาได้แต่ใช้ดอกเบียดซึ่งละ ๑ บาทต่อเดือนกว่าจะชำระเงิน
 เด็ดจึงแก้ให้เกินกว่าจำนวน ต้นเงินถูกมีเงินให้เขาของทองรูปพรรณนั้นขาย
 ทอดตลาด ถ้าเงินไม่พอก็ให้จำเลยใช้จ่งกรม ฯ

จำเลยร้องอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ราชวิทยาลัยคดีชั้นต้นตามศาลเดิม ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ ว่าการรับรองที่จะไต่ของนั้นเป็นการ
 รับรองธรรมดาแห่งการจำนำของถ้าไม่เกิน ๓ ปีแล้วโจทฟ้องขอให้ไต่ได้ ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปลุกษาด่วนนั้น ได้สอบถามว่าจำเลยทำ
 หนังสือสัญญาจำนำของทองรูปพรรณรับเงิน โจทไป ๑๒๐๐ บาท แลใน
 ตอนท้ายของหนังสือนั้นมีคำว่า ถ้าโจทจะต้องการเงินเมื่อใดจำเลยจะรับ
 ไต่ไม่ให้ขาด กรมการเห็นว่าสัญญานี้เข้าลักษณะจำนำกันตามธรรมดา
 หากโจทแก้ ยกฟ้องเป็นฐานก็ เพราะทองงราคา แลรัชก็ความที่ว่า

จำเลยรับรอนั้น หาได้ตรงกับคดีมีบันทึกฐานฎีกาที่ ๕๐๙/๑๓๖ นั้นไม่
 เพราะคดีนี้มีผู้ฎีการับรองไว้เป็นพิเศษอีกกระทงหนึ่ง ฎีกาจำเลยฟังขึ้น
 ใจมักได้ ๆ ของเหตุตงแล้วไม่พอใจ ยังมาฟ้องหาเรียกดอกเบี้ยมากมายให้
 ขากแก่ความเนื่อง พิจารณาไม่ได้ความตงดังนี้ จึงชี้ขาดตัดสินให้ยกคำพิพาก
 ษาคาดต่างทั้ง ๒ ให้ยกฟ้องโจทเดียว ให้ โจทใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทน
 จำเลยกับค่าทนายความ ๓ ค่ารวม ๕๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๖

กรมหลวงดิ
 พระยาฤทธิวิเศษศักดิ์
 พระยานรณรงค์มัญจาคีรี
 พระยาเกษมสุขการี
 พระยาพิพากษาธิบดีฯ

อธิบดีทรงบัญชา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๖๕ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา ลูกหนี้ นายประกัน

ในสัญญาว่ามีว่า ข้าพเจ้าได้ รับกู้เงินให้ จินเจียง ๒๔๐๐ บาท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับรอง ได้ลงชื่อพระยาเวียงใน ทั้งนี้ พระยาเวียงในจะถือว่าเป็นแต่เพียงนายนำถ้านายประกัน ไม่ได้ ตัดสินว่าเป็นลูกหนี้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย อุตธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

นายหนู

โจท

ในคดีระหว่าง

พระยาเวียงในนฤบาท

จำเลย

กรณีโจทฟ้องศาลแพ่งขอให้บังคับจำเลยใช้เงิน ๔๖๘๐ บาท กล่าว ว่าเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๔๘ จำเลยทำสัญญากู้เงินโจท ไป ๒๔๐๐ บาท ดอกเบี้ยค้างตั้งแต่วันยกยอดมาอีกคิด ๒๒๘๐ บาท แลขอเรียกดอกเบี้ยแต่วันขึ้นฟ้องจนกว่าจำเลยจะได้ชำระแล้วอีกด้วย ฯ

จำเลยให้การปฏิเสธ ข้อที่ว่าเงินรายนจำเลยเป็นลูก จำเลย
เป็นแค่นายหน้าเงินเพียง แต่จำเลยได้หักเงินรายนเงินเพียงเสร็จแล้ว ได้รับ
ประทวนแต่ประทวนหลาย ๆ

ศาลฟังพิจารณาแล้วปรากฏว่า เห็นว่าข้อต่อสู้ของจำเลยว่าเป็นลูก
แทนเงินเพียงนั้นฟังไม่ได้ เพราะหนังสือสัญญาปรากฏข้อความว่าจำเลยเป็นลูก
ของ ข้อซึ่งจำเลยแก้ว่าได้ออกเงินไปแล้วจำเลยก็มีได้ มีหนังสือ
เอกสาร ฎา หลักฐานอื่นใด มาแสดงตรงกันข้าม หลักฐานโจทก์ที่มี คง อยู่ฟังได้
พิพากษาให้จำเลยใช้คืนเงินแต่ดอกเบี้ยเต็มตามฟ้อง กับให้ คิดดอกเบี้ย
ต่อไปอีกจนกว่าจำเลยจะชำระเงินเสร็จ แต่มีให้เกินกว่าคืนเงิน ๆ

จำเลยขอทบทวน ๆ

ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ ทัดสินยืนตามศาลฟัง ๆ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ๆ

กรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษา จำเลยเห็นว่าเป็นหนังสือ
สัญญาพระยาเวียง ไนทให้ ไว้แก่โจทก์มีความว่า “ข้าพเจ้าได้ รับเงินของ
คุณหนูให้ เงินเพียงเงิน ๒๕๐๐ บาทฎา ๓๐ ซึ่ง ได้เขียนชื่อลงตายมือไว้
สัญญาจะใช้ ใน ๑ เดือนข้าพเจ้าเป็นผู้รับรอง ได้เขียนชื่อลงตายมือไว้
เป็นสำคัญ ลงชื่อพระยาเวียง ไนทญาติ ” ซึ่งเห็น ได้ชัดเจนว่าพระยา
เวียง ไนทจำเลยหยิบยกคำ ว่า “ให้ เงินเพียงเงินเป็นข้อต่อสู้ว่าเป็นแต่เพียง
นายหน้าเงินเพียงครั้งหนึ่ง ไม่ขึ้น ข้อซึ่งจำเลยแก้ ว่าได้ออกเงินเสร็จแล้วจน

จำเลยมิได้มีหลักฐานอันใดแสดงถึงตัวเอกสารสัญญาที่โจทก์ตั้งไว้ในข้อ ๒ แต่
 คำแถลงที่โจทก์ขอให้จำเลยนำพยานบุคคลมาตั้งก็สืบไม่ต่อ ทั้งเดิมคดีนี้ที่
 จำเลยอ้างว่าได้จัดไว้ นั้นก็จัดตั้งเป็นคดี ๑๒๕ (พุทธศก ๒๔๔๙) ซึ่งไม่
 ตรงกับคำให้การแก้ แต่อาจเต็มดวงเมื่อใดก็ได้ เพราะจำเลยจดเอา
 เองไม่มีโจทก์ตั้งข้อด้วยเป็นหลักฐานทั้งนี้ จะพึงว่า โจทก์ได้รับเงิน ๓๐๐ บาท
 แล้วทั้งจำเลยก็ยังไม่ได้อีก คำต่างทั้ง ๒ ปฏิเสธมาขอแก้ฎีกา
 จำเลยพึงไม่รับโทษยกเสีย ให้จำเลยใช้ ค่าทนายความแทน โจทก์นี้คำ
 ฎีกา ๒๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๖

- กรมตุลาการ
- พระยาฤทธิวิเศษศักดิ์
- พระยานรเฑียรบัญชาการ
- พระยาเกษมสุขการ
- พระยาพิพากษาศาลฎีกา

อธิบดีกระทรวงศึกษา

คำพิพากษายุฎีกาที่ ๑๑๗๗ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา ยั่วโทษ

นายบ้ายแห่งนายตวงแล้วตั้งหนีไป นายสายบิตานายตวง
เห็นตั้งหนี โศตเจ้าพื่นนายรอดพรรคพวกนายบ้ายตาย ตัดสิน
ว่านายสายทำโทษตามมาตรา ๕๕ ได้ ฯ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ราชหลวงพิเศษ

ในคดีระหว่าง โจท
อัยการมณฑลราชบุรี จำเลย
นายตวง นายสาย

กรณีในชั้นศาลเดิมตั้งฟ้องหาพิพาทกันเป็น ๔ ส่วนองค์ในชั้นที่สุด
นักงมแต่นายตวง นายสายจำเลย ๒ คนหลุดเกล้าฯ ถวายฎีกาลำนวนเดียว
เท่านั้น ฯ

มุดกรณวณเมื่อณวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๓ เวลาทำกิน
มีผู้รายลอบเขาโตถุนเรือนายไผตเอามัดแทงรอดต้องเรือขึ้นไป มีดเกือบ
จะถูกนายไผต ครันตักประมาณ ๔ ทุ่มเศษนายบ้าย นายรอด นายไปถ่
พากันถัดมาจากฝั่งสวนมาบ้าน นายไผตเล่าเรื่องผู้รายเอามัดแทงรอดต้อง
ชันนานน ให้พวกเพื่อนทั้ง ๓ คนหนีฟัง พอชายทั้ง ๓ ก้ำดังเค็รจะข้ามคูไปบ้าน

นายไต้ มีเมียได้เข้าบ้นึงมา ๑ นั้ นายบ้าย นายรอด นายไต้
 ออกเที่ยวหากนราย แต่ได้ ไปแจ้งเหตุแก่ผู้ โทญบ้าน ๆ จึงก็เกราะสัญญา
 เรียกลูกบ้านประชุม นายทองจำเลยก็ได้ ไปประชุมด้วย แล้วได้ช่วยกัน
 ค้นหาเมีย แต่หาพบไม่ จึงยื่นประมุ่กันอยู่ที่บ้านนายไต้ ในทันใด
 นี้ นายบ้ายได้เข้ามวอกเห็ดถั่งนางนายทองจำเลยถูกคิดอยู่กับหลัง แล้ววิ่ง
 หนีไป อ้างอ้างกรวยานายข่มผู้ โทญบ้านเห็นดังนั้นก็เข้าไปช่วยถอนนมวอก
 นายดำจำเลยซึ่งเป็นบิดานายทองได้ ยืนเลี้ยงเอะอะลงเรือนิ่งมาณะที่เกิดเหตุ
 ถือคาพิศมิมอมาด้วย นายทองจึงบอกนายดำบิดาว่านายบ้ายแห่งเอ นาย
 ดำมีศกรม โกร รขาด โทชะพูดว่าเขามันให้ตายแล้ว โดคออกไป อ้างอ้าง
 ยึดบ้นเฮ้อไว้ นายดำสับดีหุดทรวงเข้าไปพันนายรอดซึ่งเป็นหลานนายบ้าย
 แล้วนายทองได้เข้าช่วยนายดำพันนายรอดด้วย นายรอดก็ฮู้เข้าบ้นึงถูก
 นายทอง ๓ แห่ง แล้ววิ่งนายรอดเองโตคตลงไปในคุดงัน แล้วการวิวาท
 นั้นต่างเด็กกันไป นายรอดอยู่ได้ ๑๒ วันขาดใจตายด้วยบาดแผล ตาม
 คำสันคัจฉาน่า นายรอดถูกพัน ๒ แห่ง เป็นแผลถกรรค์ปางตาย ๓ แห่ง
 นายทองถูกพันแดงรวมบาดแผล ๗ แห่ง มีแผลถกรรค์แผลเดียว ๆ
 ได้ความครั้งนี้ศาลมณฑลราชบุรี ปฤกษารว่านายทอง นายดำจำเลย
 มีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๔๘ ฐานฆ่าคนตายโดยสัญญา ด้วย
 เหตุว่าถึงแม้ภรณ์เดิมเกิดแต่ นายบ้ายได้แทงนายทองก่อนก็ดี แต่ นายดำ
 นายทองหาได้กระทำให้ตายแก่ นายบ้ายไม่ นายดำ นายทองไปกระทำ

แก่นายรอดผู้ซึ่งไม่โตเกี้ยวของตัว เพราะฉนั้นจะพึงว่าจำเลยกระทำเพราะ
 ชาติโทษะมีได้ ควรวินิจฉัยว่าเป็นกรณีหนึ่งต่างหาก แต่ก่อนที่นายชายจะ
 ลงมือกระทำร้าย นายชายได้ออกวาจาว่าเขามั่นให้ตายตั้งนี้ ครั้นเมื่อได้
 ลงมือกระทำแล้ว นายรอดก็ได้อายตรงตมกับเจตนาประสงค์ของจำเลย
 จึงรีบถาคกลับให้จ้าวภักอายตรง ชายชายนี่กำหนดคนละ ๑๕ ปี ชาติชุกชรม
 ชาติหลวงพิเศษเห็นชอบด้วย ฯ

ชายชอง ชายชายทุตถดำ ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาถ้านอนนี้ เห็นว่าข้อที่ศาลต่าง
 ปรึกษาว่าจำเลยพ้นนายรอดผู้ซึ่งไม่โตเกี้ยวของ จะเรียกว่าจำเลยกระทำ
 เพราะโทษะมีได้จริง กรรมการฎีกายังเห็นชอบด้วยมีได้ เพราะคนหม
 พยานในฐานตั้ง ๓๐ คนเป็นคนต่าง ไม่โตเขาข้างใดข้างหนึ่ง ได้ความ
 จริงปรากฏชัดว่า นายบ่วย นายรอด นายไปถ่ นายไฟดเป็นพรรคพวกเกี่ยว
 กัน ก่อกรรมนายบ่วยเขาดมอกทรงนายควงคนฉมวกคิดหลัง นายชาย
 เป็นพ่อนายควงได้ยื่นตั้งอะอะตรงเรือนมา ได้เห็นการร่วมเหิงอื่นไม่เป็น
 ชรรรมปานนั้น ใครจะจะอดกลั้นโทษะอยู่ได้ ออกวาจาพุ่งไปโดยกำลัง
 แค้นว่าเขามั่นให้ตายตั้งนี้แล้ว ตรงเข้าพันตอขบแทน โดยกำลังชาติโทษะมี
 หน้าถกนายรอด ฯ ได้ต่อสู้พันแต่ยังถูกนายควงอีกซ้ำ แต่นายบ่วยแทงแล้วจึง
 หนีไป ทั้ง ๒ ฝ่ายต่างมีบาดแผลดำหัดด้วยกัน หากมาจับนายรอด

๑๕๑

ฉกรรจ์อยู่ได้ ๑๒ วันตาย เห็นว่าคำซึ่งนายส่ายออกวาจาในขณะกำลังคาด
โทษมีค่านั้น ยังไม่ควรถือเอาเป็นประมาณว่าเป็นการเพ่งเล็งเจตนาฆ่าได้
ควรฟังแต่เพียงแต่คงเจตนาว่า นายส่ายจะทำร้ายทดแทนแก่คนให้ถึง
ขนาดเพราะต้องขังขังหนึ่งในเหตุไม่เป็นกรรม คดีนี้เข้าบทมาตรา ๒๕๑ กับ
มาตรา ๕๕ ถัดลงตามฐานทำร้ายจนเขาตาย โดยมีให้เจตนาจะฆ่าให้ตาย
เพราะถูกขังโทษ ๆ

ถ้าครั้นเหตุถึงกล่าวแล้วข้างต้น ฎีกาจำเลยฟังจน จึงชี้ขาดให้ยก
คำพิพากษาศาลล่างทั้ง ๒ เดิม แต่ตัดสินใหม่ว่าให้ตั้งโทษจำคุกจำเลย
ตามมาตรา ๒๕๑ มีกำหนดศตวรรษ ๔ ปี ลดโทษตามมาตรา ๕๕ ลงกึ่งหนึ่ง
คงให้จำคุกจำเลย จำเลยคงจำเลยมีกำหนดศตวรรษ ๒ ปี ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๒

กรมตุลาการ

พระยานรเทศบัญชากิจ

พระยาเกษมคู่สารี

อธิบดีกระทรวงศึกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๗๘ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา คนนอก อำนาจฟ้อง

ผู้รับมรดกมีอำนาจเอาหนึ่งสี่สัญญาที่ผู้ตายรับจำนำที่ดิน
ของจำเลยฟ้องจำเลยได้

ปลัดอำเภอมีอำนาจทำหนังสือยกที่ดินให้ ใต้ ในเวลา
ที่นายอำเภอไม่อยู่ วิธีทำการแทนเช่นนี้ แม้ไม่มีกรม
มอบหมายนำที่เป็นลายลักษณ์อักษรแต่ นายอำเภอที่ฟังได้ว่า
ชอบด้วยกฎหมาย

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาโจท
ตุกรรณคำพิพากษาศาลอุทธรณ์เจ้าหลวงพิเศษ

จับฉนวนนิคานุ่มบุตร ของหนุณนิมฉนวนบุตร โจท

ในคดีระหว่าง

จับเทศ

จำเลย

โจทฟ้องขอเรียกเงินดอกเบี้ยค้าง ถ้ามั่น ให้จำเลยไถ่ที่ดินทั้งคืน
เงินแต่ดอกเบี้ยรวม ๒๐๔๐ บาท กล่าวมูลกรณณ์ว่าเมื่อพุทธศก ๒๔๕๓

ข้าแค้นมิขาย หมกมิช้วนโจทได้ มีกรรมเด่นหา ยกหนึ่งสี่รับขายฝากที่คืนจาก
จำเลยให้แก่หมกมิช้วน ข้าแค้นมิขาย หมกมิช้วน โจทได้รับหนึ่งสี่
สัญญาฉบับนี้เป็นมรดก โจททวงดอกเบี้ยจำเลยบิตพลึง ๆ

จำเลยให้การปฏิเสธหนึ่งสี่สัญญาขายฝากฉบับนั้น แลก็ทักกันว่า
โจทเป็นคนนอกสัญญา ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยได้ ๆ

ศาลเมืองเพชรบุรีพิจารณาดูเห็นว่า จำเลยได้ทำหนึ่งสี่สัญญาขาย
ฝากนำค่าบดหนองชอกรายพิภพนี้ให้แก่ข้าแค้นมิ ช้วน ๆ ได้ยกหนึ่งสี่สัญญา
ให้แก่หมกมิช้วน ๆ ได้รับมรดกข้าแค้นมิ หนึ่งสี่สัญญานี้มีอายุ ๑๐ ปี
ยังหาเกินกำหนดไม่ พิพากษาให้จำเลยทำหนึ่งสี่สัญญาเปลี่ยนให้ โจท
ใหม่ ถ้าไม่ทำก็ให้จำเลยส่งคืนเงินดอกเบี้ยให้ โจทครั้งละ ๑ บาทต่อเดือน ๆ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ราชหอดวงพิเศษมีคำสั่ง ๒ ครั้ง ๆ แรกให้
ศาลเดิมไต่สวนตั้งนักครอง ครั้งที่ ๒ สั่งให้ศาลเดิมสืบพยานเพิ่มเติมว่า
หนึ่งสี่สัญญาขายฝาก นั้น ปลัด อำเภอบุรีรัมย์ที่ ท้าวแทน นายอำเภอบุรีรัมย์ ถูกตั้ง
กฎหมายฎาไม่ ๆ

เมื่อศาลเดิมจัดการตามคำสั่งนั้นแล้ว ศาลอุทธรณ์ราชหอดวงพิเศษ
ปลุกษาว่า ข้าแค้นมิได้ยกหนึ่งสี่สัญญาขายฝากให้แก่หมกมิช้วนโจท
แล้วจริง แต่หนึ่งสี่สัญญาฉบับนั้นนายรวมปลัดอำเภอบุรีรัมย์ทำเอาเอง โดยมิ

ได้รับคำมอบหมายนำที่ราชการจากนายอำเภอเป็นตายักษณอักษร ฝึก
ด้วยพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่นที่มาตรา ๔๘-๓๘ จะพึงเป็นสัญญาใช้
บังคับค่าเลยไม่ได้ พึงได้แค่เพียงว่าหนังสือสัญญานี้เป็นหลักฐานที่แท้จริง
ของอำนาจนั้นส่วนหนึ่ง ให้ยกคำพิพากษาคาดเค้นแดงที่ข้อ โจทเดี่ยว ฯ

โจททุกเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาหารือตลอดแล้วเห็นว่า ศาลอุทธรณ์
จังหวัดพิษณุโลกโย้ย ตั้งให้ศาลเดิมพิจารณาใหม่ แต่มาทมิ้นลักษณะปกครอง
ท้องถิ่นที่มาตรา ๔๘-๓๘ ซึ่งวินิจฉัยคดีหนังสือสัญญาแห่งนั้น ปรึกษา
ความเป็นท่านเองก็ยังไม่ให้ หรือฟ้องแดงตั้งประเด็นใหม่ไม่เข้ากร แท้จริง
โจทดีมีคดีว่าหนังสือสัญญารายฝัก (แต่ความประพฤตก่อนเป็นกิริยาจำนำ)
ฉบับนั้นนั้น ทำที่ว่าการอำเภอ ได้ประทับตรานายอำเภอ นายรองปลัดอำเภอ
เป็นนึ่งทำตามนำที่แทนหลวงโสมธรมายอำเภอ ในเวลาที่นายอำเภอ
ไม่อยู่เต็มอคดีนี้ เป็นหลักฐานพอแก่ประ โยชน์พระราชบัญญัติกฎหมาย
บังคับแล้ว หนังสือสัญญาฉบับนี้เป็นสัญญาอันถูกต้องครบถ้วนใช้ ได้ โดย
ชอบแดงความจริงแห่งคดีได้ความชัดว่า หนุกิมร่วม โจทได้รับหนังสือสัญญา
สืบมรดกของอำแดงนึ่งผู้ตายเป็นชายของหนุกิมร่วมโดยแน่นอน ศาลอุทธรณ์
จังหวัดพิษณุโลกควรตั้งประเด็นใหม่แต่ปรึกษาตัดสินความ อุทวิ โยโย้ย โยโย้ย

๐๑/๑๐/๒๕๖๕
บทกฎหมาย

เพราะกฎหมายของพระมหากษัตริย์เจ้าไม่มีอำนาจ

๑๕๕

มีแต่ความเพียงธรรมแปรอนันต์เดียว ฎีกาใจท้งรับ ให้ยักคำพิพากษาคัด
อุทธรณ์เจ้าหลวงพิเศษเดีย คัดสินยื่นตามศาลเดิม ให้จำเลยใช้คำอุทธรณ์
ธรรมเนียมจงครบแต่คำทนายความ ๓ ศาล ๓๐๐ บาทแทนใจท ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๕ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยานเรนคิมัญชากิจ

พระยาฤทธิกิจนุกรรมกิจ

พระยาเกษมสุรการ

อธิบดีทรงบัญชา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๙๑๓ พ.ศ. ๒๕๕๖

อาญา ค่าเสียหาย ค่าเผาผี

เมื่อผู้ตายฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลยผู้ทำร้ายผู้เขาได้
เพราะเสียชีวิตจากผู้สนับสนุนค่าชู้ทั้งคน เป็นการเสียหาย
อย่างใหญ่ ๆ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาคดีอุทธรณ์จำเลยพิเศษ

อัยการเมืองสระบุรี แดงอำแดงคำ โท

ในคดีระหว่าง

นายก่อ นายจัน นายมา จำเลย

คดีนี้ อัยการ โจทฟ้องศาลเมืองสระบุรี ทว่าเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม
พุทธศั ๒๕๕๓ เวลาบ่าย ๖ โมง จำเลยได้เข้ามาค้นนายจันมีบาดแผล ๗ แห่ง
ชากใจตาย กี่ ๕ ให้ตั้งโทษจำเลยตามกฎหมาย ฝ่ายอำแดงคำภรรยา
นายจันผิด ยื่นฟ้อง. เมินจำนวนหนึ่ง ขอเรียกค่าเสียหายจากจำเลยเป็น
เงิน ๕๐๐ บาท ฯ

นายเค่อจำเลยให้การรับว่าได้พบนายจันกายจริง เพราะนายจันได้เข้ามา
ทำร้ายร่างกายจำเลยก่อน จำเลยได้ มีบาดแผลถูกนายจันตีเหมือนถ้ำ

ฝ่ายนายจัน นายมาให้การปฏิเสธ ๑

ศาลเมืองสระบุรีพิจารณาได้ความว่า นายจันผู้ตายเป็นคน โกรธกับ
นายเค่อจำเลยเรื่องเป็นความกัน ฝ่ายนายเค่อแท้ เมื่อวันเกิดเหตุนายจัน
ได้นำอาบน้ำที่สระ ฝ่ายนายเค่อถือคทาเดินมาพบนายจันเข้าจึงพูดว่า “เป็น
ชามกันให้สบาย มีน้ำจะไม่ให้ใครอาบ” ในทันใดนั้นนายจันก็ขึ้นมา
จากน้ำชอกกับนายนิมว่าอาบเกิด แต่อย่าทำให้คันเจ้าหูก เพราะนายจัน
ปลุกได้ พุดแล้วนายจันก็ตีระกอบ้าน ในขณะพยาน โจทก์มีความ
ฟังได้ว่า นายเค่อจำเลยได้ตรงเข้าพบนายจันก่อน ฝ่ายนายจันผู้ตายน
ถอยหลัง ภายหลังเพียงเท่านั้น นายเค่อก็พบนายจันได้ตายที่ นายจัน
ถูกขึ้นได้ จึงหนีไปลงฆาตใจตายที่น้ำทะเลเวียน ได้ความดังนี้ศาลเมือง
เห็นว่านายเค่อจำเลยมีความผิดตามลักษณะอาชญามาตรา ๒๕๙ ควรให้
จำคุกนายเค่อมีกำหนด ๑๕ ปี นายจันกับนายมานั้นพิจารณาไม่ได้ความ
ว่าเกี่ยวข้องด้วย ควรให้ปล่อยตัวไป ฝ่ายอัยการตั้งเห็นว่าต้องเรียกค่า
เสียหายจากจำเลยไม่ได้ ควรยกฟ้อง อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลกรุงเก่า
เห็นชอบด้วยความเห็นศาลเมือง เว้นแต่ขอกำหนดโทษให้จำคุกอัยเค่อ
๑๕ ปีเห็นเห็นว่าเบาไป ควรให้จำคุก ๒๐ ปีจึงจะสมควรแก่ความผิด แต่
เป็นความเห็นฐานน้อย จึงให้บังคับคดีลงโทษจำเลยตามความเห็นศาลเมือง ๑

01/10/2565

นายเค่อจำเลยผู้ต้องหา ๑

ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษคดีเห็นว่าโทษย้ายเค่อมาไปตั้งความเห็นของ
อธิบดีศาลมณฑล จึงแก้คำตัดสินศาลเมืองให้จำคุกย้ายเค่อมีกำหนด ๒๐ ปี
นอกนิยามตาม ๑

ย้ายเค่อร้องทูลเกล้า ๑ ถวายฎีกา ๑

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ ฐานพิจารณาได้
ความถึงกล่าวแล้วข้างต้น เห็นว่าศาลข้าหลวงพิเศษคดีนั้นชอบแล้ว ฎีกา
จำเลยไม่เป็นแก่นสาร ก็คืนแต่โทษจะหนักกว่านี้ หากโทษไม่ถวายฎีกา
จึงควรระงับคดีไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์นั้น ให้ยกฎีกาจำเลยเสีย อนึ่ง
ในกรณีนี้อำนาจคำวินิจฉัยท้ายเรียกค่าเสียหายด้วย ๔๐๐ บาท ศาลดวงทั้ง ๒
ไม่บังคับให้เสีย แต่อ้างองค์ามีได้อุทธรณ์ฎีกาเข้ามาในรอนัก แต่จะ
ต้องรอเดือนศาลดวงที่ทรงไม่พิจารณา แต่บังคับขอเรียกค่าเสียหายให้
แก่หญิงซึ่งเสียผิดทั้งคนนั้น โดยเราใจดวงว่าฟ้องไม่จริงไม่เสียมันยังมีขอบ
ด้วยกฎหมาย ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์
พระยาฤทธิพานุกรมกิจ
พระยาเกษมสุขการวี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๗๓ พ.ศ. ๒๕๕๖

อาญา ค่าเสียหาย ค่าเผ่าผี

เมื่อผู้ตายต้องเสียชีวิตไป จากผู้อุปถัมภ์กำชู้ เรียกว่า
ได้ รับความเสียหายอย่างอุกฤษฏ์ ย่อมมีอำนาจฟ้องเรียก
ค่าเสียหายจากผู้กระทำผิดได้เสมอไป

มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา

อัยการเมืองเพชรบุรี แด่ท่านผู้พิพากษา โจท

ในคดีระหว่าง

๑ นายยวง ๒ นายเย็น ๓ นายหรั่ง จำเลย

คดีนี้อัยการเปนมโจทหาว่าเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๕
เวลาดวงจันทร์จำเลยได้ ไร่ที่ติดราวจุฬารัตนนายเย็นมณีอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ที่ตำบล
ดงมะม่วงแขวงอำเภอเมืองเพชรบุรี ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญาส่วน
ที่ ๗ หมวดที่ ๑ แด่ท่านผู้พิพากษารายนายเย็นมณีด้วยเปนมโจทจำเลยคนหนึ่ง
01/10/2565
ฟ้องนายยวงนายเย็นเรียกค่าเสียหาย ในการที่ฆ่าตัวตายเปนมเงิน ๕๐๐ บาท ฯ

นายของจำเลยที่ ๑ ให้การปฏิเสธแก้ว่า เมื่อวันที่เกิดเหตุนายของ ได้ใส่ชุดราหมาไปทำทายนายเข็อมผู้ตายจริง แต่นายเข็อมมิได้พูดตอบว่า อย่างไรจำเลยก็ถ่ม ภายหลังนายเข็อมถ่มถ่มก็มาพันจำเลย ๆ จึงหนี นายหมู่ผู้รูปร่างหลังได้ คอด้พันนายเข็อมตาย ๆ

นายเข็มจำเลยที่ ๒ เป็นบุตรนายของจำเลยที่ ๑ ให้การปฏิเสธแก้ ว่า เมื่อวันที่เกิดเหตุนายของใส่ชุดราหมา จำเลยไม่ชอบก็เดินแยกทางไป เสีย อีกประเดี้ยวหนึ่งได้ ยืนเสียงนายของร้องทำทายนายเข็อมแต่จก้เงียบ ไป จำเลยถ่มมาตเห็นนายเข็อมผู้ตายได้พันนายของ ๆ จึงหนี จำเลย ก็วิ่งตามไปบ้าง แต่ให้การแก้ว่านายหมู่เป็นผู้คอด้พันนายเข็อม ๆ

ฝ่ายนายหมู่จำเลยที่ ๓ ให้การปฏิเสธอ้างฐานที่อยู่ไกล ๆ

อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลราชบุรี นั่งระศาลเมืองเมืองเพชรบุรี พิจารณาคดีแล้วตัดสินพร้อมด้วยผู้พิพากษาศาลเมืองเพชรบุรี ได้ความว่า เมื่อวันที่เกิดเหตุนายของได้ ไปร้องทำทายนายเข็อมยังบ้านนายเข็อม ฝ่าย นายเข็อมจึงมิได้ตอบประการใด ครั้นเวลายามเย็นนายของมาร้องทำทัก ในครั้งหลังนั้นอ้างสติบรรยาผู้ตายเบื่อกความว่า เมื่อได้ ยืนเสียงร้องทัก นายเข็อมไม่ได้ตั้งเรือนไป ในขณะนั้นเข็อมบุตรอ้างสติตื่น อ้างสติเห็น เร็วไปกถูกให้ นมดุก ในระหว่างนั้นอ้างสติยังได้ ยืนเสียงร้องกล่าวทักถึง

พนักงานเขียนนายเขียนอีก เมื่อข้าแตรงตั้งให้ลูกกินนมแล้วข้าแตรงเดินออกมา
 ข้างนอกไม่เห็นจำเลย เห็นแต่นายเขียนมลุกพันอยู่ที่โต๊ะทานอาหาร ย้ำให้
 การโต้วนายของนายหรั่งเป็นผู้พัน ก็มีพวกอีก ๒ คนจำหน้าไม่ได้
 พนักงานไปทำคำรับผู้คนปากแผลว่า แผลที่ ๑ ลูกพันหน้ามากกว้าง ๑ นิ้ว
 ยาว ๘ นิ้วกระดูกขาด แผลที่ ๒ ที่โหนกขวากว้าง ๓ นิ้วถึงยาว ๗ นิ้ว
 กระตุกขาด แผลที่ ๓ ตะปุ่มขวากว้าง ๑ กระเบียดยาว ๑ นิ้ว ข้าแตรงตั้ง
 ได้เสียค่ายาให้แก้หนองรักษาบาดแผล ๑๐ บาท แต่นายเขียนทนบาดเจ็บ
 ไม่ได้รำคาญใจตายในคืนนั้นเอง พดด้วงจตุรเมื่อทราบเหตุการณ์ได้ชัก
 คิดตามจับนายของนายเขียนจำเลยได้ ที่บ้านนายถน เดือนนายของทนายออก
 เป็นคนยังมีโลหิตเป็นรอย นอกจากนั้นค่านายเที่ยงตำรวจเป็นพยานเบิก
 ความว่า เมื่อวันเกิดเหตุเวลาเย็นนายของนายเขียนได้เกิดทะเลาะเช่น
 ปากเสียงที่นำโรงพยาบาล แต่ยังไม่ได้เวลาต่อสู้กัน นายเที่ยงห้ามเสียทันที
 ครั้นเวลายามหนึ่งนายของ นายเขียน นายหรั่ง มาคบประทุรเรียกพยานหรือซื้อตุลา
 พยานไปยอมราช นายหรั่งก็เข้าคุกตัวเอง นายของนอกให้พยานทำรายงาน
 ฟ้องนายอำเภอ แลแต่งตั้งความโกรธว่านายเขียนเป็นไม้คูดรตุหมื่น เวลา
 นั้นนายของ นายหรั่งกำลังถือมีคคนตะเค็ม นายของพูดจ่ามตเถมนั้นจะได้เงิน

กัมภีระนายเขื่อน พุดแดงจำเลยทั้ง ๓ พากันเดินไปทางบ้านนายเขื่อนผู้ตาย
 ดักคู่หนึ่งพยานโต ยืนเคียงนายขวงร้องทักทาย แล้วโต้ ยืนเคียงกันวิ่ง
 ให้ช่วย พยานจึงได้ออกไปดูเห็นนายเขื่อนถูกพันตอกอยู่ใต้ต้นพยอม
 พยานถามนายเขื่อนให้ ลอยคำว่านายขวงเป็นผู้พัน นายหรั่งก็มาด้วยแถม
 พวกอีก ๒ คนจำหน้าไม่ได้ ฯ ย้ำตรงด้วยพยานเบ็ดความประกอบว่า เมื่อ
 โต ยืนเคียงเซอะพะยานเห็นนายหรั่งแวงเรือมาตรงนายขวง มวจากัดพยาน
 อรุพงศ์หังกับที่นายเขื่อนมตมาตเจ็บประมาณ ๑๐ วา เมื่อโจกมีพยาน
 หลักฐานประกอบคำผู้ตายมี ๓ ทั้งนี้ ก็เป็นอันฟังได้ว่าจำเลยทั้ง ๓ ได้
 ช่วยกันก่อกรรมทำร้ายร่างกายนายเขื่อนตายโดยฉัญเจตนา พิศคามลักษณะ
 ฐานามาตรา ๒๔๙ แต่ความปรากฏว่านายขวงผู้ตายเป็นผู้พันนายเขื่อน
 จึงควรปรานีนายหรั่งนายเขมให้ มีโทษเบาลงตามลักษณะฐานามาตรา ๕๙
 ๒๘ ๒๘ ตัดสิ้นจำคุกชายขวงไว้ มีกำหนด ๓๐ ปี (ยี่สิบปี) ให้จำคุก
 ชายหรั่งมีกำหนด ๑๕ ปี (สิบห้าปี) นายเขมยังมีเป็นเด็กอยู่ให้ตัดโทษ
 ลงอีกคงให้จำคุกไว้ มีกำหนดเพียง ๑๐ ปี (สิบปี) นับแต่วันตั้งรับเป็นต้นไป
 กับให้ชายขวงชายเขมใช้ค่าเสียหายให้แก่ข้าแดงสิ้นภรรยาผู้ตาย ๒๐๐ บาท
 และให้เสียค่าธรรมเนียมค่าทนายความ ๒๕ บาทแทนอ้าแดงสิน ฯ

จำเลยทั้ง ๓ ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์จำหดวงพิเศษกดับปฤกษา
 ว่า ๑๐/๒๕๖๕
 ๑ กิริยานายขวงฆ่านายเขื่อนตายนั้นต้องด้วยบทลักษณะฐานามาตรา ๒๕๐

ข้อ ๓. ฐานเจตนาฆ่าคนตายด้วยความพยายามตามหมาย ให้ตั้งโทษประหาร
ชีวิตหรืออายของวงศ์มรดกมาให้ทายตกไปตามกัน อัยหรืออัยเยียมผิดฐาน
เป็นผู้ชักชวนตามมาตรา ๒๕ ข้อ ๒ ควรให้ตั้งโทษลงตามลักษณะอาญา
มาตรา ๓๗ ข้อ ๑ ให้จำคุกอัยหรืออัยเยียมไว้มีกำหนดกระ ๑๖ ปี คดี
อ้าแดงสันเป็นโจทฟ้องเรียกค่าเสียหายนั้น ชั่วฟ้องไม่ขึ้นตามลักษณะอาญา
มาตรา ๔๗ ข้อ ๒ ตอน ๒ โหยงฟ้องของอ้าแดงสันเสีย ค่าธรรมเนียม
ให้เป็นภัพไป ฯ

จำเลยทั้ง ๓ ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมประชุมปรึกษาจำนวนคดี ฐานพิจารณา
ได้ความทรงกล่าวแล้วข้างต้น เห็นว่าคดีขอชดเชยค่าเสียหายซึ่งขาดแยก
คดีอัยหรืออัยเยียมเป็นคดีการ อัยหรืออัยเยียมเป็นฐานผู้ชักชวนนั้นขอชดเชย
แต่คดีเฉพาะอัยหรืออัยเยียมนี้ ยังปลุกษาคถาคเกิดอนันตฤทธิหมายแก่ทาง
พิจารณา ข้อความจริงแห่งคดีนี้มีสาเหตุโกรธาแก่นเคืองในเบื้องต้น ปรากฏ
จนถึงติดตามไปคำพิพากษาให้ออกมาพ้นคดีถึงนั้นบ้านผู้ตาย ถ้าวานายเยียม
ผู้ตายไม่ออกไปให้ทำวิเวก จำเลยจะมีราชเจ้าไปทำร้ายถึงสำนักเคหะสถาน
ได้เจียดฎีกาห้ามได้ แต่คำพยานเนียมผู้ตายเองเบิกความว่า นายเยียมมิ
คชตงเรือนออกไปเมื่อพยานให้มั่นคงกัน จะพึงว่าออกไปเพื่อให้เขาพ้น

เล่นข้างเตียงกับหญิงคน ๑ คน ควรฟังได้ ความตายรวมทั้งออกไปต่อสู้เป็นพวก
 วิวาทกันเสียอีก หากนายเยื่อมเสียที่เจ้าเดิมได้ จึงถูกบาดเจ็บถึงตาย
 เพราะฉะนั้นประ โยคปองร้ายนั้นมาชดถางคืน ไม่สำเร็จเป็นกิริยาอันติดคือเป็น
 ด่าคืบ แลจะจับเอาความพยานเมืองคนมวชนกับคดีทำนายเยื่อมเองรวมทั้งให้
 โอกาสออกมาต่อวิวาทนั้น ก็ไม่ถูก ท่านอง นิตินัย ที่ไร พิพากษา ความอาญา
 เพราะเหตุนี้จึงเห็นว่าความผิดร้ายของซึ่ง ได้ ทำร้ายฆ่านายเยื่อมตาย โดย
 เจตนา นั้น เรียบท ๒๔๙ ความที่ศาลเดิมอุทธรณ์มา ขอรับ ให้ แก่ คำ
 พิพากษาศาลอุทธรณ์จึงคง ให้จำคุกช้อยวงมีกำหนด ๒๐ ปีตามคำพิพากษา
 ศาลเดิม บัดคดีช้อยหรุช้อยเช่นซึ่งศาลอุทธรณ์ฎีกาพิจารณามาว่ามีความผิด
 สมควรหนัก ให้ลงโทษลด ๑๖ ปีนั้นเห็นว่าขอรับแล้ว ยังขอที่ศาล
 ข้างหลวงพิเศษอ้างเอา ถกษณอาญามาตรา ๘๗ ขึ้นคัดฟ้อง อ้างงดเงิน นั้นว่า
 พิเศษยังมี พิพากษาไว้ขอรับไป ได้ ถึงเพียงนี้ไม่ถูกเสียเลย จึงกลับ
 คักษาหาข้อใหม่เอาใจตัวเองครอง อย่าอาศรัยมีคนอื่นหาใจ กติ
 อ้างงดเงินต้องเสียผู้ไปตั้งขาดอยู่ปกกันภักคำ ข้างงดเงิน ได้ รับความเสีย
 หายเป็นอย่างอุกฤษฏ ย่อมมีอำนาจอันขอรับรวมทั้งจะฟ้องเรียกค่าเสียหาย
 จากผู้กระทำผิดได้เสมอ เพราะฉะนั้นจึงยก คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ขึ้นว่า
 ให้บังคับช้อยวงช้อยเยื่อมพอถูกใช้ ค่าเสียหาย ให้แก่อ้างงดเงิน ๒๐๐ บาทตาม

๑๖๔

ที่ศาลเมืองเพชรบุรีได้ตัดสินให้ ๖ ไร่ ๓ งาน ๓๖
แถมค่าธรรมเนียมตลอดทุกค่า ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยาจักร์ ปาณิศร์ ศิววิสุทธิ

พระยาภักดี กานทรนิเทศ

พระยาอนันต ปิณฑะราช

พระยาพิพากษาศาลฎีกา

อธิบดีทรวงปลุกษา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๙๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา พยาน เอกสาร

อ้างหนังสือเป็นพยาน ไม่คัดค้าน่าให้ อีกฝ่ายหนึ่ง
ทราบล่วงหน้าตามมาตรา ๓๐ วิธีพิจารณาความแพ่ง หนังสือ
นี้ยังฟังเป็นพยานหลักฐานได้ ฯ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่า หอจดพิเศษ

อ้าแดงรุน อ้าแดงไฟ โจร

ในคดีระหว่าง

อ้าแดงอยู่ อ้าแดงฟู ฟูใหญ่คราม จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องศาลแพ่งกรุงเก่า กล่าวฉานวยมาบิดาโจทก์ตาย มีที่นา
เป็นมรดกอยู่ ๒ แปลง ซึ่งควรได้แก่โจทก์เป็นบุตร โจทก์ได้อนุญาตให้อ้าแดง
ฟูกับอ้าแดงอยู่จำเลยอาศัยทำกิน แต่โฉนดสำหรับที่นา โจทก์ฝากไว้กับผู้
ใหญ่ครามบิดาอ้าแดงฟูอ้าแดงอยู่จำเลย มีต้นจำเลยทั้ง ๓ ต้นคบกันไปลง
ให้เจ้าพนักงานให้ โอนโฉนดนา ๒ แปลงนี้ลงชื่อจำเลยเสีย ขอให้ศาลบังคับ
ให้จำเลยถอนชื่อออกจากโฉนด แต่รับได้จำเลยออกจากที่นา ฯ

จำเลยให้การต่อสู้คดีของคำกั้นว่า ไล่นา ๒ แปลงนั้นนายมาซึ่งเป็นตาของ
 อำแดงฟูแถมอำแดงอยู่ได้ยกให้จำเลยมีหลาน แต่เมื่อนายมาตายแล้วโจทก์ยัง
 ข้ำได้ทำหนังสือมอบที่นา ๒ แปลงนี้ให้แก่จำเลยยินยอมให้เป็นไปตามความ
 ประสงค์นายมานุ้ยตาย จำเลยจึงได้ไปโอนโฉนดเป็นชื่อของจำเลยเดี๋ยงแล้ว ๆ

ฐานพิจารณาได้ความว่า นายมานุ้ยมีบุตร ๕ คน ก็คือ นายมีงตาย
 อำแดงกั่มตายเป็นมรดกจำเลยแถมโจทก์ทั้ง ๒ นายมากมีอำแดงไม่มีชื่อใน
 โฉนดเป็นเจ้าของนา ๒ แปลง แลนายมาตายเมื่อปีพุทธศก ๒๔๔๕ ต่อมา
 โจทก์ทวงหนี้คือสัญญามอบที่นา ๒ แปลงนี้ให้เป็นสิทธิ์แก่อำแดงฟู แดอำแดง
 อยู่จำเลยมีหลาน เห็นว่าให้ตระตามความประสงค์ของนายมา ครั้น
 เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พุทธศก ๒๔๕๕ อำแดงฟู อำแดงอยู่ไปขอเปลี่ยน
 โฉนดโอนเป็นชื่อจำเลย จำเลยเองเคยได้ถือประกาศโฆษณา โจทก์
 ร้อยปีแลมิได้คัดค้านประการใดเลย พนักงานได้ โอนโฉนดรับมรดกเดี๋ยง
 แล้ว ๆ

ศาลแห่งกรุงเก่าพิจารณาแล้วปลุกษาว่า สัญญาที่จำเลยอ้างว่าโจทก์
 ได้ทำมอบที่นาให้จำเลยนั้นใช้ ไม่ได้ตามกฎหมายมีรอยรบเป็นพิรุไม่ควรฟัง
 เมื่อคดีไม่ได้ความว่านายมานุ้ยตายได้หยิบยกที่นาให้แก่ผู้ใด ทั้งฟังว่าเป็น
 ทริพย์มรดก ควรได้แก่โจทก์จำเลยซึ่งเป็นบุตรหลานได้ปกครองมาด้วยกัน
 จึงพิพากษาให้แบ่งที่นามรดกนี้เป็น ๓ ส่วน ให้ โจทก์ รับคนละส่วน ให้
 จำเลย ๒ คนได้รับในชื่อของอำแดงกั่มมารดาจำเลยส่วน หนึ่งคำธรรมเนียม
 ค่างให้ปนกับไป ๆ

จำเลยขอทบทวน ๗

ศาลอุทธรณ์ฯ ได้ตรวจพิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๖๙/๑๓๓ ซึ่ง
พิพากษาจำคุกจำเลยเป็นเวลาถึงแก่โจทก์ให้ทราบถึงวงนาค่อนคดีพิจารณาทำผิด ด้วยวิธี
พิจารณาความแพ่งมาตรา ๓๐ แต่คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๖๙/๑๓๓ ซึ่ง
พิพากษาไม่ให้ฟ้องหนังสือสัญญาเป็นหลักฐานได้ เมื่อไม่ฟ้องสัญญาคัดค้าน
ได้ความว่าเมื่อจำเลยขอโอนหรือโอนคดี โจทก์ได้ยินยอมด้วยการโอนนั้น
ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงพิพากษายืนตามศาลเดิมยกอุทธรณ์จำเลย ค่า
ธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ ให้เป็นอันไป ๗

จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ๗

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปลุ่กษาด้านอนัน โดยที่ถนัดแล้ว ฐาน
พิจารณาได้ความถึงคดีอาชวแล้ว เห็นว่าศาลล่างปลุ่กษาคดีไม่ชอบทาง
พิจารณาแต่บทกฎหมาย ข้อทักบทมาตรา ๓๐ วิธีพิจารณาความแพ่งว่า
ไม่คัดค้านหาหนังสือสั่งให้ อีกลายหนึ่งทราบก่อนวันสืบพยานนั้น เถมาคัด
ไม่ให้ฟ้องหนังสือสัญญาที่จำเลยอ้างออกมาด้วยดีเสียเพียงอนันปลุ่กษาเกิน ด้วยบท
ข้อความในมาตราที่ท่านบังคับไว้ เพื่อความสะดวกแก่การพิจารณา แต่มีคำ
บังคับไว้ ฐิตาว่าศาลมีอำนาจให้คู่ความอีกลายหนึ่งได้ตรวจคู้หนังสือที่อ้างนั้น
ตามสมควร ถ้าจะปฏิเสฐคดีกันหนังสือแต่ต้องเลื่อนการพิจารณา ฝ่าย

ที่ท่ารถตบกบกวร่องจะต้องบังคับให้เสียค่าธรรมเนียมพยานตั้งนี้ ไม่คุ้มค่า
 ในทันทีซึ่งว่าสืบหนังสือเอกสาร ไม่คุ้มค่าเน่าตั้งให้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง
 ก่อนแล้ว ไม่ให้รับสืบหนังสือหนึ่งแต่หนังสือที่ข้างนั้นฟังไม่ได้โดย แดการ
 พิจารณาคดีนี้ เมื่อจำเลยนำสืบหนังสือมายื่นต่อศาล ๆ ได้ ให้ฝ่ายโจท
 ทรจงดอบคู่กันฉบับ ก็ไม่ได้ คัดค้านประการใด มีรายงานบันทึกไว้ปรากฏ
 แล้ว แดจำเลยมีพยานสืบประกอบหนังสือสัญญาฉบับนั้นคงฟังได้ จำเลย
 อาศัยความตกลงแล้วนี้ได้ โฆษณาแอโอนโคโนครัมมรฎกเสร็จแล้ว โดย
 ชอบด้วยวิธีโอนตามราชบัญญัติ โจททรวนอนอยู่คดีนี้ได้ คัดค้านเลย โจทไม่
 พอที่จะฟังถมยหมอความกลับปลดคดี ทำลายสำมัตต์ปรองแต่เดิมนี้เสีย
 สัญญาโจททำให้จำเลยนั้นฟังได้ โดยชอบ แดการ โอน โคโนคเปนชื่อจำเลย
 รัมมรฎกที่นำก็ทำโดยชอบด้วยวิธีทุกประการ ให้ยกคำพิพากษาคาดต่าง
 ทั้ง ๓ แดยกฟ้องโจทเลย ให้ โจทใช้ค่าธรรมเนียมแทนจำเลยแต่ค่าทนาย
 ความ ๓ ค่า ๓๐๐ บาท ฯ

อนึ่งขออธิบายในข้อที่คัดถ่วงอ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๖๘/๑๓๑ ว่า
 เปนบันทึกฐานแห่งมาตรา ๓๐ วิธีพิจารณาว่าถึงคดีไม่ให้รับหนังสือไว้สืบนั้น
 ความจริงคดีนั้นคดีหลายประการ คือ ชาติชายความ พ้องเกิดออบคลุมโดย
 อาการเท็จ แดไม่คัดค้านหนังสือตั้งให้แก่จำเลยก็เช่นด้วย ทำเอาเปรียบ
 จนผิดคำพิพากษานั้นหวนลงท้ายไว้ คำแรงไป จึงเปนเหตุให้ศาลอุทธรณ์

ถือเอาใจความพาดพิงไป แต่เพียงกรบกรพ้องในบท ๓๐ วิจัยพิจารณา
นั้น เห็นว่าไม่ตรงกับคดีไม่ให้ พงษ์หนึ่งนอนนี้ได้ แดกคดียังอยู่เฉพาะหนาน
ควรทรงจำไว้ว่าหนึ่งนอนนี้จ่ายจำเลยนำข้อต่อสู้ด้วย จะเทียบบทแต่คำ
พิพากษานักกานนก็ยังไม่ตรงกันแท้ แต่ไม่ผิดหลักควรจะบังคับได้ตรงดัง
นั้นเถย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมดัดดี

พระยาฤทธิพิทักษ์

พระยาพิพากษาศาลฎีกา

อธิบดีกระทรวงศึกษา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๑๗ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา ปล้นทรัพย์ ฉ้อฉลทรัพย์

คนร้าย ๗ คนมีอาชญากรรมมือเดิรสวนทางกับเจ้าทรัพย์
คนหนึ่งตรงเข้าฟันไม้คานที่บ้านเจ้าทรัพย์ขาดห่อผ้าตก อีกคน
หนึ่งเข้าฉวยห่อผ้าพากันวิ่งหนีไป ทัดสินว่าจำเลยมีผิดฐาน
ปล้นทรัพย์ ภิรยาที่ถือคัดตราเข้าฟันไม้คานที่บ้านนั้น ชื่อว่า
เป็นภิรยาชู้ฉ้อ ฯ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
อุทธรณ์ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ
อัยการเมืองสระบุรี
ในคดีระหว่าง

โจท

นายตา นายโท นายชู นายโต นายแพง นายเทิ้ม จำเลย

คดีนี้โจทฟ้องศาลเมืองสระบุรีหาว่าเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๕
เวลากลางวัน จำเลยถืออาวุธเข้าแย่งชิงทรัพย์ดังของ ฯ ค่าคงมีวันไป
ราคา ๓๙ บาท ๑๕ สตางค์ ที่ตำบลบ้านหนองแอก อำเภอพระพุทธรักษา
ขอให้ลงโทษจำเลยตามลักษณะอาญาส่วนที่ ๙ หมวดที่ ๒-๖ ฯ

จำเลยให้การปฏิเสธ อ้างฐานที่อยู่ ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่าเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม พุทธศั ๒๔๕๕ เวลา กลางวัน ข้าแตรงมวันกับพวกพากันไปนมัสการพระพุทธรูปที่วัดไปตาม ทางพบชาย๗คนมีอาวุธครบมือเดินสวนมา ชายคนหนึ่งร้องขอข้าแตรงมวัน ก็นำข้าแตรงมวันตอบว่าไม้มั้น ที่นั้นคนร้ายคนหนึ่งตรงเข่าฟันไม่คำนึงว่า ข้าแตรงมวันขาดข้อนิ้วกลางเพื่อนคนร้ายอีกคนหนึ่งเข่าฟันเอาข้อนิ้วหัวแม่มือซ้าย บ่าไปปลดตัวตรวจอาวุธแล้วใหญ่บ้านเห็นคน ๔ คนวิ่งเกาะช่วยหนีไป จึงสืบว่า เป็นคนร้ายจึงส่งตำรวจตาม ไปพบนายตา นายโต จำเลยที่บ้านนายนวน มีอาการเห็นอภัยกระหืดกระหอบกับทั้งข้อนิ้วของกลางด้วยจึงจับกุมตัวมาให้เจ้า ททรัพย์คู่ขวัญของ ข้าแตรงมวันกับพยานอื่นเบิกความยืนยันว่า จำเลย ทั้ง ๒ คนนี้เป็นผู้ร้ายทพิน ไม่คำนึงถึงข้อนิ้วไป ข้อนิ้วของกลางได้ แคนฝ่ายจำเลยอีก ๔ คนนั้นจำไม่ได้ ฯ

ศาลเมืองสระบุรีพิจารณาแล้วทำความเห็นดังอธิบายคู่ พปากษาคำถามณ ชาดกรุงเก่าว่า นายตา นายโต จำเลยมีความผิดฐานเป็นโจรปล้นทรัพย์ ตามลักษณะอาญามาตรา ๓๐๑ ควรให้จำคุกไว้ มีกำหนดคนละ ๑๐ ปี แด ให้ ไร่ราคาทรัพย์ให้แก่เจ้าทรัพย์ ๓๕ บาท จำเลยนอกนั้นพยานหลักฐาน โจทไม่เพียงพอควรให้ปล่อยไป ฯ

01/10/2565

อธิบดีศาลมณฑลกรุงเก่าเห็นชอบด้วยแล้ว ให้บังคับเป็นคำพิพากษา

นายดา นายโทจำเลยรังอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์จังหวัดพิษณุ
 ปลูกษาว่าข้อที่ศาลเดิม คัดสัน รัชกาลว่า จำเลยมีความผิดฐานปล้น นั้นยังมีข้อ
 เพราะการที่จำเลยเขามีพันไม้คานหักแล้วด้วยทรัพย์สินไป จะเรียกว่าจำเลย
 ไร่ กาลังถูกขู่เข็ญยังไม่ได้ จำเลยมีความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินมาครา
 ๒๙๗ พิพากษาแก่ ให้จำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๓ ปี กับให้ ไร่
 ราคาททรัพย์สิน ๓๙ บาทแก่เจ้าทรัพย์สินด้วย

โจทก์อุทธรณ์ ๑ ถวายฎีกา ๑

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาดำเนินคดีนี้ ฐานพิจารณาได้
 ความถึงแล้วข้างต้น เห็นว่าศาลจังหวัดพิษณุปลูกษาตัดสินคำตัดสิน
 ศาลเดิมว่าจำเลยมีความผิด ฐาน ฉ้อโกง นั้นไม่ ชอบด้วยทาง พิจารณาเขต
 กฎหมาย เพราะกิริยาจำเลยไร่ กาลังพันไม้คานจนขาดและเชิญเอาทรัพย์สิน
 ไป เห็นได้ รัชกาลมีพวกรกว่า ๓ คนและมีอาวุธ คดีเข้าฐานปล้น ฎีกาโจท
 ฟังชั้น รัชกาลให้ยกกว่าคดีต้นศาลจังหวัดพิษณุปลูกษาเสีย พิพากษาคดีอื่น
 ตามคำตัดสินศาลเดิมโดยบทมาตรา ๓๐๑ ให้จำคุกชายดา ชายใหม่กำหนด
 ๑๐ ปี แต่ให้ ไร่ทรัพย์สินด้วยนั้น ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๙ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมดำรงคดี

พระยานวณิชบัญชาการ

พระยาเกษมศุกรการ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๓๖ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา อุทธรณ์

หลานย่า พี่งย่า เป็นอุทธรณ์ ประทับฟ้องไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจท
อุทธรณ์ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ข้าหลวงพิเศษ

ในคดีระหว่าง
อำเภอโขงเจียม หนอง หนองเขื่อน หนองเขม โขท
อำเภอโขงเจียม จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องศาลเมืองชุมพร ขอให้แบ่งทรัพย์สิน มรดกนายแบน ตามบัญชี
ท้ายฟ้อง กล่าวอ้างว่า นายแบน เป็นสามี ข้าแวงโยแลมิดา หนอง
หนองเขื่อน หนองเขม นายแบนตาย จำเลยผู้เป็นมารดานายแบนรวมเอา
ทรัพย์สินมรดกไว้ฝ่ายเดียว ไม่ยอมแบ่งให้ โจทบ้าง ฯ

จำเลยให้การต่อสู้ว่าทรัพย์สินตามบัญชีท้ายฟ้องเป็นของจำเลย เว้นแต่
เงินเก็บของนายแบนแต่กระเบื้องเป็นของคนอื่นฝากไว้ ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่า นายแบนผู้ตายเป็นบุตรนายเมืองอำเภอ
หนองจำเลย เมื่อนายแบนมีอายุ ๑๗ ปียังอยู่ในอภินิหารคาตหลวงศุภมาศรา
๒๕๕ ๐1/19/2555
ได้ตั้งคอกจับช้างบา ได้ชวนนายเมืองมิดานายแบนเป็นหุ้นส่วนช่วยจับด้วย

หลวงศุภมาตราได้แบ่งช้างให้เป็นส่วนนายเมือง ๒ เชือก ถิ่นเดี่ยว ๑ เชือก
 คงเหลือ ๑ เชือก นายเมืองได้มอบให้นายแบนเป็นผดียงรักษาช้างนั้น
 ตลอดมา ภายหลังนายเมืองตาย นายแบนจึงเอาช้างนั้นไปแลกกับช้าง
 หลวงศุภมาตราได้ช้างพังนางที่โจทฟ้องเวียงของนี้ ต่อมานายแบนได้
 อ้างแดงเข้าเป็นภรรยาเกิดบุตรด้วยกัน ๑ คน คือ หนูนีน อ้างแดงเข้าตาย
 นายแบนมาได้ อ้างแดง โยเป็นภรรยา เกิดบุตรด้วยกันอีก ๓ คน คือ หนูห้วง
 หนูเขื่อน แต่หนูนีนโจท กรมเม็ดเดือน ๘ ศก ๑๓๑ นายแบนตาย
 ททรัพย์มรดกมีย่นกับกระบอกเดียว แดงนาคีโจทฟ้องเรียกหนี้พิจารณาได้
 ความว่าเป็นของจำเลย หาไรของนายแบนไม่ แดงเม็ดเดือนที่อ้างแดง โย
 โจทกล่าวอ้างว่าเป็นมรดกโจทหาได้ ในระหว่างชยกินกับนายแบนนั้น ก็ได้
 ความว่าเป็นกระบอกของนายเขื่อน ๆ ฝ่ายนายแบนไว้ แต่ได้เอาคืนไปแล้ว
 เมื่อนายแบนตาย ฯ

ศาลเมืองชุมพรพิจารณาแล้วปลุกษาว่า ช้างพังนั้นกับควรพัง
 ว่าเป็นมรดกของนายแบน ควรแบ่งปันระหว่างญาติ พิพากษาให้
 ประมุขชายทอดตลาดช้างพังกับปันแก่ป ได้เงินเท่าใดให้หักใช้ค่าธรรมเนียม
 แดงค่าหมายความฝ่ายละ ๒๐ บาท เหลืออื่นให้แบ่งปัน ๓ ภาค ๆ ภรรยา
 ให้แก่อ้างแดง โย ภาคมรดกให้แก่จำเลย ภาคบุตร ให้ ได้แก่หนูนีน
 หนูห้วง หนูเขื่อน แต่หนูนีนตามส่วนเท่า ๆ กัน ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ราชหลวงพิเศษปลุกษาว่า ที่ศาลล่างชี้ขาดว่าช้างพังราย
 พิพากษาเป็นของนายแบนผดียงนั้นยังไม่ชอบ เพราะช้างนั้นควรพังว่าฝน

01/10/2365

ของนายเมืองมิตาน ได้ รับส่วนแบ่งนั้นมาแต่เดิม นายแบนยังเป็นเด็กอยู่ใน
 ปกครองมิตานไปช่วยด้วยก็ตั้งชื่อเขาว่ามิตานมิต ได้ เมื่อนายเมืองตายข้าง
 นั้นต้องตกเป็นของอำนาจนั้นจำเลยผู้กรวยา คงจะฟังว่าข้างเป็นมรวุก
 นายแบนยังไม่ได้ คงมีแต่เงินเก็บของนายแบนกรวยบอคนเดียว ซึ่งโจทก์
 ราคาเพียง ๑๐ บาท ถ้าจะให้แบ่งนั้นก็จะเป็นการหมิ่นหมิ่นนัก ควรให้
 จำหน่ายเป็นค่าทำบุญปลงศพนายแบน จึงพิพากษาให้ยกคำตัดสินศาลเดิม
 ขึ้นกับตกอยู่กับใคร ให้ผู้นั้นเขาจำหน่ายทำบุญศพนายแบนจึงดีน ๆ

โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปลัดยาดำเนินคดีนั้นตลอดแล้ว ฐาน
 พิจารณาคดีความดังกล่าวแล้วข้างต้น เห็นว่าศาลเจ้าหลวงพิเศษปลัดยาด
 มาขอด้วยวิธีพิจารณาตามกฎหมายแล้ว ฎีกาโจทก์ไม่ยื่นให้ยกเสีย
 ให้ โจทก์ใช้คำอุทธรณ์แนบแนบคำทนายแทนจำเลย ๕๐ บาท อนึ่งขอ
 เตือนศาลต่างว่าฟ้องนี้ได้ ถึงเสียถึงแต่ชั้นประทิมฟ้องอยู่แล้ว เพราะพวก
 หลานยานันฟ้องอำนาจนั้นผู้เป็นยาไม่ได เป็นยัตถม ยอว่าได้ทำเนตเออ
 คงบ่มอบ ๆ ควรจะตั้งวรตอไปให้จงดี ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๑ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์
 พระยานรเทศบัญชากิจ
 พระยาเกษมศุภการี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๓๘
๑๒๓๘ พ.ศ. ๒๔๕๖

มรฎก อายุความ

ทรัพย์สินมรฎกของผู้ตายตกอยู่แก่ญาติ ซึ่งมีใช้ทายาทของผู้ตาย ทายาทของผู้ตายฟ้องเรียกก็ได้ ถึงจะเกินอายุความมรฎก ๑ ปี ก็ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ข้าหลวงพิเศษ

นายหลัก โจทก์
นายยก อ้ายแดงเป็น จำเลย
ในคดีระหว่าง

คดีนี้โจทก์ได้แยกฟ้องจำเลยเป็นคดีต่างหาก โจทก์ (๑) ว่า นายอ้ายแดง โจทก์ได้ มีหุ้นส่วน เป็นเจ้าของห้างพิงค้วนกับ นายยกจำเลยคนละกึ่ง ภายหลังห้างพิงค้วน ตกถูกเป็นห้างพิงค้วนอีกชื่อหนึ่ง รวมราคาห้างแม่ตูก เป็นเงิน ๒๐๐๐ บาท ตกอยู่กับนายยกจำเลย (๒) ว่ามีคาใจที่มีที่นายยกจำเลย ทำชระ แรวงเมืองชุมพร ๒ แปลง หมายอักษร ก. แด ช. กับกระบี่ผู้

รวม ๒๙ กระจับอยู่ท่าอ่างแข็งมีน้ำจืดเลย บิคาโจทคายได้ประมาณ ๕-๖ มี
เศษแล้ว จำเลยกลับคิดทวงจิวจะเอาทรัพย์สินมรดกของบิคาโจทซึ่งได้ปักน้ก
รักษามาด้วยกันเสีย จึงขอให้ศาลบังคับเรียกทรัพย์สินจากจำเลย ฯ

นายยกจำเลยให้การรับว่าเดิมบิคาโจทได้ มีส่วนอยู่ในช่วงพักตัวคนตะ
กึ่งกับจำเลยจริง แต่จำเลยได้ยกส่วน ในช่วงพักบ้อมแดงทรัพย์สิน ให้เป็น
สิทธิ์ แก่นายจำบิคาโจท แดกเปลี่ยนกับช่วงพักตัวคนเป็นสิทธิ์แก่จำเลยฝ่ายเดียว
แล้ว ฯ

ฝ่ายอ่าวแข็งมีน้ำให้การแก้ ว่าที่นายหมายอักษร ก. เป็นที่รวางว่างเปล่า
จำเลยได้ขออนุญาตก่อนนายมัน โถนตั้งวางท่ามา ๑๘-๑๙ ปีแล้ว แต่ที่นา
ตั้งแปลงที่นายหมายอักษร ข. นั้นจำเลยไม่ได้เกี่ยวข้องกับ กระจับ ๒๙
กระจับนั้นความจริงเดิมมีอยู่ที่จำเลย ๓ กระจับ แต่โจทได้เรียกเขาไป
ขายเสีย ๒ กระจับแล้ว อีกกระจับหนึ่งนั้นเสียกตคาย นอกนั้นเป็นของ
จำเลยทั้งสิ้น ฯ

ศาลเมืองชุมพรพิจารณาแล้วได้มีความจริงว่า ที่นายหมายอักษร ก.
เป็นมรดกของนายดำตกอยู่กับอ่าวแข็งมีน้ำ แต่ที่นายหมายอักษร ข. นั้นตั้ง
ได้ ว่าอ่าวแข็งมีน้ำได้ เกี่ยวของ กระจับนั้นได้ความว่าตกอยู่กับอ่าวแข็งมีน้ำจริง
แต่จะเป็นที่ตัวนั้นไม่ปรากฏ ช่วงพักตัว กับตั้งวาง ๒ เรือนนั้นตั้งได้ ว่า
บิคาโจทได้ มีหุ้นส่วนเป็นเจ้าของอยู่กึ่งหนึ่ง แต่ปฤกษาคัดฟ้องว่าทรัพย์สิน
มรดกทั้งนี้ นายจำบิคาโจทคายมา ๕-๖ ปีแล้วเป็นอันขาดอายุมรดก
จึงควรยกคดีนี้ให้ยกฟ้อง โจทเสียทั้ง ๒ ส่วนวน ฯ

โจทก์อุทธรณ์ ๖

ศาลอุทธรณ์ชี้ว่าดวงพิเศษปรากฏว่าจำเลยในคดีนี้ เป็นเล่มดเพียงชั้น
 หลานนายฉ่ำ ๆ ยิงมีบุตร คือโจทก์ ซึ่งเป็นทายาทผู้รับทรัพย์มรดกทั้งหมด
 ถึงแม้ โจทก์จะเพียงเกิน ๑ ปีก็ไม่ขาดอายุความ ด้วยเหตุว่าบทตัดอายุความ
 มรดก ๑ ปีนั้น ใช้ตัดจำนวนได้แก่เฉพาะผู้ที่มีอำนาจ จะได้รับส่วนแบ่งมรดก
 ด้วยกัน นายจำเลยนี้หาอำนาจไม่เลยชั้นจะได้ รับมรดกนายฉ่ำ จึงชี้
 ขาดให้ยกคำตัดสินศาลเดิมและบังคับคดีคืนว่า (๑) ให้นายยกจำเลยแบ่ง
 ราคาข้างฟังก์ชัน แดงลูกข้างพลายให้ โจทก์โดยราคา ๒๐๐๐ บาท กิ่งหนึ่ง
 เป็นราคา ๑๐๐๖ บาทตามโจทก์หา ถ้านายยกเห็นว่า โจทก์มีราคาข้างแพงไป
 จะให้ศาล ขายทอดตลาดข้างนั้น แดงแบ่งเงิน ขณะกิ่ง ก็ชอบ (๒) ให้
 ค่าคงมีเงินกระเบื้อง ๒๙ กระเบื้อง กั้นมา ๑ แปลง ให้แก่โจทก์ ถ้าเงินกระเบื้อง
 ไม่ได้ ให้ คิดราคาตัวละ ๑๐ บาท ๖

จำเลยทูลเกล้า ๖ ถวายฎีกา กัดค้านว่ายังมีได้ สืบพยานจนเสร็จ
 ด้านอน แล้วว่าพิพากษาคิดกฎหมาย ๖

กรรมการศาลฎีกาได้ มีคำสั่งยื่นด้านอน ให้ศาลเดิมสืบพยานจำเลยอีก
 เพราะ โจทก์จำเลยยังไม่ ได้ ทำคำตั้งข้ออ้างค้าน ครั้นเมื่อศาลเดิมสืบพยาน
 สิ้นกระแสดความแล้วตั้งด้านอนกลับคืนมา เมื่อกรรมการ ได้ประชุมปรึกษา
 เห็นว่าพยานจำเลยเบิกความไม่เต็ม ข้อต่อสู้จะหักล้างคำพยานหลักฐานฝ่ายโจทก์
 มิได้ คือ (๑) ข้างฟังก์ชันกับลูกข้างนั้นพยานจำเลยกลับประคบมิโจทก์ฟังเป็น
 ยุติได้ ๐๑/๑๐/๒๕๕๕ ว่านายฉ่ำมี ๖ กิ่งหนึ่งแน่ (๒) ที่นาตำบลท่าแซะ ๑ แปลงและกระเบื้อง

นั้นยังเป็นของนายอำมิตา โจทคคงอยู่กับอำแดงเป็นจำเลย แต่จำนวนกระเบื้อง
 พยานโจทก์สืบแตกแยกกัน ศาลเจ้าหลวงพิเศษฟังว่าสมโจทก์ แต่บังคับให้
 คืบนาแลกระเบื้อง ๒๙ กระเบื้องนั้นยังหมิ่นอยู่ กรรมกรได้ พิเคราะห์ที่คำ
 พยานโจทก์จำเลยในข้อหาด้วยกระเบื้องนี้ คำนายอินพยาน โจทก์บอกความว่า
 กระเบื้องจริงคือกเบื้องกันประมาณ ๓๐ กระเบื้อง โจทก์บอกว่าเป็นของโจทก์
 ๑๙ กระเบื้อง จำเลยบอกเป็นของจำเลย ๑๑-๑๒ กระเบื้อง คำนี้ดำกัญ
 มั่นกว่าคำพยานโจทก์อื่น ๆ แต่พยานจำเลยมาสืบในชั้นหลังนี้ได้ความว่า
 กระเบื้องเดิมเมื่อมีกลายเพราะ โรคภัยเกิดขึ้นเพียง ๑๐ กระเบื้องทั้งปวง แต่โจทก์
 ก็ไม่สืบชั้นหลังนี้ คิดควรฟังว่าให้จำเลยจำหมายได้ตกเพราะอุบัติเหตุเกิด
 โรคภัยพันวิษย์บริหารรักษา กรรมกรจึงแก้ว่าให้บังคับอำแดงเป็นคืบกระเบื้อง
 เฉพาะที่เหลือ ๑๐ กระเบื้องๆ ใช้ราคาเพียง ๑๐๐ บาท นอกจากที่แก้ไร
 มาดังนี้ให้บังคับคดีตามคำตัดสินศาลเจ้าหลวงพิเศษ ฎีกาจำเลยฟังไม่รับ
 โทษยกเสีย ให้จำเลยใช้คงฤชาธรรมเนียมแต่คำทนายอีกคนละ ๕๐ บาท
 ทั้ง ๒ ด้านจน ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ
 พระยานรเทศบัญชาการ
 พระยาเกษมศุกราวี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๔๒๒ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา ทักการ สมัคร

พวกของจำเลย ไปทำร้ายเขา จำเลยยื่นคอยเฝ้าของ
ห่างจากที่เกิดเหตุ & เส้น คัดสินว่าจำเลยเป็นผู้สมัคร พวก
เป็นทักการ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

	อัยการเมืองเชียงใหม่	โจท
ใบคดีระหว่าง	หนานจี่	จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องศาลต่างประเทศไทยเมืองเชียงใหม่ ทว่าเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม
พุทธศักราช ๒๔๕๓ จำเลยกับพวกได้ถือคดีตรวจอุทธรณ์มือไปทำร้าย
มีศเคอร์มิดเตอร์แถมมีศเคอร์ชักริมชักริมคนในวังของอังกฤษ ที่ตำบลดงพญา
แม่ตานแขวงเมืองลำพูนมีศเคอร์มิดเตอร์ถูกระงับเป็นค้ายอยู่กับที่ มีศเคอร์
ชักริมชักริมถูกระงับทำร้ายมีบาดแผลสาหัส ขอให้ตั้งโทษจำเลยตามลักษณะ
อาญาล่วงวันที่ ๗ หมวดที่ ๑ แลตั้งวันที่ ๘ หมวดที่ ๒ ๓

พยานจึงจำเลยให้การรับว่า จำเลยได้รู้เห็นแลไปในกรณีด้วยจริง
กรณีจำเลยออกเดินไปตามทางถึงแม่หาดจำเลยบวยเท้า จึงหยุดอยู่เฝ้าฯ
พวกจำเลยระหว่างทาง เมื่อพวกเพื่อนอีก ๔ คนไปทำร้ายเสร็จแล้วกลับ
มายังที่จำเลยเฝ้าฯแล้ว จำเลยกับพวกจึงพากันหนีจากแม่หาดเดินต่อไป
ระยะทางประมาณ ๖๘๐ เส้น ฯ

ศาลต่างประเทศเมืองเวียงใหม่พิจารณาแล้วปลุกษาว่า ข้อที่จำเลยแก้คดี
ว่าทำบวยไม่ได้เกิดข้อไปจนถึงที่เกิดเหตุนี้ไม่ควรฟังว่าเป็นความจริง เพราะ
ปรากฏระยะทางตั้งแต่ที่จำเลยหยุดกับที่เกิดเหตุนี้ห่างกันเพียง ๕ เส้นเท่านั้น
ถ้าจำเลยเดินต่อไปอีกเพียงระยะทาง ๕ เส้นไม่ได้จริงใช้ โทษโดยจำเลย
จะกลับเดินหนีต่อไปได้ ถึง ๖๘๐ เส้น คดีควรฟังว่าจำเลยได้ ไปถึงที่เกิด
เหตุนี้ด้วย มีความผิดเป็นคดีฐานฆ่าคนตายโดยฉ้อเจตนาตาม
ลักษณะอาญามาตรา ๒๔๙ แต่มาตรา ๖๓ พิพากษาให้ประหารชีวิตจำเลย
ให้ศาลตกไปตามกัน ฝ่ายอธิบดีผู้พิพากษามีความเห็นแย้งว่า ฐาน
พิจารณาไม่ได้ ความจริงที่จำเลยได้ ไปในที่เกิดเหตุด้วย จำเลยควรมี
ความผิดแต่เพียง ฐานเป็นผู้สมรู้ตามมาตรา ๖๕ แห่งลักษณะอาญาควรให้
จำคุกมีกำหนด ๑๖ ปี ฯ

จำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ ปลุกษาชี้ขาดข้อเท็จจริงฟังว่า
จำเลยไม่ได้ ไปถึงที่เกิดเหตุหยุดอยู่ห่าง ๕ เส้นเพื่อเฝ้าฯ แต่ไม่ควรฟัง
คำริษของชายหนานบัญญัติแต่บทกฎหมายที่ควรอ้างโทษจำเลยนั้น ศาลอุทธรณ์

ปรากฏว่าจำเลยมีความผิดหนักกว่ามาตรา ๖๕ ข้อ ๒ เพราะจำเลยได้
 เป็นผู้ร้ายได้ สมคบกันเป็นช่องโจรตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป เพื่อทำความผิดซึ่งจำแนก
 ไว้ โดยมาตรา ๑๗๘ ทั้งจำเลยได้ ไปประชุมกติกาก่อนการยิงทำร้ายรายนี้ มีผล
 ดำเนินการประดังค์ของมันตามมาตรา ๑๘๑ ท่านว่ามันทุกคนมีความผิดเสมอ
 กันทั้งนี้แสดงความผิดของจำเลยในคดีฐานฆ่าคนตายนี้ ศาลต่างปรากฏจาก
 บท ๒๔๘ วรรคโทษ ๓ สถาน ๆ หนึ่งให้ประหารชีวิต สถานหนึ่งให้
 จำคุกตลอดชีวิต สถานหนึ่งให้จำคุกตั้งแต่ ๑๕ ปี ถึง ๒๐ ปี ศาลอุทธรณ์
 ว่าจำเลยมิได้เป็นผู้ลงมือยิง จำเลยคอยเฝ้าของระวางเหตุการอยู่ข้างหลัง
 ไม่ควรที่จะลงโทษจำเลยถึงประหารชีวิตจึงแก้ คดีคดีนี้ศาลเดิมให้จำคุกจำเลย
 ไว้ตลอดชีวิต ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา อ้างตนว่าเป็นคนอนาถ ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ ประชุมปรึกษาหารือ โดยถ้อยแถลง ก็นำเรื่อง
 ที่วินิจฉัยตามสัญญาทางพระราชไมตรี ระหว่างกรุงสยามกับกรุงอังกฤษ
 พ.ศ. ๒๔๕๑ เพราะผู้ตายเป็นสัญชาติอังกฤษที่ความถวายฎีกาได้ แต่ใน
 บัญญากาศหมาย ทางที่ศาลอุทธรณ์ดำเนินทางวินิจฉัยคดีนี้ด้วยนำเอาบท
 มาตรา ๑๗๘-๑๘๑ ว่าด้วยสมคบกันเป็นช่องโจรเข้ามาประกอบพียงว่าเป็น
 ความจริง เพราะเหตุนี้จำเลยจึงมีผิดเป็นคดีการควรลงอาญาตามความผิดนั้น
 ๐1/10/256๓
 แต่กรรมการเห็นว่าควรที่ศาลอุทธรณ์แบกบททั้ง ๒ ฐานปรากฏดังนี้ ทำ

ถ้าตั้งจำเลยอาจเสียเปรียบได้ เพราะฟังมาอย่างอื่นไว้ในศาลอุทธรณ์
 เดิมได้ กล่าวหาเป็นความผิดในเวลาดพิจารณานะศาลเดิม จำเลยมิได้
 โอกาสแก้ตั้งตนตั้งได้โดย ศาลอุทธรณ์นำบทมาตราที่ ๒ นั้นมาใช้
 เพื่อจะหลบเลี่ยงไม่วินิจฉัยถึงความจริงพิจารณาได้ความเพียงนี้ กดีจำเลย
 จะรับบทมาตรา ๒๓ เป็นตัวการ ๓๕ ฐานเดิม กรรมการเห็นว่าเมื่อข้อ
 ความเท็จจริงฟังว่าจำเลยได้หยุดข้อเท็จจริงแห่ง ๕ เดือนจากที่ยัง เวลานั้น
 เป็นคำคืน จำเลยหาเป็นตัวการไม่ เป็นแต่เพียงผู้สมัครตามบท ๒๕ ในความ
 ผิดฐานฆ่าคนตาย โดยตั้งใจคนา กอด้วยพยายามฆ่าตามบท
 ๒๕๐ ข้อ ๓ ซึ่งได้วางมาแล้วในคำพิพากษาคดีย้ายหนานบุญญาจำเลยนั้น
 ธารักษ์เหตุแถมพระอัยการตั้งได้ กล่าวอ้างมานี้ จึงพิพากษาให้จำคุก
 ย้ายหนานจำเลยไว้ มีกำหนด ๒๐ ปี ให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์เสีย

ศาลฎีกา วันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมอัยการ
 พระยานเรนทิเบญจาทิศ
 พระยาภักดียานไมตรี
 ม. เคอร์เนอร์

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒ ๙ พ.ศ. ๒๔๕๖

ที่ดิน กรรมสิทธิ

สัญญาทางพระราชไมตรี พระราชบัญญัติ

เวสเทินท์ ฝรั่งเศษออกหนังสือให้ โจทก์กรรมสิทธิ
ที่ดินแปลงหนึ่งในเมืองตราด เมื่อครั้งเมืองตราดยังอยู่ใน
ความปกครองของฝรั่งเศษ ภายหลังเมืองตราดตกคืนมา
เป็นพระราชอาณาเขตสยามอีก จำเลยได้ เข้าอยู่ปกครอง
ในที่รายนี้ โดยได้เข้ามาจากที่ว่าการเมือง ทัดสินว่าที่ดิน
เป็นสิทธิแก่โจทก์ เมืองไม่มีอำนาจยกให้จำเลย หนังสือ
กรรมสิทธิเวสเทินท์ฝรั่งเศษใช้ได้

สัญญาทางพระราชไมตรีนี้จะมีผลใช้ได้ก็ต่อเมื่อได้
ทำคำแลกเปลี่ยนพระราชบัญญัติกันแล้ว เพียงแต่ได้ทำ
หนังสือสัญญาไว้แล้วเท่านั้น ไม่ชื่อว่าสำเร็จบริบูรณ์

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

จันตน์สุยเสง (ร่วมรังฝรั่งเศส) โจท

ในคดีระหว่าง

นายอ้อม ชุนพาทิสุดธิแพ่ง จำเลย

โจทก์ฟ้องศาลเมืองตราดกล่าวเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๐
ครั้งเมืองตราดตกอยู่ในความปกครองของฝรั่งเศส เวลานั้นได้ขออนุญาต
ให้ที่ดินเป็นสิทธิแก่โจทก์แล้ว ครั้นเดือนกรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๕๓
จำเลยมีอาชีพปลูกเรือนโรงตั้งในที่ของโจทก์ ขอให้ศาลขอยึดจำเลย ฯ

จำเลยให้การว่าจำเลยได้เช่าที่พิพาทนี้จากศาลากลางเมืองตราด เพื่อ
ปลูกโรงทำตลาดขายของ โจทก์ควรฟ้องศาลากลางเมืองตราดจึงจะชอบ
อนึ่งถ้าแม้ศาลจะตัดสินให้ที่ดินเป็นสิทธิแก่โจทก์แล้ว ขอให้ศาลบังคับโจท
ไว้ค่าเสียหายแก่จำเลยเป็นเงิน ๑๒๐๐ บาท ฯ

ศาลเมืองตราดพิจารณานัดแล้วทำความเห็นส่งไปยังศาลต่างประเทศสมณฑล
จันทบุรี ฯ ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๐ แต่ครั้งเมือง
ตราดยังอยู่ในความปกครองของประเทศฝรั่งเศส โจทก์ยื่นเรื่องวางขอ
กรรมสิทธิ์ที่ดินคือที่ดินที่ฝรั่งเศส เวลานั้นฝรั่งเศสได้ตั้งขออนุญาตให้
แดงโจทก์ ปกที่นั้นตลอดมา ครั้นเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๐

01/10/2565

เมืองตราดกลับคืนมาอยู่ในพระราชอาณาเขตประเทศสยามตามเดิม จำเลย
ในคดีนี้ ได้ ยื่นเรื่องราว ต่อศาลากลางเมือง ตราดขอเข้า ทพิภยานัน ปลดโรงทำ
ตลาด เมื่อ โจทได้ ทราบความดังนั้นจึงนำหนังสือที่เรดิเคนที่ฝรั่งเศสทำให้นั้น
ไปแสดงแก่ข้าหลวงเทศาภิบาลว่าคดี โจทมีกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของ กระทรวง
มหาดไทยมีตราสั่งมาให้ โจทขอจับของที่คืนต่อเรดิเคนที่ฝรั่งเศสชั่วคราวเท่านั้น
จะถือเอาเป็นกรรมสิทธิ์ก็ได้ตราด ไม่ได้ ได้ความดังนั้นศาลต่างประเทศ

มณฑลจันทบุรีจึงเห็นว่า หนังสือที่เรดิเคนที่ฝรั่งเศสทำให้แก่โจทนั้น เป็น
หนังสืออนุญาตให้ กรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของที่ดิน เรดิเคนที่ฝรั่งเศสมีอำนาจ
ที่จะออกหนังสือนี้ได้ โดยชอบ เพราะเวลานั้นเมืองตราดยังอยู่ในความ
ปกครองของประเทศฝรั่งเศส แต่การที่เมืองตราดกลับคืนมาอยู่ในพระ
ราชอาณาเขตประเทศสยามตามเดิมนั้น หากทำให้ โจทขาดกรรมสิทธิ์ใน
จึงมีราคาที่ดิน ให้บังคับจับได้จำเลยหรือตลาดออกจากที่พิภยานัน ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ ตัดสินยืนยันตามคำพิพากษา
ศาลต่างประเทศมณฑลจันทบุรี แต่เพิ่มเติมในข้อบังคับตอนท้ายว่า โจท
มีอำนาจเรียกค่าเช่าจากจำเลยตั้งแต่วันตลาดเปิดขายจนถึงจำเลยหรือตลาด
ไป ให้ศาลล่างเป็นผู้กำหนดค่าเช่าแล้วบังคับตามนั้น ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ แลพนักงานอัยการยื่นคำร้องคัดแย้ง
เข้ามาขอว่าความในหน้าที่รักษาประโยชน์รัฐบาล กรมการได้ปรึกษาพร้อม
กันเห็นความพองงานเจ้าหน้าที่ได้ รุฎรณ์ พ้องร้องกันแต่ ชั้นศาลเดิม ศาลอุทธรณ์

ยังมีได้ ซ้ำภาคคดีนี้ แต่เพิ่งเคยจะได้มีได้ เขาภาวระ มาจนชั้นศาล
ฎีกาจะร้องต่ออีกเข้าเป็นจำเลยด้วยนั้นไม่ชอบที่ จึงมีคำสั่งให้ยกคำที่
ร้องนั้นเสียไม่อนุญาต ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาหารือกัน เห็นว่าคดีนี้จะต้อง
วินิจฉัยตามหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่าง กรุงสยาม แด กรุงฝรั่งเศส ปี
พ.ศ. ๒๔๔๙ ซึ่งมีข้อความว่า ... ความจะถวายฎีกาได้แต่เฉพาะข้อพิพาท
ด้วยบัญญัติกฎหมาย ออกกฎหมายอันจะพึงประกาศมีอยู่โดยเดียวว่า จะใช้
กฎหมายฝรั่งเศษตามกฎหมายสยามบังคับคดี จำเลยคัดค้านว่า โจทขอจับ
ของคดีนี้ เมื่อเวลาภายหลัง กรุงฝรั่งเศส ได้ ทำหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี
ยกเมืองคราตินมาเป็นพระราชอาณาเขตประเทศสยามแล้ว แด เวทีเทศที่
ฝรั่งเศษไม่มีอำนาจออกหนังสืออนุญาตคดีนี้ให้แก่โจทได้ แม้จะร้อง
เถียงว่าเวลานั้นหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีนั้นยังมีได้แต่กษัตริย์พระราช
บัญญัติ (แดฟเฟอชั่น) ถัดมา แต่คำแรดฟเฟอชั่นจำเลยเห็นว่าเป
นการรับรองสัญญาเดิมเท่านั้น ไม่เป็นประโยชน์แก่คดีโจทได้ กรรมการ
ศาลฎีกาจะยกเอาปัญหาอันอันจะเทียบด้วยหลักสัญญาโดยอรรถาธิบาย
ดังนี้ ฯ

(๑) อันว่าทำสัญญากันธรรมคานนี้ เมื่อคดีสัญญา ๒ ฝ่ายได้
ตกลงกันแล้ว ได้ ชื่อว่าสำเร็จบริบูรณ์ หากยังมีคำปฏิญญา (แดฟเฟ
อชั่น) ซ้ำไม่ แต่สัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างพระนครนั้นมิได้ผลออกไป

หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีจำกัดต้องมีคำปฏิญาณ (แรดพีเกชั่น) แต่พระเจ้าแผ่นดินเป็นข้อสำคัญ ถ้าหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีใดได้กระทำตกลงแล้ว แต่ยังมีได้มีคำปฏิญาณ (แรดพีเกชั่น) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีนั้นยังหาสำเร็จบริบูรณ์ไม่ คือเมื่อได้ยกเลิกเปลี่ยนคำปฏิญาณ (แรดพีเกชั่น) กันแล้ว มันแต่คงจะเป็นผลสำเร็จตามสัญญา นับเวลาขึ้นเราไปจำเดิมแต่จนที่ตกลงชื่อในสัญญาไมตรีนั้น ผลของมันจะเห็นได้แต่เฉพาะระหว่าง ๒ พระนครคู่สัญญา แต่จะใช้ล้นนอกสัญญาไม่ได้ด้วย จนบรรรมเนียมเป็นบรรทัดฐานดังนี้ เมื่อยกขึ้นเปรียบกับคดีว่าเรดิเคินท์ฝรั่งเศษได้ยกหนังสืออนุญาตกรรมสิทธิ์ที่ดินแก่โจทก์ในเวลาระหว่างที่ ๒ พระนครได้ทำสัญญากันเมืองตราดแล้ว แต่ยังมีได้ยกเลิกเปลี่ยนพระราชปฏิญาณ เมืองตราดนั้นยังมีได้ซึ่งคือนอกเป็นอาณาเขตฝรั่งเศษคือกฎหมายฝรั่งเศษบังคับปกครองเรดิเคินท์ฝรั่งเศษมีอำนาจออกอนุญาตให้จับจองที่ดินได้ หนังสืออนุญาตกรรมสิทธิ์นั้นจะลงล้างทำลายเสียไม่ได้ เพราะข้างนับเวลาย้อนจำเดิมแล้วลงในหนังสือสัญญา เหตุว่าถ้าจะบังคับคดีด้วยธรรมเนียมไทย ๆ ที่เขียนไปจากนี้ ผลอาจมีได้ว่าการปกครองบ้านเมืองจะต้องหยุดยั้งไปทั้งสิ้น รวรวอนที่จะได้รับคำปฏิญาณสัญญาซึ่งบางทีก็คอยหาแปล่า ไม่ได้ทำแลกเปลี่ยนกันเลยก็มีได้ดังนี้ ๆ

(๒) ข้อความจริงแห่งคดี ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ ได้ชี้ชัดว่าเรดิเคินท์ฝรั่งเศษได้อนุญาตให้กรรมสิทธิ์แก่โจทก์เป็นเจ้าของที่ดินทั้งนี้ เป็นบัญญัติข้อเท็จจริงที่ศาลฎีกาไม่มีอำนาจแก้ไขลงล้างเสียได้ แต่มีประเด็นที่จะ

เพิ่มเติมความว่า โจทก์ถือกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของที่ดินยอมมีน้ำหนักซึ่งประพุดติ
ให้ถูกต้องตามพระราชกำหนดกฎหมายในลักษณะของห้ามที่ดินทุกประการ มี
เสียภาษีอากรเป็นต้น ฯ

ศาลฎีกาได้แสดงมานี้ จึงพิพากษาว่าฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น ให้
ยกเสีย ให้มีบังคับตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ทุกประการแต่ให้จำเลย
เสียค่าฤชาธรรมเนียมแทนขบวน ๓ ค่าลงเป็นเงิน ๑๑๐ บาท แทนโจทก์ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ
พระยานรเฑาะพัตถราชกิจ
ม. ด็กินเนชเดอเนอ์
พระยาทัตยานไมตรี

อธิบดีกรมตุลาการ

เจ้าพนักงานศาล

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๕๙ พ.ศ. ๒๔๕๖

พินัยกรรม วิเคราะห์ภาษา

ในพินัยกรรมของผู้ตายมีความว่า “ถ้าบุตรคนโตจะมี
เรือนในเวลาที่เขาพเจ้ายังมีชีวิตอยู่ ข้าพเจ้าจะตกแต่งให้
ทรัพย์ไปพอสมควรแล้ว ไม่ให้ ได้รับส่วนแบ่งในหนังสือ
พินัยกรรมอีกต่อไป” ข้อความดังกล่าวนี้คดีอ้างบุตรที่มีเรือน
ในระหว่างผู้ตายยังมีชีวิตอยู่ไม่ให้ ได้รับมรดกอีก ทรัพย์
สมบัติที่บุตรนั้นได้ ไปมาเล็กน้อยเพียงใดชื่อว่าสมควรแล้ว ไม่
ใช้หน้าที่ศาลจะชี้ขาดว่าสมควรฤยัง เป็นหน้าที่ของผู้ตายโดยแท้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ขุนวิจิตรวิทยาลัย ศิริ โจอ

ในคดีระหว่าง

นายพร ชำแดง กับ จำเลย

มรดกนี้โจทก์ฟ้องศาลแพ่งว่า ประมาณ ๒๐ ไม่นับเงินให้บิดา
โจทก์ทำพินัยกรรมยกทรัพย์ ให้แก่บุตรธรรมา จึงให้ตายแล้ว กลับมามีราคา
ได้ปกครองทรัพย์มรดกนั้นตั้งมา ภายหลังจากตั้งตายได้ทำพินัยกรรมไว้ ออก
01/10/2565

ฉบับหนึ่งยกทรัพย์สินมรดกให้แก่บุตร ๕ คน คือ โจทจำเลยและนายแม่ได้
ปกครองมาด้วยกัน บิดจำเลยนำพนักงานเกษตรวิจิตรคนหนึ่ง โจทได้รับ
ตามพินัยกรรมเพื่อจะตั้งชื่อจำเลยในโฉนดเป็นเจ้าของแก่ ๒ คน โจทขอให้
ศาลแบ่งที่ดิน แต่ตกเป็นมรดกกับบุตรหนึ่งก่อนแล้ว ให้แบ่งเป็นมรดกชั้นมารดา
โจทจำเลย ตามส่วนที่โจทควรได้เป็นจำนวนเงิน ๑๐๙๕๗ บาทเศษ ฯ

จำเลยทั้ง ๒ ให้การต่อสู้ว่า ทรัพย์สินมรดกควรให้แก่จำเลยตามพินัย
กรรมของกตัญญูมารดาเพียงคนเดียว แต่โจทไม่รับส่วนได้ อีกตามพินัยกรรมนั้น
เพราะได้รับส่วนแบ่งมันเสร็จไปแล้ว แต่คัดค้านว่าพินัยกรรมฉบับของ
บิดานั้นใช้ ไม่ได้ตามกฎหมาย ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่า เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ค.ศ. ๑๑๑ จึงให้
ทำพินัยกรรมฉบับหนึ่งยกทรัพย์สินให้แก่บุตรภรรยา พินัยกรรมฉบับนี้เจ้าพระยา
เทเวศร์วงศ์วิวัฒน์และพระยารัตนาธิเบศร์ได้ลงชื่อเป็นพยาน จึงให้ด้วยแล้ว กตัญ
ญูเป็นภรรยาได้เป็นอธิการปกครองทรัพย์สินนั้นมา ครั้นเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม
ค.ศ. ๑๑๗ กตัญญูมารดา โจทจำเลยทำพินัยกรรมอีกฉบับหนึ่งยกทรัพย์สินให้แก่บุตร
ชายหญิง ๕ คนด้วยกัน โจททั้ง ๒ ได้ มีเรือน ในเวลาเมื่อกตัญญูทำพินัยกรรม
แล้วและยังมีชีวิตอยู่ ก็คือที่ทำงานสัมพันธ์กับหลวงอาทวิศักดิ์ราชอุฎ ๑๒
ไร่ โหล่งแก่งตัวแดงเครื่องเขียนแก่ศิริประมาณราคา ๓๐๐ บาท ฝ่ายขุน
วิฑูรย์แต่งงานได้รับทองหมั้นหนัก ๑๒ บาทกับดินส้มคุด ๕ ชั่งเงินรับไหว้ทอง
๕
ที่ ๒ คน ฯ

ศาลแพ่งพิจารณาคดีว่า พินัยกรรมซึ่งคน โจทก์ โจทก์
ไม่ได้ทำตามกฎหมายลักษณะมรดกบทที่ ๔๙ เพราะมีผู้ตั้งชื่อเป็นพยานแค่
๒ คนไม่ครบบริบูรณ์ จึงต้องฟังว่าทรัพย์มรดกที่ผู้ มรดก อำนาจแต่งตั้งได้เป็น
อิสระปกครอง อำนาจแต่งตั้งได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์ ให้แก่บุตร ๕ คนได้ตาม
ประสงค์ ในพินัยกรรมอำนาจแต่งตั้งมีความว่า "บุตรคนโตที่ข้าพเจ้าตกแต่ง
ให้มาเยือนแล้วให้ทรัพย์ ไปพอดมศวรแล้ว ไม่ให้ ได้รับทรัพย์ส่วนแบ่ง
ตามพินัยกรรมอีกดังนี้" ศาลแพ่งจึงพิเคราะห์ว่าอย่างไรจะเรียกว่าได้รับทรัพย์
ไปพอดมศวรแล้วอันหมายความว่าผู้ตั้งชื่อศาลจะฟังว่าคดีนี้ให้ตรงตามความ
ประสงค์ของเจ้าพินัยกรรมไว้ แต่ศาลแพ่งพิเคราะห์เห็นว่าโจทก์ยังไม่ได้รับ
ทรัพย์ ไปพอดมศวรตามทักถนัดตายได้ตั้ง โจทก์จะยกทรัพย์ ให้ เพราะฉะนั้น
โจทก์ควรได้รับส่วนแบ่งอีก พิพากษาให้พระมรดกชายทอดตลาดทอดกันแต่ตกพิภพอัน
เขาเงินหักใช้ค่าฤชาธรรมเนียมกับค่าทนายความให้ โจทก์เสียก่อน เหลือเงิน
เท่าไรให้แบ่งเป็น ๕ ส่วน ให้แก่โจทก์จำเลยและทายมรดกคนละส่วนเท่ากัน ๆ

จำเลยอุทธรณ์ ๆ

ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ คัดเอาถ้อยคำศาลแพ่งคดีนี้ขึ้นไปตามนั้น ๆ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา คัดค้านว่าโจทก์ได้ออกเรือนตกแต่งแต่

ได้รับทรัพย์ไปพอดมศวรแล้ว พินัยกรรมนี้คนตั้งชื่อ ให้ ได้รับส่วนทรัพย์อีก ๆ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้โดยถ้อยแถลงว่า เห็นว่าความหนังสือพินัยกรรมว่าแบ่งที่ดินแก่ข้าชีวิตว่า ถ้าบุตร ๕ คนนั้นคนใดคนหนึ่งจะมีเรือนในเวลาที่ข้าพเจียยังมีชีวิตอยู่ ข้าพเจ้าจะยกแบ่งให้ทรัพย์สินไปพอสมควรแล้ว ข้าพเจ้าไม่ให้ส่วนทรัพย์สินแบ่งในหนังสือพินัยกรรมนี้ต่อไปดังนี้

ศาลแห่งมาเถื่อนถามว่า “ให้ทรัพย์สินพอสมควรแล้ว” เมื่อแต่งงานแต่เดิมมีคนเองว่าเป็นผู้จะคิดสืบอย่างไรพอสมควร แบ่งทรัพย์สินยกกรรม หันหวนตั้งไปทางไหน ยิ่งซ้ำอ้างว่าจะตัดสินให้ โทษกับความประสงค์ของข้าแต่กับผู้ทำพินัยกรรมเป็นที่น่าสงสัยยิ่งนัก แต่ความประสงค์ของผู้ทำพินัยกรรมนั้นเมื่อพิเคราะห์ที่สำคัญแห่งภาษาคำว่า “ถ้าบุตรคนหนึ่งคนใดจะมีเรือน (ในเวลาที่ข้าพเจียยังมีชีวิตอยู่) ข้าพเจ้าจะยกแบ่งให้ทรัพย์สินไปพอสมควรแล้ว ไม่ให้ได้รับส่วนแบ่งในหนังสือพินัยกรรมนี้ต่อไป” เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นคำสั่งที่ใจว่าบุตรคนใดจะแต่งงาน อันแต่กลับจะได้ให้ทรัพย์สินไปพอสมควร แล้วไม่ให้ได้รับส่วนแบ่งอีกเป็นใจความสำคัญ แต่ใครจะเป็นผู้ตัดสินว่าพอสมควรฤาไมั้น ข้าแต่กลับมารทาคคนเคียวผู้ จะยกแบ่งให้ ทรัพย์สินไม่ใช่ถูกไม่ใช่ศาลแห่งศาลอุทธรณ์จะตัดสินในเวลานี้ ถูกคนใดได้ชักเวียนเมื่อข้าแต่กลับมารทาคยังมีชีวิตอยู่ ข้าแต่กลับได้ยกแบ่งให้ทรัพย์สินไปเองกับมือ ใครจะซึ่งรู้ดีไปกว่าข้าแต่กลับว่า ยังไม่พอสมควรถูกคนนั้น ตาม

01/10/2565

ภาษาและความประสงค์แห่งหนังสือพินัยกรรมข้าแต่กลับตัดว่าไม่ให้ ได้ สุน

๑๙๕

แบ่งอีก ศาดต่างปลูกษาคัดผิดทางพิจารณา คคนี้เกิดเพราะแรงหมอความ
กถันความให้แตกร้างไม่พอที่พอทาง ฎีกาจำเลยพั่งขึ้น ให้ยกคำพิพากษา
ศาดต่างแยกพ้องโจท ให้ โจทใช้ค่าฤชาธรรมเนียมตลอด ๓ ศาดแต่คำ
ทนายความแทนจำเลยเพียง ๑๒๐๐ บาทพอหมอปากหมอมคอ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๔ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตุ้ตติ

พระยานเรนติบญุราภิก

พระยาเกษมศังการ

อธิบดีทรงปลูกษา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๖๐ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา ศาล ฎีกา

คนร่วมของอังกฤษรัฐเบียร์ภายหลังสัญญาทางพระราชไมตรี พ้องคนไทย ตกศาลต่างประเทศ คู่ความหลุดเกล้า ๆ ถวายฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้ คดีคนไทยเป็นโจทฟ้องแย้งคนร่วมของอังกฤษตกศาลมีอำนาจ คู่ความฎีกาได้แต่ในปัญหาพิพาทด้วยข้อกฎหมาย

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

เจ้ารัตนมนตรีวันทิพย์

โจท

ในคดีระหว่าง

เงินแดง

จำเลย

มูลกรณีโจทฟ้องขอใหม่บังคับจำเลยใช้เงินค่าไม่ช้อนหลักตามหนังสือบังคับใช้เงิน ซึ่งจำเลยทำให้ โจทยึดได้เงินเต็ม ๘๓๑๑ บาท กับทั้งค่าบวดยการด้วยแปะเงิน ๑๐๑.๖๒ บาท ฯ

เงินแดงจำเลยให้การปฏิเสธ แลฟ้องแย้งขอตั้งว่าเมื่อ ๔ ปี มาแล้ว ^{๒๐๑๑/๑๒๖๕} เงินแดงทำสัญญารับซื้อไม่ช้อนหลักจากเจ้าวันทิพย์ ได้ ให้เงินค่า

ไม่ต้องนำไปแล้ว เจ้าแวนทิพย์ ไม่ส่งไปตามสัญญา จึงแดงจึงหักเงิน
 ดองนำค่าไม้ ไช้เงินซึ่งเจ้าแวนทิพย์ฟ้องเรียกเงิน ๘๓๑๑ บาทแล้ว ยังคง
 เหลือเงินอีก ๖๓๘๙ บาท เจ้าแวนทิพย์ยังกดขี่เบียดเบียนเงินแดง จึง
 ขอให้ศาลบังคับให้เจ้าแวนทิพย์ใช้ ๖

ศาลต่างประเทศพิจารณาดำเนินคดีว่า เจ้าแวนทิพย์หนึ่งต่อสัญญา
 ของเงินแดงทำผิดใช้เงินให้ โจทก์ได้ไปเป็นหลักฐานถึง ๓ ฉบับ และมีพยาน
 มุขคดีประกอบว่าโจทก์ได้ ไปทวงเงินรายนี้จากเจ้าแวนทิพย์ แต่เจ้าแวนทิพย์
 เพียงดื้อดองเอา ฝ่ายเงินแดงอ้างว่าไม่ได้รับใช้ ๆ เงินซึ่งเจ้าแวนทิพย์
 ได้ทำให้ยึดไว้ เมื่อหักกันแล้วหลักฐานจำเลยแก่ ก็ไม่น่าเชื่อฟังว่า
 ไปไม่ได้รับใช้ที่จริงโดยเหตุหลายประการ คือเมื่อเจ้าแวนทิพย์ ยินยอม
 กัดเงินแดงก็ให้ทวงเงินคืน ๆ มิได้ต่อสู้ว่าใช้เงินหักกันแล้วต่อเมื่อโจทก์
 ขอยึดไม้ธนูสักไว้ก่อนคำพิพากษา จึงได้เพิกขายฟ้องแย้งเรียกเงิน ๖๓๘๙
 บาท กล่าวว่าได้ ให้ดองนำเป็นค่าไม้ ไม้ แต่กลับขึ้นว่าเงินที่โจทก์
 นั้นจริง แต่เพียงกล่าวได้หักใช้กับเงินดองนำค่าไม้แล้ว มิใช่ได้รับใช้เงิน
 ซึ่งว่าโจทก์ทำให้ ไม้เป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามพยานเบิกความว่าเป็นผู้
 เขียน ใบเสร็จฉบับนี้ แต่คำนายผู้โจทก์มีแตกต่างกับพยานอื่น จนที่ต่อสู้
 กับคำจำเลยของพัวเป็นจริงไม่ได้ทั้งนี้ แต่ใบเสร็จสำคัญฉบับเงินแดงก็มีได้
 เสร็จออกด้วยยืนยันแก่โจทก์ จนกระทั่งสืบพยานโจทก์เสร็จแล้ว อนึ่งถ้าเงิน
 แดงได้หักเงิน ไช้เงินรายที่ โจทก์ฟ้องนี้จริงแล้ว โฉนดเงินแดงจะไม่เรียก

01/10/2565

หนังสือสมัครใช้เงินคืน เมื่อได้ความจริงดังนี้ คดีควรฟังว่าเงินแดงยังเป็นเงิน
เจ้าแฉ่งทักขย้อยเต็มตามจำนวนในใบหนังสือสมัครใช้เงินลงวันที่ ๒๓ ตุลาคม
พุทธศักราช ๒๔๕๓ แต่ฟ้องของเงินแดงเป็นฟ้องเท็จแก่เถิด จึงพิพากษาให้
เงินแดงจำเลยใช้เงินให้เจ้าแฉ่งทักขย้อยเต็มตามฟ้อง แต่ใช้ค่าฤชาธรรมเนียม
กับค่าทนายแทนโจทก์ ๔๖๐ บาท กับให้ยกฟ้องแย้งของเงินแดงเสีย ๑

เงินแดงอุทธรณ์ ๑

ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ๑ คัดค้านยื่นคัดค้าน ๑

เงินแดงอุทธรณ์ ๑ ถวายฎีกาทิ้ง ๒ ส่วนฉนวน ๑

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาคดีนี้ เห็นว่าคดีเจ้าแฉ่งทักขย้อย โจทก์
ฟ้องเงินแดงจำเลยตกกระโหลงคดีคัดค้านต่างประเภท เพราะเจ้าแฉ่งทักขย้อยเป็น
คนอังกฤษบุตรเขยภรรยาหลังหนังสือสัญญาไมตรี คู่ความอุทธรณ์ว่า ถวายฎีกา
พิพากษด้วยข้อเท็จจริงได้ แต่คดีเงินแดงโจทก์ฟ้องแย้งเจ้าแฉ่งทักขย้อยจำเลยตก
กระโหลง ศาลมีอำนาจได้ พิจารณาตาม สัญญาไมตรี แลยื่นอุทธรณ์ ต่อศาล
อุทธรณ์กรุงเทพ ๑ เป็นศาลสูงสุดที่จะชี้ขาดปัญหาข้อเท็จจริงในคดีนั้น ตามหนังสือ
สัญญาทางพระราชไมตรีระหว่าง กรุงสยามแลกรุงอังกฤษพุทธศักราช ๒๔๕๑
คู่ความจะถวายฎีกาได้แต่ก็มีปัญหาพิพากษด้วยกฎหมาย กรรมการเห็นว่าคดี
แย้งกันทั้ง ๒ ส่วนฉนวนนี้ ไม่มีปัญหากฎหมายเลยพิพากษกันว่าได้เป็นอันจริงฎา
หามิได้ เหตุนี้จึงมีแต่เฉพาะคดีเจ้าแฉ่งทักขย้อย โจทก์ฟ้องเงินแดงที่จะฟังวินิจฉัย
ต่อไป กรรมการได้ พินิจพิจารณาซึ่งเท็จจริงแห่งคำพยาน โดยตั้งด้วยแล้ว

เห็นว่าคำสั่งทั้ง ๒ ปรากฏสามารถช่วยวินิจฉัยพิจารณาแยกกฎหมายแล้ว ไม่
มีเหตุที่จะให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขเป็นอย่างอื่น ฎีกาแดงฟังไม่ขึ้นให้ยกคดีทั้ง
๒ ฉบับ ให้ใช้คำพิพากษารวมเนียมแต่คำทำนายความแทนเจ้าแฉ่งทิพย์ขึ้น
ศาลฎีกาดำเนินคดี ๕๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๔ มีนาคม พุทธศั ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยานรเณศินัญชากิจ

พระยาภักดียานไมตรี

ม. เสด็จออก

อธิบดีกรมตุลาการ

จำเลยให้การต่อสู้ว่า โฉนดที่ดินหมายเลขที่ ๑๑๘๕ เป็นของจำเลย มีชื่อในโฉนดคนเดียว แดงเงิน ๑๙๒๐ บาทที่แบ่งไว้ ในพินัยกรรมมิได้ อยู่แก่จำเลย ททรัพย์อื่น ๆ ทำมาหาได้ในระหว่างที่จำเลยอยู่กินเป็นสามี ภรรยา กับนายเตียงม เป็นของจำเลย แต่คดีค้านว่า โจทก์ทำพินัยกรรมปลอม ไม่ควรฟัง ฯ

ศาลแพ่งพิจารณาแล้วปรากฏว่า นายเตียงมได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์ พักตร์ให้แก่โจทก์ทั้ง ๒ โดยถูกต้องชอบด้วยกฎหมาย แต่โฉนดหมายเลข ที่ ๑๑๘๕ ซึ่งจำเลยอ้างว่าเป็นของจำเลยนั้น เดิมมีชื่อนายเตียงมกับจำเลย รวมอยู่ด้วยกันครบเมื่อ นายเตียงมตายแล้ว จำเลยนำโฉนดไปโอนลงชื่อ จำเลยเป็นผู้รับมรดกแต่ชื่อเดียว โจทก์ได้ยื่นขอพร้อมใจด้วยทั้งนี้ จะ ฟังว่าการโอนนั้นถูกต้องตามกฎหมายยังไม่ได้ ควรฟังว่าโฉนดที่ ๑๑๘๕ แดงเงิน ๑๙๒๐ บาทตามหนังสือรับจำนำที่ดินนายแขกไว้ นั้น เป็นดินส่วมรดก ระหว่างนายเตียงมกับจำเลย ส่วนทรัพย์อื่นที่ โจทก์ฟ้องเรียกนั้น โจทก์ไม่มี พยานหลักฐานมาแสดง ให้ชัดชัด โจทก์ไม่มีอำนาจเรียกร้องเอาแบ่งได้ จึงพิพากษาให้แบ่งที่ดิน โฉนดหมายเลขที่ ๑๑๘๕ แดงเงิน ๑๙๒๐ บาทเป็น ๓ ส่วน ให้เป็นของนายเตียงม ๒ ส่วนของจำเลย ๑ ส่วน ๆ ของ นายเตียงมให้ โจทก์รับไปตามพินัยกรรม ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียมแก่ กำนายแทนโจทก์ ๑๕๐ บาท ฯ

โจทก์จำเลยร้องอุทธรณ์ ฝ่ายโจทก์ขอให้ศาลแบ่งทรัพย์สินหมายเลขที่ ๓-๔-๕-๖-๗-๘ เป็นสินเดิมรดด้วยอ้างเหตุว่าจำเลยให้การรับชู้แล้ว ว่าทรัพย์สิน พักตร์ เหล่านี้ เป็น ทรัพย์สิน ที่ ทำ มา ทา ได้ ในระหว่างที่ จำเลยอยู่ กับกับ นายเสงี่ยม ฯ

ฝ่ายจำเลยร้องแก้ฐานข้อ ๓ ใหม่ว่า เมื่อ นายเสงี่ยมมาอยู่กินกับ จำเลยไม่มีทุนสินเดิม จำเลยมีทุนฝ่ายเดียวควร ได้ ส่วนแบ่งสินรด ๒ ส่วน ขอให้ศาลสืบพยานในข้อนี้ ฯ

ศาลอุทธรณ์ กรุงเทพ ฯ ปฏิเสธว่า ทรัพย์สินหมายเลขที่ ๓-๔-๕-๖-๗-๘ ที่โจทก์อุทธรณ์ขอให้แบ่งเป็นสินเดิมรดด้วยนั้นฟังได้ เพราะ จำเลยได้ ให้ การรับ แล้ว ในด้านอื่น ข้อที่จำเลย ร้องอุทธรณ์ขอให้ สืบพยาน จำเลยเพิ่มเติมความเมื่อจำเลยกับนายเสงี่ยมมาอยู่กินด้วยกัน จำเลยมีทุนสิน ฝ่ายเดียวนี้ไม่สมควรอนุญาต เห็นว่าจำเลยฟังจะยกทำข้อตั้งขึ้นอุทธรณ์ มิได้ เป็นประเด็นแต่ศาลต่าง จึงพิพากษาให้แก้ คำตัดสินศาลแพ่ง ให้เอาทรัพย์สิน พักตร์หมายเลข ๓ ถึง ๘ รวมเข้าเป็นสินเดิมแบ่ง ให้ นายเสงี่ยม ๒ ส่วน จำเลย ๑ ส่วน ฯ นายเสงี่ยมให้ โจทก์รับไป นอกนั้นก็ยื่นตามคำตัดสินศาลเดิม ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมพร้อมกันปรึกษาถ้อยความคดีนี้ เห็นว่าถ้า จำเลยเอาความจริงออกข้อตั้ง อย่าให้ คัดตั้งทางคดีพินัยกรรมอันผู้ตายได้ทำ ไว้จริง ก็จะมีทางได้ส่วนแบ่งทรัพย์สินมากกว่าที่ศาลได้ตัดสินให้ ศาลอุทธรณ์

01/10/2565

ทั้ง ตาม คำจำเลย รับเอง ในด้านอื่น ว่า ทรัพย์สิน พักตร์ นั้น ทำมาทาได้ ใน ระหว่าง

ผัวเมียอยู่ด้วยกันวินิจฉัยว่าเป็นดินมรดก นายเสี้ยมผัวยอมมีสิทธิเป็น
 ส่วนชายหาหญิงคน บังคับให้แบ่ง ๒ ส่วนให้แก่ใจทงตามพินัยกรรมจำเลย
 ได้ ๑ ส่วนจำเลยฟังมาได้ความคดียกข้อดี ใหม่ว่านายเสี้ยมมาอยู่ไม่มีทุน
 บังคับ ว่าเงินรับจำนำเป็นสินเดิมของจำเลยบ้าง ในชั้นศาลอุทธรณ์แดงรอง
 ประเด็นสืบใหม่ครั้งนี้ ควรแก้ที่ศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาต ถ้าศาลโดยยอม
 ให้ทำได้ดังนี้ คู่ความก็จะเป็นส่วนกันไม่สู้ตั้งคดีเองได้โดย กรรมการ
 เห็นชอบด้วยคำที่ศาลอุทธรณ์ปรากฏมานั้น เว้นแต่ความข้อ ๑ ซึ่งจำเลยร้อง
 คัดค้านขึ้นชื่อว่า ศาลแบ่งส่วนที่ไม่โดนตั้งขึ้นชื่อนายเสี้ยมกับจำเลยเป็น
 เจ้าของรวมกันนั้นควรแบ่งตกลงเท่ากัน เห็นว่าจึงตั้งขึ้นฟ้องเพราะ กต
 ผัวเมียตายจากกัน มีไร่คต้อย่า จึงควรวินิจฉัยเอาลักษณะออกโดนคตดินเป็น
 ใหญ่ให้แก้คำพิพากษาศาลต่างว่า เมื่อได้ประมัตต์ส่วนตกลงราคาเท่าใดแล้ว
 ให้แบ่งส่วนให้ ใจทงจำเลยได้ฝ่ายตรงเท่ากัน นอกจากที่แก้ ดังนี้ ใจทงบังคับ
 ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ คำกรรมเขียนขึ้นศาลนี้ให้เป็นกพิไป เพราะ
 ฝ่ายทนาย ใจทงเดิมมิได้กระดิกทำคำแก้ฎกายนเลย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๖ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์
 พระยานรเทศบัญญัติ
 พระยาเกษมศุกรารี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๐๕ พ.ศ. ๒๕๕๖

ที่ดิน จำนำ ขายฝาก

ทำหนังสือสัญญาจำนำที่ดินกันไว้แล้วหลายฉบับสัญญาไม่
ไม่ส่งตอก ผู้รับจำนำจึงเข้าทำนาก่างตอกขึ้นมา ๗ ปี
กิริยาครั้งนี้เป็นขายฝาก ผู้ทมิ่สวนในที่ดินนั้นอาจขอไถ่ได้
ใน ๑๐ ปี ผู้รับจำนำจะอ้างข้อความในหนังสือสัญญามา
คัดค้านอาจไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์วิชาหลวงพิเศษ

อ้างตั้งจ่าย

โจท

ในคดีระหว่ง

อ้างตั้งอัน

จำเลย

มูลกรณีโจทฟ้อง ศาลมณฑลนครไชยศรี ว่าเมื่อวันที่ ๒ กันยายน
พุทธศัศ ๒๕๕๗ นายใจเอาที่นาโฉนดที่ ๔๗๔๓ ซึ่งโจทมีตัวตนเป็นเจ้าของ

ไปจำหน่ายไว้แก่จำเลยเป็นเงิน ๑๐๔๐ บาทนายโจทยพดามสัญญาไป ฝ่าย
จำเลยเขายึดถือที่นานนั้นทำค่างคอกเบียดมา ณบัดนี้โจทขอให้นำคืน
จำเลยไม่ยอมให้ได้ จึงขอให้ศาลบังคับ ฯ

จำเลยให้การต่อสู้ว่า นายโจทนายโจจำหน่ายไว้แก่จำเลย ชาติสง
คอกเบียดมา ๓ ปี นายโจมอบที่นาให้เป็นสิทธิแก่จำเลยแล้ว โจทไม่มี
อำนาจขอได้ ฯ

ศาลมณฑลนครไชยศรีพิจารณาเห็นว่าคดีเรื่องนี้ไม่จำเป็นต้องสืบพยาน
บุคคล เพราะข้อวินิจฉัยอาศัยอยู่กับคดีครั้งก่อน ๆ ซึ่งฟังเป็นจริงได้ว่า
ที่นาพิภพนั้นเดิมเป็นของนายเจ้าตำมีช้างแควงหริศภรรยา นายเจ้าข้าหริศตาย
ที่นารายนี้ตกเป็นมรดกให้แก่ช้างแควงเสงภรรยา นายโจทกับช้างแควงเทศแควงจ้อย
คละส่วนเท่ากัน ครั้นต่อมาเมื่อปี ๑๒๓ นายโจทตำมีช้างแควงเสงเอาที่นา
รายนี้ ไปทำหนังสือสัญญาจำหน่ายไว้แก่ ช้างแควงอื่นจำเลยเป็นเงิน ๑๐๔๐ บาท
แล้วนาย โจทก็หายสาบสูญไป ช้างแควงอื่นจำเลยจึงเขย็ดคหน้าทำกันค่างกระยา
คอกเบียดมา ครั้นเมื่อเดือนกันยายน คศ ๑๒๕ โจทในคดีนี้ฟ้องรับได้
อำนาจยื่นจำเลยกับนายโจทคือศาลราชโองการ ฯ คดีต้นให้ โจทแพ้ ฐ
เหตุว่าเมื่อขายโจจำหน่ายที่นาโจทได้รู้ เห็นยินยอมด้วย โจทต้องรับผิดชอบ

๒๐๗

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ เห็นว่ามรดกคดีเป็นราย
ฝากอยู่ในกำหนด ๑๐ ปี โจทก์มีอำนาจได้แค่เพียง ๑ ส่วนแบ่ง ๔ ส่วน
แห่งหนึ่งตามราคาต้นเงิน ความที่ศาลดวงปลัดขานมานั้นชอบแล้ว แต่ไม่
เห็น มีปัญหายากมากเพียงใดนอกจากเนติบัณฑิตจะขอมีใจรับรองฎีกาให้ยาว
ความ ฎีกาจำเลยทั้งโมฆะ ไทยยกเลย ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียมแต่ค่า
ทนายความแทนโจท ๕๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๘ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยานรเฑสินัญชากิจ

พระยาเกษมศังการ

อธิบดีทรงปลัดขาน

๒๐๘

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๒๙ พ.ศ. ๒๕๕๖

ชาญ เจตนา

ใช้ มีดแทงถูกหน้าอกใต้สับักขวาซึ่งเป็นที่สำคัญแต่เขา
ตายเพราะบาดแผลในระหว่างเวลาครึ่งนาฬิกาตั้งนี้ วินิจฉัย
ว่ามีเจตนาจะฆ่าเขาโดยแท้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ในคดีระหว่าง อัยการเมืองนครเขื่อนขันธ์ โจท
นายมูบ จำเลย

กรณีนี้โจทก์หาว่าจำเลยฆ่าคนตายโดยเจตนา ศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์
พิจารณาแล้วส่งจำนวนให้ศาลพระวราชอาณาคดีสิน ศาลพระวราชอาณา
ปฤกษาฟังว่า จำเลยได้เอามีดแทงเข้าหน้าอกที่หน้าอกตายจริง แต่หาได้
มีเจตนาจะฆ่าให้ ถึงตายไม่ จำเลยก็ยังมีคุณสมบัติตามลักษณะอาญามาตรา

๒๕๑ ฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา รัชชกาลที่สิบให้จำคุกจำเลยมีกำหนด ๑๕ ปี ค่าฤทธาธิ์เห็นชอบด้วย ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกาฐานคนอนาถ ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาด้วยกัน เห็นว่าตามทางพิจารณา แม้จะไม่ได้ความปรากฏว่าจำเลยได้มีสติ เหตุอันบังเกิด แต่ภรรยาที่จำเลย แหงเงินห้าวันนั้น จำเลยเลือกทางเอาตรงนำออกได้ส่งภรรยาซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ แต่ใช้กำลังทวงอ้อมกอด เป็นเครื่องประหาร เงินห้าวันถูกแทงอยู่ได้ ไม่ถึงครึ่ง ชั่วโมงถึงขาดใจตายดังนี้ เห็นว่าจำเลยมีความผิดความถึงขั้นอาญา มาตรา

๒๕๙ ฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาแก่ ก่าพิพากษาศาลอุทธรณ์ถึงจำคุกอ้อม อ้อมอ้อมไว้จำคุกเห็นเป็นความผิดถึงฐานเจตนา แต่มีคดีเสียไม่อาจไว้ เพราะพนักงานอัยการ โจทก์ไม่ขอทูลฎีกาขึ้นมอ กรรมการเห็นว่าควรแก้บท ที่ปลุกชาววงมาไม่ชอบนั้น แต่กำหนดโทษจำเลยคงให้จำคุกจำเลย ๑๕ ปี ตามคำพิพากษา ศาลล่างไม่แก้ ขึ้น เพราะ อัยการ โจทก์พอใจแล้ว โหยก ฎีกา อนาถจำเลยเสีย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ
พระยานวเนติบัญชาการ
พระยาเกษมศุกรี

อธิบดีทรงปลุกษา
01/10/2565

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๗ พ.ศ. ๒๕๕๖

ที่ดิน กรรมสิทธิ์

ตอบเขาซื้อที่ดินลงในหนังสือซื้อขายกับผู้อื่นซึ่งเขามอบให้ตนมาเป็นผู้ซื้อแทน เขามีได้วากจำนอง แต่มิได้ยอมให้ตนใช้อำนาจในที่ดินนั้นเลย ดังนั้น ตนจะอ้างสิทธิในที่ดินนั้นไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ	ให้กรรมการตรวจฎีกา
ตุลาการศาลฎีกา	ตรวจคำพิพากษาศาลฎีกา
ในคดีระหว่าง	นางสาวสุวิมล ใจท
	พระยาเดโชไชย ฐาปนกิจ
	จำเลย

มรดกศาลฎีกาฟ้องศาลแพ่งว่าเมื่อ ๗-๘ มีนาคม ๒๕๕๖ ใจทจำเลยเข้าทุนกับรับเดโชไชยที่คืนบ้านวัดคัมภีร์พลาตของหม้ายกระต๊อวงยุคิธรรมเป็นราคา ๓๒๔๐ บาท ใจทจำเลยมีชื่อลงในหนังสือซื้อที่ดินด้วยกัน บัดนี้จำเลยนำพนักงานเกษตรจังหวัดที่จะรับโฉนดในนามจำเลยผู้เดียว รขอบังคับจำเลยขายทอดตลาดที่ดิน แบ่งเงินให้ ใจทครึ่งหนึ่ง ฯ

จำเลยให้การต่อสู้ว่า ที่รายนี้จำเลยได้ออกเงินมอบให้ โจทก์ไปรับ
เดหลังมา โจทก์กลับเอาชื่อใส่ในหนังสือสัญญาซื้อขายด้วยจำเลยมิได้ ว่ากล่าว
เพราะเห็นว่าโจทก์เป็นน้อง แต่จำเลยก็ยังมีใจมอบที่ดินรายนี้ แม้แต่ส่วน
ใดส่วนหนึ่งให้ โจทก์ปกครอง ฯ

ศาลแพ่งพิจารณาดำเนินคดีว่า โจทก์อ้างคดีหนังสือซื้อที่ดินจากกอง
หมายซึ่งมีชื่อ โจทก์จำเลยเป็นผู้ซื้อ ก็มิใช่แต่ราคาที่ดิน โจทก์ใช้เงินให้กองหมาย
๒ ฉบับมาดัดแปลงเป็นหลักฐาน แต่ไม่มีพยานบุคคลสืบประกอบหนังสือนี้
ว่าโจทก์ได้ออกเงินเช่าทุนกับจำเลย ฤ็ได้ ใช้จำนวนจากปกครองที่นั้นแต่อย่างไร
อย่างหนึ่งเลย ด้วยจำเลยนำพยานสืบได้ความสมควรต่อสู้ว่า จำเลยได้มอบ
เงินให้ โจทก์ไปรับเดหลังที่รายนี้มาได้ แต่เวลาทำหนังสือซื้อขายจำเลย
ไม่ยอมให้ โจทก์เป็นธุระ โจทก์มอบเอาชื่อตนลงในหนังสือซื้อที่ดินด้วย แต่
จำเลยได้ ใช้จำนวนจากปกครองที่นั้นมาจ่ายด้วย ดังนั้นจะพึงว่าโจทก์มีส่วนเป็น
เจ้าของที่ดินด้วยไม่ได้ อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๔/๑๒๓ เป็นบัน
ทึกรฐานพิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์ ให้ โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแต่ค่าทนาย
แทนจำเลย ๑๐๐ บาท ฯ

โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ ตัดสินยืนตามศาลแพ่ง

โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกาคัดค้านว่า กติการวินิจฉัยตามบันทึกรฐาน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๖/๑๒๗ แต่พระราชบัญญัติรัชกาลที่ ๔ ฯ

01/10/2565

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาหารือ เห็นว่า โจทก์เดิมมิได้มีพยาน
 ว่าได้ชำระเงิน ชำชนกับจำเลยหรือที่ฎีกาได้ปกครองกันนั้น มีแต่ชื่อในหนังสือ
 ซึ่งคนตอบเอาลงไว้แต่จะรับมีเป็นระเบียบ หนึ่งยังไม่ได้ ข้ออ้างพระราช
 บัญญัติรัชกาลที่ ๔ แต่คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๖/๑๒๗ นั้นมีถูกแก่รูปคดี
 เลย ศาลแพ่งวินิจฉัยว่าเจ้าของที่ดินใดแม้จะได้ยอมให้ตั้งชื่อตนเองกับ
 ชื่อผู้อื่นในหนังสือสำคัญด้วยกัน แต่ยังไม่ถือหนังสือสำคัญนั้นชย บังมิได้
 แบ่งปันที่ดินให้ อีกฝ่ายหนึ่งเช่าปกครอง ผู้นั้นยังคงถือความเป็นเจ้าของ
 กรรมสิทธิ์อยู่แต่ข้อความบันทึกฐานฎีกาที่ ๒๒๔/๑๒๓ ดังนี้ กรรมการ
 เห็นชอบด้วยทุกประการ แต่พิพากษายืนตามเหตุผลที่ศาลแพ่งได้ยกขึ้นแสดง
 ไว้ใน ใบบัญชีศาลฎีกาเดียว ให้ โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแต่ค่าทนายชั้น
 ศาลฎีกาแทนจำเลย ๑๐๐ บาท

ศาลฎีกา วันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ
 พระยานเรนทิพย์ราชา
 พระยาเกษมศรีธการ

อธิบดีกระทรวงยุติธรรม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๕๗ พ.ศ. ๒๕๕๖

วิธีพิจารณา เจตนา ค่าเสียหาย

เข้าชุดแรโดยคิดว่าตนได้วางเงินค่าประมวลขอประทานบัตร
ทำเหมืองไว้แล้วดังนั้น ไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์ แต่
มีผิดตามพระราชบัญญัติเหมืองแร่มาตรา ๘๐ แลแรกที่ชุด
ไปมากน้อยเท่าไรก็ต้องใช้ราคาฤกษ์ตั้งคืน เพราะเป็นคดีเข้า
ลักษณะที่ทรัพย์สิน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์
อัยการมนตรีถนอมศรีธรรมราช โจท
ในคดีระหว่าง

- ๑. สิ้นทองเฮ้ง ๒. สิ้นเคียงชีวิต
 - ๑. สิ้นจุ่ม (ร่วมร้องยังกฤษฎ)
- จำเลย

กรณีโจทฟ้องว่าไม่มีพหุศก ๒๔๕๔ ระหว่างวันที่ ๑๕ พฤษภาคม
ถึงวันที่ ๑๗ ตุลาคมจำเลยได้กระทำความผิด ก็ขอข ๑ สิ้นทองเฮ้งกับสิ้นเคียงชีวิต

๐1/10/2565

หนึ่ง ให้ห้ามจำเลยไม่ให้ชุดแร่แก่ให้ รือโรงชอกจากที่เหมืองนั้น และ
ได้มีหนังสือถึงจำเลยเองฉบับหนึ่งให้มารับเงิน ๖๐๐๐ บาทคืนไป แต่บังคับ
ให้ ออกจากที่แปลง ๗ ภายในกำหนด ๗ วัน จำเลยได้รับหนังสือฉบับนั้นแล้ว
ก็เพิกเฉยเสีย จนนายอำเภอชกตายต้องออกไปห้ามแต่บังคับให้จำเลยรือโรง
จำเลยหายยอมทำตามคำสั่งไม่ กลับทำให้ฟ้องจับได้จึงจะออกคังนี้ และ
โจทก์ได้ข้อความว่าจำเลยได้ชุดแร่แก่เหมืองนั้นส่งออกไปขายยังเมืองดังโคปร์ ๒
ครั้งแล้ว แต่คนจับได้แรกจนลงหิน ๕๖ กระสอบด้วย ๑ คำคมอำนาจ
มณฑลนครศรีธรรมราชจึงปลูกษาชชาติว่า จำเลยยังไม่ผิดในฐานลักทรัพย์
เพราะว่าเวลานั้นไม่ได้ อยู่ในความรักษาของรัฐบาล ๑

- (๑) จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติเหมืองแร่มาตรา ๔ แด
มาตรา ๘๐ ให้ปรับจำเลย ๓ คนเป็นพินัยทดวงศะ ๒๐๐ บาทกระทรวงหนึ่ง ๑
- (๒) เจ้าพนักงานได้ห้ามปรามจำเลยแล้ว จำเลยชักขวางไม่ยอม
ทำตามคำสั่ง มีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๓๓๔ ข้อ ๒ ให้ปรับ
จำเลยทั้ง ๓ เป็นพินัยทดวงศะ ๕๐ บาทอีกกระทรวงหนึ่ง ๑
- (๓) ให้จำเลยทั้ง ๓ ใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐบาลเป็นเงิน ๑๐๐๐๐
บาท ๑
- (๔) ให้ปรับแร่ ๕๖ กระสอบที่ยึดไว้เป็นทดวง ๑
- (๕) ให้ปรับแร่ ๒๕๐ กระสอบที่จำเลยเก็บไว้ อีก ๑

(๖) ห้ามมิให้จำเลยเก็บแ้วในแปลงที่ ๗ ต่อไป ฯ

(๗) ให้รับได้จำเลยออกจากเหมืองแปลงที่ ๗ ภายใน ๑ เดือน นับ
แต่วันคดีขึ้น ฯ

(๘) ให้จำเลยเสียค่าอุทธรณ์เนียมแทน โจทก์ครบ ฯ

(๙) ให้ โจทก์หักเงิน ๖๐๐๐ บาทที่จำเลยส่งเป็นดวงนำไว้แทนค่า
เสียหายที่จำเลยจะต้องใช้ ฯ

โจทก์จำเลยต่างร้องอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ ปฏิเสธว่าจำเลยนั้นอยู่ในความรักษาแห่งรัฐบาล
แต่จะพึงว่าจำเลยมีสิทธิฐานตกทรัพย์สินไม่ได้ เพราะจำเลยด้กัญญาว่าตนประสงค์
ทำแ้วในที่เหมืองนี้ได้ และได้วางเงินเป็นประจำดวงนำไว้แล้วเขาก็ทำก่อนได้
ไม่พักรอรับประทานบัตรดังนี้ เห็นว่าจำเลยมีได้ มีเจตนาร้าย ฯ จำเลย
ย่อมมีความผิดแต่เพียงในพระราชบัญญัติเหมืองแร่มาตรา ๕๐ แต่ลักษณะ
อาญามาตรา ๓๓๕ ข้อ ๒ ฐานขโมยทรัพย์พนักงาน ฯ แต่ค่าเสียหายที่
รัฐบาลต้องเสียแ้วเพราะจำเลยขุดเอาไปขายนั้น เห็นว่าแ้วที่จำเลยด้งออก
ไปขายยังมีของถึงกไปวันนี้ความปรากฏว่าจำเลยได้เสียภาษีแล้ว เงินที่
จำเลยวางไว้เป็นประกัน ๖๐๐๐ บาทนั้นเป็นค่าเสียหายพอสมควรแล้ว จึง
แก้คำตัดสินศาลเดิมว่า

(๑) ให้ รับแ้ว ๕๖ กระสอบที่ยึดไว้ นั้นเป็นหลวง ถ้าแ้วที่โรง

จำเลยยังมีอีกมากนชยเท่าใดก็ให้ รับด้วย ฯ

(๒) ให้รับได้จำเลยออกจากที่แปลง ๗ ๑

(๓) ให้ปรับเงินคองเฮ่งจำเลยที่ ๑ แลจำเลยชิงจำเลยที่ ๒ ตาม

มาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติห้ามชิงแร่เป็นเงินคอง ๒๐๐ บาท แต่ข้อ
ที่จำเลยรับคำสั่งเจ้าพนักงานเป็นความผิดในลักษณะของฎานั้น ศาลอุทธรณ์
เห็นว่าเปนความผิดเนื่องในกระตงเดียวกัน ไม่ต้องตั้งโทษจำเลยในฐานะอื่นอีก ๑

ฝ่ายจำเลยจำเลยที่ ๓ นั้นไม่ควรมีความผิด เพราะได้ความว่าใน
คำบดนั้นพนักงานตำรวจภูธรรักษาอยู่แข็งแรง จำเลยที่ ๓ นำแร่ออกไป
พดตำรวจภูธรเห็นแล้วมิได้จับ จึงไม่ควรฟ้องปรับจำเลยที่ ๓ ให้มีกระชาก
จำเลยจำเลยเต็ม ให้จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแต่กำหนด
๕๕๐ บาท แทนโทษทัณฑ์ ๑

เงินคองเฮ่งกับเงินเพียงชีพพลเถิด ๑ ถวายฎีกา ๑

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมตรวจจำนวนนี้โดยถักวันแล้ว คำนาน
แห่งมรดกคนมากจะควรพิคองอยู่บ้าง ในข้อที่พระยาศิริธรรมฤเจ้าพนักงาน
ผู้จัดการให้ประมุดเหมืองแร่ ๑๓ แปลงนั้น ไม่มีใครได้เสียยวระฤกตั้ง
เงินช่นหงวนซึ่งได้รับอนุญาตไว้ตรวจหาแร่ แต่ได้พบแร่จุดแพร่ ๔ แปลง
นักอนรัฐชาติได้ขอรบประทานบัตรวางเงินค่าธรรมเนียนประจำไว้๑๓๙๐บาท
จนกระทั่งได้ ออกท้องครวให้ บกหลังถครให้ แต่ในเดือนมิถุนายน คค ๑๒๙

นั้น กรณีการว่าประมุขเงินบำรุงการโยธาตกลงเป็นเงินของเองจำเลยว่าได้
 แปลงที่ ๗ กับกรมการผู้ มีชื่อว่าได้แปลงที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๑๒ แล้ว ในระหว่าง
 เวลาที่รอบออกเข้ามาขออนุญาตประทานบัตรนั้น จึงเกิดความลำบากแก่
 รัฐบาลอันจะต้องปิดเบ้า เพราะเงินชั้นหลวงของพระยาศิริธรรมกับผู้มีชื่อ
 ๔ คนเป็นเจ้าของโดยอ้างว่าทับอำนาจในอนุญาตบัตร กระทรวงมหาดไทย
 ได้ ทักตัวเข้ามาว่ากล่าวเปรียบเทียบ เงินชั้นหลวงของกรมการโยธาเหมือน
 แปลงที่ ๗ แห่งเดียว แปลงอื่น ๆ คงให้แก่ผู้ว่าประมุขได้ และยอมถอน
 พ้องเด็กแล้วแก่กัน ในคดีที่เงินชั้นหลวงนั้นเงินของเองก็เป็นจำเลยได้
 แต่งนายทึ่เป็นทนายแก่ต่างซึ่งได้ตั้งชื่อ โนยอนนั้นด้วย เมื่อพิเคราะห์ทาง
 ธรรมดาที่จำของทั้งจำของเองก็ด้วยยอมด้วย แต่ความจริงเงินของเอง
 เวदान้อยมีเงิน ๆ จากกระทรวงกับพระยาศิริธรรมจัดการไว้เพื่อเงินของเอง
 ผู้ประมุขได้แปลงที่ ๗ นั้น จำจะคืนประมุข ๒๐๐๐ บาทไม่ต้องให้เสีย
 อีกเลย แลจะแจกเอาเหมือนแปลงที่ ๑๐ ให้ ได้ทำเปล่า ๆ กรณีในเดือน
 มิถุนายน คค ๑๓๐ เงินของเองกลับเข้ามาถึงเมืองนคร พระยาศิริธรรมได้
 มีหนังสือแจ้งความให้ทราบดังนี้ แต่เงินของเองไม่พึงเปรียบเทียบโดยคดี
 แตกต่าง ตั้งข้อจนเหลือมือ พระยาศิริธรรมจะผ่อนผัน ให้เป็นการ เรียบร้อยได้
 เป็นไปทั้งนี้เพราะเงินของเองไม่รู้ว่าได้ ที่เสียเอาแต่มาจะตั้งคืน ฝ่ายเงินของจึง
 อดมีทุนเห็นถึงแก่พองหาเป็นอาชญาฐานลักขโมยเอาเป็นความใหญ่ไปกว่าเหตุ

01/10/2565

ดังนี้ แต่จริงถ้าจะว่าเพียงแต่เพียงซบไปแต่เอาผิดในพระราชบัญญัติ همینอย่าง
 ก็กระพองามกับความปลอดภัยนั้นจะให้มันดีสุดถ้าเรา ๆ กล่าวมาทางนี้เพื่อจะ
 ให้เห็นว่ารัฐบาตเดิมเอาใจดีต่อเงินของเอง หวังจะให้ไปเป็นยุติธรรมตลอด
 มา แต่เงินของเองจะแก้ตัวไม่ได้ เราใจกว้างประกาศก่อนว่าประมุขในรัฐ
 ทว่าดีที่ซบเอาแต่กระทรงแนกพงไม่ได้ เงินของเองร้อยคิดว่าตนยังไม่ได้
 รับประทานบัตรเจ้าพนักงานได้ ทานบวามเป็นหลายครั้งก็ไม่ฟังว่า ผ่าฝันไป
 ภายเดียวจึงเกิดโทษภัยได้ ถ้าหากยากแค้นเพราะทำใจตัวเองถึงเพียงนี้ ๆ

พระวอุมภาภกก็ที่เป็นเนคิบัณฑิตผู้มีอำนาจในทางว่าความ ฟังไป

เห็นพ้องกับกรมทอชดแฮบทั้งซ้ายในคราวนี้ ทำให้คลายความขุ่นหมื่น
 ของเราไปบ้าง ๆ รัชชานในฐานะถนัดนั้นคำถอชดชวณชวคว่า จำเลยสำคัญ
 ว่าคนประมุขเหมือนกัน ได้วางเงินประจำตัว ไม่พอกชประทานบัตรก่อน
 เขาทำไปพดางโดยหาเถยยระจิดรเจคนารายมีได้เช่นกัน จำเลยไม่ควรมีความ
 ผิดตามบทอาญาซึ่งอ้างมาในพ้องนี้ ๆ เงินของเอง เงินเพียงตัวจำเลยมี
 ความผิดในบท ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติ همینอย่างกระทงด้วย แม้ชอหาว่า
 รัชคาวังเจ้าพนักงานก็เป็นความผิดเนื่องในกระทงนี้เอง ให้รับจำเลยเต็ม
 ตามบทนั้นเป็นการชอบแล้ว ๆ แต่ชอพิภาษสำคัญซึ่งทนายจำเลยยกขึ้นคัด
 คานและที่จะเป็นโทษหนักยิ่งกว่าถาดอื่นแก่จำเลยนั้น ก็คือชอทำให้ ไร่ค่า

01/10/2565
 เลียหลายแก่รัฐบาต ๖๖๖ บาท ความชอนกรรรมการตั้งอยู่ในฐานะที่วินิจฉัย

แต่ในทำนองของกฎหมายแท้ เห็นว่าเป็นเหมือนเงาตามตัว ถึงแม้ใน
ข้อหาว่าลักจะไม่เป็นพริกกี้ก็ เมื่อพิจารณาได้ความจริงว่าจำเลยคู่ทรัพย์สิน
ท่านไป ก็จำต้องบังคับให้จำเลยตั้งคืนฤไใช้ราคาตามจำนวนซึ่งพิจารณา
ได้ตั้งโดยจริงนั้นเสมอ มีอาจะหลีกเลี่ยงได้โดย ด้วยเหตุทั้งแต่คงมานี้
จึงพิพากษายืนตามใบตั้งคดีต้นของศาลอุทธรณ์ทุกประการ ฎีกาจำเลย
ฟังไม่ขึ้นให้ยกเสีย คำทนายในศาลฎีกาไม่ให้ เพราะฝ่ายทนาย โจทก์ตั้ง
ไม่ได้แก่ฎีกา

อนึ่งเมื่อระตุกอยู่ว่าความปรากฏในด้านจนว่าเงินบำรุงการ โยชาจำนวน
เหมืองแปลงที่ ๗ นั้น จำนวนทองคำได้รับใช้เท่าเดิมแต่ประการหนึ่ง แล
เรื่องราวจำเลยร้องทุกข์ว่าได้ ขึ้นในเดือนมิถุนายน ซึ่งจำเลยร้องขอสืบจน
เมื่อวันก่อนจะตัดสิน แต่ศาลไม่ได้มาสืบนั้น จำเลยอ้างว่าสมเด็จพระเจ้า
น้องยาเธอสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี ได้ทรงสั่งไว้ว่า 'ถึงจำเลยจะคิดออกไปก็ไม
ขาดทุนมาก เพราะได้ทำบางสิ่ง' จะจริงเท็จนั้นโตมีอาจะหยั่งรู้ ได้
ประการหนึ่ง ประกอบกับประพฤติก่อนมีอยู่รอบทั้งมณฑล ขอให้กรรมการ
ได้ความดังนี้ชราฐาเชื่องมันว่ารัฐบาลมิได้ฟังถึงจะ รำรวยเพราะความผิด
ของจำเลย ขอทูลต้นของแต่สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี
เจ้ากระทรวงมหาดไทยทรงไว้ ซึ่งอำนาจ ได้โปรดทรงพิจารณาด้วย
พระเมตตาปราณีว่า ที่เสียหายไปจริงเท่าใดควรเอาไร แต่เท่านั้น จะควร

๒๒๑

ตทหย่อนผ่อนผันฉันใด เป็นทางบันฑิตไทยให้แก่คนคือคนเรตา แต่มีใช้
โจรร้ายกาจ แลรักษาความตั้งใจอันดีแต่เดิมของรัฐบาลให้เต็มอค้นเสมอ
ปถาย เป็นพระเกียรติยศสืบไปทั้งนี้สุดแล้วแต่จะโปรดเกล้า ฯ

ทำตฎีกา วันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ

พระยานรเฑิมัญจาคีร

ม. เคอร์เนอ์

ม. ไคยง

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๑๗ พ.ศ. ๒๕๕๖

ผัวเมีย สินสมรส วิธีแบ่ง

ชายตระร้างหญิงเสีย แด่เก็บทรัพย์สินไปฝ่ายเดียว แด
มีภรรยาใหม่ด้วยดังนี้ ชื่อว่าทำผิดลักษณะผัวเมียบทที่ ๕๕
ต้องแบ่งสินสมรสตกถึง หาใช่ชายทาบหญิงคนไม่

มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

อ่าวแดงทรัพย์สิน

โจท

ในคดีระหว่าง

นายจำเลย

จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องว่า โจทจำเลยได้ทำงานสมรสเป็นสามีภรรยากัน มีเงิน
ทุนฝ่ายละ ๒๐๐๐ บาท อยู่กินณะบ้านเรือนมารดาโจทได้ประมาณ ๑ ปี
จำเลยก็คนออกใจได้ ยักยอกทุนสินเดิมของ โจทกับสินสมรสไปไว้ยังบ้านเรือน

รวมจึงเลย แต่จำเลยไม่ได้ภรรยาใหม่ไม่ถึงงตุโจท ๆ จึงไปขอเรียกทุน
เงินเดิมต้นมรดกคืน จำเลยคืนให้แค่เงินทุนมาบ้างเท่านั้น จึงขอให้ศาลเรียก
เอาเงินเดิมต้นมรดกออกมาแบ่ง แต่ให้ โจทจำเลยอย่าขาดจากสามีภรรยา
กัน ๆ

นายจำเลยจำเลยให้การว่า จำเลยได้เก็บทรัพย์ไปจากบ้านโจทจริง
เพราะมารดา โจทก็จะต้องขึ้นเรือนทรัพย์ จำเลยได้ มีภรรยาใหม่คือเมื่อโจท
จำเลยได้หย่าขาดจากสามีภรรยาแล้ว ส่วนทรัพย์ต่าง ๆ นั้นมีใหญ่
น้อย โจทจำเลยได้พร้อมกันแบ่งมันเป็นการดำริเด็ดขาด มิได้เกี่ยวข้องกัน
แล้ว ๆ

ประเด็นที่ระดับในคดีนี้คือ โจทจำเลยได้หย่าขาดจากสามีภรรยา
แต่แบ่งมันพร้อมกันแต่ฎาหาไม่ ศาลแพ่งพิจารณาคดีความว่าเมื่อจำเลยได้
มาเสียจากบ้านโจทนั้น มารดาโจทได้ติดตามมาขอให้จำเลยคืนทุน จำเลย
ยอมคืนทุนให้ ๒๐๐๐ บาทเท่านั้น แต่ยังไม่แบ่งมันพร้อมกันอย่างอื่นอีกไม่
แต่ทั้งไม่ได้ ว่ากล่าวถึงข้อจะหย่าขาดจากสามีภรรยากันเลย ก็ก็เป็นอันฟัง
ว่าไม่ส่งประเด็นจำเลยข้อนี้ คงฟังได้ว่า โจทจำเลยยังเป็นสามีภรรยา
อยู่ หากว่าเรีศรีร้าง แต่ทำให้การของจำเลยซึ่งยื่นคำหน้าขอทรัพย์ตามบัญญัติ
ท้ายฟ้องนั้น ศาลแพ่งไม่ยอมรับไว้ วินิจฉัยอีก เหตุว่ายื่นพินกำหนดเขต
คำให้การ แต่ขอชดเชยเงินจตุยให้เด็ดขาดอีกข้อหนึ่ง ก็ขอของหมั้นไม่

ใบอนุญาตหมายเลข ร. ซึ่งโจทก์เบิกความว่ามารดาโจทก์ให้แก่โจทก์เมื่อได้
 อยู่กินกับจำเลยแล้ว ๓ วันนั้นจะเป็นดินเดิมฤๅดินสมรด คำแดงเห็นว่า
 ของหมั้นนั้นกฎหมายถือว่าเป็นของบิดามารดาหญิง ไม่ใช่ของตัวหญิงเอง
 เมื่อบิดามารดาตกตมยติให้หญิงเมื่อเธอยู่กินเป็นสามีภรรยาแล้วนั้น ควรต้อง
 พิจารณาว่าของหมั้นเป็นดินสมรด จึงชี้ขาดคดีดังนี้ว่า ให้จำเลยส่งทรัพย์สินแลตัว
 เงินตามบัญชีท้ายฟ้องหมายเลข ร. ก. มาแบ่งเป็นดินสมรด ให้ชายได้
 ๒ ส่วนหญิงได้ ๑ ส่วน ค่าธรรมเนียมให้ หักออกจากทรัพย์สินที่แบ่ง ฯ

โจทก์จำเลยต่างร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ได้พิจารณาร่างฎีกาว่าฐานพิจารณา
 ได้ความว่าจำเลยได้ตั้งร่างโจทก์ แลเก็บเอาทรัพย์สินไปฝ่ายเดียวแลมีภรรยา
 ใหม่ทั้ง โจทก์ไว้ดังนี้ จำเลยได้กระทำการตามลักษณะผู้เมียมาคร่า ๕๕ แด
 คำแดงไม่แบ่งเป็นดินสมรดเป็นคดีนี้เห็นเหตุสมควรด้วยบทกฎหมายไม่ จึง
 ชี้คดีนี้แก่ ให้แบ่งเงินทรัพย์สินตามบัญชีหมายเลข ร. ก. ดินสมรดให้โจทก์
 จำเลยคดีนี้ ค่าฤชาธรรมเนียมให้จำเลยเป็นผู้ ใช้แทนโจทก์ฝ่ายเดียวทั้ง
 ๒ คำด กับค่าทนาย ๕๐ บาทเพราะจำเลยเป็นผู้ผิด ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนนี้ ฐานพิจารณาได้
 ความดังกล่าวแล้วข้างต้น เห็นว่าศาลอุทธรณ์วินิจฉัยมาจะแจ้งด้วยบท

๒๒๕

กฎหมายนี้ให้ ฎีกาจารย์เพียงไม่ขึ้นโทษก็ได้ แต่ให้ ใช้ค่าทนายแทน

โทษนี้ศาลฎีกาออก ๑๐๐ บาท ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๒๖ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๒

กรมต่งวัด

พระยาเกษมศรีสงคราม

พระยาพิพากษาศาลฎีกา

อธิบดีกรมปลุกษา